

UNIUNEA EUROPEANĂ

**Titlu proiect: „Consolidarea capacității de implementare și evaluare a strategiilor/politicilor publice pe care le coordonează OSIM și ME”
Cod SIPOCA 583, Cod MySMIS2014: 127610**

Raport / analiză a documentelor cu caracter de politică publică având impact asupra problematicii proprietății industriale

Activitatea 3.1 Analiza prevederilor legislative, a cadrului de politici publice existent în domeniul PI la nivelul OSIM și ME (inclusiv procedurile europene în domeniul dublei brevetari), a impactului implementării brevetului unic european și formulare de recomandări privind noua politică în domeniu

Echipă experți:

1. Ivan Marius Claudiu – Expert SIPOCA
2. Răzvan Deșliu – Expert SIPOCA
3. Cătălinoiu Adriana – Expert SIPOCA
4. Sabin Rotaru – Expert SIPOCA
5. Cătălin Balan – Expert SIPOCA
6. Mircea Negruță – Expert SIPOCA

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Cuprins:

1. SUMAR EXECUTIV	10
2. INTRODUCERE	12
3. DESCRIEREA PROIECTULUI	15
3.1. Obiectivele proiectului	15
3.2. Indicatorii prestabiliți ai proiectului	16
3.3. Activitățile proiectului	16
3.4. Contextul proiectului	17
3.5. Descrierea sub-activității 3.1.	19
4. METODOLOGIE	20
5. SINTEZA DOCUMENTELOR ANALIZATE	23
5.1. Analiza strategiilor anterioare de PI ale României	23
5.1.1. Analiza Strategiei de PI a României 2003 - 2007	23
5.1.2. Analiza proiectului de strategie de PI a României 2011 - 2015	26
5.2. Domeniul Cercetare-Dezvoltare Inovare	49
5.2.1. Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014 - 2020	49
5.2.2. Planul național de cercetare-dezvoltare și inovare pentru perioada 2015 - 2020 (PNCDI III)	53
5.2.3. Programul Operațional Competitivitate 2014-2020 – Ministerul Fondurilor Europene	55
5.2.4. Strategia pentru Cercetare și Inovare Regională prin Specializare Inteligentă RIS3 – ADR NORD-EST	56
5.2.5. Strategia pentru Cercetare și Inovare Regională prin Specializare Inteligentă – ADR București-Ilfov	59
5.2.6. Strategia de Specializare Inteligentă Regiunea de dezvoltare Nord-vest (RIS 3 NV)	62
5.2.7. Strategia de Specializare Inteligentă a regiunii Sud Muntenia 2014 – 2020	66
5.2.8. Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii de Dezvoltare Sud-Est	75
5.2.9. Strategia Regionala de Inovare pentru Specializare Inteligenta – ADR Sud Est Oltenia	78
5.2.10. Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru 2014-2020 (RIS3)	82
5.2.11. Regiunea Vest România – Strategia Regională de Specializarea Inteligentă	84
5.3. Domeniul - Economie	87
5.3.1. Considerații generale	87
5.3.2. Strategia Națională de Export a României pentru perioada 2014-2020 (SNE)	88
5.3.3. Strategia Națională pentru Competitivitate 2015-2020	96
5.3.4. Strategia Guvernamentală pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Îmbunătățirea Mediului de Afaceri din România - Orizont 2020	99
5.3.5. Strategia Energetică a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050	103
5.3.6. Documentul 2019 Intellectual Property SME Scoreboard	104
5.4. Domeniul Agricultură – Industrie Alimentară	107
5.4.1. Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu și lung orizont 2020-2030 (proiect) – Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	107
5.5. Domeniul Afaceri Interne și structuri asociate	110
5.5.1. Strategia națională de ordine și siguranță publică pentru perioada 2015-2020	110
5.5.2. Ghid de Politici Publice la Nivelul M.A.I.	112
5.5.3. Plan Strategic Instituțional 2019-2022 pentru Ministerul Afacerilor Interne	114
5.5.4. Plan Strategic Instituțional 2018-2021 pentru Ministerul Afacerilor Interne	115
5.5.5. Strategia națională de management integrat al frontierei de stat a României în perioada 2018-2020	118
5.5.6. Strategia de consolidare și dezvoltare a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență pentru perioada 2016-2025	118
5.5.7. Strategia Națională Anticorupție pe perioada 2016-2020	119
5.6. Domeniul – Alte Strategii	121
5.6.1. Strategia de Dezvoltare a României in următorii 20 de ani (vol. III, partea 1)	121
5.6.2. Strategia de Dezvoltare a României in următorii 20 de ani (vol. III, partea 2)	124
5.6.3. Strategia EUROPA 2020 - O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii	125

UNIUNEA EUROPEANĂ

5.6.4. Comunicarea Comisiei Europa 2020	127
5.6.5. Strategia Europa 2020 și stadiul implementării în România	129
5.6.6. Strategia pentru cultură și patrimoniu național 2016-2022	130
5.6.7. Studiul nr. 4 – Performanță în contextual Agendei Lisabona: Experițe de Succes, Design Instituțional	134
5.6.8. Industriile creative: potențial de creștere în România și în context European	135
5.7. Strategii de proprietate intelectuală / industrială ale altor state	139
5.7.1. Strategia națională în domeniul proprietății intelectuale până în anul 2020 – Republica Moldova	139
5.7.2. Strategia de proprietate intelectuală a Republicii Serbia 2018-2022	149
5.7.3. Strategia Agenției Ungare de Brevete 2007-2010	153
5.7.4. Strategia Națională de Proprietate Intelectuală – Filipine 2020-2025	157
5.8. Documente privind Politică Europeană pentru Proprietate Intelectuală	170
6. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	177
7. BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	182

Lista figurilor:

1	Figura 5.2.6.2.. Brevete de invenție din Regiunea Nord-Vest, 2012-2016	65
2	Figura 5.2.7.2. Distribuția pe regiuni de dezvoltare a numărului de cereri pentru brevete de invenție depuse de către solicitanții români aferentă anului 2013	67
3	Figura 5.2.7.4. Distribuția numărului de cereri pentru brevete de invenție depuse de către solicitanții români la nivelul regiunii Sud Muntenia aferentă anului 2013	68
4	Figura 5.2.7.5. Evoluția numărului cererilor de înregistrare a desenelor sau a modelelor la nivel național 2008-2013	69
5	Figura 5.2.7.8. Distribuția pe regiuni de dezvoltare a numărului de cereri de înregistrare a desenelor sau a modelelor depuse de către solicitanții români aferentă anului 2013	71
6	Figura 5.2.7.10. Distribuția numărului de cereri de înregistrare a desenelor sau a modelelor depuse de către solicitanții români la nivelul regiunii Sud Muntenia -anul 2013	72
7	Figura 5.2.7.11. Evoluția numărului cererilor de înregistrare a mărcilor la nivel național 2008-2013	72
8	Figura 5.2.7.14. Distribuția pe regiuni de dezvoltare a numărului de cereri de înregistrare a mărcilor depuse de către solicitanții români aferentă anului 2013	74
9	Figura 5.2.7.16. Distribuția numărului de cereri de înregistrare a mărcilor depuse de către solicitanții români la nivelul regiunii Sud Muntenia aferentă anului 2013	75
10	Figura 5.2.8.1. Numărul cererilor de brevet de invenție depuse la OSIM din România pe județe ale Regiunii Sud-Est, 2011 – 2015	76
11	Figura 5.2.8.2. Numărul cererilor de înregistrare a desenelor/modelelor în Regiunea Sud-Est, 2011 – 2015	77
12	Figura 5.2.8.3. Numărul cererilor de înregistrare marcă ale solicitanților români în regiunea Sud-Est, 2011 -2015	77
13	Figura 5.2.9.1. Aplicații pentru obținerea de brevete la Oficiul European de Brevete la un milion de locuitori	79
14	Figura 5.2.9.3. Aplicații pentru obținerea de patente la Oficiul European pentru Patente, la nivel regional	80
15	Figura 5.2.9.5. Numărul de cereri de brevete de invenție la nivel regional, în perioada 2001-2014	81
16	Figura 5.2.10.1 Numarul de brevete si patente de inventie obtinute la nivelul universitatilor din Reg. Centru (perioada 2009-2013)	83
17	Figura 5.2.11.1. Cererile de brevete în România la nivel regional, anul 2013	85
18	Figura 5.7.4.1. Harta relaționării stakeholderilor sistemului de proprietate intelectuală din Filipine	160

Lista tabelelor:

Tabel 5.2.6.1. Cereri de brevete depuse la EPO (2008-2012)	64
Tabel 5.2.6.3. Sistemul de indicatori pentru monitorizarea strategiei de specializare inteligentă – Regiunea Nord-Vest (exclusiv cereri de brevete)	65
Tabel 5.2.7.1. Distribuția la nivel național a cererilor pentru brevete de invenție depuse de către solicitanții români 2008-2013	67
Tabel 5.2.7.3. Distribuția numărului de cereri pentru brevete de invenție depuse de către solicitanții români la nivelul regiunii Sud Muntenia 2008-2013	68
Tabel 5.2.7.6. Distribuția cererilor de înregistrare a desenelor sau a modelelor în funcție de proveniența solicitanților 2008-2013	69
Tabel 5.2.7.7. Distribuția la nivel național a cererilor de înregistrare a desenelor sau a modelelor depuse de către solicitanții români 2008-2013	70
Tabel 5.2.7.9. Distribuția numărului de cereri de înregistrare a desenelor sau a modelelor depuse de către solicitanții români la nivelul regiunii Sud Muntenia 2008-2013	71
Tabel 5.2.7.12. Distribuția cererilor pentru înregistrarea mărcilor în funcție de proveniența solicitanților 2008-2013	73
Tabel 5.2.7.13. Distribuția la nivel național a cererilor pentru înregistrarea mărcilor depuse de către solicitanții români 2008-2013	73
Tabel 5.2.7.15. Distribuția numărului de cereri pentru înregistrarea mărcilor depuse de către solicitanții români la nivelul regiunii Sud Muntenia 2008-2013	74
Tabel 5.2.8.4. Indicatori de realizare imediată	78
Tabel 5.2.9.2. Număr de aplicații pentru obținerea patentelor la Oficiul European pentru Patente – nivel regional	79
Tabel 5.2.9.4. Număr de aplicații pentru obținerea patentelor la Oficiul European pentru Patente – nivel județean	81
Tabel 5.2.9.6. Evaluarea factorilor de inovare la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia și la nivelul regiunii București Ilfov	82
Tabel 5.2.11.2. Cereri de brevetare (la 1 milion de persoane)	86
Tabel 5.2.11.3. Sistemul de indicatori pentru monitorizarea strategiei de specializare inteligentă – Regiunea Vest (exclusiv cereri de brevete)	86
Tabel 5.3.2.1. Domeniile de export pe care SNE se concentrează	92
Tabel 5.3.2.2. Aspectele de importanță deosebită la nivel național care trebuie realizate în domeniul politicilor publice	94
Tabel 5.3.3.1. Sectoare economice cu potențial competitiv	97
Tabel 5.3.4.1. Țintele strategice în sectorul IMM din România - Orizont 2020	101
Tabel 5.3.6.1. Comparatie privind importanța dată de IMM-uri diferitelor elemente de PI	105
Tabel 5.3.6.2. Comparatie privind importanța dată de IMM-uri metodelor alternative de protecție	105

Tabel 5.3.6.3. Sursele de informații pentru IMM-uri în România	106
Tabel 5.3.6.4. Metode preferate pentru înregistrarea DPI pentru IMM-urile din România	106
Tabel 5.7.4.2. Structura obiectivelor conform strategiei de proprietate intelectuală Filipine	163

Lista de abrevieri:

- ADR - Agenția pentru Dezvoltare Regională
- AEP - Autoritatea Electorală Permanentă
- AGEPI - Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală
- ALS - Acorduri de Liber Schimb
- ANABI - Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate
- ANAF - Agenția Națională de Administrare Fiscală
- ANAP - Agenția Națională pentru Achiziții Publice
- ANCPI - Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară
- ANFP - Agenția Națională a Funcționarilor Publici
- ANI - Agenția Națională de Integritate
- ANP - Administrația Națională a Penitenciarelor
- AUB - Agentia Ungară de Brevete
- BEB – Biroul European de Brevete
- BOPI - Buletin Oficial de Proprietate Industrială
- CC – Consiliul Concurenței
- CD – Cercetare și dezvoltare
- CDI – Cercetare, dezvoltare și inovare
- CNAS - Casa Națională de Asigurări de Sănătate
- CNATDCU - Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare
- CNPI - Comisia Națională pentru Proprietatea Intelectuală
- CSM - Consiliul Superior al Magistraturii
- DG - Directorat General al Comisiei Europene
- DGA - Direcția Generală Anticorupție
- DNA - Direcția Națională Anticorupție
- DO – Denumire de Origine
- DPI - Drepturi de Proprietate Intelectuală
- DPIInd. – Drepturi de proprietate industrială
- EBC - Economie Bazată pe Cunoaștere
- EDP - Proces de descoperire antreprenorială
- EPO - Oficiul european de brevete

FC - Fondul de Coeziune
FEDR - Fondul European de Dezvoltare Regională
FEGA - Fondul European de Garantare Agricolă
FSE - Fondul Social European
ÎCCJ - Înalta Curte de Casație și Justiție
IG - Indicație Geografică
IIG - Indexul global al inovării
IMM – Întreprinderi mici și mijlocii
INM - Institutul Național al Magistraturii
INSEAD - Institutul European de Administrare a Afacerilor
JRC – Joint Research Center (Centrul Comun de Cercetare al Comisiei Europene)
MAI - Ministerul Afacerilor Interne
MCPDC - Ministerul pentru Consultare Publică și Dialog Civic
MDRAP - Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
ME - Ministerul Energiei
MECRMA - Ministerul Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri
MEN – Ministerul Educației Naționale
MENCS - Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice
MFE - Ministerul Fondurilor Europene
MFP - Ministerul Finanțelor Publice
MJ - Ministerul Justiției
MMFPSPV - Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice
MP - Ministerul Public
MS - Ministerul Sănătății
MT - Ministerul Transporturilor
ODIMM - Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii
ODM - Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului
OIG - Organizații Interguvernamentale
ONG – Organizație Non-Profit
ONPCSB - Oficiul Național pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor
ONRC - Oficiul Național al Registrului Comerțului
OPI - Obiecte de proprietate intelectuală

OSIM - Oficiul De Stat Pentru Invenții Și Mărci
PAC - Politica Agricolă Comună
PI - Proprietate Intelectuală
PIB – Produsul Intern Brut
PÎCCJ - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție
PInt. - Proprietate Industrială
PNCDI – Planul Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare
RIS - Strategie de inovare regională
RIS 3 - Strategie Regională de Specializare Inteligentă
SGG - Secretariatul General al Guvernului
SNA – Strategia Națională Anticorupție
SNC - Strategia Națională de Competitivitate
SNCDI 2020 - Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014 – 2020
SNSICDI - Strategie Națională pentru Specializarea Inteligentă a Cercetării Dezvoltării și Inovării
SSIR SE - Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii de Dezvoltare Sud-Est
TCI - Tehnologiile Comunicațiilor și Informației
TIC - Tehnologia Informației și a Comunicațiilor
TRIPS - Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (Aspecte ale Drepturilor de Proprietate Intelectuală legate de Comerț)
TT – Transfer Tehnologic
UE – Uniunea Europeană
UTA – Unitate Teritorială Autonomă
WIPO / OMPI - Organizația Mondială de Proprietate Intelectuală

1. SUMAR EXECUTIV

În scopul elaborării strategiei naționale în domeniul proprietății industriale, una dintre etape o constituie analiza prevederilor legislative, a cadrului de politici publice existent în domeniul proprietății industriale la nivelul Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci și Ministerului Economiei (inclusiv procedurile europene în domeniul dublei brevetări), a impactului implementării brevetului unic european și formularea de recomandări privind noua politica în domeniu.

Ca urmare, documentele rezultate la finalul subactivității 3.1. sunt următoarele:

- Metodologie de analiza
- Raport/analiza privind prevederile legislative naționale/europene în domeniul proprietății industriale
- Raport/analiza a documentelor cu caracter de politica publică având impact asupra problematicei proprietății industriale

În acest scop, pe baza metodologiei de analiză, au fost studiate atât documente de politică publică naționale cât și documente europene și internaționale specifice.

Pentru a putea fi analizate, documentele studiate au fost împărțite în următoarele categorii:

- Domeniul agricultură - industrie alimentară;
- Domeniul afaceri interne și structuri asociate;
- Domeniul cercetare-dezvoltare și inovare;
- Domeniul economie;
- Alte strategii relevante;
- Strategiile anterioare de PI ale României;
- Strategii de proprietate intelectuală / industrială ale altor state;
- Alte documente.

Indiferent de categorie, documentele analizate au avut în vedere, în primul rând, relevanța pentru domeniul proprietății industriale.

Astfel s-a urmărit evidențierea principalelor probleme întâmpinate în fiecare dintre domeniile analizate, legate de proprietatea industrială, s-au studiat diferitele abordări și s-au analizat direcțiile de acțiune propuse.

Proiectul de strategie de PI a României 2011-2015 a fost analizat urmărind modelul pus la dispoziție de O.M.P.I., încercând evidențierea aspectelor care ar fi putut căpăta o dezvoltare mai adecvată în contextul provocărilor și realităților socio-economice actuale.

În ceea ce privește strategiile de proprietate intelectuală / industrială ale altor state, au fost alese pentru studiu, următoarele:

- Strategia națională în domeniul proprietății intelectuale pînă în anul 2020 – Republica Moldova;
- Strategia de proprietate intelectuală a Republicii Serbia 2018-2022;
- Strategia Agenției Ungare de Brevete 2007-2010;

- Strategia Națională de Proprietate Intelectuală – Filipine 2020-2025.

De asemenea, pentru a putea avea o imagine cât mai completă a domeniului, au fost identificate și analizate succint articolele prezentate în cadrul conferințelor susținute sub egida EPIP, începând din 2003 (EPIP este prescurtarea de la Politica Europeană pentru Proprietate Intelectuală).

Nu în ultimul rând, pentru a completa această imagine, a fost analizat documentul: „2019 Intellectual Property SME Scoreboard”, publicat de EUIPO.

Astfel, deși pot fi remarcate o serie de concluzii și observații pe parcursul analizei fiecărui document în parte, totuși, am optat și pentru realizarea unui capitol dedicat care să sintetizeze concluziile și recomandările de ansamblu ale raportului.

Aceste concluzii și recomandări semnalează o serie de necorelări, lipsuri, probleme și necesare abordări în lumina evoluției contextului socio-economic actual, considerate importante pentru realizarea strategiei naționale de proprietate industrială a României pentru perioada următoare.

2. INTRODUCERE

Prezentul raport și-a propus o trecere în revistă a documentelor relevante cu caracter de politică publică/strategii existente la nivel național și internațional care abordează domeniul proprietății industriale/intelectuale.

Conform Organizației Mondiale de Proprietate Intelectuală¹, proprietatea intelectuală se referă la creații ale minții: invenții, opere literare și artistice și simboluri, nume și imagini utilizate în comerț.

În aceeași lucrare, se specifică faptul că proprietatea industrială cuprinde invențiile, mărcile și indicațiile geografice, desenele și modelele industriale.

Activitatea experților s-a concentrat pe identificarea documentelor, clasificarea acestora, elaborarea unei fișe de documentare, construirea unor rezumate narrative pentru fiecare document analizat și, la final, elaborarea unui raport sinteză care cuprinde și sistematizează informațiile cele mai semnificative.

Documentele analizate au fost clasificate în funcție de domeniul de aplicabilitate, pentru fiecare domeniu fiind analizate cu precădere informațiile relevante cu impact direct sau indirect asupra problematicii proprietății industriale/intelectuale. Astfel, raportul cuprinde:

- domeniul agricol – fiind analizate mecanismele de protecție pentru produsele agricole cu indicație geografică protejată și protecția de noi varietăți de plante și semințe;
- domeniul afacerilor interne – fiind urmărite în special aspectele legate de cadrul legal de *enforcement* pentru protecția drepturilor de proprietate industrială/intelectuală;
- domeniul cercetare-dezvoltare inovare, atât la nivel național cât și regional – au fost documentate indicatorii privind depunerea de brevete și impactul proprietății industriale/intelectuale asupra ecosistemului mediului de afaceri;
- domeniul economic – corelarea între documentele cu caracter strategic în domeniul economic și domeniul proprietății industriale/intelectuale;
- Alte strategii conexe;
- Strategiile anterioare naționale în domeniul proprietății industriale/intelectuale;
- Strategii în domeniul proprietății industriale/intelectuale din alte țări.

Pentru fiecare document analizat, au fost luate în considerare câteva criterii în vederea elaborării fișelor de documentare care, ulterior, au fost sintetizate în prezentul raport. Pentru definitivarea criteriilor echipa de experți a apelat inclusiv la recomandările OMPI (Organizația Mondială pentru Proprietate Intelectuală) conținute în metodologia pentru dezvoltarea strategiilor naționale de proprietate intelectuală².

Menționăm aici principalele criterii care au stat la baza procesului de documentare: contextul național al documentelor analizate (existența sau nu a unei strategii naționale de dezvoltare pe

¹ https://www.osim.ro/publicatii/editura/Brosuri/04_Ce%20este%20proprietatea%20intelectuala.pdf (2.04.2020)

² https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/intproperty/958/wipo_pub_958_1.pdf (2.04.2020)

termen mediu și lung, sectoare economice cheie, cadrul documentelor de politică publică relevante), structura documentului analizat, scopul documentului, abordarea documentului asupra subiectului proprietății industriale/intelectuale, metodologia utilizată (unde a fost cazul), instituția/instituțiile responsabile pentru implementarea/monitorizarea acțiunilor prevăzute în cadrul documentului analizat, și, nu în ultimul rând, informațiile considerate utile/relevante pentru elaborarea strategiei de proprietate industrială a României.

Împreună cu concluziile și recomandările analizei ex-ante, a principalelor idei rezultate în urma procesului de consultare publică organizat cu actori relevanți instituționali (*stakeholders*), ”Raportul de documentare privind documentele cu caracter de politică publică având impact asupra problematicii proprietății industriale” va oferi ”inputuri” utile în vederea elaborării ”Strategiei naționale în domeniul proprietății industriale”. Informațiile prezentate – statistici, indicatori, măsuri și recomandări conținute în alte strategii de proprietate industrială/intelectuală etc. – vor putea fi utilizate în fundamentarea strategiei naționale de proprietate industrială a României.

Se impune să facem în această secțiune și o precizare legată de utilizarea termenului proprietate industrială/intelectuală. Este cunoscut că proprietatea industrială și cea intelectuală acoperă sfere diferite de intervenție. Raportul de documentare se subsumează proiectului SIPOCA 583 “Consolidarea capacității de implementare și evaluare a strategiilor/politicilor publice pe care le coordonează OSIM și ME”, unul dintre principalele rezultate ale acestui proiect fiind elaborarea Strategiei Naționale de Proprietate Industrială a României.

Însă, în cursul activității de documentare, experții au constatat că:

- i. nu există foarte multe documente cu caracter de politică publică/strategii în domeniul proprietății industriale;
- ii. strategiile din alte sectoare care abordează tangențial proprietatea intelectuală sau cea industrială nu fac distincția între cele două domenii;
- iii. în anumite cazuri, în documentele analizate, sub termenul de proprietate intelectuală sunt acoperite și subiecte ce țin de proprietatea industrială;
- iv. nu există la nivelul altor țări alte strategii de proprietate industrială.

Din aceste considerente, cel puțin pentru activitatea de documentare, am considerat util să abordăm împreună cele două domenii, reținând aspectele utile ce țin de politici implementate, măsuri de monitorizare etc. și care pot servi ca reper în construirea strategiei de proprietate industrială a României.

Considerăm acest raport ca fiind un instrument util pentru trasarea cadrului general de strategii/politici publice la nivel național și internațional în care se va insera strategia națională în domeniul proprietății industriale. Pentru a asigura corelarea strategiei de proprietate industrială cu celelalte documente, în cadrul în viitoarei activități a proiectului “Consolidarea capacității de implementare și evaluare a strategiilor/politicilor publice pe care le coordonează OSIM și ME”,

echipa de experți va demara un amplu proces de consultări publice cu parteneri instituționali relevanți precum și cu reprezentanți ai mediului de afaceri și a sistemului de cercetare-dezvoltare-inovare.

3. DESCRIEREA PROIECTULUI

3.1. Obiectivele proiectului

Obiectivul general

Obiectivul general îl constituie consolidarea capacității Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci și a Ministerului Economiei în vederea elaborării, implementării și evaluării strategiilor și politicilor publice în domeniul proprietății industriale.

Obiective specifice

1. Sprijinirea Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci și Ministerului Economiei în vederea elaborării și implementării unei Strategii naționale în domeniul proprietății industriale.
2. Facilitarea accesului solicitanților/utilizatorilor la serviciile OSIM prin dezvoltarea și implementarea unei aplicații integrate software.
3. Dezvoltarea competențelor angajaților Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci și ale Ministerului Economiei în domeniul politicilor publice.

3.2. Indicatorii prestabiliți ai proiectului

Descriere indicator	Total
Indicatori de rezultat	
Autorități și instituții publice centrale care au elaborat politici bazate pe dovezi, inclusiv evaluarea ex-ante a impactului	1.00
Autorități și instituții publice centrale care au implementat măsuri unitare de reducere a poverii administrative pentru mediul de afaceri și pentru cetățeni	1.00
Personalul din autoritățile și instituțiile publice centrale care a fost certificat la încetarea calității de participant la formare legată de OS 1.1 – nr. persoane	150.00
Indicatori de realizare	
Autorități și instituții publice centrale sprijinite pentru a realiza studii, analize și evaluări ex ante a impactului pentru fundamentarea politicilor publice	1.00
Autorități și instituții publice centrale sprijinite pentru a introduce măsuri unitare pentru reducerea poverii administrative pentru mediul de afaceri și pentru cetățeni	1.00
Participanți la activități de formare pentru OS 1.1	150.00

3.3. Activitățile proiectului

- 1) Managementul proiectului
- 2) Informare și comunicare
- 3) Elaborarea strategiei naționale în domeniul proprietății industriale
- 4) Elaborarea și aprobarea metodologiei/mecanismului de monitorizare a implementării Strategiei naționale în domeniul proprietății industrial
- 5) Realizarea unei aplicații integrate software pentru accesul online la serviciile oferite de OSIM
- 6) Dezvoltarea abilităților și cunoștințelor personalului din Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci și Ministerul Economiei prin activități de formare

UNIUNEA EUROPEANĂ

3.4. Contextul proiectului

Prin implementarea proiectului “Consolidarea capacității de implementare și evaluare a strategiilor/politicilor publice pe care le coordonează Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci și Ministerul Economiei”, Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci și Ministerul Economiei **intenționează să își consolideze capacitatea de implementare și evaluare a strategiilor/politicilor publice pe care le coordonează**. Ministerul Economiei are printre atribuțiile sale “elaborarea de politici și strategii în vederea promovării proprietății intelectuale, invențiilor și mărcilor și protejarea acestora la nivel național și internațional”. Implementarea acestei atribuții se realizează pe două componente: politica de sprijin a invențiilor prin protejarea proprietății industriale și promovarea proprietății intelectuale.

Pentru a sprijini Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci și Ministerul Economiei în vederea elaborării și implementării unei ”Strategii naționale în domeniul proprietății industriale”, proiectul furnizează instrumentele necesare în vederea unei abordări integrate a celor două instituții în vederea elaborării și implementării unei politici publice în domeniul proprietății industriale care să sprijine optimizarea proceselor decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordanță cu SCAP.

În prezent, la nivelul Uniunii Europene (UE), este propus sistemul Brevetului European cu Efect Unitar cunoscut sub numele de *Brevet Unitar*. Acest sistem se întemeiază pe sistemul existent de brevete europene, conferind un efect unitar brevetelor europene acordate pentru teritoriile statelor membre participante. Protecția unitară prin brevet va fi opțională și va coexista cu brevetele naționale și europene. Brevetul Unitar este un drept „hibrid”, guvernat atât de legislația europeană, internațională, cât și de legislațiile naționale ale statelor membre UE participante. Similar clasicului brevet european, Brevetul Unitar este acordat de către Oficiul European de Brevete. Statele membre participante atribuie Oficiului European de Brevete sarcina administrării brevetelor europene cu efect unitar. Potrivit Comisiei Europene, intrarea în vigoare a Acordului internațional care creează o instanță unică în materie de brevete va avea loc după cea de-a 13-a ratificare a statelor participante, cu condiția ca Franța, Marea Britanie și Germania să fi ratificat deja textul³.

Proiectul vizează și analiza de impact asupra instituirii brevetului unic la nivelul statelor UE. În momentul actual întreprinderile și inventatorii români (ca și cei din UE) nu beneficiază de o protecție unitară prin brevet. Pentru a obține un brevet valabil la nivel european, o întreprindere se lovește de numeroase impedimente, dintre care enumerăm: 1) costuri ridicate de traducere și de publicare a brevetelor europene, 2) diferențele în ceea ce privește menținerea brevetelor în statele membre (trebuie plătite taxe de reînnoire anuale în fiecare țară în care este validat brevetul), 3) complexitatea administrativă de înregistrare a transferurilor, a licențelor și a altor drepturi care țin de brevete. În consecință, accesul la o protecție cuprinzătoare prin brevet în Europa este un process atât de costisitor și de complex, încât este inabordabil pentru mulți inventatori și multe companii. În momentul apariției unui instrument juridic la nivelul UE de obținere a unei protecții unitare prin brevet, această măsură va avea un impact semnificativ asupra întreprinderilor din România cât și asupra activității OSIM. Proiectul de față vizează și elaborarea unei analize a acestui domeniu și formularea unor recomandări care să fie conținute în Strategia Națională în domeniul proprietății industriale.

³ <http://www.just.ro/wp-content/uploads/2017/06/Expunere-de-motive.pdf>, p.1 (1.04.2020)

De asemenea, proiectul prevede o intervenție dedicată facilitării accesului solicitanților/utilizatorilor la serviciile OSIM prin dezvoltarea și implementarea unei aplicații integrate software prin care:

- vor putea fi plătite online taxele în domeniul proprietății industriale;
- va putea fi urmărit stadiul cererii/cererilor de protecție a proprietății industriale pe fluxul de administrare/examinare al fiecărei cereri;
- va putea fi adaptat la cerințele OSIM sistemul IPAS (Industrial Property Automation. *System*) pentru brevete, sistem furnizat de către Organizația Mondială de Proprietate Intelectuală (OMPI) în versiune standard;
- vor putea fi depuse online cereri de brevet.

3.5. Descrierea sub-activității 3.1.

Sub-activitatea are în vedere “analiza prevederilor legislative, a cadrului de politici publice existent în domeniul proprietății industriale la nivelul Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci și Ministerului Economiei (inclusive procedurile europene în domeniul dublei brevetări), a impactului implementării brevetului unic european și formulare de recomandări privind noua politică în domeniu”.

Această sub-activitate prevede realizarea următoarelor documente:

- i. Elaborarea metodologiei de analiză;
- ii. Elaborarea instrumentarului de analiză (template-uri, chestionare etc);
- iii. Documentare asupra legislației naționale și europene în domeniul proprietății industriale;
- iv. Realizarea unei analize privitoare la legislația și strategiile sectoriale/regionale/naționale/europene în domeniul proprietății industriale;
- v. Analiza contextului și definirea problemei.

La finalul sub-activității 3.1 vor fi livrate:

- Metodologie de analiză;
- Raport/analiza privind prevederile legislative naționale/europene în domeniul proprietății industriale;
- Raport/analiza a documentelor cu caracter de politică publică având impact asupra problematicei proprietății industriale.

4. METODOLOGIE

În vederea elaborării raportului asupra documentelor cu caracter de politică publică având impact asupra problematicei proprietății industriale, echipa de experți a realizat o analiză cuprinzând cadrul de elaborare a documentelor selectate, precum și cele mai bune practici naționale și internaționale în domeniul elaborării și implementării strategiilor de proprietate industrială/intelectuală.

Concluziile acestei analize, completate ce cele ale raportului de analiză asupra documentelor legislative, vor constitui o bază factuală solidă pentru îndeplinirea obiectivului general al proiectului, acela de consolidare a capacității Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci și a Ministerului Economiei, energiei și Mediului de Afaceri în vederea elaborării, implementării și evaluării strategiilor și politicilor publice în domeniul proprietății industriale.

Au fost supuse analizei documente care vizează politicile din domeniul proprietății industriale/intelectuale dar și din domeniile tangente, precum economie, cercetare-dezvoltare, inovare, etc., după cum urmează:

- Articole, rapoarte, studii apărute în publicații cu caracter științific, în urma unui proces de selecție și revizuire (*literatură științifică*);
- Strategii, propuneri de politici publice, programe, rapoarte, studii, manuale/ghiduri metodologice realizate de autorități publice din România și din alte state membre ale UE, de organisme europene, organisme naționale sau europene reprezentative, organizații neguvernamentale etc. (*literatură gri*).

O altă taxonomie a documentelor analizate vizează originea respectivelor documente:

- Documente naționale (strategii, programe);
- Documente internaționale (strategii în domeniul proprietății industriale/intelectuale).

Pe baza datelor/informațiilor colectate, echipa de experți a derulat activitatea de analiză și sinteză prin intermediul unui *template*, o grilă de documentare. Grila de documentare conține elemente destinate identificării documentului (denumirea, organizația emitentă, organizația responsabilă cu monitorizarea implementării politicii publice, tipul de document, perioada acoperită), a cadrului în care a fost elaborată (legătura cu alte documente/politici publice, metodologia utilizată), precum și a elementelor de structură și de conținut care o fac relevantă pentru analiza contextuală (viziunea/scopul, priorități/obiective, indicatori de monitorizare/evaluare, organisme responsabile cu monitorizarea/evaluarea).

Scopul realizării acestei grile a fost acela de organizare și simplificare a activității de documentare prin așezarea datelor/informațiilor în aceleași categorii analitice. Astfel a fost facilitat procesul de sinteză și de extragere a informațiilor cele mai relevante pentru realizarea analizei cadrului de politici publice existent în domeniul proprietății industriale și pentru formularea de concluzii/recomandări utile în etapa ulterioară de elaborare a strategiei naționale în domeniul proprietății industriale.

Activitatea de documentare din cadrul sub-activității 3.1 subactivității 3.1 - Analiza prevederilor legislative, a cadrului de politici publice existent în domeniul proprietății industrial- a fost organizată în două etape:

- analiza documentelor selectate (literatură gri, literatură științifică) pentru identificarea elementelor analitice și codificarea lor potrivit încadrării în etapa ciclului politicii, în cea de analiză și în categoria corespunzătoare de analiză contextuală și/sau de efect și cadru de implementare;
- construirea de rezumate narative sistematizate în urma codificării analitice pentru organizarea/sintetizarea rezultatelor, destinate interpretării și explicării proceselor decizionale și a logicii de intervenție.

În vederea completării demersului de documentare”din birou”, echipa de experți va realiza în cadrul sub-activității 3.2 a proiectului – ”Derularea procesului de consultare publică în vederea elaborării și implementării unei strategii naționale în domeniul proprietății industriale” - un demers de cercetare inspirat din practica științelor sociale, anume prin utilizarea metodei interviului sociologic. În acest sens, vor fi organizate interviuri pentru a documenta modul în care funcționează acordarea dreptului de proprietate în România și cum se raportează beneficiarii/purtătorii de interes la acest proces. Vor fi interviuate următoarele categorii de grupuri-țintă:

- Angajați OSIM, experți și specialiști implicați în diferitele etape de acordare a dreptului de proprietate și în alte procese relevante (precum promovare);
- Reprezentanți ai unor entități care au un potențial de inovare ridicat, care au fost generatori de inovare în domeniul industrial – universități tehnice, companii industriale care produc inovare etc.;
- Reprezentanți ai unor asociații de profil, care sunt interesați de situația proprietății industriale;
- Alți stakeholderi – precum consilieri de proprietate industrială, antreprenori care au dezvoltat o afacere pornind de la inovație etc.

Vom urmări cum sunt încurajate și reprezentate drepturile din sfera proprietății industriale prin facilitățile de dezvoltare de produse și prototipuri, parcuri științifice și tehnologice, politicile de transfer tehnologic, comercializarea drepturilor (auditare și licențiere, management tehnologic). De exemplu, pentru promovarea și dezvoltarea centrelor de transfer tehnologic, urmărim setul de stimulente urmărit de politica implicată, obiectivele și misiunea asumate de universitate/centru de cercetare (financiare, promovare a prestigiului/ratingul academic, diseminarea rezultatelor din cercetare / științifice), capacitatea centrelor de transfer în susținerea activității pe termen mediu/lung în absența finanțării publice/fonduri europene, evoluția numărului de centre de transfer tehnologic, al incubatoarelor tehnologice, al numărului aplicațiilor cu drepturi de proprietate industrială atașate, numărului de contracte de licențiere (important mai ales din perspectiva comercializării titlurilor de proprietate industrială către o companie care valorifică invenția), al numărului de start-up-urilor și joint-ventures ca efect al politicilor implementate.

Unii autori propun ca sistematizarea efectelor documentelor strategice să fie realizată la nivelul analizei instrumentelor propuse de intervenție. Steinmueller (2010) propune clasificarea în 4 tipuri diferite de design cu rol de influențare a ratei și direcției schimbării tehnologice și, indirect, a productivității:

- politici *suport a ofertei* creației tehnologice și de dezvoltare a inovării, de către inovatori, a ideilor generate de ei sau în cooperare cu institute de cercetare. Efectele politicilor de acest tip au impact asupra costurilor implicate de inovare circumscrisă ofertei „upstream” (în amonte) de inovare și componentei „downstream” (în aval) a procesului de comercializare a inovării (Steinmueller, 2010, p. 1192). Politicile din această categorie includ: subsidiile orizontale pentru sectorul R&D, finanțare a unor sectoare specifice sau tehnologii, proiecte pilot pentru atragerea suportului spre anumite tehnologii considerate valoroase pentru dezvoltări viitoare sau instrumente financiare cum sunt cele de stimulare a capitalizării de tip ”venture” (capital de risc);
- politici *suport a ofertei de factori* complementari în vederea reducerii costurilor implicate de activitățile de inovare sau a optimizării proceselor. Instrumentele de acest tip sunt folosite în politicile care urmăresc achiziția de tehnologie sau de asistare în privința contractelor de licență a noilor tehnologii;
- politici de *stimulare a cererii* sunt cele care urmăresc aducerea în piață a inovării, stimulând cumpărătorii sau beneficiarii imediați, cu efecte asupra profitabilității așteptate a activităților inovative sau prin reducerea incertitudinii privind nivelul cererii pentru inovare. Instrumentele propuse de astfel de politici sunt subsidiile pentru beneficiari (ex: subsidiile pentru folosirea energiei alternative);
- politici care implică *schimbări instituționale* pentru o mai bună coordonare a participanților din cadrul sistemului de inovare.

Sintetizarea și clasificarea politicilor responsabile / cu efecte asupra inovării poate fi realizată în funcție de nevoia sau tipul de probleme chemate să le soluționeze (rationale), de tipul domeniului, de tipul de mecanisme folosite sau instrumentele de politici utilizate.

5. SINTEZA DOCUMENTELOR ANALIZATE

5.1. Analiza strategiilor anterioare de PI ale României

5.1.1. Analiza Strategiei de PI a României 2003 - 2007

Hotărârea nr. 1424/2003 pentru aprobarea Strategiei naționale în domeniul proprietății intelectuale (2003-2007)

Structură document:

1. Prevederi generale
2. Situația actuală în domeniul proprietății intelectuale
 - 2.1. Cadrul instituțional și legislativ
 - 2.2. Stimulente în sprijinul dezvoltării proprietății intelectuale
 - 2.3. Crearea și dezvoltarea infrastructurii în domeniul proprietății industriale
 - 2.4. Legislație europeană preluată
 - 2.5. Situația în plan internațional
3. Scop
4. Obiective strategice
5. Măsuri strategice privind armonizarea legislației naționale în domeniul proprietății intelectuale cu normele de drept comunitar și cu prevederile acordurilor internaționale la care România este parte
6. Măsuri strategice privind îmbunătățirea aplicării în România a legislației în domeniul proprietății intelectuale
7. Măsuri strategice privind constituirea unei infrastructuri administrative corespunzătoare în cadrul instituțiilor naționale implicate în asigurarea protecției proprietății intelectuale
8. Măsuri strategice privind formarea resurselor umane specializate
9. Măsuri strategice privind realizarea unei cooperări transparente între instituțiile și organismele naționale implicate în asigurarea protecției proprietății intelectuale
10. Măsuri strategice privind sensibilizarea, educarea și conștientizarea publicului cu privire la rolul și importanța drepturilor de proprietate intelectuală

Obiectivele strategice asumate sunt următoarele:

- Armonizarea legislației naționale din domeniul proprietății intelectuale cu normele de drept comunitar și cu prevederile acordurilor internaționale la care România este parte
- Îmbunătățirea aplicării în România a legislației din domeniul proprietății intelectuale
- Constituirea unei infrastructuri administrative corespunzătoare în cadrul instituțiilor naționale implicate în asigurarea protecției proprietății intelectuale
- Formarea resurselor umane specializate în domeniul proprietății intelectuale

- Realizarea unei cooperări transparente între instituțiile și organismele naționale implicate în asigurarea protecției proprietății intelectuale
- Sensibilizarea, educarea și conștientizarea publicului cu privire la domeniul și importanța drepturilor de proprietate intelectuală.

La momentul inițierii strategiei în cauză (2003), viziunea exprimată în introducere păreau inovatoare. La acel moment s-a făcut opțiunea elaborării unei strategii de proprietate intelectuală, încorporând atât drepturile de proprietate industrială cât și cele privind drepturile de autor.

Însă, atât din scopul asumat de strategie, cât și din măsurile de intervenție propuse, accentul cade asupra aspectelor legislative, de armonizare a legislației naționale relevante cu cea europeană, cu tratatele și convențiile în materie la care România era parte.

Strategia consfințește următoarea concluzie: *”În prezent protecția proprietății intelectuale în România este similară cu cea din statele membre ale Uniunii Europene, deoarece legislația națională este armonizată în cea mai mare parte cu reglementările comunitare.”*

În general măsurile previzionate în cadrul strategiei cad asupra modificărilor legislative, însă sunt enunțate și măsuri de îmbunătățire a infrastructurii suport sau de conștientizare a opiniei publice și factorilor relevanți asupra problematicii drepturilor de proprietate.

În analiza situației sunt descrise măsurile de stimulare fiscală existente la momentul respectiv și modul în care a fost creată și dezvoltată infrastructura administrativă în domeniu. Un rol important este acordat Camerei de Comerț și Industrie și creării unei rețele de centre regionale de proprietate industrială: *”În vederea sensibilizării mediului de afaceri din România, în domeniul proprietății industriale un rol important îl are Protocolul de colaborare dintre Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci și Camera de Comerț și Industrie a României și a Municipiului București, încheiat în anul 2000 și reînnoit în luna mai 2003, având ca principal scop constituirea de centre regionale de proprietate industrială pentru diseminarea informațiilor din domeniu.”*

În creionarea strategiei a fost luat în considerare și legislația europeană relevantă – directivele europene - dar și contextul Internațional. S-a considerat că *”elementul cel mai important îl constituie Programul de cooperare dintre Guvernul României și Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale, semnat la București la 7 iunie 2001 și aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 974/2001”*.

Este important a lua în calcul coordonatele de intervenție asumate în cadrul strategiei (”Cadru instituțional și legislativ”, ”Stimulente în sprijinul dezvoltării proprietății intelectuale”, ”Crearea și dezvoltarea infrastructurii în domeniul proprietății industriale”, ”Legislație europeană” și ”Situația în plan internațional”). Însă, spre deosebire de modul de fundamentare a acestei strategii, este important a considera și rezultate ale unor studii care să evidențieze modul în care regimul proprietății industriale funcționează în România, gradul în care acesta stimulează sau contribuie la dezvoltarea socio-economică. În mod esențial inovarea este aspectul cheie în ecuație, dar stimularea dezvoltării acesteia și a utilizării acesteia în sectoare cheie reprezintă un reper care a fost insuficient tratat și analizat în cadrul strategiei. Din punct de vedere legislativ, România pare armonizată cu cadrul european și internațional; ceea ce contează în prezent sunt însă particularitățile românești de promovare a proprietății industriale, modul de implementare a acestui regim, gradul în care este susținută apariția inovării și utilizarea produselor inovării; este importantă de asemenea convertirea inovării în plus valoare în competiția economică globală. Un aspect cheie, neabordat ca atare de strategia în cauză, este cazul particular al inovației de serviciu.

În plus lipsește un mecanism de monitorizare a strategiei, un sistem de indicatori care să urmărească impactul pe termen scurt, mediu și lung al implementării acesteia, tipul de date utilizate, sursa acestora etc. Implicarea stakeholderilor în elaborarea strategiei supuse analizei pare de asemenea minimală, chiar inexistentă.

Pe scurt, este necesar ca viitoarea strategie să compenseze neajunsurile strategiei 2003-2007 prin:

- Fundamentarea pe date relevante, studii prealabile care să evidențieze probleme, deficiențe în funcționarea regimului proprietății industriale, contribuției acestuia la dezvoltarea socio-economică;
- Definirea clară a problemei abordate de strategiei, nu este de ajuns descrierea situației legislative / infrastructurii actuale;
- Consultarea stakeholderilor în fundamentarea strategiei, colectarea de feedback de la aceștia;
- Stabilirea unui sistem de indicatori date sursă, pe scurt a unui sistem de monitorizare a strategiei.

Observații:

- ✓ De urmărit studiile asumate a fi realizat în cadrul strategiei, dacă au fost elaborate. Un exemplu: ”studiu ”IMM și proprietatea intelectuală””;
- ✓ De analizat dacă a fost înființată și a funcționat ”Societatea pentru transfer tehnologic și dezvoltare” menționată în document;
- ✓ De urmărit funcționalitatea parcurilor industriale și tehnologice, raportul inovării cu activitatea de cercetare organizată în țară.

5.1.2. Analiza proiectului de strategie de PI a României 2011 - 2015

1. Administrarea și managementul proprietății industriale (PInd.):

1.1. Statutul legal al O.S.I.M.

Obs:

- i. În cadrul strategiei nu se specifică în mod concret care este statutul legal al O.S.I.M., doar:
 - La Capitolul II. Situația actuală a sistemului național de proprietate intelectuală, pct. 1. Identificarea instituțiilor cu responsabilități în sistemul național de proprietate intelectuală, se specifică: liniile 432 – 435:
*Ținând seama de experiența anterioară, au fost identificați principalii actori în sistemul național de proprietate intelectuală:
Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci*
 - La Capitolul II. Situația actuală a sistemului național de proprietate intelectuală, pct. 2. Cadrul legislativ și instituțional, se specifică, liniile 462 – 473: *În România, protecția proprietății intelectuale se realizează de către două instituții de specialitate: Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM) - în domeniul proprietății industriale și Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (ORDA) - în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe.
Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci în temeiul Hotărârii Guvernului nr.573/1998, modificată prin HG 1396/2009, este organul de specialitate al administrației publice centrale în subordinea Guvernului cu autoritate unică pentru asigurarea protecției proprietății industriale, care elaborează și supune spre aprobare guvernului strategia dezvoltării protecției proprietății industriale în România și aplică politica Guvernului în domeniu.*
- ii. Totodată, nu se prezintă o structură logică în care acesta se află față de alte instituții și autorități în domeniu.
- iii. În același timp, nu se prezintă detaliat relația de subordonare pe care O.S.I.M. o are față de Ministerul Economiei și limitările sau avantajele pe care le are ca urmare a acestei situații.
- iv. Abordarea recomandată de O.M.P.I. se referă la: (1) infrastructură fizică, (2) infrastructură legală și (3) resurse umane necesare pentru administrarea și gestionarea problemelor legate de PInd.
- v. Nu se prezintă nici o informație cu privire la prezența regională a O.S.I.M. și nici la vreo intenție de implementare a unei asemenea abordări.
- vi. Este destul de neclară ponderea activităților de încurajare a creării și înregistrării elementelor de PInd. și de încurajare a utilizării economice a acestora, în totalul activităților O.S.I.M. (deși este evidentă concentrarea pe protecția DPIInd. (Drepturilor de Proprietate Industrială).
- vii. Este neclară modalitatea în care O.S.I.M. realizează atât protecția cât și executarea anumitor drepturi, sau dacă are vreo implicare în executarea DPIInd.

1.2. Rolurile, funcțiile și structura O.S.I.M.

1.2.1. Statutul legal

Observații prezentate mai sus.

1.2.2. Autonomia

Observații prezentate mai sus.

Conform ”Metodologiei pentru Dezvoltarea Strategiilor Naționale de Proprietate Intelectuală, Instrumentul 3: Indicatori de Referință – OMPI”, autonomia poate fi evaluată dacă:

- a. O.S.I.M. are un consiliu de administrație, care este responsabil de politici și guvernanță generală (performanță, personal, probleme financiare și juridice);
- b. O.S.I.M. poate să plătească pentru servicii și să păstreze veniturile generate;
- c. O.S.I.M. poate recruta, instrui și păstra personal în conformitate cu cerințele acestuia;
- d. O.S.I.M. poate să dea în judecată sau să fie trimis în judecată; și
- e. O.S.I.M. poate încheia parteneriate cu alte organizații.

1.2.3. Scopul O.S.I.M.

Observații:

- i. O.S.I.M. administrează doar DPInd.;
- ii. Nu sunt enumerate măcar atribuțiile O.S.I.M.

1.2.4. Rolul extins al O.S.I.M.

În concluzie:

Pentru funcția i.: Înregistrare și protecție a PInd.:

- Nu se prezintă nici un obiectiv pentru viitor și nici o măsură care să îmbunătățească înregistrarea și protecția PInd.
- Se prezintă doar un proiect cu finanțare europeană care a contribuit la acest obiectiv;
- Nu se prezintă succint eventualele aspecte deficitare din acest punct de vedere sau o caracterizare scurtă;

Pentru funcția ii.: Servicii de divulgare a PInd.:

- Nu se prezintă nici un obiectiv pentru viitor și nici o măsură care să îmbunătățească înregistrarea și protecția PInd.
- Se prezintă doar un proiect cu finanțare europeană care a contribuit la acest obiectiv;
- Nu se prezintă succint eventualele aspecte deficitare din acest punct de vedere sau o caracterizare scurtă;

Pentru funcția iii.: Promovarea inovării:

- Nu se prezintă succint eventualele aspecte deficitare din acest punct de vedere sau o caracterizare scurtă;
- Se prezintă doar un proiect cu finanțare europeană care a contribuit la acest obiectiv;
- Promovarea inovării se regăsește doar la nivelul unui singur obiectiv și există o măsură de atingere a acestuia, prevăzută în strategie: Ob. 1, Măsura A;

Pentru funcția iv.: Promovarea utilizării PInd.:

- Nu se prezintă succint eventualele aspecte deficitare din acest punct de vedere sau o caracterizare scurtă;
- Nu se prezintă eventuale contribuții anterioare ale O.S.I.M. la realizarea acestei funcții;
- Promovarea utilizării PInd. este bine reprezentată la nivelul obiectivelor și măsurilor de atingere a acestora: Ob. 1, Măsura A; Ob. 4, Măsura G;

Pentru funcția v. Asigurarea respectării tratatelor și acordurilor internaționale:

- Nu se prezintă succint eventualele aspecte deficitare din acest punct de vedere sau o caracterizare scurtă;
- Nu se prezintă eventuale contribuții anterioare ale O.S.I.M. la realizarea acestei funcții;
- Aceasta este funcția cel mai bine reprezentată la nivelul obiectivelor și măsurilor de atingere a acestora: Ob. 3, Măsura A; Ob. 3, Măsura B; Ob. 3, Măsura C și Ob. 4, Măsura A;

Pentru funcția vi. Sprijinirea activităților de aplicare/executare:

- Se prezintă cele mai multe acțiuni desfășurate anterior realizării strategiei;
- Se prezintă, de asemenea, destul de echilibrat, o serie de obiective și măsuri de atingere a acestora: Ob. 4, Măsura F, Ob. 5, Măsura A și Ob. 5, Măsura B.

Totodată, pentru toate aceste funcții, nu sunt prezentate și nici caracterizate modalitățile de relaționare cu părțile interesate privind PInd.

1.2.5. Examinarea formală și de fond

În concluzie:

- Nu se prezintă nici măcar succint logica procesului de examinare formală și de fond;
- Nu se prezintă nici măcar succint eventuala separare a atribuțiilor pentru O.S.I.M. (biroul central) și eventualele oficii locale / regionale;
- Nu sunt prezentate rezultatele nici unei analize sau studii care să caracterizeze examinarea formală și de fond (există o serie de statistici cu privire la numărul de cereri depuse și la numărul de brevete acordate, dar acestea nu sunt analizate și nici explicate);

- Se prevede un obiectiv și o măsură de realizare a acestuia (Ob. 4, Măsura A.), care însă este greu de amplasat în context, privind aspecte legate de termene, transparență și brevetare în străinătate.

1.3. Automatizarea și modernizarea O.S.I.M.

1.3.1. Prezentare generală

Se prezintă o singură informație cu privire la acest aspect în cadrul Programului PHARE 2005 „Întărirea capacității instituționale a României de protejare a drepturilor de proprietate intelectuală și industrială”.

În concluzie:

- Nu se prezintă nici o informație cu privire la stadiul actual sau la realizările anterioare cu privire la acest aspect;
- Nu se prezintă nici o eventuală dificultate sau problemă întâmpinată de O.S.I.M. sau de alte părți interesate cu privire la acest aspect;
- Obiectivele și măsurile prezentate privesc doar aspecte tangențiale și dispersate, despre care nu se poate ști dacă servesc sau nu îmbunătățirii acestui aspect.

1.3.2. Programul OMPI pentru furnizarea asistenței privind automatizarea PI.

Nu se prezintă nici o informație legată de acest aspect, în cadrul strategiei.

1.4. Număr de cereri și acordări de drepturi de PInd.

Sunt prezentate o serie de date statistice, în cadrul Capitolului II. Situația actuală a sistemului național de proprietate intelectuală, pct. 3. Analiza indicatorilor relevanți pentru evaluarea gradului de conștientizare a publicului cu privire la importanța PI (Liniile 651 – 723).

Aceste date statistice însă, nu sunt analizate calitativ, nu sunt prezentate concluzii și nici modalitatea în care acestea au stat la baza diferitelor obiective sau măsuri din cadrul strategiei.

1.5. Legislația națională privind PInd.

1.5.1. Scopul legislației naționale de PInd.

O parte din legislația românească preia prin traducere o serie de norme europene și/sau internaționale, termenii juridici nefiind întotdeauna echivalenți.

În ceea ce privește brevetele de invenție, legislația este actualizată până la nivelul anului 2014, pe când, regulamentul de aplicare al legii, a fost adoptat în anul 2008, până în prezent nesuferind nici o modificare.

1.5.2. Modul în care legile privind PInd. naționale existente respectă sau nu cerințele minime ale TRPIS

În concluzie:

- i. În afara faptului că România este membru fondator al OMC, nu se specifică nimic cu privire la modul / gradul în care prevederile TRIPS sunt transpuse în legislația națională;
- ii. Totuși, în cadrul obiectivului 3, se specifică necesitatea îmbunătățirii legislației.

1.6. Tratatelor, protocoalele și convențiile internaționale

În concluzie:

- i. Deși se specifică faptul că a fost revizuită întreaga legislație pentru armonizarea cu acquis-ul comunitar și cu tratatele internaționale, totuși în cadrul Ob. 3, Măsura A, se specifică o nouă evaluare a nivelului de armonizare, continuarea procesului de compatibilitate cu legislația UE, etc. Astfel, nu se poate identifica dacă mai sunt aspecte ce trebuie îmbunătățite, care sunt aceste aspecte și cum vor putea fi îmbunătățite.
- ii. Deși se prezintă succint Strategia de la Lisabona, nu se face referire la nici o dificultate pe care România o identifică în lumina acestui document, în domeniul Pind. De asemenea, nici vreun obiectiv sau măsură nu privește vreun răspuns la aspectele indicate în strategie.
- iii. În ceea ce privește Strategia Europa 2020, sunt prezentate o serie de obiective generale ale acesteia, dar nu se identifică aspectele importante pentru România în lumina acestei strategii și nici eventualele acțiuni care ar trebui realizate.
- iv. Strategia drepturilor de proprietate industrială pentru Europa prevede o serie de acțiuni concrete și realizarea unor studii specializate, realizate de către comisii, elemente care nu sunt însă identificate și luate în considerare în cadrul strategiei 2011 – 2015. De asemenea, nu se prezintă aspectele importante pentru România, în lumina acestei strategii, și nici eventualele acțiuni care ar trebui realizate.
- v. Referitor la Raportul Strategic cu privire la Strategia de la Lisabona și la Declarația de la Cannes privind lupta împotriva contrafacerii, de asemenea, nu sunt identificate aspectele importante pentru România și nici eventualele acțiuni care ar trebui realizate.
- vi. Referitor la Recomandarea Comisiei privind gestionarea PI în activitățile de transfer de cunoștințe, de asemenea, nu sunt identificate aspectele importante pentru România și nici eventualele acțiuni care ar trebui realizate.
- vii. Referitor la European Innovation Scoreboard 2009, se prezintă o serie de dificultăți, la nivelul României, dar nu se identifică sursele acestora.
- viii. Pentru "Small Business act for Europe", de asemenea, nu se prezintă aspectele importante pentru România, în lumina acestui document, și nici eventualele acțiuni care ar trebui realizate.
- ix. Deși la liniile 487- 494 se specifică faptul că România dispune de o legislație în domeniul PI, compatibilă cu acquis-ul comunitar și cu tratatele și convențiile în domeniu, totuși în cadrul Ob. 3, Măsura A, se specifică o nouă evaluare a nivelului de armonizare, continuarea procesului de compatibilitate cu legislația UE, etc. Astfel, nu se poate identifica dacă mai sunt aspecte ce trebuie îmbunătățite, care sunt aceste aspecte și cum vor putea fi îmbunătățite.

- x. Deși la liniile 534 – 554 se prezintă regulamentele și directivele comunitare pe care România are obligația să le aplice, nu se specifică niciunde gradul în care acestea sunt implementate în legislația națională și modul în care sunt aplicate. De asemenea, nu se amintește despre nici un caz de bună practică în această direcție și nici de vreo problemă identificată.
- xi. Deși la liniile 563 – 592, sunt prezentate organizațiile și/sau tratatele și convențiile pentru care România este membru fondator sau la care România este parte, nu se specifică nimic despre relevanța acestora pentru PI, despre eventualele beneficii pe care acestea le pot aduce țării și nici despre măsura în care acestea stimulează inovarea și protecția DPI.
- xii. De asemenea, la liniile 1065 – 1077 se prezintă seria de acțiuni realizată pentru formarea profesională în domeniul PI, fără a se specifica însă obiectivele la care acestea au contribuit.
- xiii. În aceeași situație se regăsesc și evenimentele prezentate la liniile 1081 – 1125.
- xiv. Ob. 3 este nespecific, necuantificabil și neancorat în timp, iar măsura A, propusă în cadrul acestuia este greu de identificat cărora dintre problemele identificate anterior îi răspunde.
- xv. De asemenea, Ob. 3, măsura B, propune o serie de acțiuni dependente de activități aflate în afara sferei sale de control, acestea putând fi considerate doar eventuale direcții de acțiune, atât timp cât nu sunt cunoscute detaliile sistemului Brevetului Uniunii Europene.
- xvi. În același mod, Ob. 3, măsura C, propune o acțiune care poate fi considerată doar un angajament, în nici un caz o acțiune clar definită, cuantificabilă și plasată într-un orizont de timp.
- xvii. Referitor la Ob. 4, măsura A, este greu de identificat problema căreia i se adresează acțiunea 2, conform prezentărilor anterioare, și modul în care aceasta se propune a fi rezolvată.
- xviii. Atât timp cât nu se prezintă informații despre pirateria și contrafacerea în România, atât timp cât această problemă nu este documentată în detaliu și nici nu sunt prezentate date relevante în acest sens, încheierea de acorduri bilaterale, devine, de asemenea, un deziderat neclar, greu de atins.

1.7. Concurența neloială și legislația antitrust

În concluzie:

- i. Nu se prezintă nici o problemă cu privire la aceste aspecte, care ar trebui rezolvată prin intermediul acțiunilor propuse prin strategie;
- ii. Chiar dacă se enumeră cadrul legal privind concurența neloială și legile antitrust, nu se specifică dacă acesta este acoperitor, dacă este în concordanță cu normele europene și internaționale în domeniu, și nici dacă acesta funcționează sau a funcționat în parametri corespunzători, în dinamică.
- iii. Totodată, nici un obiectiv sau măsură nu privesc direct aceste aspecte.

1.8. Reguli și politici pentru asigurarea utilizării facilităților din TRPIS

Nu se prezintă nicăieri facilitățile pe care România le poate exploata ca urmare a participării acesteia la TRIPS.

1.9. Tribunalele de PInd.

În concluzie:

- i. Nu se specifică nimic despre existența măcar a unor complete specializate în PI și nici despre intenția de creare a acestora;
- ii. Singura realizare majoră prezentată în acest sens, privește înființarea Serviciului pentru coordonarea activității Ministerului Public în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală, ale cărui realizări sunt prezentate în detaliu.
- iii. Tribunalele, curțile de apel sau ÎCCJ, apar însă doar colateral în aceste descrieri, prin participarea la rețeaua de baze de date și prin participarea la realizarea buletinelor jurisprudenței.
- iv. Totodată, se amintește doar crearea Grupului de lucru format din principalele instituții cu atribuții în domeniul DPI, fără alte elemente detaliate.
- v. Cu toate acestea, se specifică constatarea unei practici judiciare unitare.
- vi. De asemenea, în cadrul obiectivelor și măsurilor propuse prin intermediul strategiei, nu se specifică nimic despre tribunale, curți de apel sau complete specializate în PI.

1.10. Resursele umane pentru O.S.I.M.

În concluzie:

- Nu se specifică nici o dificultate legată de resursele umane ale O.S.I.M. și nici nu se propune nici o acțiune în acest sens;
- Nu se poate observa dacă obiectivele propuse prin strategie se pot realiza fără o îmbunătățire / completare a competențelor existente la nivelul O.S.I.M.;

1.11. Profesiile care înregistrează PInd.

În concluzie:

- Deși se specifică foarte clar că asistența de specialitate se realizează prin consilierii de proprietate industrială și avocați, totuși, singura categorie profesională organizată într-o structură reprezentativă pentru acest scop o reprezintă consilierii de PInd., organizați sub Camera Națională a Consilierilor în Proprietate Industrială din România. Despre avocați însă, nu se specifică nici o formă de organizare, referitor la dreptul și/sau capacitatea acestora de a asigura asistență de specialitate.
- De asemenea, nu se specifică nici o dificultate legată de Camera Națională a Consilierilor în Proprietate Industrială din România și nici nu se propune nici o acțiune în acest sens;
- Nu se poate observa dacă obiectivele propuse prin strategie se pot realiza fără o îmbunătățire / completare a resurselor / competențelor Camerei Naționale a Consilierilor în Proprietate Industrială;

2. Generarea de PInd. de către universități, organizații de cercetare, mediu de afaceri, industrie, IMM-uri și persoane fizice

2.1. Conștientizarea cu privire la PI

Aspecte de abordat:

a. Nivel scăzut de conștientizare în domeniul PI și programe de informare inadecvate;

În concluzie:

- Deși se prezintă o serie de activități de informare și conștientizare cu privire la PI, totuși, nu se prezintă care sunt punctele slabe, aspectele deficitare privind gradul de conștientizare și informare cu privire la PI.
- De asemenea, pentru activitățile prezentate, nu se specifică modul în care acestea și-au atins scopul, dacă au fost eficiente și ce rezultate au obținut.
- Totodată, deși se specifică realizarea unei campanii de conștientizare, nu se arată scopul acesteia (conștientizarea publicului larg, conștientizarea cercetătorilor, întreprinderilor mici și mijlocii, etc.).
- Pe de altă parte însă, în cadrul Programului de Guvernare a României 2009-2012, se specifică foarte clar obiectivul de conștientizare a mediului de afaceri cu privire la importanța DPI;
- Indicatorii luați în considerare pentru evaluarea gradului de conștientizare a publicului cu privire la importanța PI sunt toți legați de O.S.I.M. și de relațiile acestuia cu solicitanții de DPI. Nu se prezintă nici un indicator care să privească mediul de afaceri, cercetarea, transferul tehnologic, etc.
- Între obiectivele strategiei, Obiectivul 1. este destinat acestui deziderat, deși acțiunile specifice propuse sunt greu de încadrat într-o viziune unitară și de corelat cu celelalte acțiuni.
- În cadrul Obiectivului 5. însă, informarea și conștientizarea se referă la aspectele legate de aplicarea / executarea DPI.
- În același timp, în cadrul Programului PHARE 2005, se prezintă necesitatea înființării unui grup de conștientizare, pentru care însă nu se prezintă utilitatea și nici modul de lucru.

b. Lipsa politicilor instituționale de proprietate intelectuală în universități și organizații de cercetare;

În concluzie:

- Nu se prezintă nici o analiză a situației din acest punct de vedere, nu se specifică nici o problemă, nu se identifică puncte slabe care să trebuiască rezolvate sau îmbunătățite prin intermediul strategiei;
- Se atribuie aproape toate măsurile aferente unui obiectiv pentru aspecte dispersate care ar putea fi părți ale unei politici instituționale, fără însă a fi considerate ca o inițiativă structurată.
- Acțiunile specifice sunt definite atât în mod general cât și ținut, fiind greu de urmărit o evoluție a acestora.

c. Suport inadecvat pentru IMM-uri ca să inoveze și să inventeze;

În concluzie:

- În cadrul strategiei se specifică existența Strategiei Guvernamentale pentru susținerea dezvoltării IMM, fără să se prezinte modalitățile concrete prin care este susținut mediul de afaceri pentru inovare și inventică;
- Totodată, nu se prezintă nici o dificultate întâmpinată de mediul de afaceri pe care strategia va trebui să o înlăture;
- Pe de altă parte însă, se prezintă ”Small Business act for Europe”, care specifică doar îmbunătățirea accesului la brevete și mărci;
- Din aceste două documente, rezultă că atât crearea de inovare de către IMM-uri cât și accesul acestora la tehnologiile deja brevetate și la celelalte tipuri de DPI, sunt acoperite la nivel declarativ.
- Majoritatea acțiunilor specifice din cadrul Obiectivului 2, privesc într-un fel sau altul atât aspecte privind facilitarea inovării și invenției la nivelul IMM-urilor cât și utilizarea de către acestea, într-o mai mare măsură, a brevetelor și mărcilor deja înregistrate. Cu toate acestea, este greu de observat o abordare unitară, structurată și care să poată conduce la niște rezultate cuantificabile.

d. Nivel scăzut de finanțare a cercetării și dezvoltării în universități și organizații de cercetare de către guvern, limitând astfel capacitatea acestor instituții de a inventa și inova;

În concluzie:

- În cadrul strategiei, nu se specifică nimic despre finanțarea C-D, nici prin fonduri guvernamentale, nici prin fonduri europene;
- Ca urmare, nici obiectivele strategiei nu privesc vreun aspect legat de această situație.

e. Politica privind Știința, Tehnologia și Inovarea (STI);

În concluzie:

- Nu se prezintă o abordare coerentă și structurată a politicii privind știința și tehnologia în România;
- Nu se specifică nici o dificultate la care strategia de PI poate răspunde;

f. Sistemul național de inovare slab;

În concluzie:

- Inovarea, în sine, reprezintă un subiect extrem de important al strategiei de PI;
- Nu se poate identifica vreo abordare sistemică însă a inovării;
- Inovarea nu este abordată doar în corelare cu cercetarea-dezvoltarea;
- Deși se specifică foarte clar că strategia își propune o serie de obiective pentru creșterea inovării, este relativ dificil de observat care sunt acestea

- Se prezintă, mai mult decât suficient, abordările europene care încurajează susținerea inovării;
- Referitor la stadiul sistemului de inovare, singurele informații furnizate sunt parte a "European Innovation Scoreboard 2009";
- Nu se prezintă o abordare în care inovarea să fie susținută chiar dacă provine de la persoane fizice și nu de la IMM-uri/instituții;
- Una dintre cele mai importante măsuri, în cadrul Obiectivului 1, privește crearea unui climat favorabil, care însă nu este detaliată și încadrată într-o perioadă anume;

g. Slaba inovare și cultura de brevetare în industrii și întreprinderi;

În concluzie:

- Este dificil de caracterizat stadiul inovării în România, doar pe baza unui singur indicator;
- Cultura brevetării este abordată doar indirect, prin intermediul Ob. 2, măsura A.

h. Utilizarea limitată a informațiilor privind brevetele pentru activități de inovație și invenție;

În concluzie:

- Acest aspect nu este abordat de către Strategia națională de PI.

i. Pregătire și educație inadecvate în domeniul PI.

Concluziile prezentate la punctul a. Nivel scăzut de conștientizare în domeniul PI și programe de informare inadecvate, rămân valabile.

Indicatori privind inovarea și inventivitatea:

a. Programe de conștientizare și sensibilizare a publicului privind aspectele legate de PI

În cadrul strategiei se prezintă doar: e) Numărul de acțiuni de conștientizare asupra importanței protecției proprietății industriale, cu participarea OSIM și d) Numărul de informații privind proprietatea industrială oferite de către OSIM (liniile 683 – 684 și 674 – 675).

- b. Politici instituționale de PI.
- c. Sprijin pentru IMM-uri pentru a-și comercializa inovațiile.
- d. Finanțarea cercetării și dezvoltării.
- e. Politica științei, tehnologiei și inovării (STI).
- f. Sistemul național de inovare.
- g. Promovarea inovației și brevetării în industrie.
- h. Servicii de tehnologie și informații de PI.

Nu se prezintă date.

i. Instruire și educație în domeniul PI.

În concluzie:

- Aceste singure date referitoare la instruirea și educarea în domeniul PI, sunt departe de a reprezenta o caracterizare exhaustivă a acestui aspect.

2.1.1. Strategii pentru îmbunătățirea conștientizării PI

a. Cultivarea inventatorilor tineri creativi

- i. Promovarea cluburilor de invenții
- ii. Promovarea cursurilor de invenție
- iii. Expoziția anuală a invențiilor studențești

În concluzie:

- În cadrul strategiei, există o serie de abordări care pot contribui la cultivarea inventatorilor tineri, chiar dacă acestea nu au fost dezvoltate cu acest scop.

b. Campanie de achiziție a DPI pentru IMM-uri, seminarii de DPI și cursuri de PI pentru IMM-uri

În concluzie:

- Prin intermediul acțiunilor specifice măsurii D, din cadrul obiectivului 2, sunt abordate o serie de aspecte indirecte, care însă, pot contribui la o creștere a achizițiilor DPI;
- Similar și pentru Obiectivul 4, măsurile B și C.

c. Consolidarea sprijinului pentru activitățile inventatorilor femei

În concluzie:

- Deși se specifică faptul că cea mai mare parte dintre cererile de brevet depuse la O.S.I.M. provin de la persoane fizice (60% - Liniile 707 – 716), nu se face nici o distincție între cererile depuse de bărbați și cele depuse de femei.
- De asemenea, nu se specifică nici o inițiativă care să încurajeze depunerea de cereri de brevet de invenție de către femei.

d. Promovarea conștientizării PI în universități și organizații de cercetare

- i. Pregătiri în domeniul DPI pentru profesori
- ii. Acorduri de cooperare cu universitățile și institutele de cercetare
- iii. Promovarea invențiilor de către angajați

În concluzie:

- În cadrul „European Innovation Scoreboard 2009”, se prezintă ideea că, în România, triunghiul „institute de cercetare – universități – economie” nu

funcționează corespunzător (liniile 313 – 318), totuși nu se prezintă o situație coerentă din care să rezulte modul în care acesta nu funcționează și principalele probleme care ar trebui adresate de strategie;

- Cu toate acestea, sunt două obiective (1 și 2) care privesc (cel puțin indirect) îmbunătățirea unor aspecte ce privesc conștientizarea PI în universități și institute de cercetare;
- Astfel, se prevede acordarea de asistență pentru înființarea de centre de transfer tehnologic în universitățile tehnice și formarea de specialiști în PI pentru centrele de transfer tehnologic de pe lângă universități și unități de cercetare (ca acțiuni ce pot fi considerate pregătiri în domeniul PI pentru profesori, formatori și personalul universităților și institutelor de cercetare). La acestea se adaugă inițiativa de elaborare a unui ghid de bune practici în domeniul PI pentru universitățile din România. Aici trebuie menționat faptul că la nivel european, există un ghid de bune practici pentru implementarea proiectelor de cercetare.
- Realizarea de parteneriate cu Ministerul Educației, Cercetării și Inovării și Autoritatea Națională pentru Tineret, este, de asemenea o acțiune ce poate fi legată de „Acorduri de cooperare cu universitățile și institutele de cercetare”;
- Referitor la „Promovarea invențiilor de către angajați”, singura acțiune care stimulează direct acest deziderat este „Încurajarea creării de spin-off-uri și start-up-uri”.

2.2. Politici PI pentru universități și organizații de cercetare

Aspecte:

- proprietatea asupra drepturilor de proprietate intelectuală și distribuirea beneficiilor;
- strategii pentru comercializarea și gestionarea cercetării sponsorizate în mod privat;
- cercetare colaborativă;
- conflict de interese.

În concluzie:

- Singura specificație din cadrul strategiei care poate fi considerată că se adresează problemei proprietății asupra DPI și distribuirii beneficiilor, privește crearea premiselor „pentru o cât mai bună delimitare a beneficiarilor”;
- Deși se specifică faptul că unul dintre obiectivele principale din Programul de Guvernare a României 2009-2012 este integrarea cercetării științifice în mediul economic și social, nu se prevede nici un fel de strategie care să privească aspectele de PI în comercializarea și gestionarea cercetării din mediul privat;
- Cercetarea colaborativă este abordată doar indirect iar conflictul de interese privind DPI nu este abordat deloc.

2.2.1. Recomandări pentru dezvoltarea unei politici instituționale privind PI

Aspecte:

- Politici de PI în universități și organizații de cercetare;
- Gestionarea activelor de PI în universități și organizații de cercetare;

În concluzie:

- Deși nu este luată în considerare lipsa unei orientări cu privire la politicile de PI în universități și institute de cercetare, totuși în cadrul Obiectivului 2, Măsura F, se prevăd două acțiuni specifice acesteia;
- Totuși, nu se specifică modul în care se susține dezvoltarea unei politici în domeniul PI pentru organizațiile de cercetare;
- De asemenea, chiar dacă monitorizarea nivelului protecției PI în universități și institute de cercetare este parte a unei politici de PI, aceasta este tratată separat și independent;
- Deși se prezintă o serie de orientări și abordări care se adresează mai mult sau mai puțin direct politicilor de PI și gestionării activelor de PI din universități și institute de cercetare, nu sunt prezentate elemente concrete (nici ca diagnostic al situației existente și nici ca eventuale soluții propuse la problemele identificate);
- Totodată, chiar dacă la nivelul Obiectivului 2, Măsura B, se prezintă o serie de acțiuni ce pot fi încadrate de un document de politici privind PI la nivelul universităților sau institutelor de cercetare, totuși acestea sunt prezentate separat, fără o structură comună, care să conducă la un efect sinergic și unitar pe termen mediu și lung;

2.2.2. Cele mai bune practici în dezvoltarea politicilor de PI

Aspecte:

1. Proprietatea drepturilor de proprietate intelectuală din proiectele de cercetare finanțate public
2. Proprietatea drepturilor de proprietate intelectuală din proiecte de cercetare finanțate privat
3. Managementul PI în proiecte de cercetare colaborativă
4. Comercializarea PI
5. Distribuirea beneficiilor
6. Proceduri de cercetare
7. Dezvăluirea PI
8. Depunerea și protejarea PI
9. Conflictul de interese
10. Infrastructura pentru managementul PI

Părți interesate:

1. Inventatori și co-cercetători
2. Instituții
3. Studenți

4. Vizitatori ai colegilor de cercetare
5. Departamentul sau grupul inventatorilor
6. Colaboratori
7. Sponsori
8. Oficiul de transfer de tehnologie
9. Guvern
10. Publicul larg

În concluzie:

- Atât timp cât politicile de PI în cadrul universităților și institutelor de cercetare nu reprezintă o abordare distinctă în cadrul strategiei, parțial aceste aspecte se regăsesc, direct sau indirect, în diferite acțiuni specifice aferente diferitelor obiective.

2.2.3. Decizii cheie de adoptat în cadrul strategiei naționale de PI

Aspecte:

1. Dacă promovarea dezvoltării politicilor instituționale de proprietate intelectuală ar trebui să fie sau nu o țintă a strategiei naționale de proprietate intelectuală.
2. Dacă da, trebuie aceasta să fie sau nu prevăzută în legislațiile naționale de proprietate intelectuală sau în politicile conexe, cum ar fi politica științei, tehnologiei și inovării, politica națională de cercetare sau în legile naționale legate de înființarea universităților și instituțiilor de cercetare.
3. Dacă modelele de politici instituționale de PI ar trebui să fie pregătite la nivel național pentru a putea fi adaptate de către universități individuale și de către organizații de cercetare.
4. Rolul birourilor de PI naționale în sprijinirea dezvoltării politicilor instituționale de proprietate intelectuală.
5. Sprijinul financiar din partea guvernului pentru universități și organizații de cercetare pentru dezvoltarea politicilor de proprietate intelectuală.
6. Dacă țara are nevoie de asistență tehnică de la organizații legate de PI, cum ar fi OMPI.
7. Dacă orientările OMPI pentru dezvoltarea politicilor instituționale de PI trebuie utilizate pentru o evaluare comparativă.

Observații:

- Atât timp cât politicile de PI în cadrul universităților și institutelor de cercetare nu reprezintă o abordare distinctă în cadrul strategiei, parțial aceste aspecte se regăsesc, direct sau indirect, în diferite acțiuni specifice aferente diferitelor obiective.

2.3. Suport pentru IMM-uri

Aspecte:

Programe și servicii destinate IMM-urilor cu scopul de a îmbunătăți generarea, protecția și utilizarea comercială a activelor de PI.

Observații:

- Definierea problemelor din acest punct de vedere este neconcludentă, neexistând o legătură între nevoile reale și obiectivele propuse prin intermediul strategiei;
- Totodată, acțiunile propuse prin intermediul obiectivelor sunt dispersate, nu au ca scop comun realizarea de programe și servicii destinate IMM-urilor, ci sunt folosite ca instrumente pentru diferite alte obiective ale strategiei;
- Nu se prezintă nici o abordare unitară cu privire la modalitatea concretă în care se stimulează capacitatea firmelor de a crea, adăuga, capta și reține valoare;
- De asemenea, nu se prezintă o abordare unitară cu privire la sprijinul acordat IMM-urilor pentru inovare și accesul la noile tehnologii;
- În același registru se înscrie și abordarea privind încurajarea IMM-urilor prin facilitarea accesului la brevete și mărci;
- Ca urmare, este foarte greu de observat dacă toate aceste aspecte sunt adresate prin obiectivele strategiei sau dacă există elemente neacoperite;
- Acțiunea specifică Ob. 1, Măs. C, privind „crearea unui climat favorabil” este destul de vag definită și prezentată, neexistând nici o indicație cu privire la care dintre problemele identificate se adresează;
- Promovarea invențiilor sau altor „Povești de Succes”, reprezintă de asemenea un deziderat relativ incert, fără a se specifica cărui scop i se adresează;
- Acțiunile propuse prin intermediul Ob. 2, Măs. A, sunt mai concrete, existând însă semne de întrebare importante cu privire la resursele pentru implementarea acestora și la eventualul calendar;
- În ceea ce privește Ob. 2, Măs. B, acțiunile prezentate au mai mult caracter de intenții;
- De asemenea, Ob. 2, Măs. C și D;
- Referitor la studiul „Contribuția industriilor bazate pe copyright la economia națională în România”, acțiunile prezentate sunt extrem de aplicate, concrete și simplu de urmărit. Aspectele mai puțin evidente țin de scopul final și problemele cărora aceste acțiuni li se adresează;
- Ob. 4, Măs. B, de asemenea, prevede acțiuni cu caracter de intenții, greu de cuantificat și eventual de urmărit, în situația favorabilă în care se găsesc resurse pentru realizarea acestora;
- Referitor la Ob. 4, Măs. C, acțiunile propuse sunt extrem de aplicate, existând însă o modalitate generală de definire a acestora;
- La fel și pentru Ob. 4, Măs. E și F.

2.3.1. Analiza comparativă a serviciilor PI pentru IMM-uri

Aspecte (repere conform Oficiului pentru Brevete din Japonia):

- 1) Dezvoltarea și consultarea resurselor umane cu privire la drepturile de proprietate industrială
- 2) Exploatarea informațiilor de PI
- 3) Cereri de examinare pentru aplicații de PI
- 4) Suport pentru examinări și contestații / procese ale cererilor de PI
- 5) Suport pentru înregistrarea drepturilor de proprietate intelectuală
- 6) Sprijin pentru exploatarea drepturilor de proprietate industrială
- 7) Sprijin complet pentru IMM-uri de către specialiști în domeniul DPI

Observații:

- În cadrul strategiei, nu se prezintă nici o informație cu privire la vreo comparație;

2.4. Sistemul de inovare

Aspecte:

- Înființarea, susținerea și promovarea companiilor antreprenoriale și a locurilor de muncă inovatoare;
- Identificarea, formarea și dezvoltarea capacității bazei de competențe / capitalului uman;
- Fluxurile de informații, designul pieței și libertatea de a inova;
- Capacitatea și platformele de cercetare;

Observații:

- În cadrul strategiei, nu se prezintă un sistem de inovare coordonat la nivel național ci doar acțiuni dispersate care ar putea fi parte a unui asemenea sistem;
- Nici un obiectiv al strategiei nu privește funcționarea, finanțarea și managementul inovării;
- Fluxul de informații și transferul de tehnologii între persoane fizice, instituții de cercetare și întreprinderi, este insuficient investigat;
- De asemenea, rolul guvernului în cadrul acestui flux de informații și tehnologii este neclar;
- Nu rezultă nici o abordare din care să poată fi evidențiate legăturile între principalele părți interesate ale sistemului de inovare;
- Deși în cadrul Programului de Guvernare al României 2009 – 2012 se prevede foarte clar dezvoltarea culturii antreprenoriale și încurajarea spiritului inovator, în cadrul strategiei însă, acțiunile propuse nu se adresează decât în mică măsură acestor direcții;
- Capitalul uman, care ar trebui să constituie baza unui sistem de inovare, este foarte puțin luat în considerare în cadrul strategiei;
- De asemenea, distribuirea competențelor la toate nivelurile de educație și de pregătire continuă, nu este abordată;

- Implicarea guvernului sau instituțiilor guvernamentale în consolidarea fluxului de informații necesare unui sistem inovativ funcțional, este prezentată foarte succint și necorelat cu nevoile reale de inovare;
- Finanțarea creării de inovare este aproape inexistentă în cadrul strategiei.

2.5. Politica de cercetare tehnologică și inovare (CTI)

Aspecte:

- Existența unei strategii / politici pentru CDI;
- Cadrul instituțional pentru strategia / politica de CDI, capitalul uman și structurile financiare pentru CDI;
- Stimulente guvernamentale pentru promovarea inovării;
- Raportul dintre crearea inovării de către guvern și stimularea mediului economic și academic pentru crearea de inovare;
- Politici economice, fiscale și de management pentru promovarea inovării.

Observații:

- Spre deosebire de alte aspecte abordate de strategie, nevoia susținerii cercetării și inovării este prezentată pe larg și accentuat în cadrul strategiei;
- Există o Strategie Națională în domeniul Cercetării-Dezvoltării și Inovării;
- Totodată, între obiectivele strategiei, o parte importantă a acestora privesc cercetarea-dezvoltarea și inovarea, în ansamblu;
- Pe de altă parte însă, atât identificarea nevoilor cât și stabilirea obiectivelor nu pare să urmărească o abordare compatibilă cu o politică de CDI;
- În același timp, cadrul instituțional care să încurajeze CDI este prezentat parțial;
- Finanțarea pentru susținerea CDI este un subiect aproape neabordat;
- De asemenea, este dificil de identificat dacă strategia pleacă de la situația în care există și funcționează stimulentele guvernamentale pentru promovarea inovării sau acestea sunt propuse a se realiza ca urmare a acestora;
- Referitor la raportul dintre crearea inovării de către guvern și stimularea mediului economic și academic pentru crearea de inovare, este dificil de estimat dacă strategia a luat în considerare acest aspect;
- De asemenea, chiar dacă majoritatea politicilor, programelor și strategiilor prezentate abordează măcar în parte sau își propun îmbunătățirea inovării, este dificil de observat o conduită unitară în acest sens.

2.6. Finanțarea guvernamentală a CD

Aspecte:

- Procentul din PIB, alocat pentru CD (țările în curs de dezvoltare cheltuiesc mai puțin de 0,5% din PIB pentru CD);
- Cercetarea publică vs. cercetarea privată;
- Cercetarea fundamentală vs. cercetarea industrială și dezvoltarea experimentală;
- Finanțarea privată pentru cercetarea în universități și institute;
- Dezvăluirea invenției;
- Companii spin-off și start-up;

Observații:

- Nu se specifică nimic despre fondurile europene existente pentru stimularea CDI;
- România își propune să depășească statutul de țară în curs de dezvoltare, cel puțin din punct de vedere al procentului din PIB alocat pentru CDI (strategia specifică un procent de 1% din PIB pentru 2012);
- Referitor la dezvoltarea invenției, în cadrul strategiei se prevede (Ob. 2, Măs. F) o creștere a vizibilității rezultatelor cercetării;
- O serie de inițiative prezentate în cadrul strategiei, privesc susținerea transferului tehnologic;
- De asemenea, se specifică încurajarea creării de spin-off și start-up;

2.7. Servicii de informare în domeniul PI

Aspecte:

- Documentația de brevet;
- Centre de servicii de informare în domeniul PI;

Observații:

- Se prezintă o serie de aspecte privind documentația de brevet atât în partea introductivă a strategiei cât și între acțiunile propuse pentru implementarea obiectivelor;
- Referitor la centrele de informare, acestea sunt amintite în cadrul strategiei dar nu se poate concluziona dacă acestea există deja și trebuie îmbunătățite sau trebuie înființate;

2.7.1. Importanța informării în domeniul PI pentru C-D

Aspecte:

- a. Sursă de informații tehnologice pentru cercetare;
- b. Oferirea unei soluții pentru problemele tehnice;
- c. Identificarea tehnologiilor alternative;
- d. Identificarea potențialului de patentare al produselor de cercetare și dezvoltare în stadiile incipiente ale dezvoltării;
- e. Evitarea riscului de duplicări ale cercetării și dezvoltării;
- f. Monitorizarea tendințelor activităților de cercetare și dezvoltare;
- g. Monitorizarea succesului cercetării și dezvoltării finanțate;
- h. Ingineria inversă.

Observații:

- Doar o parte dintre aspectele specifice acestui capitol sunt abordate în cadrul strategiei;
- Chiar și această abordare parțială, este greu de cuantificat și urmărit într-o eventuală implementare a strategiei;

2.7.2. Satisfacerea nevoilor tehnice, legale și de afaceri ale IMM-urilor prin informațiile din brevete

Un sistem de brevetare are nevoie de:

- Recompensare și publicare;
- Teritorialitate;
- Perioadă limitată de brevetare;
- Dezvăluire clară;

Observații:

- Aspectul recompensării și publicării este abordat sumar în cadrul strategiei;
- Astfel, accesul la bazele de date cu brevete nu este amintit (chiar dacă aceasta există);
- De asemenea, nu se amintește existența sau utilitatea bazei de date cu brevete europene;
- Aspectul teritorialității nu este deloc abordat, acesta putând fi însă indirect intuit;
- De asemenea, pentru celelalte două aspecte: perioada limitată de brevetare și dezvăluirea clară;

2.8. Promovarea instruirii, educației și cercetării în domeniul PI

2.8.1. Obiectivele promovării instruirii, educației și cercetării în domeniul PI

Aspecte:

- Producerea furnizorilor de servicii profesionale;
- Promovarea inovației și creativității în cadrul potențialilor generatori și utilizatori de PI;

Observații:

- Aceste aspecte sunt foarte bine reprezentate în cadrul strategiei, aproape toate obiectivele iau în considerare aceste aspecte, cel puțin în parte.

2.8.2. Aspecte cheie de luat în considerare pentru dezvoltarea unei strategii de instruire, educație și cercetare în domeniul PI

Aspecte:

- Gama de profesioniști în domeniul PI care sunt necesari pentru implementarea strategiei naționale de PI și dezvoltarea sistemului PI;

Observații:

- Din strategie nu rezultă în mod explicit o abordare unitară cu privire la profesioniștii din domeniul PI (nici pentru stadiul de la care pleacă strategia nici pentru stadiul la care aceasta își propune să aducă sistemul de PI);

- Nu se poate observa care sunt categoriile de specialiști din domeniul PI care sunt necesari pentru implementarea strategiei;
 - Referirile la profesioniști și specialiști nu se prezintă structurat pe stadii logice: crearea de PI, înregistrarea și protecția acesteia, precum și aplicarea (execuția) DPI;
 - Astfel, pe lângă consilierii de proprietate intelectuală, specialiștii din cadrul O.S.I.M. și specialiștii instituțiilor de aplicare a drepturilor, aproape că nu se regăsesc referiri la alte tipuri de profesioniști;
 - O excepție notabilă este propunerea de extindere a rețelei de personal specializat pentru elaborarea studiilor de prediagnoză;
 - Totodată, deși se specifică o serie de acțiuni, este incertă asigurarea specialiștilor pentru realizarea acestora (de ex. pentru stabilirea unor metode de evaluare a activelor intangibile (linia 1472), nu se poate ști dacă există personal specializat sau este necesară specializarea acestuia);
- Selectarea unui curriculum al PI;

Observații:

- În cadrul strategiei nu se prezintă vreun curriculum privind PI, chiar dacă se pot intui o serie de aspecte legate de cursuri, instruire și educație în domeniul PI.

- Facultățile de PI;

Observații:

- Strategia nu propune înființarea vreunor facultăți dedicate PI, dar se intenționează introducerea la nivel liceal a unor cursuri generale privind PI, iar pentru anumite universități, un curs obligatoriu de PI;
- Totodată, strategia nu identifică însă nici o nevoie clară pentru înființarea vreunei facultăți de PI, nu identifică nevoi clare nici pentru introducerea la nivel liceal a unor cursuri generale privind PI, iar pentru anumite universități, a unui curs obligatoriu de PI;

- Materiale și metode de predare;

Observații:

- Atât timp cât strategia nu propune o curriculă pentru cursurile specifice PI, și atât timp cât instituțiile sau entitățile care ar trebui să furnizeze cursuri specifice de PI nu sunt clar identificate, este evident că nu se face nici o referire la eventualele materiale sau metode de predare;
- Ca urmare, nu sunt prevăzute nici resurse pentru obținerea acestor materiale și pentru implementarea eventualelor metode de predare;
- În același timp, nu există nici o referire cu privire la necesarul de personal și competențe specifice pentru a putea implementa aceste metode de predare;

2.8.3. Strategii pentru implementarea instruirii, educației și cercetării în domeniul PI

Aspecte:

Faza 1 (pe termen scurt)

- Oferă cursuri scurte și seminarii în colaborare cu OMPI;
- Trimite personal în străinătate pentru pregătire specializată în domeniul PI, care poate fi finanțată de burse guvernamentale, OMPI sau de agenții de dezvoltare;
- Revizuirea și consolidarea programelor de educație de PI și licență existente (de exemplu, programe de licență PI existente în drept, afaceri sau inginerie); și
- Revizuirea și consolidarea programelor de învățământ postuniversitar de PI existente (de ex. LL.M, diplome postuniversitare).

Faza a doua (termen mediu)

- Introducerea de noi programe de PI, în cazul în care astfel de programe nu există
- Introducerea programelor de PI în școlile universitare de drept;
- Introducerea programelor de PI în programele de licență ale altor școli;
- Introducerea de programe postuniversitare de PI (LL.M, MPI) în cel puțin o universitate din țară; și
- Introducerea de programe de studii universitare de licență PI în cel puțin o universitate din țară.

Faza a treia (pe termen lung)

- Introducerea programelor PI în colegiile de formare a cadrelor didactice;
- Introducerea programelor PI în colegiile tehnice;
- Introducerea programelor de PI în școli; și
- Introducerea programelor PI în academii și institute de cercetare;

Observații:

- Este greu de identificat în cadrul strategiei vreo abordare în acest domeniu, structurată pe termen scurt, mediu și lung;
- Astfel, se prevăd în principal acțiuni specifice pentru termen scurt și mediu, cele pentru termen lung fiind aproape inexistente;
- În același timp, chiar dacă denumirile unor obiective sau măsuri pot sugera o abordare pe termen lung a acestor aspecte, acțiunile specifice prevăzute sunt orientate mai mult către termenul scurt și mai rar către termenul mediu;

- Totodată, o abordare strategică corelată și coerentă cu privire la aceste aspecte, nu se poate identifica în cadrul strategiei (identificarea nevoilor, obiectivele propuse și resursele necesare), fiind astfel greu de observat atât stadiul actual cât și direcțiile de acțiune recomandate;

4. Drepturile privind varietățile de plante și industria semințelor

4.1. Aspecte generale

Varietățile de plante sunt protejate prin oferirea de drepturi cultivatorilor (limitate în timp) pentru tipurile de semințe create. Astfel este stimulată dezvoltarea și îmbunătățirea varietăților de plante pentru agricultură, horticultură și pomicultură. Țările care au introdus sistemul de protecție a drepturilor cultivatorilor s-au bazat pe adoptarea legislației stabilită prin Convenția Internațională pentru Protejarea noilor Varietăți de Plante (Convenția UPOV, www.upov.int). Convenția Internațională pentru Protejarea noilor Varietăți stabilește documentele necesare autorizării cultivatorilor pentru promovarea varietăților protejate și a recoltelor. Pe perioada protecției, este nevoia de autorizația cultivatorului pentru difuzarea varietăților de semințe/plante în scopul comercializării. Multe state include referința la protejarea drepturilor cultivatorilor în strategiile/politicile lor de proprietate intelectuală.

4.2. Oficiul pentru protecția varietății plantelor

Managementul/administrarea drepturilor privind varietățile de plante poate fi efectuat de către o autoritate din cadrul unui minister sau de către o instituție autonomă. Majoritatea țărilor au adoptat o legislație specifică privind protecția varietăților de plante. În unele țări (de ex. Vietnam) această protecție se face prin intermediul ”Legii de Proprietate Intelectuală”. Un alt model este reprezentat de Kenya, care exercită această protecție la nivelul unei instituții semi-autonome (Inspectoratul pentru Sănătatea Plantelor din Kenya) care își desfășoară activitatea sub egida Ministerului Agriculturii.

4.3. Importanța drepturilor cultivatorilor

Simpozionul “Creșterii plantelor pentru viitor” din 2011 a subliniat importanța creșterii plantelor ca răspuns la problemele creșterii populației, a schimbărilor climatice, nevoia pentru creșterea simultană a producției de energie și mâncare. Protecția varietăților de plante și semințe are efecte benefice asupra productivității, a rezistenței la boli și infecții, rezistența la secetă și căldură etc. Alte avantaje pe care noile varietăți de plante și semințe le oferă consumatorilor sunt scăderea costurilor cu hrana de calitate, utilizarea eficientă a terenelor agricole, diversificarea produselor derivate din plante.

Concluziile seminarului “Simpozion asupra beneficiilor protecției varietăților de plante pentru fermieri și cultivatori” au subliniat importanța protecției varietăților de semințe și plante pentru încurajarea creșterii de noi varietăți de plante, răspunzând astfel problemelor economice și de mediu ce afectează agricultura. Prin intermediul protecției de noi varietăți de plante și semințe agriculturii și crescătorii au acces la cele mai bune varietăți de plante și semințe la nivel mondial, oferind în același timp și noi oportunități de afaceri prin cooperarea între agricultori și cultivatori.

Seminarul *“Protejarea varietății de plante și transferul de tehnologie: beneficiile parteneriatului public-privat”* a evidențiat importanța protecției varietăților de plante pentru cultivarea de noi soiuri și rolul acestora în încurajarea transferului de tehnologie la nivelul parteneriatului public-privat.

4.4. Politica și strategia agricolă

Agricultura rămâne baza economiei pentru multe state în curs de dezvoltare. Din acest motiv multe economii elaborează strategii și politici de dezvoltare a sectorului agriculturii care includ elemente cu potențial impact asupra proprietății intelectuale:

- a. Creșterea producției;
- b. Creșterea productivității;
- c. Creșterea valorii adăugate;
- d. Introducerea industrializării în agricultură;
- e. Dezvoltarea de noi pesticide pentru rezistența la boli și epidemii, care să protejeze mediul înconjurător și varietățile de plante cu cel mai bun potențial productiv;
- f. Promovarea cercetării-dezvoltării în agricultură;
- g. Promovarea transferului tehnologic și a comercializării varietăților de semințe;
- h. Implementarea unui sistem de stimulente pentru cultivatori;
- i. Accesul agricultorilor la piețele internaționale prin etichetare și mărci.

4.5. Asociațiile cultivatorilor și ale furnizorilor de semințe

- Asociația cultivatorilor din Africa;
- Asociația cultivatorilor Asia-Pacific;
- Asociația Europeană a Semințelor (AES);
- Asociația Internațională a Producătorilor Horticoli;
- Comunitatea internațională a Cultivatorilor de varietăți de fructe reproduse a-sexual;
- Federația Internațională a Semințelor.

5. Indicațiile geografice

5.1. Aspecte relevante privind indicațiile geografice

Observații:

- În cadrul strategiei, nu se abordează indicațiile geografice nici în etapele inițiale nici în cadrul obiectivelor, măsurilor recomandate și a acțiunilor specifice;

6. Cunoștințele tradiționale (CT)

6.1. Importanța discutării CT

6.2. Protejarea CT

6.3. Comercializarea CT

6.4. Accesul și beneficiile diseminării CT și resurselor genetice

În cadrul strategiei nu este abordată cunoașterea tradițională.

5.2. Domeniul Cercetare-Dezvoltare Inovare

5.2.1. Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014 - 2020

Obiectivele generale ale strategiei așează în centru problematica inovării:

- OG1. Creșterea competitivității economiei românești prin inovare. Obiectivul vizează susținerea performanței operatorilor economici pe lanțurile globale de valoare. Strategia susține tranziția de la competitivitatea bazată pe costuri la cea bazată pe inovare. Aceasta presupune dezvoltarea capacității firmelor de a absorbi tehnologie de ultimă generație, de a adapta aceste tehnologii la nevoile piețelor deservite și de a dezvolta, la rândul lor, tehnologii sau servicii care să le permită progresul pe lanțurile de valoare.
- OG2. Creșterea contribuției românești la progresul cunoașterii de frontieră. Strategia susține creșterea vizibilității internaționale a cercetării și dezvoltării experimentale din România. Activitățile CD la frontiera cunoașterii presupun formarea unei mase critice de cercetători în domeniile cele mai promițătoare, menținerea avansului în domeniile de nișă, unde cercetarea românească are deja avantaj comparativ - consacrat sau emergent -, standarde internaționale de evaluare pentru proiectele de cercetare și inițiative științifice de anvergură, precum cele dezvoltate în jurul marilor infrastructuri.
- OG3. Creșterea rolului științei în societate. Știința și tehnologia devin relevante pentru societate atunci când efectele lor se resimt în viața cotidiană a cetățeanului. În acest scop, cercetarea și inovarea răspund nevoilor concrete ale mediului economic și ale sectorului public, în special celor de creștere a calității serviciilor oferite (precum sănătatea sau securitatea cetățenilor), și oferă perspective de angajare atrăgătoare în sectorul privat unui număr cât mai mare de persoane. Strategia urmărește atât rezolvarea problemelor societale prin soluții inovatoare, cât și furnizarea de expertiză în elaborarea politicilor publice.”

Experiența ultimului ciclu strategic arată că rezultatele ciclului următor depind de construirea și menținerea unui larg parteneriat pentru inovare. Acest parteneriat presupune o perspectivă coordonată, integrată asupra sistemului CDI și exprimă un angajament pe termen lung în următoarele privințe:

- Asigurarea resurselor. Statul planifică și aprobă bugete publice multianuale pentru CD, cu respectarea țintei angajate pentru 2020.
- Predictibilitatea. Mediul CDI se bucură de reguli clare și stabile, de repere de excelență internaționale, care încurajează colaborarea și competiția în sistem.
- Credibilizarea parteneriatului public-privat. Sectorul public și cel privat evoluează corelat, mobilizând cheltuieli private pentru CD care să atingă 1% din PIB, în 2020.

În acest context, predictibilitatea și credibilizarea parteneriatului public-privat sunt elemente ce pot influența și ce pot fi influențate de strategia proprietății industriale.

Direcții principale de acțiune

Obiectivele specifice asociate noului ciclu strategic sunt puse în practică printr-o serie de direcții de acțiune. Rolul acestora, ca ansamblu, este de a structura sistemul de inovare din România. Direcțiile de acțiune conturează o cale de transformare sistemică și trasează coordonatele evoluției corelate a principalilor operatori CDI.

Direcțiile de acțiune reprezintă, astfel, o combinație integrată de măsuri ("policy mix") care acoperă principalele dimensiuni ale politicii în domeniul CDI:

1. Politici fiscale
2. Politici de achiziție publică de cercetare și inovare
3. Politici de finanțare competitivă a CD pentru sectorul public și privat
4. Politici privind normele de proprietate intelectuală
5. Politici privind colaborarea și concentrarea
6. Politici de finanțare instituțională
7. Politici privind capitalul uman
8. Politici privind guvernarea sistemului CDI.

Conform Comisiei Europene, "*Principala provocare pentru România este ... competitivitatea sa scăzută*". Datele indică și o capacitate de comercializare foarte limitată a rezultatelor cercetării și inovării românești. Nivelul antreprenoriatului, în mod special al antreprenoriatului bazat pe inovare, este redus.

Pentru a răspunde acestor provocări, Strategia încurajează crearea unui ecosistem de inovare prin parteneriate de tip public-privat și public-public. Mecanismele de piață vor stimula antreprenoriatul inovativ și implicarea firmelor în activitățile de cercetare, dezvoltare și inovare. În mod complementar, capitalul privat va fi atras în susținerea inovării bazate pe cercetare-dezvoltare prin instrumente de finanțare adecvate, cum sunt creditele fiscale, fondurile de capital de risc în fazele timpurii ale procesului de inovare, precum și prin crearea unui cadru legal modern privind gestiunea proprietății intelectuale.

Principalele direcții de acțiune sunt gestiunea proprietății intelectuale și instrumente orientate către finanțare: credite fiscale, fonduri de capital de risc și fonduri de garantare.

Gestiunea proprietății intelectuale

România continuă să se afle sub media europeană în ceea ce privește indicatorii de proprietate intelectuală. O parte din această realitate se reflectă și în investițiile slabe ale mediului de afaceri în cercetare, inclusiv în cazul companiilor multinaționale. În consecință, cadrul legal al proprietății intelectuale, alături de programele de educare a cercetătorilor și de susținere a serviciilor-suport, constituie punctele principale de intervenție ale Strategiei, inclusiv prin:

- adoptarea legii invențiilor de serviciu într-o formă care încurajează inovarea în sectorul privat și, în mod special, localizarea activităților CDI în România;
- instituirea unui program de acțiuni de sprijin indirect pentru cercetare, precum pregătirea cercetătorilor și inginerilor în problematica drepturilor industriale și a proprietății intelectuale;
- dezvoltarea, în instituțiile publice, a capacității de comercializare în domeniul inovării;
- facilitarea accesului la servicii de sprijin și comercializare în domeniul inovării;
- încurajarea obținerii și valorificării proprietății intelectuale.

Principiul fundamental al mecanismelor de intervenție propuse de Strategie este cel al cofinanțării cercetării-inovării. Rolul instrumentelor de intervenție este modelarea riscului operatorilor economici. Proiectele inițiate de operatorii economici privați în toate etapele progresului de la idee până la valorificarea sa economică vor beneficia de mecanisme de suport adecvate. Strategia promovează, de asemenea, intensificarea transferului de cunoștințe tehnice, îmbunătățirea portofoliilor de proprietate intelectuală, mobilizarea resurselor financiare private înspre activitățile CDI și o mobilitate ridicată a cercetătorilor între organizațiile publice și cele private. Măsurile concrete includ:

- finanțarea proiectelor tematice printr-un ansamblu de instrumente - pe termen scurt și lung, pe faze ale ciclului de la idee la comercializare - concentrate pe domenii prioritare;
- finanțarea de proiecte CDI derulate de întreprinderi, individual sau în parteneriat cu institutele de CD și universități, în scopul inovării de procese și de produse (bunuri și servicii) în sectoarele economice care prezintă potențial de creștere.

Centrele de competență constituie un mijloc de a crește interacțiunea dintre cercetarea publică, companiile private și sectorul serviciilor publice, prin susținerea unor agende de cercetare comune. Ca asocieri formale de tip public-privat, centrele servesc atât interesului public, cât și celui al operatorilor economici, prin programele lor de activități comune. Cercetarea în cadrul acestor platforme furnizează soluții tehnologice competitive pentru probleme specifice, educă cercetătorii, încurajează schimburile de personal, transferul de cunoaștere și crearea de portofolii de proprietate intelectuală. Strategia susține astfel de platforme printr-un:

- modul dedicat susținerii centrelor de competență (cu cofinanțare pe 5 - 7 ani).

Absența unui număr adecvat de profesioniști în interiorul organizațiilor publice de cercetare reprezintă provocarea principală la adresa transferului de tehnologie și cunoaștere între spațiul public și cel privat. Organizațiile CDI publice nu dispun de echipe adecvate de transfer, astfel încât cercetarea cu potențial comercial sau social nu este fructificată în mod optim. Ca urmare a eforturilor de a atrage finanțare europeană pentru profesionalizarea activităților de suport pentru inovare, incubatoarele românești au susținut mai degrabă înființarea și găzduirea firmelor decât întregul spectru de servicii relevante. În consecință, Strategia susține măsuri de profesionalizare pe segmentul de transfer tehnologic din organizațiile publice de cercetare și din alte organizații orientate spre inovare, prin:

- instrument de specializare a personalului în transferul tehnologic;
- instrument de dezvoltare a capacității de comercializare în universități, cu accent pe formarea resurselor umane specializate;
- instrument de dezvoltare a incubatoarelor și centrelor de transfer la nivel regional;
- platforme de tranzacționare pentru cererea și oferta de proprietate intelectuală;
- instrument specific pentru angajare/detașare temporară de personal cu înaltă calificare, pentru încurajarea fluxului de resurse umane dinspre sectorul public (institute, universități) înspre firme cu activitate de CDI.

Mecanism de orientare strategică

Scopul acestui mecanism este de a urmări procesele de specializare inteligentă și de a propune, periodic, corecții și reorientări. Mecanismul este integrat, funcționează cvasipermanent, cu rezultate sistematizate și analizate la fiecare 2 ani, la mijlocul perioadei de implementare, și constă în:

UNIUNEA EUROPEANĂ

- colectarea sistematică a datelor prin instrumente specifice (printre acestea: Registrul cercetătorilor, Registrul național al infrastructurilor de cercetare-dezvoltare, rapoartele de tip "capital intelectual" sau de rezultate economice, bazele de date privind publicațiile și brevetele etc.), interoperarea, integrarea și analiza acestora;

- o procedură de identificare a tendințelor emergente, în special a celor tehnologice;
- un observator al percepției operatorilor asupra funcționării sistemului CDI.

Strategia susține următoarele măsuri:

- asigurarea unei finanțări instituționale de bază pentru cercetare, acordată în urma evaluării instituționale, pentru toate organizațiile publice de cercetare (institute și universități), prin instrumente coordonate de MEN și Academia Română;
- adoptarea pe scară largă, în organizațiile publice de cercetare din România, a rapoartelor (declarațiilor) de tip "capital intelectual", ca instrument de (auto)evaluare și de planificare strategică.

În implementarea SNCDI 2020 se vor respecta următoarele principii:

- Asumare și angajament: un angajament pe termen lung privind asigurarea resurselor și asumarea priorităților strategice.
- Dimensiunea socială a cercetării și inovării: angajarea din fonduri publice de resurse financiare pentru activitățile CDI se face în interesul societății, pentru bunăstarea cetățeanului, în vederea rezolvării problemelor societale importante.
- Coordonarea: asigurarea coordonării între operatori, politici și programe, atât pe verticală (diviziunea și planificarea adecvate a rolurilor între instituțiile responsabile în toate etapele procesului strategic), cât și pe orizontală (coordonarea unitară, la nivel național, a politicilor CDI elaborate de diversele ministere și agenții).
- Inteligența strategică și expertiză în politicile de cercetare: asigurarea informării tuturor organismelor și organizațiilor implicate în implementarea Strategiei, eventual printr-un centru de analiză strategică, cu rolul de a colecta și de a analiza datele relevante și de a oferi expertiză pe parcursul ciclului de politici publice.
- Interoperarea și corelarea datelor: colectarea datelor relevante pentru politicile CDI de la toate tipurile principale de operatori și stocarea acestora într-un mediu și format care să permită cu ușurință accesarea și analiza lor (inclusiv prin instrumente propuse în Strategie, de tipul Registrului cercetătorilor ș.a.m.d.).
- Transparența și accesul la informația publică: asigurarea accesului public la informații privind politicile, instrumentele, oportunitățile de finanțare și rezultatele obținute în urma investiției în activitățile CDI, cu respectarea proprietății intelectuale.
- Evaluarea performanței și separarea sa de implementare: evaluarea îndeplinirii obiectivelor strategice ale SNCDI 2020 se raportează la fondurile publice angajate, cu evitarea autoevaluărilor. Evaluarea acoperă toate etapele acestor procese (anual, intermediar, final) și integrează instrumentele principalele de implementare (PNCDI 3, programe operaționale, programe sectoriale etc.).

Mai trebuie precizat faptul că SNCDI 2020 și-a stabilit un set de ținte de atins care se bazează pe "premise că, până în 2020, bugetul public pentru CDI va atinge 1% din PIB, antrenând cheltuieli private de CDI de valoare egală".

Printre țintele asumate se numără aspecte în legătură directă cu proprietatea industrială, anume :

	Ultima valoare (an)	Ținta 2017	Ținta 2020
Antrenarea sectorului privat			
Aplicații brevete EPO / an	40	200	400
Aplicații brevet USTPO (United States Patent and Trademark Office) / an	17	150	300
Aplicații mărci comerciale comunitare / 1 mld. euro PIB ajustat la paritatea puterii de cumpărare	2,14	4	5
Impact economic			
Firme inovative cu creștere rapidă	-	100	300
Venituri din licențe și brevete din străinătate ca % în PIB	0,13 (2011)	0,3	0,6

5.2.2. Planul național de cercetare-dezvoltare și inovare pentru perioada 2015 - 2020 (PNCDI III)

Scopul documentului este precizarea obiectivelor și a modului de implementare a Planului Național de Cercetare Dezvoltare și Inovare.

Din perspectiva proprietății industriale documentul statuează printre obiectivele operaționale ”respectarea drepturilor de proprietate intelectuală ale participanților la competiții” (p.2). Unul din obiectivele generale ale PNCDI este creșterea competitivității românești prin inovare.

Regimul rezultatelor prevede în mod explicit faptul că ”Regimul de proprietate asupra rezultatelor cercetărilor obținute în urma derulării unui contract de finanțare a unui proiect de cercetare-dezvoltare sau inovare din cadrul PNCDI III se stabilește conform legislației în vigoare referitoare la titlurile de proprietate industrială și drepturile de autor.” (Art. 11, p.5).

Documentul indică modalități de generare a inovării, în domenii specifice, prin cercetare.

Printre indicatorii de rezultate ai PNCDI se numără și:

- ”- Produse/Tehnologii/Metode/Servicii noi sau semnificativ îmbunătățite realizate (număr, pe categorii) și transferate în mediul economic (număr, pe categorii)
- Brevete solicitate la nivel național și internațional (număr)
- Alte forme de DPI solicitate: desene, mărci (număr)” (p.17)

Unul din activitățile generatoare de inovație și potențiale rezultate înscrise în regimul proprietății industriale este dezvoltarea experimentală înțelesă în acest cadru astfel: ”Dezvoltarea experimentală poate include crearea de prototipuri, demonstrarea, crearea de proiecte-pilot, testarea și validarea unor produse, procese sau servicii noi ori îmbunătățite în medii reprezentative pentru condițiile de funcționare reale, în cazul în care obiectivul principal este de a aduce îmbunătățiri tehnice produselor, proceselor sau serviciilor care nu sunt definitivate în mod substanțial. Aceasta poate include dezvoltarea unui prototip sau pilot utilizabil comercial care este în mod obligatoriu produsul comercial final și a cărui

producție este prea costisitoare pentru ca acesta să fie utilizat exclusiv în scopuri demonstrative și de validare” (p.10).

În acest cadru inovarea este definită ca ”implementarea unui produs, serviciu ori proces nou sau substanțial îmbunătățit ori a unei metode de marketing sau afaceri noi, în activitatea practică, în organizarea locului de muncă ori a relațiilor externe; inovarea de produs - introducerea în circuitul economic a unui produs sau serviciu care este nou ori îmbunătățit substanțial în privința caracteristicilor și utilizărilor sale. Îmbunătățirile substanțiale pot fi ale specificațiilor tehnice, ale componentelor sau materialelor, ale programelor de calculator încorporate, ale utilizării sau ale altor caracteristici funcționale;”(p.11).

S-a urmărit identificarea modalității prin care se ajunge la elemente care pot constitui obiect de proprietate industrială. În documentul analizat astfel de elemente sunt subsecvente rezultatelor activităților de cercetare științifică și dezvoltare experimentală stimulate prin PNCDI III.

În documentul menționat rezultate ale activităților de cercetare științifică pot fi și drepturi de proprietate intelectuală și industrială confirmate prin brevete de invenție, licențe, certificate de înregistrare a desenelor și modelelor industriale și altele asemenea.

Rezultatele cercetărilor finanțate prin PNCDI III aparțin persoanelor juridice executante, regimul de proprietate se stabilește conform acordului încheiat înaintea contractării proiectului.

Oricum, regimul proprietății intelectuale și industriale al rezultatelor cercetărilor respectă legislația în vigoare privind proprietatea industrială.

”ART. 22

Regimul rezultatelor activităților de cercetare științifică și dezvoltare experimentală obținute în baza derulării unui contract finanțat prin programele PNCDI III

(1) Rezultatele activităților de cercetare științifică și dezvoltare experimentală

În sensul prezentului plan, prin rezultatele activităților de cercetare științifică și dezvoltare experimentală obținute în baza derulării unui contract finanțat din fonduri publice, denumite în continuare rezultatele cercetărilor, se înțelege:

- a) documentații, studii, lucrări, planuri, scheme și altele asemenea;
- b) drepturi de proprietate intelectuală și industrială confirmate prin brevete de invenție, licențe, certificate de înregistrare a desenelor și modelelor industriale și din altele asemenea;
- c) tehnologii, procedee, produse informatice, rețete, formule, metode și altele asemenea;
- d) obiecte fizice realizate în cadrul derulării contractului respectiv.

De asemenea, se consideră că din rezultatele cercetărilor face parte și orice achiziție efectuată în vederea executării prevederilor contractului respectiv.

(2) Regimul de proprietate asupra rezultatelor activităților de cercetare științifică și dezvoltare experimentală

- Rezultatele cercetărilor aparțin persoanelor juridice executante, iar regimul de proprietate se stabilește conform acordului încheiat între acestea înaintea contractării proiectului, dacă prin contractul de finanțare nu se prevede altfel.
- Rezultatele cercetărilor aparțin ministerelor sau altor organe de specialitate ale administrației publice centrale sau autorităților publice locale, în situația în care acestea au calitatea de partener în cadrul unui proiect CDI ale cărui scop și obiective servesc în mod direct rezolvării unei probleme de politici publice care intră în aria de competență a respectivei autorități. Situația respectivă va face obiectul unei clauze speciale a contractului de finanțare pentru realizarea proiectului.

- Rezultatele cercetărilor aparțin sau, după caz, se consideră că aparțin persoanei juridice care preia, integral sau parțial, activul și pasivul executantului sau al persoanei juridice executante, în cazul în care acestea s-au desființat ori s-au reorganizat prin divizare, comasare sau altele asemenea”.

5.2.3. Programul Operațional Competitivitate 2014-2020 – Ministerul Fondurilor Europene

Obiectivul general al Programului Operațional Competitivitate (POC) este de a contribui la realizarea obiectivului global al Acordului de Parteneriat prin susținerea CDI și TIC pentru competitivitate și dezvoltare. POC propune soluții nevoilor și provocărilor legate de nivelul redus al competitivității economice la nivel național, în special în ceea ce privește (a) sprijinul insuficient pentru CDI și (b) infrastructura subdezvoltată de TIC și implicit servicii slab dezvoltate. Aceste două curențe, alături de alte deficiențe structurale, ca de exemplu, mediul de afaceri fragil sau productivitatea scăzută în industrie și servicii, fac imposibilă utilizarea potențialului competitiv existent.

Prin intervențiile sale, programul contribuie la creșterea competitivității și la dezvoltarea economică prin îmbunătățirea accesului, securității și utilizării TIC și prin consolidarea CDI.

Cadrul legal pentru protejarea și partajarea proprietății intelectuale a fost îmbunătățit prin Legea nr.83/2014 privind invențiile de serviciu menită să clarifice drepturile de partajare a veniturilor din proprietatea intelectuală între angajații ce produc invenții și angajatorii lor. Schimbul de specialiști între universități/institute CDI și întreprinderi, inclusiv în scopul dezvoltării culturii inovative și a aptitudinilor, precum și sprijinirea cercetărilor interdisciplinare contribuie la asigurarea unei mase critice de cercetători în sistem. Potențialul de inovare al companiilor este strâns legat de structura economică a României, astfel încât peste 56,4 % dintre companiile mari (care reprezintă 0,4% din totalul companiilor) sunt active din punct de vedere al inovării, în timp ce doar 38,7% dintre companiile mijlocii și doar 27,5% dintre companiile mici sunt active din punct de vedere al inovării. Investițiile în CDI sunt în foarte mare măsură concentrate în companiile implicate în activități cu nivel tehnologic înalt și mediu (companii care reprezintă un procent mic din totalul companiilor), în timp ce majoritatea companiilor implicate în activități cu nivel tehnologic mediu spre scăzut nu au capacitatea de a genera decât o cerere redusă pentru activități de inovare.

POC prevede o acțiune specific destinată stimulării inovării pentru întreprinderi, inclusiv prin stabilirea unui indicator de realizare privind numărul de cereri de brevete rezultate din proiectele finanțate: Acțiune 1.2.1: Stimularea cererii întreprinderilor pentru inovare prin proiecte de CDI derulate de întreprinderi individual sau în parteneriat cu institutele de CDI și universități, în scopul inovării de procese și de produse în sectoarele economice care prezintă potențial de creștere

Acțiunea se adresează obiectivului specific ”Creșterea investițiilor private în CDI “. Această acțiune are ca scop încurajarea investițiilor private în CDI, prin creșterea numărului de întreprinderi care urmăresc introducerea inovării în activitatea proprie prin proiecte care dezvoltă produse și/sau procese noi sau substanțial îmbunătățite în scopul producției și comercializării, bazate pe cercetare sau pe drepturi de proprietate industrială. Componenta de activitate de cercetare din cadrul proiectului poate fi realizată de întreprindere direct sau printr-un parteneriat cu o instituție publică de CDI sau poate fi achiziționată ca un serviciu de cercetare de pe piață.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Acțiunea finanțează proiecte tehnologice inovative, prin care se realizează o inovare de produs (atât pentru bunuri cât și pentru servicii), sau de proces bazată pe exploatarea și utilizarea cunoștințelor științifice și tehnologice sau pe baza drepturilor de proprietate industrială, proprie sau achiziționată.

Activitățile pe care le poate parcurge un astfel de proiect: cercetare industrială, dezvoltare experimentală, activități de inovare și introducere rezultatelor de CD în producție.

- proiecte pentru întreprinderi inovatoare de tip start-up și spin-off;
- proiecte pentru întreprinderi nou-înființate inovatoare care vizează inovare de produs sau de proces.

Beneficiarii acțiunii: Start-up-uri inovatoare - întreprinderi care înregistrează o vechime de maximum 3 ani în anul depunerii proiectului și au un plan de afaceri bazat pe un rezultat CD sau un drept de proprietate industrială.

Au fost utilizate date statistice furnizate de Institutul Național de Statistică privitoare la caracterul inovator al întreprinderilor din România, în special raportul INOV - Cercetare statistică privind inovarea în întreprinderile din mediul de afaceri.

Rezultatele cercetării publice au rămas de multe ori neutilizate, generând un impact redus asupra dezvoltării economice, dat fiind nivelul scăzut de aplicare a rezultatelor cercetării în economie. La această situație a contribuit și numărul scăzut de profesioniști capabili să realizeze transferul de tehnologie în cadrul organizațiilor publice de cercetare și managementul neadecvat al drepturilor de proprietate intelectuală. În acest sens, pentru a corecta aceste probleme structurale, POC va acționa în mod dual: organizarea de echipe adecvate pentru transfer tehnologic în instituțiile CD publice și susținerea întreprinderilor pentru a prelua și utiliza cunoștințe și rezultate din cercetare.

Activitățile de transfer de cunoștințe finanțate în POC vin în completarea priorităților propuse prin PNDR 2014-2020 privind încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură și în silvicultură, în zonele rurale, prin măsuri de creștere a nivelului de conștientizare și pregătire a fermierilor în managementul și performanța de mediu a exploatației agricole.

O mare parte a industriei interne TIC realizează servicii de outsourcing. Dezvoltarea de produse originale pe bază de drepturi proprii de proprietate intelectuală este doar la un stadiu incipient. Cu toate acestea, în ultima perioadă cazurile în care antreprenorii români vând produse software direct pe piața mondială sunt mai frecvente, ceea ce arată că succesul este posibil și demonstrează un potențial încă neexploatat suficient.

5.2.4. Strategia pentru Cercetare și Inovare Regională prin Specializare Inteligentă RIS3 – ADR NORD-EST

În contextul crizei economice, care a contribuit la contracția bugetului Uniunii Europene, al accelerării competiției pentru resurse și a nevoii de stimula dezvoltarea bazată pe strategii mai focalizate, Comisia Europeană a decis ca existența strategiei de specializare inteligentă să devină o condiție prealabilă (condiționalitate ex-ante) pentru utilizarea, în cadrul politicii de coeziune 2014-2020, a Fondului European de Dezvoltare Regională (FEDR) destinat cercetării – dezvoltării și inovării.

România a pregătit, în perioada 2014-2015, o Strategie Națională pentru Specializarea Inteligentă a Cercetării Dezvoltării și Inovării (SNCDI) 2014-2020. Acest document stă la baza alocării resurselor financiare din Programele Operaționale ale României care vizează intervenții corespunzătoare Obiectivului Tematic 1 – Cercetare-Dezvoltare-Inovare în perioada 2014-2020, cum ar fi Programul Operațional de Competitivitate, Programul Operațional pentru Capital Uman, Programul Operațional Regional. Mai mult, pentru programarea resurselor alocate Axei 1, Promovarea Serviciilor de Transfer Tehnologic din Programul Operațional Regional 2014-2020, începând cu anul 2015, Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Ministerul Fondurilor Europene au recomandat tuturor regiunilor României să elaboreze un Document Cadru Regional pentru Specializarea Inteligentă (RIS3 Nord-Est), care reprezintă pentru regiunile care au elaborat o Strategie Regională de Specializare Inteligentă un rezumat al acesteia.

Aprobată în anul 2014, ca parte componentă a Planului pentru Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020 (componenta de dezvoltare economică regională), RIS3 Nord-Est este conceput ca un instrument necesar pentru realizarea unor investiții eficiente (raport rezultate/cost) și eficace (raport impact/obiectiv), în materie de cercetare, dezvoltare și inovare.

Numărul de aplicații pentru brevete depuse la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci în cadrul Regiunii Nord-Est, calculat prin raportare la un milion de locuitori, este cu 5 puncte procentuale mai mare decât media națională; cu toate acestea, același indicator calculate pentru aplicațiile deosebite la Oficiul European pentru Brevete (EPO) evidențiază un procentaj cu 50% mai mic comparativ cu media națională care, la rândul său, este foarte redusă în comparație cu media înregistrată la nivelul statelor membre UE28.

În anul 2012, Regiunea Nord-Est se poziționează pe locul VI în ierarhia națională din perspectiva numărului de cereri de brevete la 1 milion locuitori înregistrate la Oficiul European de Patente (EPO), în condițiile în care 57% din cererile de patente din România provin din Regiunea București-Ilfov. În perioada 2009-2012, Regiunea Nord-Est a înregistrat o creștere a numărului de patente cu 250%.

Metodologia de actualizare și revizuire a RIS3 Nord-Est a urmat pașii și indicațiile incluse în:

- Ghidul pentru elaborarea Strategiei de Specializare Inteligentă - RIS3, editat în Mai 2012 de către JRC
- IPTS Sevilla, sub supravegherea directoratelor generale ale Comisiei Europene;
- Manualul de implementare RIS3, editat în Iunie 2016 de către JRC - IPTS Sevilla, sub supravegherea directoratelor generale ale Comisiei Europene;
- Metodologia pentru elaborarea Documentului Cadru pentru Strategia de Cercetare și Inovare Regională pentru Specializare Inteligentă, emis de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) în 29.06.2016;

Procesul de elaborare a RIS3 a implicat următoarele etape de consultare cu actorii locali:

- Organizarea de întâlniri cu grupuri de lucru sectoriale (6)
- Organizarea de întâlniri cu membrii clusterelor regionale (5)
- Organizarea de întâlniri cu membrii Grupului de Lucru Regional pentru Dezvoltarea Mediului de Afaceri (2)
- Consultare publică on-line prin intermediul paginii web www.adrnordest.ro/inovare

- Includerea RIS3 Nord-Est în PDR Nord-Est 2014-2020 și avizarea în Consiliul pentru Dezvoltare Regională Nord-Est

- Participare la atelier de peer-review împreună cu regiunile Baden Wurtemberg Germania și Serbia organizat de JRC-IPTS Sevilla.

Următoarele activități au fost implementate în vederea actualizării, revizuirii și implementării RIS3 Nord-Est:

- colectarea de informații, procesarea și actualizarea analizei cantitative și calitative a contextului economic și social regional;
- identificarea sectoarelor cu avantaj competitiv și comparativ, analiza potențialului regional de inovare;
- identificarea provocărilor societale majore (organizare 4 întâlniri cu actori locali reprezentativi din quadruplu helix);
- maparea lanțurilor valorice regionale corespunzătoare domeniilor agroalimentar, textile și noi materiale, energie, apă, deșeuri și stil de viață sănătos (organizare interviuri bilaterale cu actori locali);
- dezvoltarea relației cu mediul academic regional, stabilirea de echipe de lucru corespunzătoare sectoarelor prioritare RIS3 din fiecare universitate; organizarea de întâlniri bilaterale cu rectorii și ateliere de lucru cu reprezentanții mediului academic (23.05, 7.06. și 8-10.12) pentru a crește rolul instituțiilor de educație superioară în RIS3 (cu sprijinul DG Educație și Cultură și a Centrului Comun de Cercetare (JRC) al DG Regio, Proiect “Instituțiile de Învățământ Superior și Specializarea Inteligentă”);
- organizarea unor ateliere de lucru pentru descoperire antreprenorială (EDP) folosind metodologia recomandată de Joint Research Centre DG Regio (cu participarea reprezentanților din quadruple helix și experți invitați din alte State Membre) pentru domeniile agro alimentară, textile, TIC și biotehnologii (Proiect RIS3 în Regiuni rămase în urmă);
- revizuirea ariilor prioritare ale RIS3 Nord-Est și a mixului de politici propus pentru implementare și de promovare pentru o mai bună aliniere cu cadrul național de referință - Strategia Națională pentru Cercetare-Dezvoltare-Inovare, Strategia Națională de Competitivitate și Programul Operațional Regional 2014-2020
- organizare atelier de lucru internațional dedicat mecanismelor de guvernare și monitorizare RIS3 Nord-Est, 30.09.2016 (împreună cu JRC DG Regio, Proiect RIS3 în Regiuni rămase în urmă)

Strategia RIS3 Nord-Est analizează proprietatea intelectuală preponderent din punct de vedere al evoluției numărului de aplicații pentru brevete și al comparației cu alte regiuni ale țării/media UE.

Principalele concluzii ale Strategiei RIS3 Nord-Est în ce privește subiectul proprietății intelectuale:

- Există o capacitate limitată în cadrul instituțiilor în ceea ce privește gestionarea drepturilor de proprietate intelectuală și nu există sprijin pentru membrii facultăților de a valorifica cercetarea lor.
- Modalitatea limitată de transformare a cunoștințelor Institutelor de învățământ superior / Organizațiilor publice de cercetare într-un rezultat economic atât pentru industrie cât și pentru instituții în sine (valorificarea drepturilor de proprietate intelectuală (DPI) existente și crearea de firme de tip spin-off).
- Importanța structurilor de inovare și transfer tehnologic – care intermediază legătura dintre nevoile companiilor pentru dezvoltare tehnologică și îmbunătățirea performanțelor economice proprii, oferta de cunoștințe (servicii de consultanță specializată, stocul de drepturi de proprietate intelectuală, etc.) și baza materială pentru încercare, testare, demonstrare, prototipare (laboratoare, stații pilot, etc) prin servicii directe și indirecte oferite constant și profesionist.

5.2.5. Strategia pentru Cercetare și Inovare Regională prin Specializare Inteligentă – ADR București-Ilfov

Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii de București-Ilfov se coordonează în ceea ce privește abordarea strategică, printre altele, cu documente precum Strategia Națională de Specializare Inteligentă, Strategia Națională de Cercetare-Dezvoltare, Planul de Dezvoltare Regională București- Ilfov (PDR BI) 2021-2027. Aceasta este elaborată în contextul Memorandumului Guvernului nr. 4180 din 8 martie 2019, și a proiectului JRC Lagging Regions al Platformei pentru Specializare Inteligentă, ce a fost extins la toate regiunile României în anul 2019.

Pornind de la orientările oferite de Comisia Europeană privind procesul de realizare a Strategiilor Regionale de Specializare Inteligentă și de identificare a domeniilor de specializare, s-a urmărit adaptarea acestor orientări la specificul regiunii București-Ilfov pentru identificarea unor instrumente adecvate de analiză.

Analiza contribuției la valoarea adăugată, precum și tendințele vizibile la nivelul regiunii, susțin importanța serviciilor și a comerțului în economia regională. Aceste rezultate sunt specifice regiunilor cu rol de capitală și reprezintă un motor de creștere, însă specializarea inteligentă și creșterea bazată pe inovare necesită corelarea unor vectori multipli privind potențialul de dezvoltare, în care serviciile au o funcție suport, întregind lanțurile valorice. Pentru menținerea competitivității și atractivității regiunii, atât pentru forță de muncă înalt calificată, cât și pentru investiții și antreprenariat, o serie de sectoare au fost eliminate din analiză, acestea fiind impactate în mod indirect, prin efectele de "spillover" sau prin integrarea în lanțurile de valoare. Deși comerțul reprezintă o pondere importantă în economia regiunii, acest sector nu deține potențial de inovare decât prin integrarea în lanțurile valorice ale producătorilor pe care îi deservește, astfel fiind eliminat din analiză. Totodată, un alt criteriu de selecție îl reprezintă intensitatea în tehnologie și potențialul de inovare, un exemplu fiind industria alimentară care, în ciuda masei critice, este slab intensivă în tehnologie.

În clasamentul tabloului de bord al inovării regionale (RIS), care reprezintă o extensie a tabloului de bord al inovării europene, regiunea București-Ilfov este clasificată în anul 2019 ca Inovator Moderat -

(Moderate - Innovator). Acest tablou de bord evaluează performanța nivelului de inovare în ceea ce privește regiunile de dezvoltare europene, în baza unui număr limitat de indicatori, iar regiunea București-Ilfov demonstrează o reducere semnificativă a performanței de inovare de-a lungul timpului. Acest trend se aliniază inclusiv la cel observat la nivel național, astfel că România era în anul 2019 clasificată ca țară de tipul Inovator Modest (Modest Innovator).

În ceea ce privește comparația regiunii București-Ilfov cu celelalte regiuni de la nivelul țării, aceasta se dovedește a fi cea mai dezvoltată din punct de vedere al performanței în materie de inovare, pentru ambii ani de referință (2012 și 2019). Cu toate acestea, valorile asociate performanței regiunilor din România sunt în continuare foarte reduse, comparativ cu cele de la nivelul Uniunii Europene.

Infrastructura de inovare și transfer tehnologic joacă un rol deosebit de important în structura sistemului de inovare regional, reprezentând atât un element cheie al acestui sistem, cât și un facilitator al transferului de cunoștințe între diferiți actori. În acest context, este foarte importantă consultarea factorilor implicați în procesul de inovare și transfer tehnologic pentru identificarea nevoilor acestora și a modalităților de adresare a acestor nevoi. Pe categorii de actori relevanți, analiza calitativă realizată prin trimiterea de chestionare relevă atât nevoi comune identificate la nivelul ecosistemului de inovare, cât și nevoi și provocări specifice fiecărei categorii de actori.

În ceea ce privește mediul privat, jumătate dintre companiile respondente identifică mai degrabă avantaje decât dezavantaje în ceea ce privește dezvoltarea în comun a unor produse/servicii noi. Dintre acestea remarcăm: agilitatea, deschiderea de noi perspective, acoperirea mai largă a unor domenii conexe, know-how-ul comun, împărțirea cheltuielilor, minimizarea riscului.

Proprietatea intelectuală comună reprezintă o provocare, în condițiile unei piețe și a unui cadru legal insuficient dezvoltat pentru a asigura colaborarea; lipsa consensului, dificultatea alinierii, problemele de coordonare și control, identificate drept provocări, pot fi educate prin pregătirea personalului implicat cu sprijinul centrelor de transfer tehnologic. Strategia de Specializare Inteligentă București-Ilfov – Analiza Potențialului analizează proprietatea intelectuală preponderent din punct de vedere al evoluției numărului de aplicații pentru brevete și al comparației cu alte regiuni ale țării/media UE.

Numărul cererilor de brevet de invenție s-a menținut în jurul valorilor de 348-384 între 2013 și 2016, majoritatea fiind înregistrate din partea solicitanților din Municipiul București. Pe de altă parte, în 2012 (ultimele date disponibile pe Eurostat) la Oficiul European de Patente (EPO) au fost înregistrate 32,17 cereri din cadrul Regiunii București-Ilfov, reprezentând mai mult de jumătate (53,32%) din totalul aplicațiilor depuse la nivelul României.

În anul 2018, conform rapoartelor de activitate ale institutelor de cercetare-dezvoltare, numărul cererilor de brevete depuse au depășit numărul brevetelor acordate, iar brevetele de invenție valorificate au fost în număr mai redus decât numărul brevetelor acordate, cu excepția INCD pentru Textile și Pielărie. Acest institut a valorificat 30 de brevete de invenție, a depus 27 de cereri și i-au fost acordate 18 brevete de invenție. Aceste rezultate au condus la un indice mediu de performanță superior altor institute, clasându-l pe primul loc în rândul valorificării cercetării. Rezultate bune se observă și în cazul ICECHIM, dar și în cazul INCD pentru Optoelectronică, acestea fiind singurele institute de cercetare care au reușit în anul 2018 să valorifice un număr de brevete de invenție. În celelalte cazuri, au fost înregistrate numai cereri de brevete, respectiv au fost acordate o serie de brevete, însă institutele nu au valorificat niciunul.

Analiza detaliată a situației brevetelor la nivelul regiunii București-Ilfov indică o serie de provocări și ne relevă o serie de domenii cu potențial de inovare. Reducerea, la nivelul Regiunii București Ilfov, a

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

oportunităților de obținere de finanțări nerambursabile pentru proiecte inovatoare a influențat numărul cererilor de brevete publicate, acesta scăzând cu 22% în anul 2018 față de anul 2012, de la 422 cereri de brevete la 330 cereri. Cea mai mare scădere poate fi observată la nivelul cererilor de brevete depuse de persoane fizice (-41%) dar și de unități de cercetare (-24%) și universități (-12%). În schimb, au crescut cu 92% (de la 12 în 2012 la 23 în 2018) cererile de brevete depuse în parteneriate create între diverse entități de cercetare dezvoltare, universități și persoane juridice atât din regiunea București Ilfov cât și din afara regiunii.

În anul 2018, principalele secțiuni vizate de cererile de brevete publicate de instituțiile de cercetare, universități și firme, precum și de parteneriatele create, sunt: C - Chimia și Metalurgia (24%) , A - Necesități curente ale vieții (21%), B - Tehnici industriale diverse. Transport (18%), G – Fizică (17%) și H – Electricitate (10%). Se poate remarca o creștere a claselor de brevete care vizează secțiunile B - Tehnici industriale diverse. Transport, cu 108% în 2018 față de 2012, E - Construcții fixe, cu 38% și Electricitate cu 13%.

Brevetele de invenție depuse de Institute, Universități, Firme, Parteneriate și publicate în anul 2018, vizează în principal sănătatea și instrumente de măsurare și testare, dar și compuși organici, componente electrice, materiale noi, vehicule, optică, TIC, electricitate. Numărul de cereri de brevete ale Universităților din București a scăzut de la 34 cereri de brevete publicate în anul 2012, la 30 cereri publicate în 2018, tot pe fondul insuficienței finanțărilor disponibile pentru activități de cercetare inovare. Numărul cererilor de brevete publicate de institutele naționale de cercetare dezvoltare din regiunea București Ilfov a scăzut de la 143 cereri de brevete publicate în anul 2012 la 135 cereri publicate în anul 2018.

Reducerea, la nivelul regiunii București-Ilfov, a oportunităților de obținere de finanțări nerambursabile pentru proiectele de cercetare-dezvoltare a influențat numărul cererilor de brevete publicate, acesta scăzând cu 22% în anul 2018 (9330 cereri) comparativ cu anul 2012 (422 cereri). Cea mai mare scădere s-a înregistrat la nivelul cererilor de brevete depuse de persoanele fizice (- 41%) , dar și de unități de cercetare (-24%) și universități (- 12%). Principalele clase vizate prin cererile de bevetate depuse de persoane juridice și publicate în anul 2018, sunt: vehicule și componente, sănătate, materiale noi, instrumente măsurare/testare, tehnică de calcul și compuși chimici. Printre aceștia, cu o activitate intensă pe inovare se remarcă: Renault Technologie Roumanie S.R.L, Metav-Cercetare Dezvoltare S.R.L., Hofigal Export - Import S.A, Laboratoarele Medica S.R.L., R&D Consultanță Și Servicii S.R.L., Optoelectronica 2001 S.A. etc.

Activitatea de cercetare și inovare din domeniu este promovată atât la nivelul instituțiilor de învățământ superior, cât și al institutelor de cercetare, fapt ce este dovedit atât prin proiectele implementate prin programele de finanțare precum Programul Operațional Competitivitate și Planul Național de Cercetare-Dezvoltare și Inovare, precum și prin numeroasele cereri de brevete și brevetele acordate instituțiilor din regiune, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Textile și Pielărie fiind cel mai activ actor la nivel național în această privință.

Regiunea București-Ilfov reprezintă principalul pol al activităților de CD, realizând peste 65% din cheltuielile totale la nivel național, cheltuieli care s-au aflat în ultimii ani însă într-o pantă ascendentă. Cu toate acestea, România nu reușește să atingă obiectivul propus de Uniunea Europeană în ceea ce privește procentul din PIB reprezentat de cheltuielile din activitatea de cercetare-dezvoltare, acesta înregistrând în anul 2016 o valoare de doar 1,03% față de ținta propusă de 3%. În mediul privat, cheltuielile asociate

inovării se situează încă la valori reduse în totalul cheltuielilor, însă companiile care au lansat produse noi identifică un impact semnificativ al acestora asupra vânzărilor și cifrei de afaceri a companiilor.

Regiunea București Ilfov București deține cea mai importantă concentrare de instituții de cercetare dar și de învățământ superior, într-o gamă variată de domenii de specializare, activitatea de cercetare-dezvoltare fiind concentrată în jurul unor institute cu tradiție în mediul de cercetare din regiune, din domeniile: fizică și inginerie nucleară, inginerie electrică, textile și pielărie, microtehnologie, mașini agricole și industria alimentară.

Regiunea București-Ilfov se remarcă prin ponderea cea mai ridicată a întreprinderilor inovatoare dintre regiunile țării (24.41%), însă, în ansamblu, performanța domeniului inovării este în scădere, cu un declin al numărului întreprinderilor inovatoare și al ponderii acestora în totalul companiilor din regiune. Este evidențiată și tendința creșterii în ultimii ani a cheltuielilor pentru inovare, precum și concentrarea predominantă a întreprinderilor mici în rândul celor inovatoare.

Printre principalele impedimente în dezvoltarea transferului tehnologic în regiunea București-Ilfov se numără lipsa finanțărilor pentru sprijinirea inovării, lipsa unui cadru legislativ care să stimuleze colaborarea, precum și internaționalizarea și intrarea pe piețe noi. Pe tipuri de actori relevanți, nevoile principale se referă la strategii pe termen lung pentru colaborare (între institute și companii), costurile mari asociate cu activitatea de inovare (în cazul companiilor), îmbunătățirea strategiilor de marketing și organizaționale care să faciliteze inovarea.

Activitatea de cercetare-dezvoltare în regiunea București-Ilfov este concentrată în jurul unor institute cu tradiție în cercetare, precum institutele de fizică și inginerie nucleară, inginerie electrică, textile și pielărie, microtehnologie, mașini agricole și industria alimentară, capabile să răspundă provocărilor cu care se confruntă mediul de afaceri la nivel regional în domeniile economice cu potențial de specializare identificate, prin realizarea și implementarea de proiecte/soluții inovatoare. Inițiativele din domeniul CDI dezvăluie un interes ridicat în dezvoltarea de soluții inovative care vizează în principal sănătatea și instrumente de măsurare și testare, dar și compuși organici, componente electrice, materiale noi, vehicule, optică, TIC, electricitate sau siguranță alimentară.

Au fost identificate următoarele domenii cu potențial de specializare inteligentă la nivelul Regiunii București-Ilfov:

- Tehnologia Informațiilor și comunicațiilor – domeniu orizontal
- Noi materiale
- Media digitală: cinematografie și gaming
- Electronică și optoelectronică
- Industria alimentară și siguranță alimentară

5.2.6. Strategia de Specializare Inteligentă Regiunea de dezvoltare Nord-vest (RIS 3 NV)

Prin ”Strategia de Specializare Inteligentă” se identifică sectoarele prioritare de intervenție și modelele adecvate de abordare a acestei specializări pentru a susține procese specializate de inovare în rândul agenților

UNIUNEA EUROPEANĂ

economici prin care să se obțină o transformare structurală a acestor sectoare în vederea creșterii competitivității acestora în economia globală. Necesitatea unei abordări strategice și integrate a inovării trebuie situată în contextul priorităților Strategiei UE 2020: creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. Conceptul de specializare inteligentă este strâns legat de două din cele 7 inițiative emblematice aferente acestei strategii: ”O Uniune a Inovării”, respectiv ”O Agendă Digitală pentru Europa”.

Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest a fost elaborată în conformitate cu Ghidul RIS32 elaborat de DG Regio și Politică Urbană. O etapă extrem de importantă în procesul de elaborare a Strategiei a fost cuprinderea Regiunii în proiectul ”RIS3 pentru regiuni mai puțin dezvoltate” implementat de Centrul Comun de Cercetare (JRC) al Comisiei Europene, sub coordonarea DG Regio și Politică Urbană și cu sprijinul financiar al Parlamentului European.

Unul dintre cele mai importante aspecte ale sprijinului primit a fost operaționalizarea procesului de descoperire antreprenorială (EDP), element cheie nu doar al procesului de elaborare ci și al celui de implementare al strategiilor de specializare inteligentă. Cu ajutorul experților Comisiei Europene acest proces a fost organizat conform unei metodologii care a asigurat atingerea unor rezultate optime, din perspectiva selectării domeniilor de specializare, a sprijinirii și dezvoltării interacțiunii actorilor cheie din sistemul cvadruplu helix, generând și dezvoltând idei de proiecte de calitate, care pot contribui la atingerea obiectivelor de specializare regionale.

Pentru perioada 2014-2020, în contextul țințelor privind creșterea și crearea de noi locuri de muncă, România a elaborat o serie de strategii care sunt relevante din punct de vedere al specializării inteligente la nivel regional, anume: Strategia Națională de Cercetare-Dezvoltare-Inovare (SNCDI) 2014-2020; Strategia Națională de Competitivitate (SNC) 2014-2020.

Contextul regional al strategiei RIS 3 NV este reprezentat de Planul și Strategia de Dezvoltare Regională 2014- 2020 aprobate de Consiliul de Dezvoltare Regională prin Hotărârea cu numărul 425 din 20.04.2015.

Viziunea strategiei RIS 3 NV este dezvoltarea unui ecosistem competitiv de afaceri, bazat pe un mediu de reglementare stabil, centrat pe antreprenariat, inovare și creativitate, care să pună accent pe încredere, eficiență și excelență și să plaseze România în primele 10 economii la nivel european.

Cel mai recent studiu publicat de Comisia Europeană în 2018 privind performanțele UE în domeniul CDI relevă faptul că Europa rămâne o forță globală în domeniu, înregistrând însă mari decalaje între Statele Membre. România face parte din grupul statelor cu cele mai modeste rezultate, excelând doar în cercetarea în TIC (procent alocat din PIB, brevete, absolvenți de studii în domeniul TIC la 1000 de locuitori) și cooperarea întreprinderilor inovatoare cu universități / institute de cercetare.

Conform celor mai recente date furnizate de Eurostat în statistici regionale, în anul 2012 numărul cererilor de brevet înregistrate la Oficiul European de Brevete (EPO) **s-a ridicat la 60,33 la nivel național, dintr-un total de 56.600 la nivelul UE28.**

Din Regiunea Nord-Vest s-au depus doar 4 cereri în 2012, reprezentând 6,63% din totalul național. Cele mai multe cereri de brevet la EPO s-au înregistrat din județul Cluj, peste media națională (conform tabelului alăturat).

Nivel administrativ	2008	2009	2010	2011	2012	Total
România	32,47	31,13	34,38	60,61	60,33	218,92
Nord-Vest	2,75	0,5	2,58	7,24	4	17,07
Bihor	0	0	0	0	0	0,00
Bistrița-Năsăud	0	0	0	0,5	0	0,50
Cluj	2,42	0,5	1,58	4,74	3	12,24
Maramureș	0	0	0	0,67	0	0,67
Satu Mare	0	0	1	1	1	3,00
Sălaj	0	0	0	0,33	0	0,33

Sursa: Eurostat

1 Tabel 5.2.6.1. Cereri de brevete depuse la EPO (2008-2012)

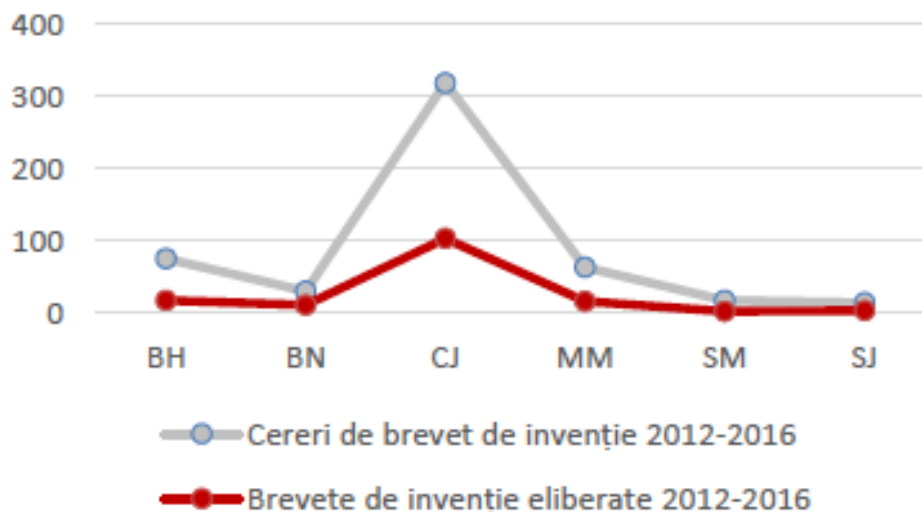
În privința cererilor de brevete de invenție către OSIM, în 2016 s-au depus 80 de cereri la nivelul Regiunii Nord-Vest, reprezentând 8% din cele de 1.005 cereri depuse de solicitanți români la nivel național. Din totalul cererilor depuse la OSIM, 32% s-au finalizat prin eliberarea brevetelor, înregistrându-se o ușoară scădere față de 2012.

În perioada 2008-2017 au fost eliberate 390 de brevete la nivelul regiunii, județul Cluj deținând cea mai mare pondere (peste 60%), aspect explicabil prin concentrarea universităților și institutelor de cercetare din regiune în municipiul Cluj-Napoca.

Din analiza realizată pe Buletinele Oficiale de Proprietate Industrială (BOPI) elaborate lunar de Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM) pentru perioada 2012-2016, în ceea ce privește deținătorii de brevete se constată că:

- 37,5% din brevete sunt rezultatul activității colectivelor de cercetare din cadrul universităților (UBB Cluj-Napoca, UTCN, Universitatea din Oradea, USAMV Cluj-Napoca și UMF Cluj-Napoca);
- 15,5% din brevete reprezintă rezultatul activității de cercetare din societăți comerciale din regiune (Farmec SA, Proplanta SRL, Reviva SRL din județul Cluj, RAAL; ICPE din județul Bistrița-Năsăud);
- 13% din brevete au fost obținute de cercetătorii din institutele de cercetare (INCDTIM, IINOE-ICIACENTI, ICPT TEHNOMAG)

- 34% din brevete certifică caracterul inovativ al unor dispozitive realizate de persoane fizice.

1 Figura 5.2.6.2.. Brevete de invenție din Regiunea Nord-Vest, 2012-2016

Sursa: Raportul Anual OSIM 2016

Dintre brevetele obținute de entități din Regiunea Nord-Vest, cele mai multe se regăsesc în domeniile: materiale, mașini și echipamente, chimie, medicină dentară, echipamente electrice, electronice, agroalimentar, etc.

Din perspectiva numărului de brevete din domeniul agroalimentar, în perioada 2010-2016 au fost înregistrate: 2 în agricultură, 4 în industrie alimentară, 1 în siguranță alimentară.

În perioada 2010-2016 au fost înregistrate la OSIM 15 brevete în domeniul sănătății, din care 13 în stomatologie, majoritatea fiind deținute de universități. Datele de la nivel național arată o specializare științifică puternică în oncologie, respectiv psihologie și psihiatrie.

Activitatea de cercetare în domeniul materiale noi este de o intensitate mai redusă, în special în domeniile plastic, hârtie, ambalaje, în perioada 2010-2016 fiind emise doar 2 brevete în domeniul materialelor plastice. În aceeași perioadă s-au acordat 10 brevete în domeniul metale, metalurgie și construcții metalice. Preocupările în activitatea de cercetare s-au materializat în anii 2010-2016 prin 5 brevete pe materiale și materiale compozite și 3 pe nanomateriale.

Între 2010 și 2016 au fost înregistrate următoarele brevete în domeniul tehnologiei de producție avansate: 1 echipament în agricultură, 59 în mașini, utilaje și echipamente, 1 în mecanică și mecatronică și 1 în robotică.

Activitatea de monitorizare și evaluare a Strategiei de Specializare Inteligentă va trebui desfășurată în strânsă corelare cu activitățile similare legate de implementarea Planului de Dezvoltare Regională Transilvania Nord 2014-2020 și a strategiei aferente, respectiv va trebui să înglobeze activitatea de monitorizare și evaluare a Documentului Cadru Regional pentru elaborarea RIS3.

2 Tabel 5.2.6.3. Sistemul de indicatori pentru monitorizarea strategiei de specializare inteligentă – Regiunea Nord-Vest (exclusiv cereri de brevete)

Domeniu de	Indicatori de realizare	Indicatori de	Sursa	Valoare de	Valori
					

specializare inteligenta		rezultat	datelor	referință (date disponibile)	țintă (2021)
Cosmetice și suplimente alimentare	Nr. cercetători (FTE) din domeniul care lucrează în laboratoare mai bine dotate	Cereri de brevete înregistrate la Oficiul European de Patente (EPO) la un miliard euro PIB [nr.]	Regional Innovation Scoreboard	0 (2017)	0.09
	Nr. companii sau spin-off-uri high-tech noi în domeniul agroalimentar				
	Nr. proiecte colaborative de CDI în domeniu între industrie și instituții de învățământ superior				
Sănătate	Nr. cercetători (FTE) din domeniul care lucrează în laboratoare mai bine dotate	Cereri de brevete înregistrate la Oficiul European de Patente (EPO) la un miliard euro PIB [nr.]	Regional Innovation Scoreboard	0	0.12
	Nr. companii sau spin-off-uri high-tech noi în domeniul sănătății				
	Nr. proiecte colaborative de CDI în domeniu între industrie și instituții de învățământ superior				
Materiale noi	Nr. companii sau spin-off-uri high-tech noi în domeniu	Cereri de brevete înregistrate la Oficiul European de Patente (EPO) la un miliard euro PIB [nr.]	Regional Innovation Scoreboard	0	0.074
	Nr. proiecte colaborative de CDI în domeniu între industrie și instituții de învățământ superior				
Tehnologii de producție avansate	Nr. companii sau spin-off-uri high-tech noi în domeniu	Cereri de brevete înregistrate la Oficiul European de Patente (EPO) la un miliard euro PIB [nr.]	Regional Innovation Scoreboard	0	0.08
	Nr. proiecte colaborative de CDI în domeniu între industrie și instituții de învățământ superior				

5.2.7. Strategia de Specializare Inteligentă a regiunii Sud Muntenia 2014 – 2020

Scopul Strategiei de Dezvoltare Inteligentă este de a sprijini acele sectoare în care economia regională este competitivă pe piețele globale, schimbând și modernizând modelele de producție existente. Astfel, regiunea va fi sprijinită prin selectarea unui număr limitat de priorități, în funcție de atuurile deținute, de avantajele sale competitive și de potențialul unui impact de durată.

Strategia este realizată la nivelul Regiunii Sud Muntenia și tratează atât integrat cât și individual toate cele 7 județe din componența acesteia - Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova și Teleorman.

Pentru elaborarea strategiei de specializare inteligentă s-au avut în vedere un număr mare de documente strategice europene, respectiv: Strategia Europa 2020; Comunicarea Comisiei Europene „Contribuția politicii regionale la creșterea inteligentă în Europa 2020”; Programul Orizont 2020; Cadrul Strategic Comun 2014-2020; Regulamente Europene FEDR, FSE și FC.

Numărul cererilor de brevete de invenție:

În anul 2013 din numărul total al cererilor pentru brevete de invenție depuse de către solicitanții români, 55% au fost depuse de către persoane fizice, 21% de către institutele de învățământ și 14% de către institutele de cercetare; ponderea în cazul companiilor a fost de doar 15%.

3 Tabel 5.2.7.1. Distribuția la nivel național a cererilor pentru brevete de invenție depuse de către solicitanții români 2008-2013

**DISTRIBUȚIA LA NIVEL NAȚIONAL A CERERILOR PENTRU BREVETE DE INVENȚIE DEPUSE DE CATRE SOLICITANȚII ROMÂNI
NUMĂR**

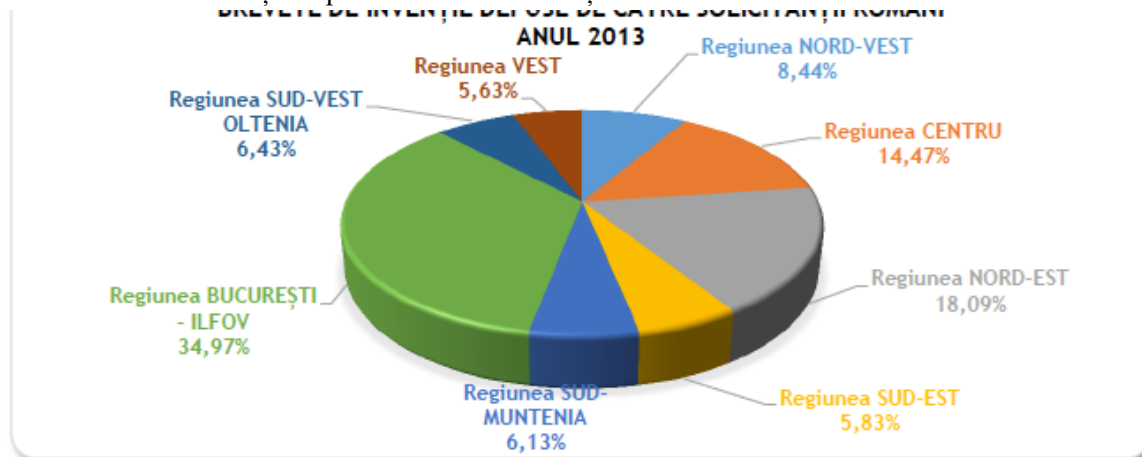
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Regiunea NORD-VEST	89	97	141	132	125	84
Regiunea CENTRU	87	69	72	106	110	144
Regiunea NORD-EST	237	231	320	260	183	180
Regiunea SUD-EST	50	63	74	81	46	58
Regiunea SUD MUNTENIA	55	51	67	94	73	61
Regiunea BUCUREȘTI - ILFOV	374	426	548	584	367	348
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	57	60	68	78	46	64
Regiunea VEST	45	57	92	89	70	56
TOTAL	994	1.054	1.382	1.424	1.020	995

Sursa: Rapoarte anuale - Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci

Conform tabelului de mai sus, pe parcursul întregii perioade analizate, se observă faptul că solicitanții din regiunea București-Ilfov au depus cele mai multe cereri pentru brevete de invenție, respectiv 2.647 de cereri. Pe locul secund se clasează regiunea Nord-Est la un total de 1.411 cereri fiind urmată de regiunea Nord-Vest cu un total de 668 cereri. Regiunea Sud Muntenia se clasează pe locul 6 la un total de 401 cereri pentru brevete de invenții.

Evoluția indicatorului în cazul regiunii Sud Muntenia relevă un trend descrescător în ultimii trei ani analizați; dacă în anul 2011, la nivelul regiunii au fost depuse un număr de 94 cereri pentru brevete de invenție, în anul 2013 numărul acestora a scăzut cu 35%.

2 Figura 5.2.7.2. Distribuția pe regiuni de dezvoltare a numărului de cereri pentru brevete de invenție depuse de către solicitanții români aferentă anului 2013

Sursa: Institutul Național de Statistică

Din totalul cererilor pentru brevete de invenție depuse în anul 2013, la nivelul regiunii Sud Muntenia au fost depuse doar 61 de cereri, regiunea clasându-se astfel pe locul 6. Regiunile București-Ilfov și Nord-Est ocupă primele două poziții cu ponderi de 35% respectiv 18% din numărul total de cereri depuse la nivel național.

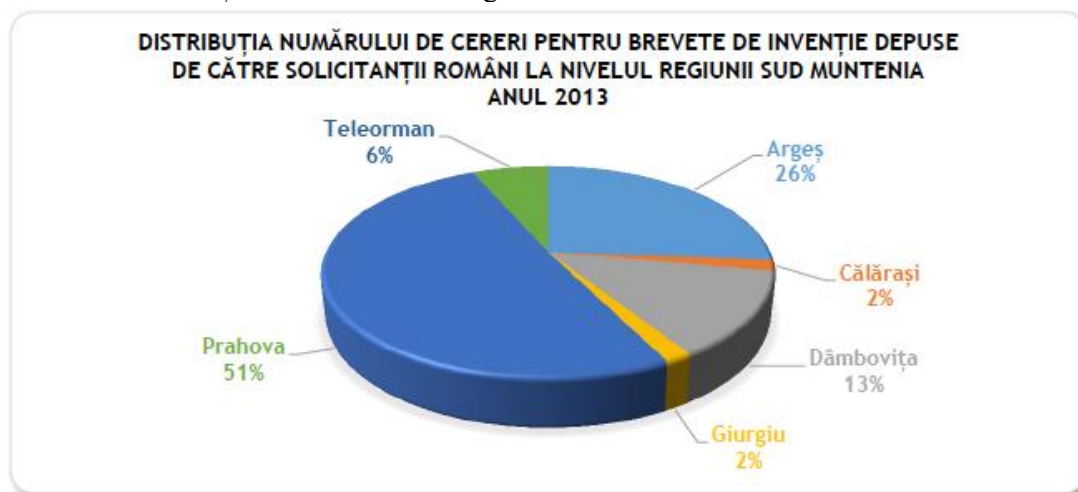
4 Tabel 5.2.7.3. Distribuția numărului de cereri pentru brevete de invenție depuse de către solicitanții români la nivelul regiunii Sud Muntenia 2008-2013

Distribuția numărului de cereri pentru brevete de invenție depuse de către solicitanții români la nivelul regiunii Sud Muntenia						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
TOTAL SUD MUNTENIA	55	51	67	94	73	61
Argeș	14	17	10	29	21	16
Călărași	2	-	4	1	3	1
Dâmbovița	9	5	15	32	16	8
Giurgiu	3	2	1	2	12	1
Ialomița	4	4	3	6	3	-
Prahova	20	16	32	22	16	31
Teleorman	3	7	2	2	2	4

Sursa: Rapoarte anuale - Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci

Pe parcursul perioadei analizate cea mai mare contribuție la formarea numărului total de cereri de brevete de invenție la nivelul regiunii Sud Muntenia o au județele Prahova, Argeș și Dâmbovița cu 137, 107 respectiv 85 cereri depuse.

3 Figura 5.2.7.4. Distribuția numărului de cereri pentru brevete de invenție depuse de către solicitanții români la nivelul regiunii Sud Muntenia aferentă anului 2013

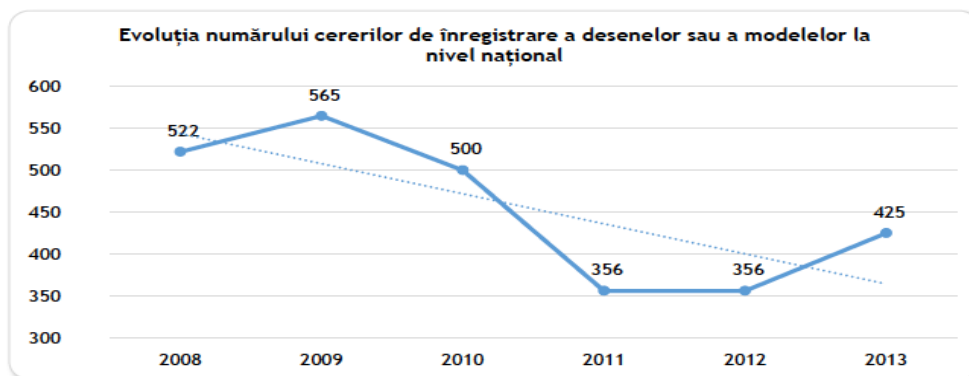
Sursa: Institutul Național de Statistică

În anul 2013 peste 50% din totalul cererilor pentru brevete de invenție au fost depuse de către solicitanții din județul Prahova. Pe locul secund se clasează județul Argeș la o pondere de 26%, iar pe locul al treilea se poziționează județul Dâmbovița cu o pondere de 13%. În acest an, la nivelul județului Ialomița nu a fost depusă nici o cerere de brevet de invenție.

Numărul cererilor de înregistrare a desenelor/modelelor:

Evoluția numărului cererilor de înregistrare a desenelor/modelelor în perioada 2008-2013 a urmat un trend oscilant, atingând maximum perioadei în anul 2009, cu un număr de 565 cereri depuse. Per ansamblu, trendul este unul descrescător, în anul 2013 fiind depuse un număr de 425 cereri, în scădere cu 19% față de anul 2008.

4 Figura 5.2.7.5. Evoluția numărului cererilor de înregistrare a desenelor sau a modelelor la nivel național 2008-2013

Sursa: Institutul Național de Statistică

Conform datelor statistice, în medie, peste 89% din cererile depuse aparțin solicitanților români.

5 Tabel 5.2.7.6. Distribuția cererilor de înregistrare a desenelor sau a modelelor în funcție de proveniența solicitanților 2008-2013

DISTRIBUȚIA CERERILOR DE ÎNREGISTRARE A DESENELOR SAU A MODELELOR ÎN FUNCȚIE DE PROVENIENȚA SOLICITANȚILOR						
	NUMĂR					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
TOTAL din care	522	565	500	356	356	425
Solicitanți români	401	513	458	328	325	378
Solicitanți străini	121	52	42	28	31	47

Sursa: Rapoarte anuale - Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci

În anul 2013 dintr-un total de 425 de cereri de înregistrare a desenelor/modelelor, 378 au fost depuse de către solicitanți români reprezentând 89% din totalul acestora. Ponderea cea mai mare a acestui indicator este înregistrată în anul 2011 când numărul cererilor de înregistrare depuse de către solicitanții români a fost de 328.

6 Tabel 5.2.7.7. Distribuția la nivel național a cererilor de înregistrare a desenelor sau a modelelor depuse de către solicitanții români 2008-2013

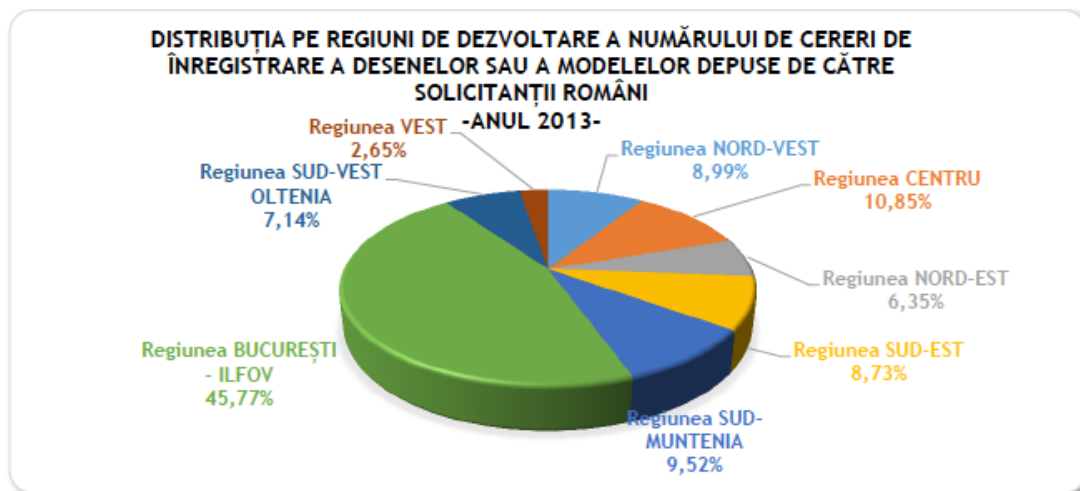
DISTRIBUȚIA LA NIVEL NAȚIONAL A CĂRERILOR DE ÎNREGISTRARE A DESENELOR SAU A MODELELOR DEPUSE DE CĂTRE SOLICITANȚII ROMÂNI						
	NUMĂR					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Regiunea NORD-VEST	51	65	41	26	44	34
Regiunea CENTRU	57	50	54	45	36	41
Regiunea NORD-EST	37	27	29	19	19	24
Regiunea SUD-EST	43	117	82	37	29	33
Regiunea SUD MUNTENIA	37	25	35	34	34	36
Regiunea BUCUREȘTI - ILFOV	129	166	165	129	128	173
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	16	30	14	15	20	27
Regiunea VEST	31	33	38	23	15	10
TOTAL	401	513	458	328	325	378

Sursa: Rapoarte anuale - Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci

Conform tabelului de mai sus, pe parcursul întregii perioade analizate, se observă faptul că solicitanții din regiunea București-Ilfov au depus cele mai multe cereri de înregistrare a desenelor/modelelor, respectiv 890 de cereri. Pe locul secund se clasează regiunea Sud-Est la un total de 341 cereri, fiind urmată de regiunea Centru cu un total de 283 cereri. Regiunea Sud Muntenia se clasează pe locul 5, cu un total de 201 cereri de înregistrare a desenelor sau a modelelor.

Evoluția indicatorului în cazul regiunii Sud Muntenia relevă un trend echilibrat; minimul perioadei a fost înregistrat în anul 2009, când solicitanții au depus doar 25 cereri de înregistrare a desenelor și modelelor.

5 Figura 5.2.7.8. Distribuția pe regiuni de dezvoltare a numărului de cereri de înregistrare a desenelor sau a modelelor depuse de către solicitanții români aferentă anului 2013

Sursa: Institutul Național de Statistică

Din totalul cererilor de înregistrare a desenelor și modelelor depuse în anul 2013, la nivelul regiunii Sud Muntenia au fost depuse 36 de cereri, clasându-se astfel pe locul 3 la nivel național. Regiunea București-Ilfov și regiunea Centru ocupă primele două poziții cu ponderi de 46% respectiv 11% din numărul total de cereri depuse la nivel național.

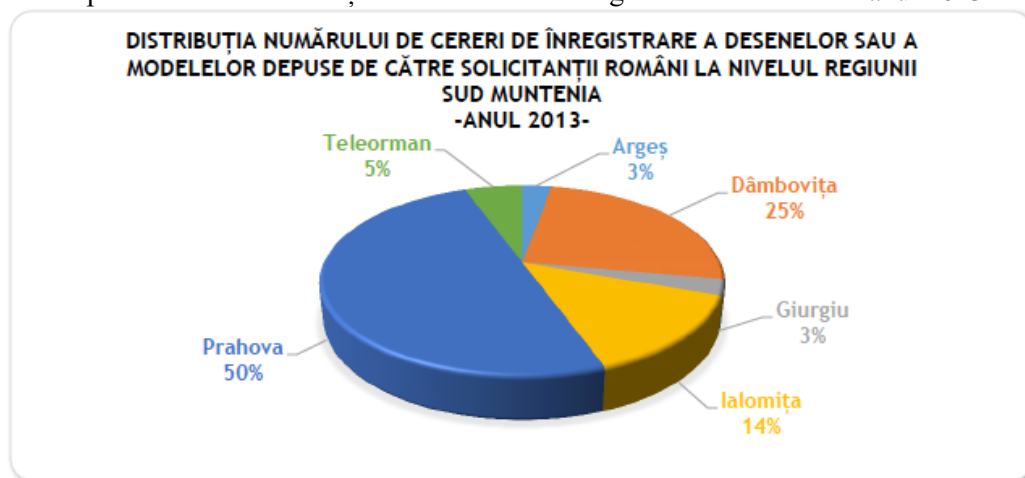
6 Tabel 5.2.7.9. Distribuția numărului de cereri de înregistrare a desenelor sau a modelelor depuse de către solicitanții români la nivelul regiunii Sud Muntenia 2008-2013

Distribuția numărului de cereri de înregistrare a desenelor sau a modelelor depuse de către solicitanții români la nivelul regiunii Sud Muntenia						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
TOTAL SUD MUNTENIA	37	25	35	34	34	36
Argeș	16	5	13	3	7	1
Călărași	1	4	1	1	0	0
Dâmbovița	5	4	5	9	6	9
Giurgiu	4	2	1	5	0	1
Ialomița	2	5	10	3	4	5
Prahova	9	5	5	12	14	18
Teleorman	0	0	0	1	3	2

Sursa: Rapoarte anuale - Oficiul de Stat pentru Inventii și Mărci

Pe parcursul perioadei analizate cea mai mare contribuție la formarea numărului total de cereri pentru înregistrarea desenelor/modelelor la nivelul regiunii Sud Muntenia o au județele Prahova, Argeș și Dâmbovița cu 63, 45 respectiv 38 cereri depuse. La baza clasamentului se regăsește județul Teleorman cu numai 6 cereri depuse în perioada 2008-2013.

6 Figura 5.2.7.10. Distribuția numărului de cereri de înregistrare a desenelor sau a modelelor depuse de către solicitanții români la nivelul regiunii Sud Muntenia -anul 2013

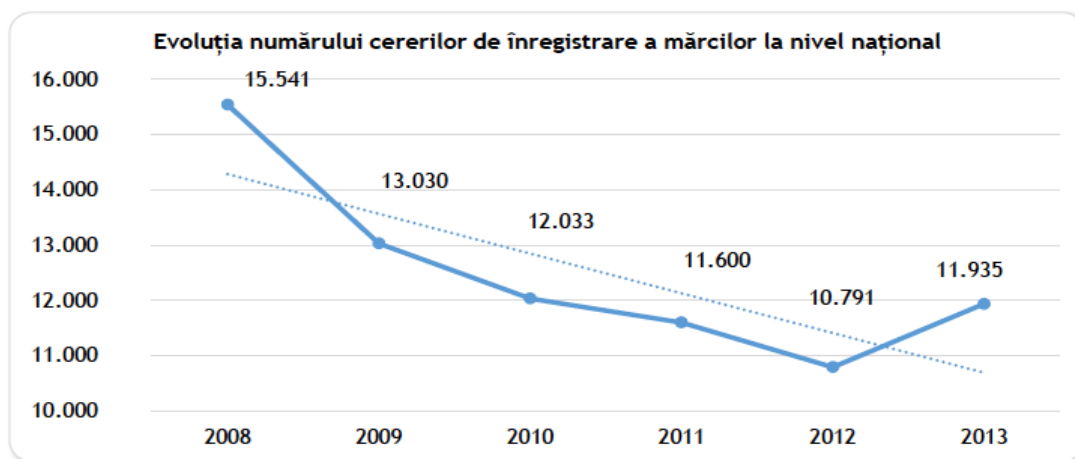
Sursa: Institutul Național de Statistică

În anul 2013, 50% din totalul cererilor de înregistrare a desenelor sau a modelelor au fost depuse de către solicitanții din județul Prahova. Pe locul secund se clasează județul Dâmbovița la o pondere de 25%, iar pe locul al treilea se poziționează județul Ialomița cu o pondere de 14%. În acest an, la nivelul județului Călărași nu a fost depusă nici o cerere de înregistrare a desenelor/modelelor.

Numărul cererilor de înregistrare a mărcilor:

Evoluția numărului cererilor de înregistrare a mărcilor în perioada 2008-2013 a urmat un trend descrescător atingând minimumul perioadei în anul 2012 la un număr de 10.791 cereri depuse. În anul 2013 numărul cererilor de înregistrare a mărcilor a fost de 11.935 cereri, în scădere cu 23% față de anul 2008.

7 Figura 5.2.7.11. Evoluția numărului cererilor de înregistrare a mărcilor la nivel național 2008-2013

Sursa: Institutul Național de Statistică

Conform datelor statistice, în medie, peste 71% din cererile depuse aparțin solicitanților români.

7 Tabel 5.2.7.12. Distribuția cererilor pentru înregistrarea mărcilor în funcție de proveniența solicitanților 2008-2013

DISTRIBUȚIA CERERILOR PENTRU ÎNREGISTRAREA MĂRCILOR ÎN FUNCȚIE DE PROVENIENȚA SOLICITANȚILOR						
	NUMĂR					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
TOTAL, din care	15.541	13.030	12.033	11.600	10.791	11.935
Solicitanți români	10.316	9.049	8.753	8.389	7.743	8.868
Solicitanți străini	5.225	3.981	3.280	3.211	3.048	3.067

Sursa: Rapoarte anuale - Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci

În anul 2013 dintr-un total de 11.935 de cereri de înregistrare a mărcilor, 8.868 au fost depuse de către solicitanți români reprezentând o pondere a acestora de 74%, acesta fiind totodată și maximum înregistrat al perioadei.

8 Tabel 5.2.7.13. Distribuția la nivel național a cererilor pentru înregistrarea mărcilor depuse de către solicitanții români 2008-2013

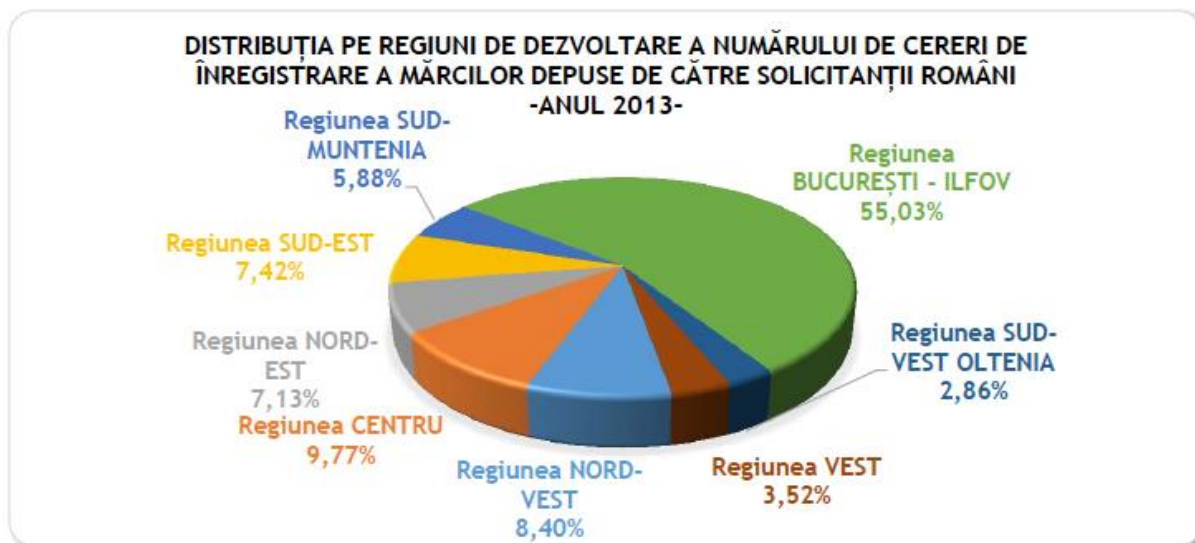
DISTRIBUȚIA LA NIVEL NAȚIONAL A CERERILOR PENTRU ÎNREGISTRAREA MĂRCILOR DEPUSE DE CĂTRE SOLICITANȚII ROMÂNI						
	NUMĂR					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Regiunea NORD-VEST	918	884	642	693	701	745
Regiunea CENTRU	871	790	771	745	702	866
Regiunea NORD-EST	885	580	545	560	606	632
Regiunea SUD-EST	796	700	624	502	529	658
Regiunea SUD MUNTENIA	505	504	585	666	486	521
Regiunea BUCUREȘTI - ILFOV	5.617	4.919	4.973	4.593	4.044	4.880
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	280	287	252	281	291	254
Regiunea VEST	444	385	361	349	384	312
TOTAL	10.316	9.049	8.753	8.389	7.743	8.868

Sursa: Rapoarte anuale - Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci

Conform tabelului de mai sus, pe parcursul întregii perioade analizate, se observă faptul că solicitanții din regiunea București-Ilfov au depus cele mai multe cereri pentru înregistrarea mărcilor, respectiv 29.026 de cereri. Pe locul secund se clasează regiunea Centru, la un total de 4.745 cereri, fiind urmată de regiunea Nord-Vest cu un total de 4.583 cereri. Regiunea Sud Muntenia se clasează pe locul 6, la un total de 3.267 cereri de înregistrare a mărcilor.

Evoluția indicatorului în cazul regiunii Sud Muntenia relevă un trend oscilant în anii analizați; maximum perioadei este atins în anul 2011 când au fost depuse un număr de peste 650 cereri de înregistrare a mărcilor; în anul 2013 regiunea încheie cu 3% mai multe cereri decât cele înregistrate în anul 2008.

8 Figura 5.2.7.14. Distribuția pe regiuni de dezvoltare a numărului de cereri de înregistrare a mărcilor depuse de către solicitanții români aferentă anului 2013

Sursa: Institutul Național de Statistică

Din totalul cererilor de înregistrare a mărcilor depuse în anul 2013, la nivelul regiunii Sud Muntenia au fost depuse 521 de cereri, regiunea clasându-se astfel pe locul 6. Regiunile București-Ilfov și Centru ocupă primele două poziții cu ponderi de 55% respectiv 10% din numărul total de cereri depuse la nivel național.

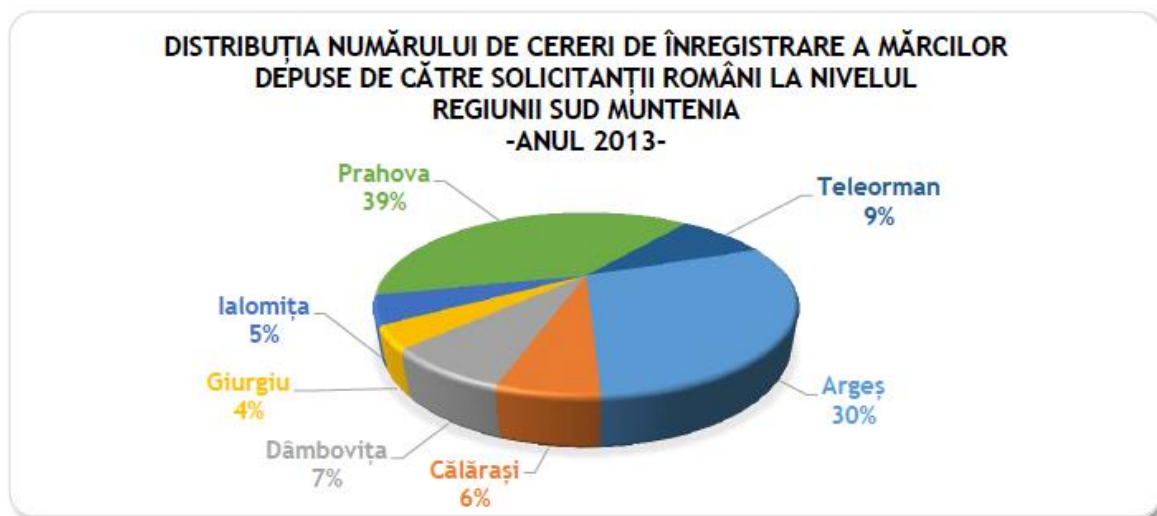
9 Tabel 5.2.7.15. Distribuția numărului de cereri pentru înregistrarea mărcilor depuse de către solicitanții români la nivelul regiunii Sud Muntenia 2008-2013

Distribuția numărului de cereri pentru înregistrarea mărcilor depuse de către solicitanții români la nivelul regiunii Sud Muntenia						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
TOTAL SUD MUNTENIA	505	504	585	666	486	521
Argeș	109	97	175	137	125	155
Călărași	29	23	29	26	52	31
Dâmbovița	36	48	59	54	47	39
Giurgiu	28	32	50	47	31	20
Ialomița	21	46	36	33	14	26
Prahova	264	231	195	334	178	204
Teleorman	18	27	41	35	39	46

Sursa: Rapoarte anuale - Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci

Pe parcursul perioadei analizate cea mai mare contribuție la formarea numărului total de cereri de înregistrare a mărcilor la nivelul regiunii Sud Muntenia o au județele Prahova și Argeș cu 1.406 respectiv 798 cereri depuse.

9 Figura 5.2.7.16. Distribuția numărului de cereri de înregistrare a mărcilor depuse de către solicitanții români la nivelul regiunii Sud Muntenia aferentă anului 2013

Sursa: Institutul Național de Statistică

În anul 2013 peste 39% din totalul cererilor de înregistrare a mărcilor au fost depuse de către solicitanții din județul Prahova. Pe locul secund se clasează județul Argeș la o pondere de 30%, iar pe locul al treilea se poziționează județul Teleorman cu o pondere de 9%. Minimumul este înregistrat la nivelul județului Giurgiu, unde în anul 2013 s-au înregistrat doar 20 cereri, respectiv, 4% din numărul total de cereri de înregistrare a mărcilor depuse.

5.2.8. Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii de Dezvoltare Sud-Est

Conceptul de specializare inteligentă la nivel regional (RIS3) are rolul de a oferi contextul necesar fundamentării investițiilor realizate în domeniile cercetare, dezvoltare și inovare realizate prin politica de coeziune a UE. De asemenea, acest concept a fost promovat în cadrul lucrării "Contribuția politicii regionale la creșterea inteligentă în Europa 2020". În acest document, Comisia Europeană încurajează elaborarea strategiilor naționale și regionale de cercetare și inovare pentru o specializare inteligentă, ca mijloc de a furniza în mod susținut sprijin din fondurile structurale. Specializarea inteligentă presupune o abordare strategică și integrată, care are rolul de a valorifica potențialul de creștere inteligentă și de economie bazată pe cunoaștere în toate regiunile.

În acest context, Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Est, în calitate de organizație neguvernamentală de utilitate publică, care activează în domeniul dezvoltării regionale, și-a propus elaborarea unei Strategii de Specializare Inteligentă a Regiunii. Obiectivul principal al acestei strategii este de a contribui la fundamentarea procesului de planificare strategică a dezvoltării Regiunii Sud-Est pentru perioada de programare 2014-2020, prin analizarea stadiului actual al dezvoltării economice a regiunii, cu accent pe identificarea celor mai performante sectoare economice de la nivel regional, care prezintă avantaje competitive. În urma elaborării SSIR SE, se vor stabili domeniile prioritare în care se vor concentra

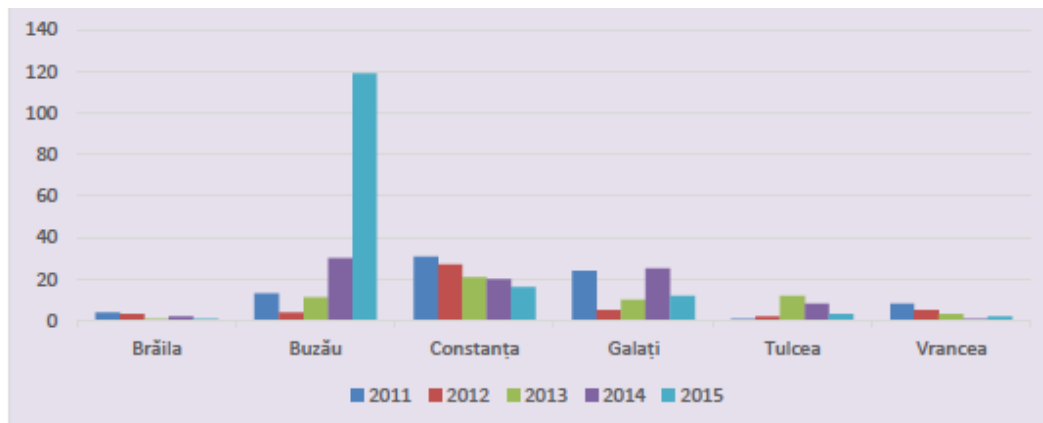
investițiile în următoarea perioadă de programare 2014-2020, precum și cadrul necesar dezvoltării unui mediu economico-social performant la nivel regional.

În vederea elaborării Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii de Dezvoltare Sud-Est 2014-2020, s-a avut în vedere corelarea acestora cu principalele documente strategice la nivel european, național și regional relevante pentru perioada 2014-2020: Ghidul pentru Cercetare și Inovare – Strategii de Specializare Inteligentă S3, avizat la nivelul Uniunii Europene; Strategia Națională de Cercetare-Dezvoltare-Inovare și Strategia Națională pentru Specializare Inteligentă a României pentru perioada 2014-2020; Strategia Națională pentru Competitivitate 2014-2020; Planul de măsuri pentru stimularea înființării și dezvoltării IMM prin implementarea Small Business Act – SBA; Programele Operaționale ale României conform Acordului de parteneriat pentru perioada 2014-2020 cu Uniunea Europeană; Planul național CDI 2014-2020; Planul multianual pentru colectarea și agregarea la timp a datelor pentru evaluarea eficacității și impactului programelor; Planul de Dezvoltare Regională Sud-Est 2014-2020.

În plan teritorial, numărul cererilor înregistrate la EPO a cunoscut un trend ascendent în perioada 2010 – 2012. Cele mai multe cereri au fost în Regiunea București–Ilfov (14,115 per milion de locuitori). În Regiunea Sud–Est au fost înregistrate 0,855 cereri de brevete de invenție per milion de locuitori.

În ceea ce privește numărul cererilor de brevet de invenție depuse de solicitanți români la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci din România, în 2015 au fost depuse un număr total de 980 de cereri. Dintre acestea, doar 15,6% erau înregistrate în Regiunea Sud-Est, cele mai multe fiind în județul Buzău.

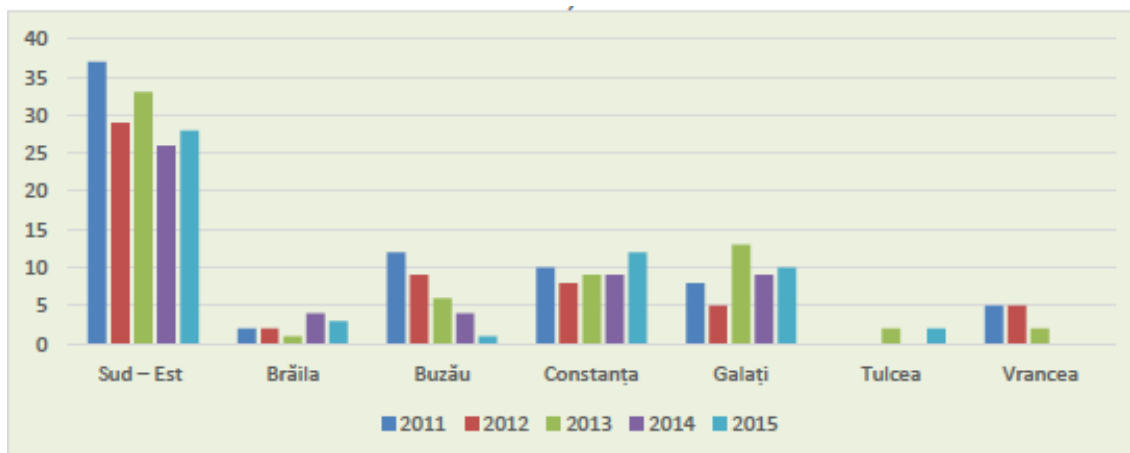
10 Figura 5.2.8.1. Numărul cererilor de brevet de invenție depuse la OSIM din România pe județe ale Regiunii Sud-Est, 2011 – 2015

Sursa: OSIM, 2017

În perioada de analiză 2011–2015, numărul cererilor de înregistrare a desenelor/modelelor ale solicitanților români a fluctuat ușor, în anul 2015 înregistrându-se la nivel național 285 de astfel de solicitări. La nivel regional, se observă că cele mai multe cereri sunt depuse în Regiunea București-Ilfov. În Regiunea Sud–Est au fost depuse doar 28 de cereri de înregistrare a desenelor/modelelor, iar județul Constanța a înregistrat cel mai mare număr de cereri.

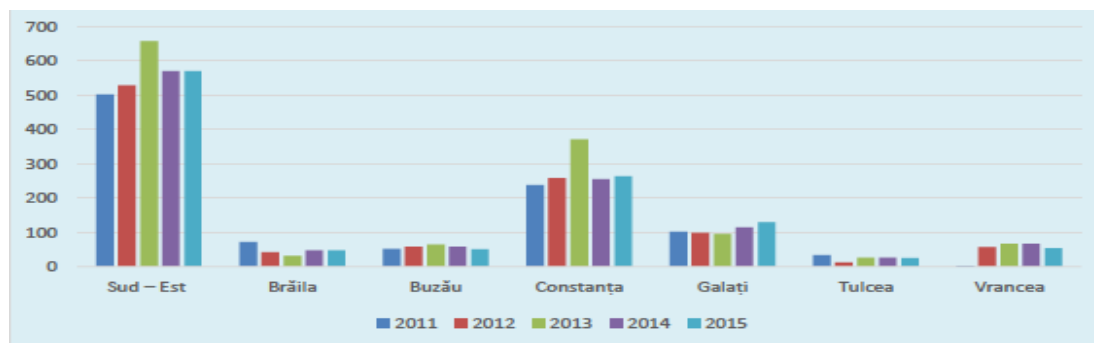
11 Figura 5.2.8.2. Numărul cererilor de înregistrare a desenelor/modelelor în Regiunea Sud-Est, 2011 – 2015

Sursa: OSIM, 2017

În România, în anul 2015 au fost înregistrate 8067 de cereri de înregistrare marcă. Dintre acestea, doar 7% au fost înregistrate în Regiunea Sud – Est în anul 2015. Analizând situația pe județe, se observă că județul Constanța a primit cele mai multe cereri de înregistrare marcă, în număr de 263. În județul Tulcea au fost înregistrate doar 25 de cereri în anul 2015. Evoluția și numărul cererilor pe județe pot fi urmărite în figura următoare.

12 Figura 5.2.8.3. Numărul cererilor de înregistrare marcă ale solicitanților români în regiunea Sud-Est, 2011 -2015

Sursa: OSIM

Metodologie de monitorizare și evaluare a strategiei are în vedere definirea unui set de indicatori care vizează măsurarea nivelului de inovare și a rezultatelor propuse în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării. Mecanismul propus pentru monitorizarea strategiei are în vedere definirea a 3 categorii de indicatori, după cum urmează:

- Indicatori de context, care au rolul de a plasa regiunea ca poziție pe baza comparației cu nivelul național/ European;
- Indicatori de rezultat, care măsoară contribuția la obiectivele globale și verifică dacă

schimbarea se produce în sensul propus (și cauzele);

- Indicatori de realizare imediată, care măsoară progresul acțiunilor întreprinse.

La nivelul Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii de Dezvoltare Sud-Est au fost definite 9 priorități strategice, aferente domeniilor de specializare inteligentă, și 5 priorități transversale, care vor contribui în mod sinergic pentru atingerea obiectivului general și a obiectivelor specifice propuse în cadrul strategiei. Pentru aceste priorități, a fost definit un set de indicatori de realizare imediată din care extragem următoarele informații specifice:

10 Tabel 5.2.8.4. Indicatori de realizare imediată

Nr. crt.	Prioritate	Indicator propus	Unitate de măsură	Tendință evolutivă estimată
1	Prioritatea transversală 3. Susținerea întreprinderilor care desfășoară activități de cercetare – dezvoltare și inovare	Numărul de patente înregistrate de entități private	Număr	+/-

5.2.9. Strategia Regionala de Inovare pentru Specializare Inteligentă – ADR Sud Est Oltenia

Anterior demarării perioadei de programare 2014-2020, au fost întreprinse o serie de demersuri pregătitoare la nivel european, în vederea dezvoltării până în anul 2020 a unor economii sustenabile și durabile la nivelul fiecărui stat membru, în conformitate cu principiile asumate la nivelul Strategiei Europa 2020 și condițiile pieței după momentul culminant al crizei economice din perioada 2009-2010.

Strategia Europa 2020 se adresează deficiențelor structurale identificate în sistemele economice ale statelor membre și urmărește dezvoltarea acestora în baza a trei priorități care se consolidează reciproc.

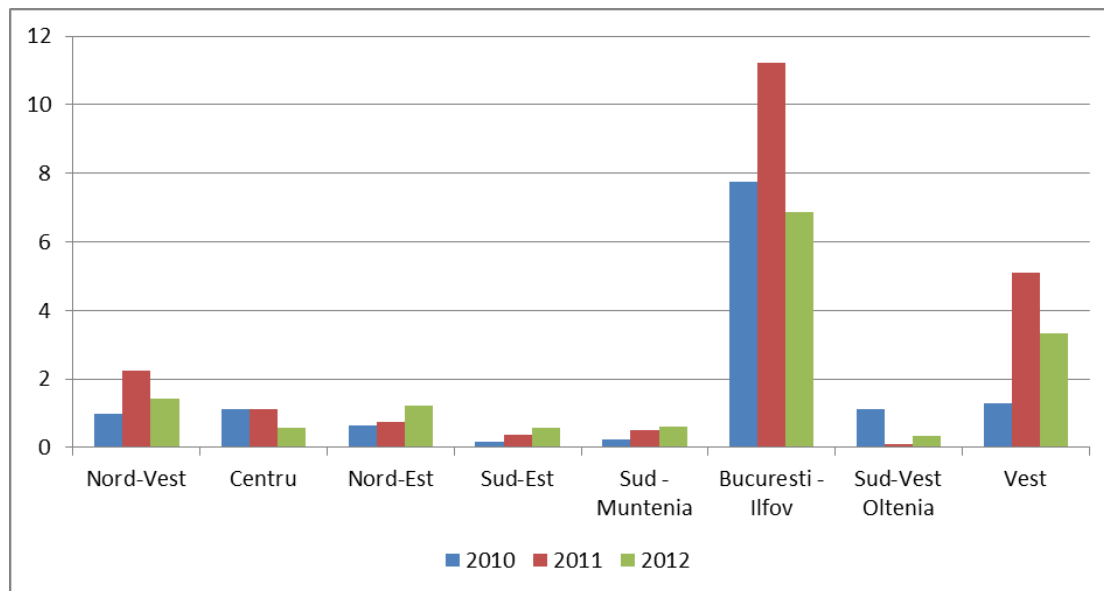
Conceptul de „specializare inteligentă” este abordat și de către Comisia Europeană la nivelul Strategiei Europa 2020, fiind inclus la nivelul politicii de coeziune 2014-2020 sub forma dezideratului de sprijinire a investițiilor în cercetare și dezvoltare, acesta constituindu-se ca o condiție prealabilă (condiționalitate ex-ante) pentru utilizarea Fondului European de Dezvoltare Regională (FEDR) destinat dezvoltării competitive în perioada 2014-2020.

În acest context, Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia, în calitate de promotor al dezvoltării regionale, și-a propus elaborarea Studiului „Strategia regională de inovare pentru specializare inteligentă”, urmărindu-se trecerea de la competitivitatea bazată pe factori (munca, resursele naturale) sau investiții la cea bazată pe inovare, prin implementarea unor măsuri.

Potrivit Eurostat, Regiunea Sud – Vest Oltenia avea în anul 2012 cel mai mic număr de aplicații pentru obținerea de brevete din cele 8 regiuni de dezvoltare din România, cel mai bine reprezentată fiind regiunea București – Ilfov, urmată de Regiunea Vest. Din anul 2010, numărul de aplicații din Regiunea Sud – Vest

Oltenia a scăzut de la 1.13 aplicații la un milion de locuitori, la doar 0.324 aplicații la un milion de locuitori în anul 2012.

13 Figura 5.2.9.1. Aplicații pentru obținerea de brevete la Oficiul European de Brevete la un milion de locuitori

Sursa: Eurostat, 2013

Potrivit Eurostat, Regiunea Sud-Vest Oltenia a înregistrat în anul 2011 și în anul 2012 cel mai mic număr de aplicații pentru obținerea de patente la Oficiul European pentru Patente dintre cele 8 regiuni de dezvoltare, respectiv 0.25 și 0.67 de aplicații, cel mai bine reprezentată fiind Regiunea București-Ilfov, urmată de Regiunea Vest. În anul 2009, Regiunea Sud-Vest Oltenia s-a aflat pe locul 3 în rândul celor 8 regiuni, înregistrând un număr de 2.83 de aplicații.

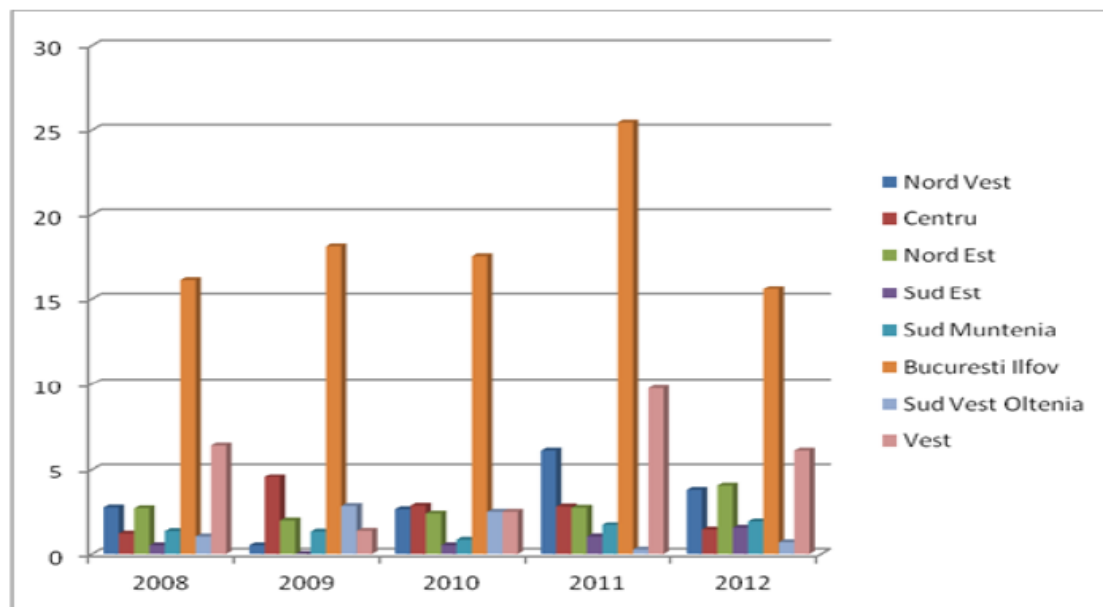
Pe parcursul celor 5 ani de analiză se poate constata o scădere la nivel regional a numărului de aplicații pentru obținerea de patente, de la 2.83 de aplicații la milionul de locuitori în anul 2009 la 0.25 de aplicații la milionul de locuitori în anul 2011 și 0.67 de aplicații la milionul de locuitori înregistrate în anul 2012.

11 Tabel 5.2.9.2. Număr de aplicații pentru obținerea patentelor la Oficiul European pentru Patente – nivel regional

Regiuni	2008	2009	2010	2011	2012
Nord Vest	2.75	0.5	2.65	6.08	3.75
Centru	1.17	4.5	2.85	2.8	1.4
Nord Est	2.7	2	2.4	2.73	4
Sud Est	0.5	0	0.5	1	1.5
Sud Muntenia	1.31	1.28	0.82	1.67	1.95
Bucuresti Ilfov	16.17	18.1	17.53	25.43	15.64
Sud Vest Oltenia	1	2.83	2.5	0.25	0.67
Vest	6.38	1.33	2.5	9.75	6.08

Sursa: Eurostat, 2015

14 Figura 5.2.9.3. Aplicații pentru obținerea de patente la Oficiul European pentru Patente, la nivel regional

Sursa: Eurostat, 2015

Referitor la nivelul județean de agregare teritorială, cel mai mare număr de aplicații pentru obținerea patentelor la Oficiul European pentru Patente a fost înregistrat în anul 2009 în județul Dolj. Cele 2.33 aplicații pentru patente la un milion de locuitori s-au încadrat în următoarele clase specifice: Tehnici de comunicare electronică (Secțiunea Electricitate); Computere, calculare, numărare (Secțiunea Fizică) și Vehicule (Secțiunea Transporturi).

Cel mai mic număr al acestor aplicații, respectiv 0.17 aplicații **la milionul de locuitori** pentru obținerea patentelor la Oficiul European pentru Patente, a fost identificat în județul Mehedinți, în anul 2012. Aceste aplicații se încadrează în Secțiunea Textile (Fibre naturale și artificiale, țesut).

La nivelul județului Gorj au fost înregistrate atât în anul 2009, cât și în anul 2010 un număr de 0.5 de aplicații **la milionul de locuitori** pentru patente, acestea referindu-se la: Tehnici de comunicare electronică (Secțiunea Electricitate); Instrumente muzicale, acustică (Secțiunea Fizică) și Stocarea informației (Secțiunea Fizică).

În județul Vâlcea, în anul 2011, a fost identificat un număr de 0.25 de aplicații **la milionul de locuitori** pentru patente. Aceste aplicații s-au încadrat în Secțiunea Fizică (Măsurare, testare) și Secțiunea Transporturi (Vehicule).

În ceea ce privește frecvența înregistrării aplicațiilor pentru patente în conexiuni cu teritoriul unui județ la nivel regional, se observă faptul că, în cazul județului Dolj au fost înregistrate aplicații pentru patente aproape în fiecare an al perioadei analizate (excepție fiind anul 2011), în timp ce la nivelul județului Olt nu au fost înregistrate aplicații pentru obținerea patentelor la OEP în perioada 2008-2013. O posibilă explicație a polarizării activității de obținere a patentelor la nivelul județului Dolj se referă la faptul că majoritatea companiilor de la nivel regional care au declarat desfășurarea de activități de CDI sunt localizate în județul

Dolj, la nivelul acestuia existând de asemenea și cel mai important centru universitar la nivel regional (Universitatea din Craiova) precum și institute naționale de cercetare dezvoltare.

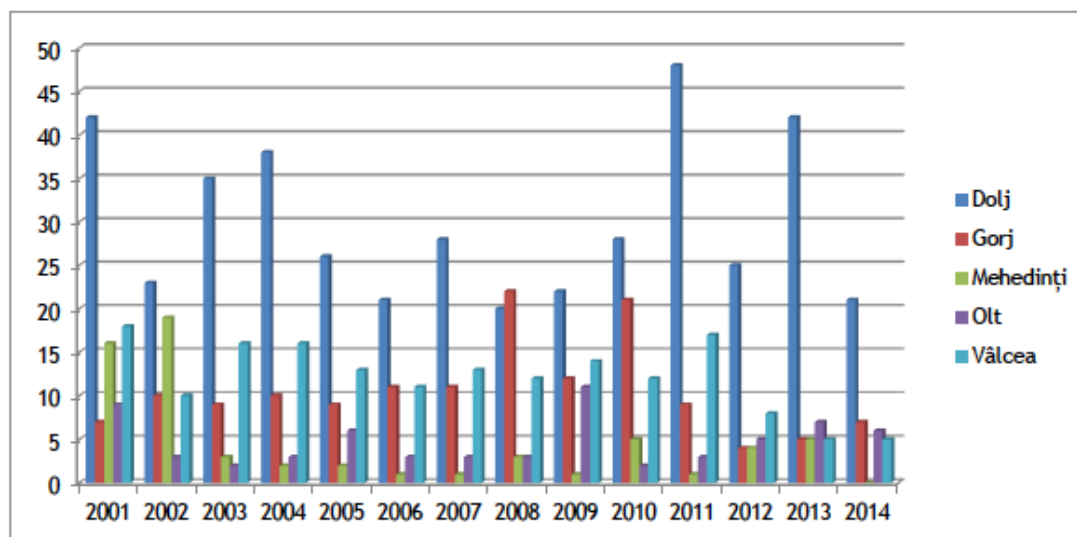
12 Tabel 5.2.9.4. Număr de aplicații pentru obținerea patentelor la Oficiul European pentru Patente – nivel județean

Județ	2008	2009	2010	2011	2012
Dolj	1	2.33	2	:	0.5
Gorj	:	0.5	0.5	:	:
Mehedinți	:	:	:	:	0.17
Olt	:	:	:	:	:
Vâlcea	:	:	:	0.25	:

Sursa: Eurostat, 2015

La nivel național, din perspectiva datelor furnizate de OSIM, regiunea Sud-Vest Oltenia este poziționată pe ultimul loc considerând numărul mediu de cereri de brevete de invenție din perioada 2001-2014. În cazul regiunii Sud-Vest Oltenia, evoluția indicatorului a fost cu precădere negativă începând cu anul 2001, însă se remarcă o tendință similară pentru majoritatea regiunilor de dezvoltare (singurele regiuni care au performat mai bine în anul 2014 față de anul 2001 în raport cu valoarea indicatorului numărului de cereri de brevete de invenție sunt regiunile Nord-Vest și Centru).

15 Figura 5.2.9.5. Numărul de cereri de brevete de invenție la nivel regional, în perioada 2001-2014

Sursa: Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, 2015

În urma acestei analize, putem concluziona că atât la nivel național cât și la nivel de regiune, numărul brevetelor și publicațiilor științifice este în scădere, fapt care sugerează o încetinire a activității de cercetare și inovare.

Studiul Inobarometru 2011 ne prezintă o situație comparativă generală a Regiunii Sud-Vest Oltenia în raport cu factorii de inovare, reliefată în tabelul de mai jos.

13 Tabel 5.2.9.6. Evaluarea factorilor de inovare la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia și la nivelul regiunii București Ilfov

Regiune	Scorul pe factori de inovare				
	Potențialul de conducere a inovării	Potențialul de creare a cunoștințelor	Capacitatea de inovare și de integrare într-un sistem relațional	Performanța activităților de inovare	Proprietatea intelectuală
Sud - Vest	52,61	7,72	21,3	39,6	4,24
București - Ilfov	62,39	100,00	64,00	66,44	81,04

Sursa: Studiul Inobarometru, 2011

Conform studiului „Innovation Union Scoreboard” publicat în anul 2015, România este încadrată în categoria „Modest Innovator” (Inovator modest), alături de Bulgaria și Letonia.

În conformitate cu informațiile existente la nivelul Comisiei Europene în cadrul platformei „Regional Innovator Monitor Plus”, regiunea Sud-Vest Oltenia este încadrată în categoria inovatorilor modești, potențialul de inovare reflectând dificultățile structurale ale regiunii în raport cu provocările economiei de piață: disponibilizări importante de personal în sectorul industriei, în special în industria minieră, și revenirea la "agricultura de subzistență" în perioada 1995-2000, dependența economiei regiunii de orașe mono-industriale, capacitatea relativ scăzută de a atrage investiții străine directe, dezvoltarea tardivă a serviciilor financiare pentru IMM-uri, etc.

5.2.10. Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru 2014-2020 (RIS3)

Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru a fost realizată printr-un parteneriat care a adus împreună reprezentanți ai universităților, ai sectorului de cercetare- dezvoltare, ai mediului de afaceri și organizațiilor de sprijinire a afacerilor, autorități locale și ONG-uri interesate. Activitățile de elaborare a Strategiei de Specializare Inteligentă desfășurate în perioada aprilie 2014-februarie 2015 au fost coordonate de către ADR Centru și au urmat, în linii mari, cerințele menționate în Ghidul de elaborare a Strategiilor de Specializare Inteligentă. Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru 2014-2020 a fost aprobată la nivel regional prin Hotărârea CDR Centru nr. 8 din 18 martie 2015.

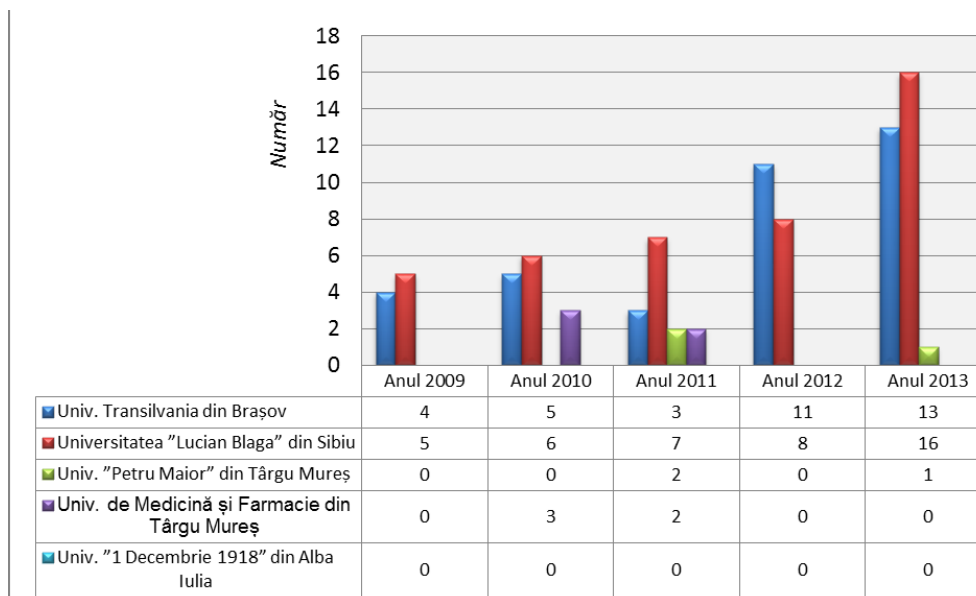
Necesitatea revizuirii Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru a apărut odată elaborarea Documentului Cadru pentru Strategia de Cercetare și Inovare Regională pentru Specializare Inteligentă necesar pentru operaționalizarea Axei 1 a POR 2014-2020 (Concept Note) și derularea unui prim exercițiu ca parte a procesului de descoperire antreprenorială (EDP), exercițiu care a permis o cunoaștere mai bună a resurselor și nevoilor actorilor din domeniile de specializare inteligentă.

În cursul anului 2014 s-a desfășurat la nivelul Regiunii Centru, o cercetare în rândul universităților din regiune privind activitatea de cercetare - dezvoltare – inovare, primindu-se răspunsuri din partea a 5 universități: Universitatea Transilvania din Brașov, Universitatea ”Lucian Blaga” din Sibiu, Universitatea de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș, Universitatea ”1 Decembrie 1918” din Alba Iulia și Universitatea ”Petru Maior” din Târgu Mureș.

În anul 2014, cel mai mare număr de persoane deținătoare de brevete de invenție/patente de invenție/mărci a fost în cadrul Universității Transilvania din Brașov (67 persoane), urmat cu aproape jumătate de Universitatea ”Lucian Blaga” din Sibiu (35 persoane). Un număr mai mic, sub 10 persoane deținătoare de brevete de invenție/patente de invenție/mărci a fost în cadrul Universității de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș, Universitatea ”1 Decembrie 1918” din Alba Iulia și Universitatea ”Petru Maior” din Târgu Mureș. În general, numărul de brevete și patente de invenție, mărci, etc. este direct influențat de caracterul aplicativ al domeniului de cercetare științifică, facilitând astfel posibilitatea dezvoltării concrete de produse, sisteme și mecanisme mai ales din punct de vedere tehnic, metode, etc.

Referitor la evoluția numărului de brevete și patente de invenție obținute, s-a observat o creștere aproape continuă pentru două universități: Universitatea Transilvania din Brașov și Universitatea ”Lucian Blaga” din Sibiu. Tot în cadrul acestor universități, s-a înregistrat în 2013 un număr al brevetelor și patentelor de invenție de peste 3 ori mai mare față de cel din urmă cu 5 ani.

16 Figura 5.2.10.1 Numarul de brevete si patente de invenție obtinute la nivelul universitatilor din Reg. Centru (perioada 2009-2013)

În perioada Iulie – Septembrie 2016, ADR Centru a desfășurat un proces de consultare pentru a identifica oferta de CDI și TT existentă în Regiunea Centru precum și potențialul de creștere și specializare regională bazat de activitatea de cercetare-dezvoltare-inovare și transfer tehnologic. Astfel a fost elaborat un chestionar care a fost transmis următoarelor categorii de organizații: universități, institute de cercetare, stațiuni de cercetare, centre de transfer tehnologic, incubatoare tehnologice și de afaceri, alte organizații publice și private cu activități în domeniul CDI și transferului tehnologic. Din cei 64 de respondenți selectați pentru completarea chestionarului, 22 au transmis chestionarul completat, rata de răspuns fiind de aproximativ 34%.

Din analiza informațiilor colectate pentru perioada 2011 – 2015 atât numărul organizațiilor care au intermediat brevete de invenție cât și numărul brevetelor intermediare de acestea au crescut de la un an la altul. În ceea ce privește domeniile de aplicabilitate a brevetelor, acestea sunt: industrie mecanică, industria auto, energii regenerabile, agricultură, măsurări RF, medicină, biotehnologie.

5.2.11. Regiunea Vest România – Strategia Regională de Specializarea Inteligentă

Scopul Strategiei de specializare inteligentă a Regiunii Vest este acela de a:

- prezenta o imagine de ansamblu asupra punctelor forte și asupra punctelor slabe ale sistemului productiv al economiei Regiunii Vest, cu detalierea caracteristicilor cererii și ofertei, avantajelor comparative și potențialului pentru excelență;
- investiga capacitatea întreprinderilor de a adopta noi tehnologii, luând în considerare factorii determinanți specifici ai modernizării tehnologice din sectorul respectiv;
- identifica nișele de specializare inteligentă din sectoarele țintă, precum și oportunitățile care apar la nivel de cooperare între întreprinderi și infrastructura de cercetare și dezvoltare tehnologică;
- propune politici și intervenții publice pe termen lung disponibile la nivel regional și local pentru a sprijini mediul privat să investească în prioritățile-cheie, nevoile și provocările pentru dezvoltarea bazată pe cunoaștere, inclusiv măsuri legate de tehnologia informației și comunicațiilor (TIC).

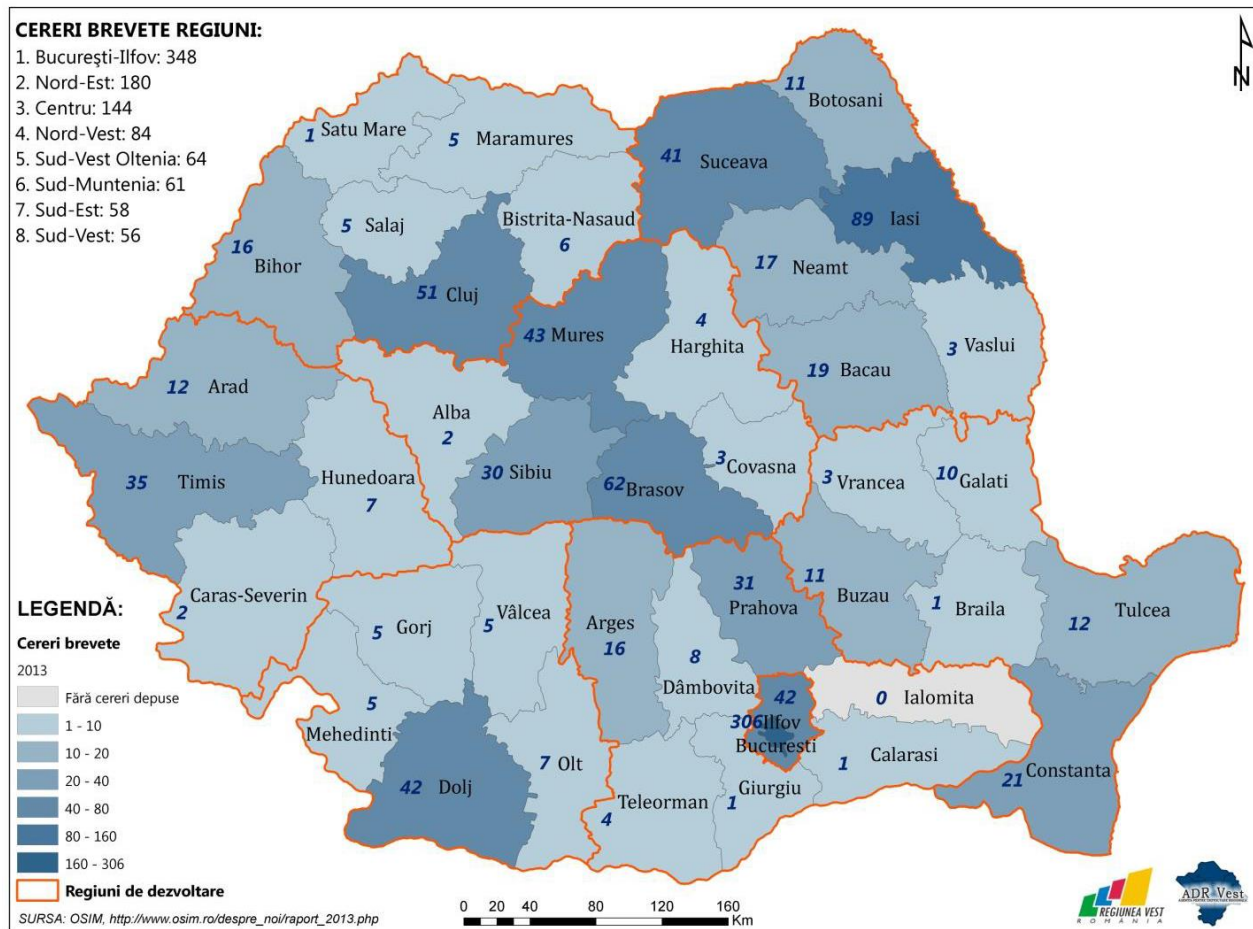
Punctul de plecare al elaborării Strategiei Regionale de Specializare Inteligentă:

Regiunea Vest îl reprezintă Strategiile Regionale de Inovare elaborate pentru perioada 2004-2008 și pentru perioada 2009-2013. În același timp, acest document are în vedere modificările survenite în această perioadă în domeniul CDI la nivel european, național și regional, precum și proiectele deja implementate în acest sector cu precădere la nivel regional. În acest sens, documentul elaborat într-un larg cadru partenerial urmărește activități punctuale, pornind de la competențele și expertiza instituțiilor publice și private care acționează la nivel regional.

Numărul de cereri de brevete depuse nu a cunoscut o tendință pozitivă nici la nivel regional, astfel că s-au înregistrat performanțe mixte privind evoluția acestui indicator în regiunile din România.

În harta de mai jos, după cererile de brevete depuse, se observă clar că se individualizează câteva zone în care predomină acest indicator și anume regiunea București-Ilfov care încorporează mai bine de o treime din cererile de brevet depuse din România (36%), zona Cluj-Napoca – Mureș – Brașov și zona Iași – Suceava. După numărul de brevete depuse, în anul 2013, Regiunea Vest s-a situat pe ultimul loc al clasamentului.

17 Figura 5.2.11.1. Cererile de brevete în România la nivel regional, anul 2013

Sursa: https://www.adrvest.ro/attach_files/RIS3%20martie%202015%20draft.pdf

Disparitățile în regiune sunt semnificative. În județul Timiș au fost înregistrate cele mai multe cereri de brevete însă acesta este într-o tendință de scădere puternică din anul 2010. Județul Arad este al doilea județ ca număr de brevete depuse (12). Contrar cu tendința regională de scădere, județul Arad a înregistrat o creștere mică dar constantă a acestui indicator.

În anul 2009 Regiunea Vest avea 0,691 cereri de brevetare la Biroul European pentru Brevete (BEB) ceea ce reprezintă doar 45,5% din media națională și plasează regiunea pe locul 4 în contextul național. Regiunea Vest se situează printre regiunile cu performanțe foarte slabe și în UE (a 253-a din 260 de regiuni).

14 Tabel 5.2.11.2. Cereri de brevetare (la 1 milion de persoane)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
NORD-VEST	1.49	0.63	0.71	1.01	0.18	0.83	:	:
CENTRU	2.14	0.55	1.91	0.46	1.78	0.69	:	:
NORD-EST	0.21	1.03	0.38	0.73	0.54	0.37	:	:
SUD-EST	0.35	1.06	:	0.18	:	:	:	:
SUD - MUNTENIA	0.40	0.15	0.26	0.40	0.39	0.17	:	:
BUCUREȘTI - ILFOV	6.86	3.69	5.39	7.66	7.81	4.12	:	:
SUD-VEST OLTEA	:	0.23	1.09	0.30	0.81	0.30	:	:
REGIUNEA VEST	0.47	0.38	2.95	3.31	0.69	:	:	:
ROMÂNIA	1.34	0.95	1.54	1.57	1.52	1.69	1.73*	1.78*
UNIUNEA EUROPEANĂ 28	115.25	117.07	116.68	112.84	111.77	111.02	109.17*	108.05*

*valori estimative

Sursa: Eurostat, tgs00040

Regiunea Vest prezintă o dinamică semnificativă a cererilor de brevetare la BEB, cu o creștere globală de 604,2% în anul 2008 comparativ cu anul 2005, adică o creștere anuală 151%. Cu toate că în acest interval de timp regiunea Vest a înregistrat creșteri semnificative ale acestui indicator, datele relevă o scădere în anul 2006 față de 2005. Mai mult de atât, în anul 2009 s-a înregistrat o scădere abruptă a acestui indicator, ceea ce relevă faptul că regiunea nu are o creștere susținută și chiar dacă în unii anii creșterile sunt mari, nu există un trend constant de creștere.

Activitatea de monitorizare și evaluare a Strategiei de Specializare Inteligentă va trebui să înglobeze activitatea de monitorizare și evaluare a Documentului Cadru Regional pentru elaborarea RIS3.

15 Tabel 5.2.11.3. Sistemul de indicatori pentru monitorizarea strategiei de specializare inteligentă – Regiunea Vest (exclusiv cereri de brevete)

Nr. crt	Denumirea indicatorului	Valoare inițială	Valoare 2015	Valoare 2017	Valoare 2019	Valoare 2021
1	Numărul de brevete /1.000.000 persoane	0,69 (2009)	0,80	1,00	1,20	1,50

5.3. Domeniul - Economie

5.3.1. Considerații generale

Proprietatea industrială constituie un instrument important în dezvoltarea economică și tehnologică precum și suportul necesar unui mediu favorizant atingerii potențialului creativ și inovativ al unei națiuni. Importanța problematicii proprietății industriale a dus la crearea de către țările cu economii dezvoltate a unor adevărate sisteme de protejare a proprietății industriale, de norme legale de protecție a drepturilor economice și morale ale creatorilor iar, pe de altă parte, a promovat creativitatea și diseminarea rezultatelor activităților creative.

Suportul unui sistem de proprietate industrială eficient permite elementelor inovatoare ale economiei de a intra în piețe cu riscuri minime și cu posibilitatea amortizării investițiilor implicate de cercetare. Sistemul de proprietate industrială răspunde nevoilor tuturor părților implicate în dezvoltarea unui ecosistem de inovare: întreprinderi producătoare, cercetători, consumatori, finanțatori, universități. Rolul de suport al ecosistemului antreprenorial implică un proces de conștientizare a naturii unui sistem de proprietate industrială care trebuie urmărit în setul de politici promovate, proces promovat atât de sectorul public cât și de sectorul privat, precum și coordonarea unui sistem instituțional de susținere, de dezvoltare a principalelor sale componente pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare. Un sistem de patentare echitabil și modernizat, care să ofere beneficii materiale și de recunoaștere inventatorilor, constituie un stimulent pentru inovare și realizarea unui mediu favorabil transferului tehnologic.

Schimbarea structurală și actualizarea nu este rezultatul doar al politicilor implementate recent sau a condițiilor cadru suport actuale ci este rezultatul unei „co-evoluții dinamice a cunoașterii, inovării, organizațiilor și instituțiilor în timp” (Soete et al., 2010, p. 23), astfel că diferite constelații de politici instituții și capabilități ale întreprinderilor pot determina efecte diferite.

Nevoia intervenției prin politici poate fi legitimată de slaba conștientizare a importanței proprietății industriale, a lipsei promovării în universități și în institutele de cercetare, de subfinanțarea programelor de R&D, de absența politicilor de stimulare a inovării cu impact redus și cu un ecosistem de inovare deficitar, o cultură antreprenorială rigidă în privința inovării și patentării realizărilor creative, folosirea sporadică a informațiilor privind patentările pentru valorificarea lor inovativă și în activități de invenție sau lipsa unei educații privind importanța creativității în sfera proprietății industriale. Nivelul scăzut al conștientizării importanței drepturilor de proprietate industrială poate fi observabil în numărul mic al aplicațiilor pentru obținerea lor chiar și în cazul existenței unor activități inovative în universități sau institute de cercetare, activități care nu ajung în faza de patentare sau al desenelor industriale. Această realitate poate contrasta cu conștientizarea importanței existenței mărcilor înregistrate sau brandingului produselor și serviciilor în cazul companiilor mari. Pe palierul de cercetare, un sistem instituțional de promovare a proprietății industriale susține posesia drepturilor ca rezultat al proiectelor de cercetare finanțate din surse publice sau private, existența sau stimularea dezvoltării unor entități de management al drepturilor de proprietate industrială rezultate din proiecte de cercetate colaborative, existența unei infrastructuri al entităților de management, comercializarea drepturilor, procedurile de diseminare a rezultatelor de cercetare, protecția drepturilor. Implicarea stakeholder-ilor cheie din întregul proces este esențială pentru realizarea unei colaborări consensuale eficiente.

5.3.2. Strategia Națională de Export a României pentru perioada 2014-2020 (SNE)

În analiza documentelor de politici publice cu valoarea strategică s-au urmărit componentele sistemului de proprietate industrială: încurajarea procesului de transfer tehnologic, încurajarea mecanismelor cu impact pentru valoarea activelor netangibile din sfera proprietății industriale pentru finanțarea afacerilor, activităților de raportare financiară a lor, cuantificarea drepturilor în diferite etape ale afacerilor: joint venture, fuziuni, achiziții, finanțare de tip venture capital, privatizare, licențiere, incubarea afacerilor. De asemenea, un sistem bine construit al proprietății industriale are nevoie și de un comerț echitabil care să păstreze o bună măsură a ambelor părți constitutive ale unei economii funcționale și mature: un sistem de drepturi de proprietate industrială bine apărut într-un mediu competitiv și inovator.

Strategia Națională de Export introduce abordarea dezvoltării exportului din patru perspective diferite, considerate ca fiind relevante pentru societatea românească și, prin urmare, reprezintă fundamentul viziunii strategice: *perspectiva de dezvoltare*, care să conducă la realizarea dezideratului de dezvoltare durabilă, sustenabilă a societății; *perspectiva competitivității sectoriale*, relevantă mai ales pentru mediul de afaceri; *perspectiva clientului*, orientată spre nevoile clienților exportatori; *perspectiva instituțională*, de întărire a capacității instituționale de dezvoltare a exporturilor. Cele patru perspective corespund unei abordări de intervenție pe cele trei paliere de activitate economică, micro- (perspectiva clientului), meso- (perspectiva sectorială) și macro- (perspectiva de dezvoltare), la care se adaugă *perspectiva instituțională*, cu rol de coordonare a principalilor participanți în activitatea economică.

Principalele provocări identificate de strategie și asumate la momentul elaborării sunt legate de caracterul pronunțat intraregional al fluxurilor comerciale internaționale determinat de schimburile cu bunuri intermediare între parteneri regionali care aparțin rețelelor globale și celor regionale, precum și acordurilor comerciale preferențiale. Această tendință însoțește o reșezare structurală cu noi piețe legate de resurse regenerabile, agricultură organică, industrii creative, cunoaștere și o redirectionare a exporturilor către piețe țintă non-UE, cu centre logistice, promovare și comunicare, într-un mediu cu modele noi de afaceri bazate pe networking, capacitate mare de asociere sau cooperare în rețea, externalizare și delocalizare. Modelul de cost modificat presupune o combinație între „off-shoring” (localizarea producției și ansamblării mai ales a componentelor de bază, mai aproape de lanțurile furnizoare) și „near-shoring” (producția și asamblarea produselor se face mai aproape de piața de desfacere, mai ales în etapa de personalizare a acestuia. Prin urmare, modelul de „supply chain” avut în vedere de strategie este unul al „minimei rezistențe”, o combinație de centralitate a poziției în cadrul unei piețe de desfacere, forța de muncă specializată la costuri relativ reduse și soluții logistice eficiente. Rolul funcțional de sub-furnizori a marilor firme integratoare jucat de IMM-urile românești le califică ca principal vehicul de export sau ca „factor decisiv”. La momentul elaborării strategiei, **economia românească era una cu un grad mediu spre scăzut, ca procent din PIB** și cu o intensitate tehnologică relativ mică la scara UE și cu un nucleu de firme mari care realizează 50% din totalul exporturilor. Nevoia unor direcții strategice de acțiune este dată și de gradul scăzut de sofisticare și inovare în afaceri (locul 102) sau disponibilitatea celor mai noi tehnologii (locul 115) la nivelul anului 2012. De asemenea, gradul de dezvoltare al clusterelor, sector mult încurajat în considerentele strategice, situau România pe locul 116. Profilul exportului situa țara noastră în grupa țărilor vecine (Ucraina, Bulgaria) și mediteraneene (Italia, Turcia, Egipt, Tunisia), **cu aspect puternic concentrat pe țări mari și regional și cu o poziție mediu spre slabă**. Vulnerabilitățile economiei românești sunt completate de evaluările UE ale competitivității țărilor membre, România intrând în grupa 4, cu nivel scăzut atât la indicatorul PIB/loc cât și intensitatea

tehnologică. De asemenea, strategia califică ca vulnerabilități factorii determinanți ai competitivității, infrastructura, colaborarea dintre universități și mediile de afaceri.

Concluziile analizei SWOT care încheie cadrul analitic al SNE indică valorificarea insuficientă a resurselor de competitivitate, avantajele cele mai importante, în aceeași măsură ca și dezavantajele, fiind localizate în domeniul pregătirii și educării sau recalificării resurselor umane. Punctele slabe mai includ *rigiditatea structurală a ofertei de export cu valoarea adăugată mare* adăugată unei *captivități în lanțurile productive dominante* din țările mari exportatoare, sugerând tendința de externalizare în România numai a *funcției de producție*.

Viziunea strategiei

Pentru ca România să poată urca în ierarhia exportatorilor mondiali, prin export sustenabil, bazat de avantaje competitive, SNE își propune ca declarație de viziune următoarea aserțiune:

Bunăstare economică națională prin competitivitate la export bazată pe calitate, inovație și dezvoltare sustenabilă.

Strategia menționează ca mijloc de atingere a viziunii asumate adresarea „*determinanților esențiali ai competitivității la export* respectiv cei legați de *calitatea produselor, inovație, structura exporturilor pe produse și destinații geografice, fluxul de investiții stăine directe, eficiența promotională*”. Această strategie propune măsuri de intervenție pentru stimularea factorilor recunoscuți sub denumirea generică de competitivitate non-preț, cum sunt intensitatea tehnologică a produselor de export sau intensitatea exportului ca pondere în PIB și pe cap de locuitor. Prin această definiție a tipului de competitivitate urmărit, SNE descurajează celelalte două abordări, considerate neortodoxe, de sporire a competitivității, mai ales pe termen scurt și mediu (prin preț și prin măsuri protecționiste).

La nivel meso- și micro-, pornind de la viziune, „*propunerea pentru lanțul valoric viitor* al României, va fi diferită de la lanțul valoric din 2005 sau 2009. Noul lanț valoric vizează creșterea capacității firmelor de a capta și adăuga valoare prin integrarea în lanțul valoric național a *activităților de marketing și promovare, de design, de inovare, de branding și adaptarea pe cale de consecință a abilităților manageriale*”. Capabilitățile necesare pentru întreprinderile exportatoare, conforme cu viziunea strategiei, sunt cele legate de networking și de asociere în clustere, de utilizare intensă a internetului ca spațiu de comunicare și marketing, precum și creator sau posesor de active intangibile menite să îi asigure avantaje competitive durabile.

Perspectiva dezvoltării

Perspectiva dezvoltării stabilește ca țintă ritmuri de creștere a PIB de 3-4% anual care să fie stimulată prin urmărirea a trei direcții: accelerarea absorbției de fonduri europene spre ținte de competitivitate, promovarea unor priorități majore în domeniul cercetării și dezvoltării și implementarea unei strategii guvernamentale pentru atragerea investițiilor străine directe. Componenta regională și aglomerările economice sub forma clusterelor și polilor de competitivitate reprezintă, în abordarea strategiei, vectorii principali ai specializării inteligente, susținute de rețele de consilii regionale de export, cu rol de coordonare în rețele colaborative responsabile de managementul strategiilor de branding și de export regionale. Singura direcție de acțiune pe palierul macro al acestei perspective este cel implicat de considerentul strategic 3, de promovare a investițiilor și a ISD-urilor orientate spre export.

Implicațiile pentru domeniul proprietății industriale, în această parte a strategiei, sunt regăsite în considerenetele strategice 1 și 2 care urmăresc stimularea aglomerărilor industriale regionale și a

concentrărilor economice sub forma clusterelor și poliilor de competitivitate. Ambele forme de economie colaborativă trebuie susținute de un management al strategiilor de branding la nivel regional sau al clusterelor, activitate coordonată de consiliile de export regionale.

Componenta regională este modelată de elaborarea unor strategii locale de competitivitate, rezultat al efortului colectiv al mediului de afaceri și autorităților publice locale, cu rol coordonator în stabilirea obiectivelor și resurselor regionale. Profilul competitivității regionale este dat de promovarea unei identități economice ca o precondiție de creștere a capacității de absorbție a fondurilor structurale. Prin promovarea unui profil economic competitiv regiunile vor deveni motorul exportului. Lipsa unei structuri instituționalizate la nivel regional lasă un vid pe care SNE încearcă să-l ocupe cu o rețea de consilii regionale de export care să devină principalii vectori de competitivitate pe acest palier.

Considerentul strategic nr.1 - Dezvoltarea regională a exporturilor

Direcții de acțiune:

- creșterea gradului de internaționalizare a companiilor românești și participarea regiunilor în comerțul internațional;
- reducerea discrepanțelor din punct de vedere al performanțelor la export, atât între regiuni cât și între județe în cadrul regiunilor;
- atragerea de fonduri structurale la nivel regional pentru dezvoltarea sustenabilă a exportului
- dezvoltarea de centre regionale de susținere și promovare a exportului

Obiective specifice:

- Susținerea la export a producătorilor care sunt asociați și exportă folosind indicațiile geografice și denumirile de origine.
- Consultanță pentru elaborarea unei strategii de susținere a formării și dezvoltării de clustere și rețele de export în sectoare cu potențial de creștere a exporturilor
- Managementul strategiilor de branding la nivel regional.
- Dezvoltarea de centre promoționale și expoziționale interne cu grad înalt de internaționalizare și specializare la nivelul regiunilor de dezvoltare, capabile să promoveze oferta de export românească la nivelul de impact al expozițiilor internaționale.

Dezvoltarea structurilor regionale în parteneriat public- privat capabile să asigure managementul strategiilor regionale de export (Consilii de export regionale) a unor centre de promovare la nivel regional.

- Susținerea sectoarelor prioritare la nivel regional.

Considerentul Strategic nr.2 - Concentrări economice teritoriale – clustere

Obiectivele și direcțiile de acțiune principale:

- Stimularea și facilitarea creării de clustere active, orientate spre export, la nivelul celor mai bune practici internaționale în sectoarele strategice ale SNE precum industria construcțiilor de mașini, textile, IT, mobilier, produse alimentare, turism, agricultură ecologică și altele.

- stimularea creării de structuri manageriale capabile să asigure capacitatea de a lucra în rețea, cooperare, furnizarea colectivă de servicii de calitate
- Stimularea implementării de strategii branding a clusterelor constituite.
- Promovare externă activă a clusterelor în cadrul evenimentelor promotionale externe, în special târguri și expoziții, precum și folosind alte instrumente de susținere din fonduri naționale sau structurale. În cadrul acestei promovări active accentul se va pune pe susținerea clusterelor inovative.

În acest domeniu strategia va avea ca rezultat principal crearea unei rețele dense de cluster competitive la export și a unor poli de competitivitate. Acțiunile în acest scop vizează următoarele rezultate:

- prezența activă a clusterelor la târguri și expoziții internaționale;
- dezvoltarea capacității de export și de branding a clusterelor existente;
- creșterea exportului clusterelor pe piețe țintă din UE și non-UE.

Perspectiva competitivității sectoriale

Prin această perspectivă, SNE vizează promovarea unor tendințe de actualizare (upgrading) industrială sectorială prin deplasarea exporturilor spre frontiera de inovare, cu valoare adăugată ridicată, bazate pe design și active intangibile. Tendința calitativă este susținută și prin promovarea unei identități competitive și a unor branduri sectoriale dublate de implementarea standardelor de certificare avansate și infrastructurii calității specifice sectorului industrial. Abordarea la nivelul palierului meso este evidentă mai ales în cadrul considerentului strategic 4 (*Eficientizarea lanțurilor valorice și priorități sectoriale ale sectoarelor strategice importante*), evaluarea și stabilirea obiectivelor specifice realizându-se la nivelul sectoarelor și subsectoarelor economice. Abordarea este sectorială și subsectorială pentru grupe de produse relevante în structura exportului iar preocuparea pentru branding este prezentă la fiecare din ele. Necesitatea transferului tehnologic și acțiunile în direcția integrării tehnologiei informației și comunicațiilor ca viitoare componente economice sunt asumate ca principalele mecanisme de creștere a contribuției naționale în lanțurile de valoare. De asemenea, schimbarea industrială spre domenii promițătoare (regenerabile, produse organice) care să constituie profil de specializare inteligentă multisectoriale fac parte din direcțiile de acțiune promovate de strategie. Pentru sectoarele considerate prioritare prin ponderea în structura exporturilor (automobile și mijloace de transport, construcții de mașini, echipamente) sunt asumate acțiuni de dezvoltare a cercetării și tehnologiilor inclusiv prin crearea de centre CDI la nivel regional, în rețele de colaborare cu producători importanți.

Domeniile de export pe care strategia se concentrează au fost alese în urma consultărilor cu mediul de afaceri și experți pe baza unor criterii care au vizat: evoluția pieței și tendințele de consum, avantajele competitive și comparative (asociere neclară de între cele două tipuri de avantaje, cu abordări asupra competitivității diferite, fără justificare argumentată), performanțele la export, capacitatea de aprovizionare, calitatea resurselor și a factorilor de mediu, condițiile de acces pe piață.

16 Tabel 5.3.2.1. Domeniile de export pe care SNE se concentrează

	Sectoare	Criterii de selecție
1	Mijloace de transport și componente, construcții de mașini echipamente	ACC, Evoluția cererii și concurența între producători pentru reducerea costurilor Dotare cu: forță de muncă calificată, cu experiență, sistem educațional tehnic bun; Interesul investitorilor strategici; Existența industriilor suport.
2	Tehnologia informației și comunicațiilor	ACC, Tendințele pieței și dezvoltarea outsourcing-ului. Dotare cu număr relativ mare de forță de muncă calificată Abilități de limbi străine; Forța de muncă creativă și inovativă.
3	Produse electronice și electrotehnice	ACC, Forța de muncă calificată, industrii suport de localizări de ISD și noi specializări la nivel european
4	Produse agro-alimentare inclusiv specializarea pe agricultura bio și organică	ACC, Evoluția cererii Dotarea cu: calitatea solului, condiții climatice bune, biodiversitate; Existența unor concentrări teritoriale de producători.
5	Mobilă și produse din lemn cu valoare adăugată mare și cu focalizare pe design original	ACC, Cerere pe piață Tradiție și capacitate de producție și livrare Buna dotare cu resurse naturale și forță de muncă, inclusiv designeri
6	Confecții, încălțăminte bazată pe design original și branduri românești	ACC mai puțin stabile dar și dotare cu forță de muncă, inclusiv designeri creativi; Evoluția cererii
7	Servicii profesionale și industrii creative design, audio-vizual, servicii de antrepriză și montaj, publicitate, reclama, C&D, jocuri și divertisment	ACC, Tendințele pieței și creșterea importanței fluxurilor Vest-Est; Dotarea cu factori precum creativitatea resurselor umane și existența unei școli naționale de design Reușitele cineaștilor români
8	Mase plastice, produse din cauciuc produse farmaceutice	ACC, Tendințele pieței și dotarea cu factori precum forță de muncă calificată și industrii suport
9	Cooperare, meșteșuguri cu focalizare design și turism rural, inclusiv ca vector promotional	ACC, Valori culturale și tradiționale unice; Crește grupul de consumatori interesați Creativitatea forței de muncă în domeniul artizanal; Existența unor preocupări de design pornind de la tradițiile artizanale și de meșteșuguri; Existența centrelor teritoriale de artizanat
10	Servicii logistice și activități de reexport prin import, procesare, asamblare și distribuție externă	ACC, Creșterea importanței coridoarelor logistice Est-Vest Strategia macro-regiunii Dunării
11	Produse, echipamente și tehnologii și servicii din domeniul energiilor regenerabile, protecției mediului și combaterii schimbărilor climatice (low carbon)	Sunt pietele noi economii mondiale bazate pe sustenabilitate
12	Domeniul multi-sectorial al specializărilor inteligente pe lanțurile valorice europene și mondiale	Specializările inteligente pe lanțuri valorice reprezintă cea mai puternică tendință de dezvoltare a comerțului internațional

sursa: Strategia Națională de Export a României, p. 69

Direcțiile de acțiune se concentrează pe domeniile considerate cu tradiții la export (îmbrăcăminte, încălțăminte, mobilier), intensive în muncă, cu o competitivitate sensibilă la costurile factorilor și cu o perspectivă de upgrade în sensul creșterii calitative inclusiv a competitivității. De asemenea, domeniile cu tradiție și transfer tehnologic, rezultat al delocalizărilor favorabile ale ISD precum construcții de mașini, mijloace de transport, electronică, electrotehnică, la care strategia adaugă domenii considerate promițătoare și potențial mare la export: tehnologii, echipamente și procese integrate care vizează energiile regenerabile sau construcții de nave, componente în domeniul aero-spațial sunt domenii cu rezultate certe în sensul integrării în lanțurile valorice europene dar și al unei ameliorări calitative, cu perspective de modificare structurală dar cu rezultate necuantificate și incerte. Domeniile prioritare mai includ cele cu potențial major cum sunt tehnologia informației și comunicațiilor, considerat vectorul central al noii economii, logistica și specializările inteligente.

Elementele de competitivitate pe care SNE le dorește îmbunătățite sunt cele suport, a factorilor sau cele de mediu, facilitatori de dezvoltare a afacerilor, de la infrastructură, stabilitate macroeconomică, eficiența pieței de bunuri, eficiența pieței muncii, maturitatea pieței financiare, înzestrarea tehnologică sau mai structurale cum sunt mărimea pieței, inovarea, logistica sau costurile operaționale.

În privința dimensiunilor lanțului valoric național, SNE a asumat acțiuni spre mărirea capacității furnizorilor de materii prime, a controlului în zona de distribuire a rețelelor externe, expandării prezenței spre procesele de producție cu tehnologie înaltă sau inovative precum și spre etapele de design sau marketing. Toate aceste acțiuni sunt orientate spre *extinderea laterală a lanțului valoric din zona de mijloc*, în care sunt localizate marea majoritate a contribuțiilor românești. Rezultatele vizate se referă la îmbunătățirea eficienței activităților, optimizarea, adăugarea, crearea și distribuția de valoare în cadrul lanțului valoric. Guvernanța lanțurilor de valoare nu este specificată decât în cazul celor din sectorul auto și IT unde SNE urmărește sprijinirea clusterelor sau polilor de competitivitate ca instrument de integrare.

Considerentul strategic nr. 7 - Probleme și priorități externe: accesul pe piețe externe și dezvoltarea prezenței pe piețele externe, promovarea exportului și brandingului – implică, la nivel micro, stimularea firmelor exportatoare de construire de mărci proprii, prin campanii de conștientizare și servicii de creare de brand, inclusiv prin programe de promovare la export. La nivel meso, atât pe palier sectorial, cât și la nivelul clusterelor, se promovează înregistrarea la OSIM a brandurilor sectoriale și a celor regionale.

Perspectiva clientului

Abordarea la nivel micro, inclusiv prin mecanismele și instrumentele de politici prevăzute, se regăsesc în cadrul acestei abordări. Prin obiectivele specifice stabilite, politicile prevăzute urmăresc întărirea capacităților sau competențelor întreprinderilor românești exportatoare, de la dezvoltarea unei culturi a inovației în ceea ce privește organizarea și managementul de rețea, la crearea și protejarea brandurilor și a drepturilor de proprietate intelectuală pe noi piețe. Consolidarea unei baze solide de exportatori posesori ai unor asemenea competențe reprezintă obiectivul fundamental al acestei perspective.

Principalele implicații asupra domeniului drepturilor de proprietate industrială sunt promovate în cadrul considerentului strategic nr. 10, *Cercetarea și dezvoltarea, inovarea și transferul tehnologic în favoarea exportatorilor*. Politicile promovate conform obiectivelor specifice aparțin, pe de o parte, celor de *stimulare a cererii de inovare*, prin sprijinul prevăzut întreprinderilor pentru achiziția, transferul și adaptarea de tehnologii avansate, pentru crearea și dezvoltarea de firme inovatoare, mai ales în domeniile high-tech, inclusiv prevederi fiscale și financiare, dezvoltarea de infrastructuri și zone adecvate (incubatoare, parcuri tehnologice). De asemenea, la această categorie de politici pot fi incluse și

mecanismele prevăzute de stimulare a investițiilor publice și private în firmele inovatoare (crearea unui Venture Capital Fund, bazat pe surse publice și private de fonduri). Pe de altă parte, politicile de *stimulare a ofertei de inovare* sunt asumate prin mecanismele de încurajare a unei mai mari participări a întreprinderilor la programele finanțate public de cercetare, dezvoltare și inovare (proiecte individuale sau interconectate ale întreprinderilor; proiecte de cercetare colaborativă, bazată pe cooperare tehnologică între companii, instituții de cercetare și dezvoltare și universități) sau cele de sprijin direct pentru întreprinderi pentru dezvoltarea de capacități de cercetare „in-house”: angajarea de personal specializat, crearea de departamente de cercetare și dezvoltare, dezvoltarea de laboratoare specializate.

În susținerea acestui mix de politici SNE asumă ca direcție de acțiune *utilizarea brevetelor de inovare în toate sectoarele economiei și în special în cele prioritare la export, din necesitatea de evidențiere a drepturilor de proprietate industrială în cadrul oricărui lanț valoric în care există și activități de cercetare-dezvoltare, furnizori de servicii de design sau furnizori externi.*

17 Tabel 5.3.2.2. Aspectele de importanță deosebită la nivel național care trebuie realizate în domeniul politicilor publice

- Incurajarea inițiativelor din aria ”open innovation”;
- Dezvoltarea componentei locale a cercetării, dezvoltării și, mai ales, a inovării legate de industria auto locală;
- Coagularea unui sistem de inovare legat de industria auto, axat pe centrele de competență din universitățile tehnice;
- Susținerea amplasării în România de filiale ale centrelor de cercetare ale constructorilor sau ale componentiştilor internaționali, ca și posibile focare de modernizare a CDI locale și ale învățământului tehnic superior;
- Proiecte regionale finanțate din fonduri europene în domeniul inovării;
- Includerea în lanțul național valoric a exportului de produse și servicii inovative, care sunt competitive pe termen cât mai lung, cât mai durabile și cu valoarea adăugată cât mai mare posibilă, inclusiv cele bazate pe tehnologii noi sau parte a industriilor creative;
- Realizarea de lanțuri naționale valorice mai eficiente și creșterea competitivității companiilor românești care adoptă soluții IT avansate;
- Dezvoltarea infrastructurii IT și creșterea accesului la Internet pentru o comunicare mai eficientă, ca o componentă esențială a facilitării schimburilor comerciale și reducerii costurilor de tranzacționare;
- Realizarea de imagini (branduri) ale sectoarelor, regiunilor și a firmelor individuale, a identității României la export printr-o mai bună utilizare a structurii sociale pentru aducerea la cunoștință a ofertei de export a României în special în țările BRIC și în alte țări cu potențial ridicat de creștere economică și asigurarea unui acces mai bun pe aceste piețe din afara UE, cu produse și servicii cât mai competitive, cu valoare adăugată ridicată;
- Prin utilizarea durabilă a terenurilor, pădurilor, energiei și resurselor umane, inclusiv exporturile de produse durabile, servicii și tehnologii pentru conservarea și protejarea mediului, combaterea schimbărilor climatice (promovarea și utilizarea tehnologiilor cu un nivel scăzut sau zero a emisiilor de carbon).
- Atragerea investitorilor străini pentru re-Export va duce la transferul de noi/alte/adiționale tehnologii în România

sursa: *Strategia Națională de Export a României, p. 110*

Una din criticile care pot fi formulate aici este *lipsa din cadrul unei strategii care promovează accesul la piață* prin operațiuni comerciale oneste și libere, cu minimizarea costurilor tranzacție, tocmai a unei politici de promovare și consolidare a unei piețe de comercializare a titlurilor de proprietate industrială. *Dezvoltarea de prototipuri poate fi o etapă intermediară, de facilitare a comercializării, între patentare și comercializarea invenției. Existența unei politici care să încurajeze dezvoltarea de facilități pentru realizarea prototipurilor va permite investitorilor revelarea potențialului invențiilor propuse pentru valorificare.*

Comercializarea și transferul tehnologic este un pilon important al unui sistem eficient de proprietate industrială. Dacă protecția drepturilor de proprietate industrială a fost o preocupare fundamentală pentru existența sistemului de proprietate industrială, o condiția necesară a sa, acum o asemenea abordare nu este suficientă în lipsa componentei de comercializare a drepturilor și de realizare eficace a procesului de transfer tehnologic. *Un nivel scăzut de comercializare semnalează un sistem de proprietate industrială incomplet, cu un nivel de transfer tehnologic insuficient dezvoltării unor capacități tehnologice și ieșirii din acest tip de dependență.* De asemenea, este important a semnală fragmentarea și necoordonarea procesului de transfer tehnologic pe diferite paliere, de la neacceptarea drepturilor de proprietate industrială în finanțarea de către instituțiile creditoare, la lipsa suportului unor structuri specializate precum incubatoarele de afaceri, centrele de transfer tehnologic, altor facilități de dezvoltare. Sectorul public poate încuraja proprietatea industrială prin folosirea platformelor care utilizează astfel de tehnologii.

Perspectiva instituțională

Din perspectiva instituțională SNE stabilește Consiliul de Export ca principal responsabil cu coordonarea, monitorizarea și evaluarea implementării strategiei, o instituție PPP cu reprezentare largă a mediului de afaceri, reprezentare regională precum și a clusterelor, centre de transfer tehnologic sau de cercetare. De asemenea are rol de coordonare a două rețele care, împreună, formează rețeaua de sprijin a comerțului: rețeaua de sprijin a strategiei și rețeaua de furnizare a serviciilor.

La nivel instituțional, implementarea strategiei naționale de export se bazează pe integrarea unui set de obiective (considerente strategice) în programele naționale, redactate prin adoptarea țintelor la starea de fapt, dar îndreptate către o abordare integrată a conceperii politicilor și implementării. Documentul țintește mai mult decât planificarea clasică a promovării exporturilor, cum a existat în strategiile anterioare. Prin extinderea ariei de competență, Departamentul de Comerț Exterior a urmărit îmbunătățirea poziției competitive a exporturilor românești prin adresarea componentelor, localizate nu numai la nivelul *border-out-ului* dar și a *border-in-ului*, *border* sau *de dezvoltare*. De asemenea, includerea în spațiul problemelor a unor teme critice pentru poziția competitivă a economiei românești crează suprapuneri de competență cu alte departamente: etapele de finanțare, competența întreprinderilor românești, facilitarea, calitatea, brandingul, informațiile și inovația sunt arii comune de interes pentru politicile industriale sau cele care vizează mediul de afaceri, cercetarea și inovarea. Suprapunerile de competențe sunt menționate ca fiind una din neajunsurile care împiedică monitorizarea și evaluarea impactului SNE. Spre deosebire de strategia anterioară, planul de acțiune este înlocuit de un document intermediar, o foaie de parcurs anuală a proiectelor, cu rol sintetic privind inițiativele strategiilor în programe de bază. Înlocuirea nu este justificată explicit, doar sugerată prin prezentarea, ca una din soluțiile la neajunsurile enunțate în evaluarea strategiilor anterioare, cea a lipsei capacității de a genera proiecte multianuale puse în aplicare pe baza procedurilor de management de proiect.

Importanța priorităților a fost cuantificată astfel: dezvoltare 12%, competitivitate sector 40%, client 25%,

UNIUNEA EUROPEANĂ

capacitate instituțională 23%.

Managementul strategiei intră în aria de competență a Ministerului Economiei, prin DCE care asigură și secretariatul Comisiei de Export, structurată pe 4 direcții, din care una nucleu, cu atribuții de elaborare și monitorizare a cadrului strategic și o alta cu rol instituțional de coordonare a implementării SNE.

5.3.3. Strategia Națională pentru Competitivitate 2015-2020

Documentul de politică publică din domeniul competitivității a încercat să răspundă unor provocări cheie identificate pe diferite componente ale funcționării activității economice: lipsa de cooperare dintre firme, instituții și autorități, demografia și structura mediului de afaceri, calitatea forței de muncă, inovarea, creativitatea și rolul ei în cultura antreprenorială și în comunitatea de inovare, eficiența ca un criteriu de ierarhizare a unor sectoare industriale prioritare. Obiectivul SNC a fost de a integra acest spațiu de probleme într-o viziune coerentă, pe termen mediu, cu cadru pentru un pachet de acțiuni care să adreseze competitivitatea economică, pornind de la un set de domenii prioritare strategice ale României, mai ales în direcțiile cercetării și inovării, ocupării și dezvoltării regionale.

Scopul alegerii unui set de domenii prioritare a fost de a stimula convergența politicilor și inițiativelor publice și private în direcția dezvoltării lor ulterioare. Criteriile care au legitimat alegerea domeniilor prioritare sunt dinamica structurală a economiei, dependența economică privind ocuparea și valoarea adăugată de sectoare tradiționale cu avantaje competitive și rolul în creștere al inovării și dezvoltării tehnologice în integrarea pe lanțuri de valoare globale. Sectoarele cu potențial competitiv identificate ca elementele de forță, din cadrul industriilor „tradiționale”, sunt: echipamente electrice și electronice, sectorul auto, ITC, industria de confecții, alimentară, a mobilei iar cele de specializare inteligentă sunt bioeconomia, tehnologiile informaționale și de comunicații, energia și mediul, eco-tehnologiile. În schimb, ca elemente vulnerabile sunt subliniate performanțele reduse în inovare ca rezultat al unui sistem național de CDI cu legături slabe în termenii colaborării dintre institutele de cercetare și mediul de afaceri, sub finanțarea sectorului cercetării ca procent din PIB, integrarea slabă la nivel internațional dar mai ales transferul redus al rezultatelor CD și o cerere mică a sectorului privat pentru CD, cu un număr redus de salariați în domeniul CD ca procent din populația activă.

18 Tabel 5.3.3.1. Sectoare economice cu potențial competitiv

Domenii de specializare inteligentă din Strategia CDI 2014-2020		Bioeconomia	Tehnologia informațiilor și a comunicațiilor, spațiu și securitate	Energie, mediu și schimbări climatice	Eco-nano-tehnologii și materiale avansate	Sănătate
Rol economic important și cu influență asupra ocupării	Turism și ecoturism	✓		✓		✓
	Textile și pielărie				✓	
	Lemn și mobilă				✓	
	Industria creative		✓		✓	✓
Dinamica competitivă	Industria auto și componente		✓		✓	
	Tehnologia informației și comunicațiilor		✓			
	Procesarea alimentelor și a băuturilor	✓			✓	✓
Inovare, dezvoltare tehnologică și valoare adăugată	Sănătate și produse farmaceutice	✓			✓	✓
	Energie și management de mediu	✓	✓	✓		
	Bioeconomie (agricultură, silvicultură, pescuit și acvacultură), biofarmaceutică și biotehnologii	✓		✓	✓	✓

sursa: Strategia Națională pentru Competitivitate, p. 8;

Convergența politicilor și intervențiilor publice spre setul de 10 sectare cu potențial competitiv identificate sunt integrate într-un cadru de 4 premise ale viziunii strategiei:

Premisa viziunii 1: „Valorificarea celor mai bune avantaje de care dispune România, a specializărilor de vârf în producție și cercetare, precum și a resurselor locale de calificare, inițiativă antreprenorială și factori naturali”;

Premisa 2: „Creșterea atractivității condițiilor pentru dezvoltarea competitivă a afacerilor prin reglementări transparente și stimulative pentru inovare”;

Premisa 3: Formularea direcțiilor de politică publică în jurul inițiativelor și realizărilor cu impact major asupra creării valorii adăugate în mediul de afaceri”;

Premisa 4: „Corelarea inițiativelor de dezvoltare la nivel sectorial, teritorial și societal pentru formarea eficienței și integrată a avantajelor competitive”.

Viziunea Strategiei Naționale pentru Competitivitate

Dezvoltarea unui ecosistem competitiv de afaceri, bazat pe un mediu de reglementare stabil, centrat pe antreprenoriat, inovare și creativitate, care să pună accent pe încredere, eficiență și excelență și să plaseze România în primele 10 economii la nivel european

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Premisele viziunii coagulează patru direcții de acțiune esențializate în: 1) Restructurarea sectoarelor economice în direcția unor poziții competitive superioare; 2) Formarea masei critice de firme competitive prin crearea unui mediu atractiv, transparent și inovativ; 3) Integrarea marilor jucători într-un proiect coerent de dezvoltare a economiei; 4) Integrarea societății într-un proiect coerent de dezvoltare a economiei.

Premisele, viziunea și direcțiile de acțiune constituie cadrul suport al celor 5 priorități strategice și obiectivelor identificate în strategie pentru implementare.

Principalele implicații pentru domeniul drepturilor de proprietate industrială se regăsesc în cadrul priorităților 2 și 3.

Susținerea acțiunilor partenariale între mediul public și privat (prioritatea 2) este justificată de lipsa de încredere existentă între antreprenori, guvern, instituții publice și educaționale. Nivelul redus de asociere între întreprinderi în cadrul aceluiași sector industrial sau lanț de valoare, atât orizontal (pe aceleași paliere ale lanțului de valoare) cât și vertical (integrări de-a lungul lanțului de valoare - furnizori, producători, distribuitori), colaborarea sporadică dintre mediul privat și instituții de cercetare și inovare, ce constituie o piedică pentru transferul tehnologic și potențialul de comercializare a rezultatelor sectorului public de cercetare, lipsa cooperării dintre companii și universități au stat la baza recomandării înființării centrelor de competență. Rolul acestor grupuri de lucru este de a stimula colaborarea principalilor participanți din sistemul de inovare, identificarea constrângerilor existente și a măsurilor necesare pentru implementare de-a lungul lanțului valoric din fiecare sector. Soluția este una instituțională și nu una comprehensivă, substanțială, de abordare a politicilor și constă în înființarea unor centre de competență regionale care să stabilească politica de sector, agenda CDI și serviciile suport pentru dezvoltarea sectorială în funcție de specializarea în profil teritorial. Consolidarea și dezvoltarea clusterelor/polilor de competitivitate este o acțiune de susținere a dezvoltării parteneriatului între mediul privat și sectorul public.

Sprrijinirea factorilor și serviciilor suport (prioritatea 3) coagulează politicile care să adreseze factorii determinanți ai decalajelor importante de competitivitate. Din acest punct de vedere, *competențele și educația* reprezintă factori cheie care caracterizează forța de muncă. Scăderea ponderii persoanelor cu calificare înaltă în totalul populației, competențe neadecvate pe piața muncii, nivelul scăzut al alfabetizării informatice, fenomenul de "brain drain", sunt tot atâtea provocări care necesită calibrarea politicilor. De asemenea, cercetarea și creativitatea ca factori suport inclusiv ai domeniului proprietății industriale, au devenit prioritare în condițiile necoagulării unei mase critice de cercetători, numărului redus al întreprinderilor angajate în activități de inovare sau lipsa interesului sectorului privat pentru activitățile de cercetare. Politicile promovate sunt, pe de o parte, de *stimulare a ofertei de inovare* prin creșterea finanțării publice pentru sectorul CDI, cu o țintă asumată pentru anul 2020 de 1% din PIB. Pe de altă parte, strategia intenționează în mod explicit *stimularea cererii de inovare*, ca efect al stimulării ofertei de inovare prin realizarea unei mase critice de întreprinderi competente pentru lansarea de produse și servicii inovative. Ținta asumată pentru anul 2023 este de 10.000 de firme inovative. Stimularea cererii de inovare este realizată și prin crearea de incubatoare/clustere/acceleratoare pentru încurajarea antreprenoriatului din industriile creative.

UNIUNEA EUROPEANĂ

5.3.4. Strategia Guvernamentală pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Îmbunătățirea Mediului de Afaceri din România - Orizont 2020

Ecosistemul antreprenorial reprezintă o combinație de elemente economice, sociale și culturale care constituie suportul dezvoltării de startup-uri inovative și de încurajare a antreprenorilor din fazele de început și de maturizare a afacerilor. Atributele sociale ale mediului antreprenorial: rețele de antreprenori, "business angels" (susținute de investitori, persoane dispuse să folosească propriile resurse pentru o afacere start-up), "venture capital" (capital de risc), mentori sunt completate de atributele sale de guvernanta, modelate și facilitate de politici: integrarea universităților, institutelor de cercetare cu servicii suport, infrastructuri, piețe deschise. Abordarea sistemică este importantă într-o comunitate interdependentă de actori care să faciliteze mecanisme economice colaborative pentru depășirea limitărilor aduse de insuficienta dezvoltare a abilităților și cunoștințelor antreprenoriale sau a incertitudinilor financiare proprii primelor stadii de dezvoltare a unei afaceri și asigurarea unui mediu catalizator de inovare, de transfer tehnologic în business, de mentorat pentru învățarea abilităților formale și informale asociate antreprenoriatului din domenii înalt tehnologice sau în dezvoltarea de noi abilități pentru explorarea de piețe și tehnologii noi, și exploatarea oportunităților din piață.

Suportul pentru IMM-uri în privința drepturilor de proprietate industrială poate fi realizat prin facilitarea înregistrării drepturilor, granturi de susținere a costurilor prilejuite de patentare, perioade de grație pentru achitarea lor pentru cele cu constrângeri financiare mari, coordonarea unui proces complex de identificare a patentelor deținute de universități / institute de cercetare cu potențial de acoperire a nevoilor tehnologice ale IMM-urilor sau start-up-urilor, realizat de centrele de transfer tehnologic sau alte entități de management.

Susținerea unui ecosistem inovativ presupune asigurarea unui set minim de elemente suport prin politici bine calibrate de stimulare a unui mediu populat de clustere locale de excelență dar și folosirea și încurajarea utilizării tehnologiilor și soluțiilor inovative inclusiv în sectorul public. Un ecosistem inovativ antreprenorial leagă organizațiile de cercetare cu sectorul public și sectorul privat. Înțelegerea profundă a ecosistemului antreprenorial presupune identificarea punctelor cu efect de propagare relevante în privința performanței inovative și competitivității economice sau, din contră, a lipsei coordonării dintre actorii cheie. Guvernul poate susține ecosistemul fluidizând fluxul informațional și de cunoaștere prin popularizarea rezultatelor cercetărilor, obținute în cadrul proiectelor finanțate cu fonduri publice. Valorificarea lor cât mai facilă de către potențialii utilizatori maximizează folosirea cunoașterii și valoarea adăugată în experimentarea unor noi posibilități. Implicarea mai profundă în finanțarea cercetării poate aduce universitățile și institutele de cercetare din stadiul de investitori în cercetare în unul de furnizori de cercetare. Obiectivul cheie al unei politici privind inovarea, știința și tehnologia este cel al stabilirii unui cadru instituțional și organizațional, mecanisme de finanțare capabile de susținere a unui ecosistem inovator.

Din perspectiva strategiei, *problema de fond* a sectorului IMM din România este lipsa unei mase critice suficiente pentru a susține o prezență competitivă la nivel internațional. Aceasta este dublată de funcționarea distorsionată a piețelor locale mai ales pe partea de cerere, stabilindu-se echilibre sub-optimale.

Dintre *problemele specifice* IMM-urilor, la nivel macroeconomic, sunt enumerate: 1) problema *masei critice* a IMM-urilor - prea puține întreprinderi active în economie; 2) problema *gabaritului*

afacerii/dimensiunii companiilor - prea puține întreprinderi de mărime mijlocie; 3) problema *structurii sectoriale* - prea multe întreprinderi activează în domeniile serviciilor și comerțului, mai ales în raport cu cele din serviciile prestate întreprinderilor; 4) problema *rezilienței noilor afaceri* - două treimi dintre întreprinderile noi dispar de pe piață în primul an de viață.

Necesități pentru activitatea IMM-urilor autohtone:

La nivel microeconomic au fost identificate următoarele necesități pentru activitatea economică și perspectivele de dezvoltare a IMM-urilor autohtone⁴:

- gestionarea corespunzătoare a fluxului de lichidități al întreprinderii;
- capitalizarea adecvată a afacerii în funcție de stadiul de evoluție a întreprinderii, precum și de perspectivele previzibile de dezvoltare a acesteia;
- re tehnologizarea întreprinderii (inclusiv în domeniul CDI) și sporirea capacității de atragere și păstrare în cadrul întreprinderii a talentelor creative individuale;
- reducerea barierelor de intrare pe piață a noilor întreprinderi și, respectiv, a barierelor de ieșire de pe piață a companiilor dovedite ca fiind neviabile (de înșeși rezultatele economico-financiare negative ale acestora);
- consolidarea rețelelor de întreprinzători și diseminarea informațiilor de piață relevante în rândul acestora;
- internaționalizarea afacerilor companiei.

La nivel microeconomic, conform strategiei, *principalele nevoi* ale sectorului sunt: a) gestionarea corespunzătoare a fluxului de lichidități al întreprinderii; b) capitalizarea adecvată a afacerii în funcție de stadiul de evoluție al întreprinderii; c) re tehnologizarea întreprinderii (inclusiv în domeniul CDI) și sporirea capacității de atragere și păstrare în cadrul întreprinderii a talentelor creative individuale; d) reducerea barierelor de intrare pe piață a noilor întreprinderi și, respectiv, a barierelor de ieșire de pe piață a companiilor dovedite ca fiind neviabile; e) consolidarea rețelelor de întreprinzători și diseminarea informațiilor de piață relevante în rândul acestora; f) internaționalizarea afacerilor companiei.

Scopul strategiei

- sprijinirea creșterii extensive și intensive a sectorului IMM, cu accent pe sporirea numărului de IMM-uri active la nivel local și pe piețe externe de interes;
- creșterea densității IMM-urilor, în special în zonele unde aceasta se situează sub media europeană, în vederea diminuării disparităților regionale actuale.

Prioritățile sunt esențializate într-un scop care mută centrul de greutate spre sporirea numărului și densității IMM-urilor, un exercițiu cu elemente de geografie economică, cu accent pe zonele cu densitatea mai mică decât media europeană, pentru diminuarea disparității regionale. *Direcțiile de acțiune* sunt focalizate pe *promovarea antreprenoriatului, accesul IMM-urilor la finanțare, cele inovatoare, accesul la piețe și internaționalizarea lor*, ultima vizând *reactivitatea administrației la nevoile IMM-urilor*.

⁴ sursa: Strategia guvernamentală pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și îmbunătățirea mediului de afaceri din România - Orizont 2020, p. 9

19 Tabel 5.3.4.1. Țintele strategice în sectorul IMM din România - Orizont 2020

Indicatori de performanță	31 decembrie 2011	31 decembrie 2012	31 decembrie 2013	Spor (2020/2013)	31 decembrie 2020
Număr de IMM-uri active conform CAEN Rev. 2 B-J, L-N	435.778	437.126	474.416	195.584	670.000 (+ 41,23%)
Ținta IMM-uri active economic: Depășirea pragului de 670.000 de IMM-uri active în economia României					
Populația României	20.121.641	19.920.425	19.721.221	-1.338.653	18.382.567 (-6,79%)
Număr IMM-uri active la 1.000 de locuitori	21,66	21,94	24,06		36,45 (+51,50%)
Ținta densitate IMM: Creșterea cu peste 50% a densității IMM-urilor active					
Număr total de angajați în IMM-uri active	2.519.954	2.522.128	2.623.448	609.552	3.233.000 (+ 23,23%)
Ținta angajați în IMM-uri: Depășirea pragului de 3,2 milioane de angajați în IMM-urile active din economia României					
Valoarea adăugată brută a IMM-urilor (milioane eur)	24.963	24.849	26.792	11.208	38.000 (+ 41,83%)
Contribuția IMM-urilor la valoarea adăugată brută	49,51%				circa 60%
Ținta valoarea adăugată brută (VAB) a IMM: Crearea unei VAB totale a IMM-urilor de 11.200 milioane eur, în perioada 2013-2020					
Productivitatea muncii (euro/ salariat)	9.906	9.852	10.212	1.541	11.754 (+ 15,09%)
Ținta productivitatea muncii/salariat: Creșterea cu 15% în anul 2020, față de anul 2013					

sursa: Strategia guvernamentală pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și îmbunătățirea mediului de afaceri din România - Orizont 2020.

Abordarea strategiei este una de dezvoltare, în primul rând cantitativă a sectorului IMM, maturizarea și realizarea unei mase critice suficiente fiind o condiție necesară, dezvoltarea calitativă fiind una ulterioară. De asemenea, intervenția prioritizează mediul rural unde densitatea IMM-urilor este foarte scăzută (măsura 1). Sprijinirea antreprenoriatului este un exercițiu și de educare și conștientizare a rolului în societate, măsura 2 vizând implementarea programelor „întreprindere simulată” sau „firmă de exercițiu” în care competențele antreprenoriale să fie antrenate în parteneriate cu instituțiile de învățământ. Consilierea și mentoratul, inclusiv a categoriilor vulnerabile formează obiectul măsurii 3. Formatul de

UNIUNEA EUROPEANĂ

cursuri de reorientare profesională riscă să ducă o propunere importantă în derizoriu. Facilitarea promovării competențelor antreprenoriale prin necesitatea înființării de incubatoare / hub-uri de afaceri (măsura 4), facilitarea accesului la informare prin platforma online de orientare și consiliere (măsura 5), promovarea comportamentului etic în afaceri (măsura 6), organizarea de evenimente și campanii media (măsura 7), înființarea de platforme pentru start-up-uri și IMM-uri pentru facilitarea întâlnirii cererii și ofertei de servicii (măsura 8) reprezintă tot atâtea inițiative care adresează palierul macro-, de ecologia sistemului antreprenorial.

Pachetul de măsuri care vizează finanțarea IMM-urilor sunt cuprinse în direcția de acțiune 2 care acompaniază toate etapele de dezvoltare ale afacerii. Mecanismele de finanțare asumate de strategie sunt fondul de investiții cu capital de risc care să asiste afacerile în faza de maturizare și instituția mediatorului de credite pentru faza sa bancabilă. De asemenea, rolul băncilor în creșterea IMM-urilor este stimulat de creșterea rolului instrumentului de garantare a FNGCIM și FRCG, pentru planuri de afaceri de dezvoltare de noi produse sau procese de inovare, activități cu risc mai ridicat (măsura 10). Măsura 11 urmărește crearea cadrului legislativ de instituire a instrumentelor de finanțare potrivite fazei de început a dezvoltării afacerilor, prin intermediul rețelelor de finanțatori de tip "business angels" sau cel de "crowdfunding" (finanțare participativă). Etapa ulterioară de creștere a afacerii, cea de vehicul de tip venture capital printr-o colaborare cu asociațiile/rețelelor de finanțatori pentru selectarea oportunităților de investiții, este vizată în cadrul măsurii 13.

Dintre măsurile asumate de strategie cu impact asupra sistemului proprietății industriale sunt de menționat cele circumscrise direcției de acțiune 3 cu privire la IMM-urile inovatoare. Astfel, măsura nr. 16 prevede un instrument administrativ de sprijinire a *transferului tehnologic* prin organizarea de parteneriate dintre centrele de excelență în cercetare și universități cu mediul de afaceri, facilitatori fiind Direcția Mediu de Afaceri din cadrul Ministerului Economiei, Ministerul Educației, Ministerul Muncii, asociații patronale.

Măsura 19 urmărește sprijinirea inovării prin *campanii de conștientizare a IMM-urilor cu privire la necesitatea protejării naționale și internaționale a invențiilor și mărcilor*, dublate de dezvoltarea de programe de susținere a spin-off-urilor și start-up-urilor inovative.

Structurarea rețelelor de cooperare tehnico-economică de-a lungul lanțurilor de valoare, în jurul marilor întreprinderi cu intensitate tehnologică ridicată, ca noduri de rețea, cu scopul difuzării rezultatelor și proceselor inovatoare este prevăzută de măsura nr. 20. Instrumentele alese sunt unul financiar, în cazul schemei de ajutor de stat sau de aglomerare de rețea, în cazul dezvoltării de clustere inovative.

Promovarea *avantajelor obținerii dreptului de proprietate industrială* este asumată de măsura 21, în cadrul inițiativelor de creare de parteneriate dintre IMM-uri, universități și institute naționale de cercetare-dezvoltare în vederea creșterii capacității de inovare a întreprinderii. Mecanismele de realizare și instrumentele de politică publică nu sunt descrise dar este subliniat rolul facilitator al Direcției Mediu de Afaceri din cadrul Ministerului Economiei.

5.3.5. Strategia Energetică a României 2019-2030, cu perspectiva anului 2050

O problemă societală actuală este cea a cadrului sustenabil de dezvoltare care modelează pe valori diferite relația dintre economie, mediu înconjurător și societate. Abordările privind competitivitatea economică din ultimul deceniu au adăugat la perspectiva bazată pe cost (sau cea calitativă, a capabilităților și structurii), perspectiva competitivității de rezultat (*outcome competitiveness*), cu atenție mai mare, sistemică, pe dimensiunea incluziunii sociale sau cea ecologică, spre un obiectiv care depășește perspectiva imediată a indicatorului PIB - *beyond GDP approach*, competitivitatea fiind cea care servește obiectivele cetățenilor (Aiginger et al, 2019). În această perspectivă, intensitatea energetică a producției precum și proporția de electricitate din mix-ul folosit din surse regenerabile sunt principalele preocupări. Din punctul de vedere al domeniului proprietății industriale, aceste orientări sunt importante deoarece sunt obiectivele societale viitoare care vor coagula cele mai importante resurse. Eficiența energetică sau sursele regenerabile de energie sunt deja domenii preferate ale ecosistemului antreprenorial inovator generatoare de patente și transfer tehnologic care necesită intervenții publice care să fluidizeze întregul proces.

Viziunea Strategiei Energetice a României este de creștere a sectorului energetic în condiții de sustenabilitate. Dezvoltarea sectorului energetic trebuie privită ca parte a procesului de dezvoltare a României.

Strategia Energetică are *opt obiective strategice* fundamentale care structurează întregul demers de planificare pentru următoarea decadă:

- 1) energie curată și eficiență energetică,
- 2) asigurarea accesului la energie electrică și termică pentru toți consumatorii;
- 3) protecția consumatorului vulnerabil și reducerea sărăciei energetice;
- 4) piețe de energie competitive;
- 5) modernizarea sistemului de guvernare energetică;
- 6) creșterea calității învățământului și inovării în domeniul energiei;
- 7) România furnizor regional de securitate energetică;
- 8) creșterea aportului energetic al României pe piețele regionale și europene.

Cele opt obiective strategice ale sectorului energetic românesc sunt exprimate concret printr-un set de obiective operaționale (OP). La rândul lor, obiectivele operaționale sunt urmărite prin intermediul unor acțiuni prioritare. *Obiectivul operațional 1* asumă menținerea unui mix energetic diversificat și echilibrat, susținut de acțiuni de susținere a cercetării științifice și adoptarea de tehnologii avansate în sectorul energetic. Acțiunea vizează o actualizare (upgrading) din punct de vedere tehnologic și nu o schimbare structurală. De asemenea, OP 14 urmărește politici economice și fiscale de stimulare a investițiilor în dezvoltarea industriei producătoare de echipamente pentru surse regenerabile de energie (SRE), eficiență energetică și electromobilitate. Acțiunea asumată prevede susținerea cercetării științifice și a investițiilor în producția de echipamente și componente pentru tranziția energetică - tehnologiile SRE, de eficiență energetică și ale electromobilității.

Creșterea eficienței energetice pe întreg lanțul valoric al sectorului energetic este urmărită în cadrul OP 10 cu acțiuni care să încurajeze dezvoltarea contorizării inteligente și a rețelelor inteligente, măsuri de

diminuare a pierderilor tehnice de rețea sau valorificarea potențialului în sectorul clădirilor. Nivelul intensității energetice corespunde structurii economice naționale și competitivității ei. Strategia menționează ca o alternativă a îndeplinirii obiectivului de reducere a valorii intensității energetice, dezvoltarea prioritară a sectoarelor economice cu valoare adăugată ridicată - adică o schimbare structurală importantă.

Politicile economice și fiscale de stimulare a investițiilor în dezvoltarea industriei producătoare de echipamente pentru surse regenerabile de energie (SRE), eficiență energetică și electromobilitate prevăzute de OP reprezintă unul din cele mai importante intervenții cu impact în direcția schimbării structurale spre industrii cu potențial mare din punct de vedere al ponderii în lanțul de valoare precum și migrarea spre frontiera de inovare. Unul din argumentele menționate de strategie este cea cuprinsă în AP14a, de valorificare a resurselor naționale de energie primară cu efect de multiplicare economică. De asemenea, acțiunea asumată prevede susținerea cercetării științifice și a investițiilor în producția de echipamente și componente pentru tranziția energetică - tehnologiile SRE, de eficiență energetică și ale electromobilității.

Respectarea legislației de mediu reprezintă principala constrângere pentru toți participanții din sistemul energetic național de realizare a OP 15 reducerea emisiilor de GES și noxe care poate constitui și motorul susținerii cercetării științifice pentru decarbonarea sectorului și de promovare a combustibililor alternativi.

Susținerea educației și promovarea cercetării științifice este explicit formulată în cadrul OP 20, în schimb acțiunile de realizare rămân în zona politicilor de facilitare a parteneriatelor cu industria energetică sau de dezvoltare a capacității de atragere a surselor se finanțare europene pentru cercetare științifică, prin participarea în consorții internaționale a institutelor de cercetare-dezvoltare-inovare.

5.3.6. Documentul 2019 Intellectual Property SME Scoreboard

Documentul prezintă rezultatele unui sondaj realizat la nivelul UE, între IMM-uri, referitor la DPI.

Astfel, se prezintă metodologia realizării studiului, evaluarea / interpretarea informațiilor, modul de susținere a afacerilor, utilizarea DPI, analiza deținătorilor și nedeținătorilor de DPI, monetizarea DPI și respectarea legislației.

Un aspect important al studiului este reprezentat de faptul că s-a încercat urmărirea structurii anterioare (2016) pentru a se putea observa dinamica fenomenului.

În cadrul studiului au fost incluse 28 de țări, printre care și România.

Unul dintre aspectele care merită atenție, este faptul că pentru toate domeniile de activitate, față de rezultatele din 2016, se înregistrează o reducere a proporției întreprinderilor care implementează inovarea.

Pe de altă parte, importanța pe care IMM-urile o acordă diferitelor elemente de PI, merită atenție:

DPI	Deținători de DPI	Nedeținători de DPI
Mărci	58%	9%
Brevete	32%	4%
Drepturi de autor	21%	4%
Modele	24%	5%
Indicații geografice	12%	3%
Drepturi ale cultivatorilor / Drepturi privind varietatea plantelor	7%	3%
Topografii de circuite integrate	6%	2%
Modele de utilitate	11%	3%

20 Tabel 5.3.6.1. Comparație privind importanța dată de IMM-uri diferitelor elemente de PI

Prin contrast, IMM-urile iau în considerare și alte metode alternative pentru protecție, dintre care se remarcă: numele de domenii (internet) și secretele comerciale:

Metode alternative de protecție	Deținători de DPI	Nedeținători de DPI
Confidențialitatea / secretele comerciale	26%	12%
Complexitatea produselor	13%	4%
Exploatarea activelor complementare	13%	4%
Momentul punerii pe piață	13%	5%
Legislația bazelor de date	16%	7%
Domeniile de internet	51%	28%
Alte metode	8%	4%

21 Tabel 5.3.6.2. Comparație privind importanța dată de IMM-uri metodelor alternative de protecție

Pentru toate aceste metode alternative, cu excepția domeniilor de internet, s-a înregistrat o scădere față de situația din 2016.

În același timp, colaborarea cu alte entități este aproape dublă pentru IMM-urile care dețin DPI, decât pentru cele care nu dețin DPI.

Această colaborare, pentru întreprinderile mijlocii, se îndreaptă preponderent către întreprinderile mari, în timp ce pentru întreprinderile mici, se îndreaptă spre cercetare și universități.

Astfel, pentru România, aceste tipuri de colaborări au avut ca rezultat un DPI pentru 59% dintre deținătorii de DPI și doar pentru 6% dintre nedeținătorii de DPI.

În ceea ce privește sursele de informații, majoritatea IMM-urilor indică internetul. Situația la nivelul României, se prezintă după cum urmează:

Surse de informații pentru IMM-urile din România	Deținători de DPI	Nedeținători de DPI
Căutări pe internet	69%	70%
Camere de comerț	39%	10%
Consultarea unui specialist	3%	57%
Asociații ale industriei	21%	38%
Bancă	3%	36%
Contabil	0%	38%
Website UE	7%	3%
Universități	10%	7%

22 Tabel 5.3.6.3. Sursele de informații pentru IMM-uri în România

În ceea ce privește motivația pentru înregistrarea DPI, la nivelul României, se disting: prevenirea contrafacerii și certitudinea legală.

Un alt aspect relevant privește sursele de informații utilizate de IMM-uri atunci când acestea intenționează să înregistreze DPI. Astfel, oficiile naționale de proprietate intelectuală se regăsesc pe locul patru, cu mult mai puțin cotate decât internetul și camerele de comerț.

În ceea ce privește alegerea căilor pentru înregistrarea DPI, la nivelul României, situația se prezintă astfel:

Metode preferate pentru înregistrarea DPI	Pondere
Oficiul național de PI	68%
Oficiul European de Brevete (EPO)	15
Oficiul de PI al UE (EUIPO)	2%
Oficiu național de PI al altui stat	17%
Oficii naționale de PI al mai multor state	1%
OMPI	1%
Oficii naționale de PI ale statelor nemembre	0%

23 Tabel 5.3.6.4. Metode preferate pentru înregistrarea DPI pentru IMM-urile din România

În ceea ce privește dificultățile întâmpinate în înregistrarea diferitelor DPI, pe primul loc se situează costul procedurii, urmată de dificultatea acesteia și de timpul necesar pentru înregistrare.

Motivele specificate de către nedeținătorii de DPI pentru a nu înregistra DPI, privesc în primul rând lipsa de cunoștințe în domeniu.

Pentru a înregistra DPI însă, nedeținătorii de DPI consideră că este necesară o înțelegere mai bună a DPI și costuri mai reduse de înregistrare.

Evaluarea activelor intangibile se situează, însă, la un nivel relativ scăzut, fiind puțin mai accentuată la întreprinderile mijlocii.

De asemenea, marea majoritate a IMM-urilor nu consideră ca opțiune viabilă obținerea de finanțări pentru îmbunătățirea DPI.

În același timp, marea majoritate a IMM-urilor deținătoare de DPI nu folosesc licențierea.

Pe de altă parte, IMM-urile consideră că principalele amenințări pentru DPI sunt copierea și contrafacerea. Totuși, doar 24% dintre deținătorii de DPI afirmă faptul că au suferit o încălcare a DPI în ultimii ani, iar dintre aceștia 33% au înregistrat pierderi și 27% au experimentat o deteriorare a imaginii.

Pentru a lupta împotriva acestor efecte negative, IMM-urile din Europa aleg în primul rând procedurile judiciare, iar în al doilea rând, negocierile bilaterale.

În contrapartidă însă, o pondere importantă a IMM-urilor declară că nu iau nici o măsură pentru a evita încălcarea DPI ale altora.

5.4. Domeniul Agricultură – Industrie Alimentară

5.4.1. Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu și lung orizont 2020-2030 (proiect) – Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu și lung – orizont 2020/2030 (Strategia) vizează valorificarea inteligentă și durabilă a potențialului agroalimentar și dezvoltarea spațiului rural, fiind un document suport vizionar, care susține progresul agriculturii și dezvoltării rurale în România. Strategia constituie baza noii perioade de programare financiară europeană 2014-2020, ca angajament al României față de UE pentru realizarea PAC.

Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu și lung orizont 2020-2030 nu impactează asupra domeniului proprietății industriale. În activitatea de documentare vor fi însă analizate mecanismele de protejare pentru produsele agricole cu indicație geografică protejată.

Producătorii de produse alimentare și agricole etichetate ecologic, DOP (denumire de origine protejată), IGP (indicație geografică protejată), STG (specialitate tradițională garantată) și ca produs montan, precum și DOC (denumire de origine controlată) și IG (indicație geografică) pentru vinuri de calitate, răspund cererilor consumatorilor de produse alimentare cu indicații de calitate declarată. Schemele de calitate pentru produse agricole și alimentare pot contribui la dezvoltarea zonelor rurale, pot oferi producătorilor instrumentele adecvate pentru a realiza o mai bună identificare și promovare a acestor produse, precum și protejarea acestor producători împotriva practicilor neloiale.

Competitivitatea fermierilor va fi îmbunătățită printr-o mai bună integrare a acestora în cadrul lanțului agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate. Folosirea schemelor de calitate asigură valoare adăugată produselor agroalimentare, creștere economică și crearea de locuri de muncă. Comercializarea unui produs certificat pe piață garantează atât calitatea cât și autenticitatea sa. Astfel, pentru realizarea unor produse de înaltă calitate, fermierii acordă o atenție sporită materiei prime utilizate și originii acesteia, tehnicile de producție și prelucrare sunt îmbunătățite și respectă standardele de calitate.

În baza de date a Uniunii Europene, există aproximativ 1400 de scheme de calitate DOP, IGP, STG. România are doar 4 produse înregistrate:

- Telemeaua de Ibănești (Denumire de Origine Protejată)
- Magiunul de prune Topoloveni (Indicație Geografică Protejată)
- Salamul de Sibiu – (Indicație Geografică Protejată)
- Novac afumat din Țara Bârsei (Indicație Geografică Protejată)

Documentații depuse pentru înregistrare: Cârnați de Pleșcoi- IGP, Scrumbia de Dunăre afumată- IGP, Cașcavalul de Săveni- IGP. România are înregistrate și 9 băuturi spirtoase cu Indicație Geografică protejată. Ministerul Agriculturii este responsabil cu analiza documentațiilor de certificare de calitate și transmiterea către Comisia Europeană în vederea aprobării și publicării în Jurnalul european.

Legislația în domeniul produselor agricole cu indicație geografică protejată

- REGULAMENTUL (UE) NR. 1151/2012 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 21 noiembrie 2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare
- REGULAMENTUL (CE) NR. 110/2008 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN SI AL CONSILIULUI din 15 ianuarie 2008 privind definirea, desemnarea, prezentarea, etichetarea și protecția indicațiilor geografice ale băuturilor spirtoase și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 1576/89 al Consiliului
- HOTĂRÂREA nr. 152/2015 privind stabilirea cadrului instituțional și a unor măsuri pentru punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1.151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare
- HOTĂRÂRE nr. 276 din 9 aprilie 2014 pentru înființarea sistemului privind protecția indicațiilor geografice ale băuturilor spirtoase

Subiectul protejării produselor agricole cu indicație geografică protejată este cuprins în cadrul obiectivului strategic A.1: Accelerarea tranziției structurale spre o agricultură viabilă economic în paralel cu aplicarea practicilor agricole prietenoase cu mediul și reducerea treptată a forței de muncă din agricultură. Problema la care răspunde măsura de protejare a produselor agricole cu indicație geografică protejată este “Promovarea deficitară a produselor agroalimentare românești și lipsa de branding adecvat de produs”. Problema promovării deficitare a produselor agroalimentare românești este dată de o serie de cauze, cum ar fi: calitatea variabilă a produselor pe perioade mai lungi de timp, dificultatea onorării unor volume mari și constante, slaba prezență a unor distribuitori autohtoni pe piața internațională, precum și brandingul slab sau inexistent al respectivelor produse. O parte din probleme are la bază slaba asociere între producători. O altă parte ține de nivelul de sofisticare și de ambiție antreprenorială autohtonă. Nu în ultimul rând, sprijinul public, deși mai activ în ultimii ani, încă nu joacă un rol suficient de puternic în promovarea produselor românești. De asemenea, există un potențial bun, dar încă nevalorificat, de recunoaștere și de promovare a mărcilor locale prin includerea acestora în schemele de calitate din UE, respectiv Specialitate tradițională garantată (STG), Denumire de Origine Protejată (DOP) și Indicație Geografică Protejată (IGP) sau certificare ecologică.

Măsura de susținere 2.7 prevede sprijinul pentru branding/certificare a produselor agricole și comercializarea lor pe piețele internaționale

Pentru produsele agroalimentare tradiționale se are în vedere: -Susținerea financiară pentru promovarea produselor tradiționale românești pe piața internă și europeană (participare la târguri, expoziții și alte manifestări interne și internaționale), inclusiv prin utilizarea fondurilor de la bugetul de stat alocate pentru creșterea competitivității produselor românești la export; -Asigurarea și garantarea condițiilor de protecție a denumirilor produselor tradiționale românești pe piața internă și europeană și de promovare a acestora. De asemenea, sistemul de calitate Indicație Geografică Protejată (IGP), Denumire de Origine Protejată (DOP), Specialitate Tradițională Garantată (STG) oferă producătorilor instrumentele corespunzătoare de identificare și promovare a acelor produse ale căror caracteristici specifice sunt protejate la nivel național și European.

Oportunitățile de accesare a pieței sunt deschise prin diversele procedee de conștientizare a consumatorilor referitor la calitatea produselor cu tradiție care fac parte din cultura națională. În plus, România va dezvolta și valorifica potențialul produselor cu valoare adăugată mare, cum ar fi: STG, IGP și DOP. Noua oportunitate oferită de eticheta „Produs montan” oferă alternative adecvate fermelor mici

și medii, precum și micile industrii de procesare a alimentelor. Ca măsuri specifice sectorului vitivinicol, se vor avea în vedere următoarele: -Creșterea volumului exportului de vinuri cu denumire de origine controlată și indicație geografică, precum și îmbunătățirea structurii exportului, cu accent pe vinurile roșii; - Pătrunderea pe noi piețe terțe; - Consolidarea imaginii și percepției vinurilor românești de calitate se face prin măsura ce cuprinde acțiuni de informare în statele membre cu privire la sistemele UE referitoare la DOC și IG precum și acțiuni de promovare în țări terțe, măsură inclusă în Programul Național de Sprijin al României în sectorul vitivinicol 2014 – 2018. Implementarea măsurii va conduce la o re poziționare a vinurilor românești de calitate pe piața internă și pe piețele țărilor terțe. Finanțarea se asigură din fonduri FEAGA, fondurile beneficiarului și opțional, prin sprijin din bugetul național.

5.5. Domeniul Afaceri Interne și structuri asociate

5.5.1. Strategia națională de ordine și siguranță publică pentru perioada 2015-2020

(Hotărâre nr. 779 din 23 septembrie 2015 pentru aprobarea Strategiei naționale de ordine și siguranță publică 2015-2020 / Emitent: Guvernul / publicat în: Monitorul Oficial nr. 763 din 13 octombrie 2015 / Data intrării în vigoare: 13 Octombrie 2015)

Având în vedere noile provocări generate de amenințările convenționale și/sau neconvenționale, precum și amploarea și consecințele fenomenului criminalității, se impune o nouă abordare strategică integrată, care să ia în considerare situația specifică a României și vulnerabilitățile acesteia, inclusiv prioritizarea acțiunilor care urmează să fie sprijinite din fondurile destinate afacerilor interne.

Prin adoptarea Hotărârii Guvernului nr. 535/2014 privind înființarea Grupului interministerial strategic pentru creșterea capacității de acțiune a instituțiilor guvernamentale în prevenirea și combaterea criminalității ce se circumscrie amenințărilor în domeniul securității naționale a fost operaționalizat Grupul interministerial strategic pentru creșterea capacității de acțiune a instituțiilor guvernamentale în prevenirea și combaterea criminalității ce se circumscrie amenințărilor în domeniul securității naționale, denumit în continuare GIS, cu rol strategic de platformă de cooperare între structurile cu atribuții în domeniul securității naționale, precum și alte instituții guvernamentale și neguvernamentale, în vederea asigurării coerenței în realizarea politicilor de prevenire și combatere a criminalității, prin punerea în comun a tuturor capacităților, reducerea costurilor și creșterea eficienței.

Printre amenințările identificate la nivel național este menționată și ”contrafacerea și infracțiunile care aduc atingere drepturilor de proprietate intelectuală”. În România, infracțiunile constatate pe linia drepturilor de proprietate intelectuală continuă să reprezinte un fenomen cu repercusiuni grave asupra încasărilor la bugetul general consolidat al statului, stabilității și competitivității mediului de afaceri.

La nivelul Uniunii Europene s-a constatat în ultimii ani o creștere a comerțului cu produse contrafăcute din domeniul sănătății - medicamente sau echipamente medicale, acest tip de infracțiune cauzând pierderi la nivelul bugetelor statelor membre și punând în pericol sănătatea și viața celor care folosesc aceste produse.

Tendențe și factori de risc

- Există premise ale creșterii numărului de infracțiuni săvârșite în acest domeniu.
- Extinderea activităților ilegale cauzează prejudicii mari firmelor care comercializează astfel de bunuri prin scăderea vânzărilor, ceea ce conduce, inclusiv, la scăderea investițiilor acestora în domeniul cercetării-dezvoltării.
- Pirateria software, precum și reproducerea frauduloasă a produselor textile/vestmentare continuă să genereze pierderi importante bugetului general consolidat al statului și producătorilor din acest domeniu.

În contextul secretului comercial, referitor la infracțiunile cibernetice, trebuie reținut că s-a constatat:

- Creșterea numărului de accesări neautorizate ale adreselor de poștă electronică ale persoanelor private, instituțiilor publice sau întreprinderilor private, în scopul săvârșirii de fraude cibernetice.

Informații utile pentru elaborarea strategiei de proprietate industrială:

Obiectivul general nr. 2: Prevenirea și combaterea macrocriminalității, în special a criminalității economico-financiare și corupției

Obiectivul specific nr. 2.1: Prevenirea și combaterea evaziunii fiscale și a altor forme ale criminalității economico-financiare

Direcții de acțiune:

1. Redimensionarea și intensificarea activităților informativ-operative și de cercetare penală pentru fapte de evaziune fiscală, contrabandă și infracțiuni care aduc atingere drepturilor de proprietate intelectuală;
2. Accelerarea măsurilor de prevenire și combatere a evaziunii fiscale, concomitent cu reducerea economiei subterane și generarea unui mediu de afaceri în care competiția să se desfășoare fără distorsiuni;
3. Accentuarea de către GIS a măsurilor de prevenire și combatere a tuturor formelor de manifestare a macrocriminalității, protejarea teritoriului vamal național și european, a celui cu produse cu regim special împotriva produselor contrafăcute, precum și a traficului și comerțului ilegal cu produse accizabile;
4. Orientarea aparatului informativ-operativ în scopul identificării persoanelor și firmelor implicate și a modalităților de acțiune ilegală circumscrise macrocriminalității;
5. Coordonarea unitară și coerentă de către GIS a măsurilor ofensiv-anticipative, folosind oportunitățile mecanismelor comune de evaluare a mediului de securitate;
6. Constituirea formatelor de cooperare și colaborare, sub aspectul grupurilor speciale multidisciplinare de tip task-force;
7. Crearea unui cadru de cooperare interinstituțională a organismelor guvernamentale de reglementare, de acordare a licențelor, a autorizațiilor, a contractelor de achiziții sau a subvențiilor;
8. Eficientizarea activităților de identificare și indisponibilizare în vederea confiscării produselor infracțiunilor și creșterea nivelului de recuperare a prejudiciilor în cauzele privind infracțiuni economico-financiare și de spălare a banilor;
9. Crearea unor structuri complexe de investigare sub coordonarea operațională a GIS, formate din reprezentanții tuturor instituțiilor cu atribuții, în scopul asigurării unor acțiuni unitare, după modelele care funcționează în statele membre ale Uniunii Europene;
10. Creșterea gradului de sensibilizare și conștientizare a cetățenilor cu privire la riscurile la care se supun prin implicarea în economia subterană;
11. Combaterea infracțiunilor de spălare a banilor și diminuarea cumulării și transferării de fonduri obținute ilegal, în străinătate;
12. Accelerarea măsurilor de prevenire și combatere a contrafacerii mărfurilor și produselor din diferite domenii, cum ar fi: agroalimentar, sanitar-farmaceutic.

Obiectivul general nr. 4: Creșterea nivelului de securitate a persoanelor fizice/juridice și entităților statului în spațiul cibernetic.

Obiectivul specific nr. 4.1: Creșterea capacităților de răspuns la problemele cu care se confruntă cetățenii și mediul de afaceri.

Direcții de acțiune:

1. Participarea, potrivit competențelor, la dezvoltarea planurilor de punere în aplicare a Strategiei de securitate cibernetică a României (aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 271/2013)
2. Dezvoltarea instrumentelor tehnice - percheziții informatice, acces și prelucrare de date - și a instrumentelor de investigare și monitorizare prin internet în domeniul investigării criminalității informatice
3. Contribuția la asigurarea la nivel național a caracterului unitar al procedurilor de protecție a rețelelor și sistemelor informatice de interes pentru ordinea și siguranța publică
4. Eficientizarea și asigurarea interoperabilității și securității infrastructurilor IT&C, precum și a capacităților logistice, prin adaptarea conceptuală, structurală și acțională cu dimensiunile și atribuțiile specifice
5. Îmbunătățirea capacității de prevenire, investigare și combatere a criminalității informatice
6. Participarea activă și contribuția în cadrul Centrului European pentru Infracțiuni Informatice de la nivelul Europol
7. Consolidarea cooperării în domeniu, îndeosebi pentru regiunea Mării Negre și parteneriatul estic.

Observații

Stadiul în care se află strategia / politica: în curs de implementare, perioada de operaționalizare a acesteia se finalizează la sfârșitul anului 2020.

5.5.2. Ghid de Politici Publice la Nivelul M.A.I.

„Proces decizional la nivel M.A.I. – Eficiență și Coerență” - Cod SMIS 2281, Proiect cofinanțat din Fondul Social European

Importanța ghidului este dată de necesitatea îmbunătățirii procesului de luare a deciziei la nivelul Ministerului Administrației și Internelor (MAI) prin intermediul ciclului de politici publice.

Acest ghid constituie un sprijin important acordat tuturor direcțiilor MAI implicate în modernizarea procesului de luare a deciziilor și fundamentarea acestora, scopul său fiind și de a crește capacitatea instituțională de pregătire și fundamentare a politicilor publice cu impact major asupra activității instituției și, implicit, asupra cetățeanului.

Demersul Unității de Politici Publice vine în completarea demersurilor realizate până în prezent la nivelul MAI pentru introducerea acestei abordări care vizează luarea deciziilor pe baza dovezilor (evidence based policy) și analizei de impact a reglementărilor, demersuri care trebuie completate prin realizarea unor ghiduri, manuale, metodologii cu rol de ghidaj în acest demers.

Conceptele, metodele și procedurile care se regăsesc în acest Ghid sunt astfel prezentate încât să permită aplicarea facilă a acestei abordări, pe lângă acestea există o serie de alte metode și tehnici ce pot fi folosite, în funcție de subiectul politicii publice și natura inițiatorului.

Impacturi economice, sociale și ecologice:

Impacturi economice: Inovare și cercetare

Întrebări cheie:

- Opțiunea stimulează sau împiedică cercetarea și dezvoltarea?
- Facilitează introducerea și diseminarea noilor metode de producție, tehnologii sau produse?
- Afectează drepturile de proprietate intelectuală (patente, mărci înregistrate, copyright, alte drepturi)?
- Promovează sau limitează cercetarea academică sau industrială?
- Promovează creșterea productivității sau utilizarea eficientă a resurselor?

Impacturi specifice:

Îndrumare din partea Comisiei Europene referitoare la impactul asupra consumatorilor:

În cazul în care se estimează că va exista un impact semnificativ asupra consumatorilor sau când justificarea inițiativei de politică publică se bazează pe protejarea consumatorilor, vă recomandăm consultarea următorului manual:

http://ec.europa.eu/consumers/strategy/facts_studies_en.htm?update16jan

Impactul asupra concurenței:

Deoarece opțiunile pot avea impact asupra concurenței, trebuie luate în considerare următoarele aspecte:

- ✓ Regulile de liberalizare (aplicabile fostelor servicii monopol cum ar fi electricitatea, telecomunicațiile, serviciile poștale, transportul public, etc.) și măsurile de piață internă;
- ✓ Măsuri care sporesc sau reduc barierele de intrare sau ieșire de pe piață a companiilor;
- ✓ Reguli care stabilesc drepturi comerciale speciale (de exemplu, dreptul de proprietate intelectuală) sau care exceptă anumite activități de la aplicarea regulilor concurențiale;
- ✓ Reguli sectoriale pentru anumite obiective economice, regionale sau ecologice;
- ✓ Reguli generale (de exemplu, legea societăților comerciale) care guvernează activitatea economică.
- ✓ Trebuie apoi evaluată opțiunea pentru a verifica dacă aceasta conține elemente care:
- ✓ Exceptează o piață sau un sector de la regulile concurențiale, creând sau consolidând astfel un monopol (de exemplu, în ceea ce privește anumite produse agricole);
- ✓ Interferează cu modul în care firmele își promovează sau stabilesc prețul la produse/servicii, limitează sau orientează procesul de distribuție către anumite canale sau intermediari;
- ✓ Alegerea consumatorului sau creând bariere pentru intrarea pe piață (de exemplu, restricții de publicitate sau marketing, introducerea de prețuri minime/maxime sau standarde de calitate);
- ✓ Induce formarea de carteluri între companii pentru stabilirea prețurilor sau împărțirea piețelor, în acest fel determinând creșterea prețurilor sau descurajarea inovației (de exemplu, anumite organizații de piață pentru produsele agricole);
- ✓ Restricționează accesul la resurse (cum ar fi materia primă, terenuri, drepturi de proprietate intelectuală, know-how sau tehnologie) pe piețe concentrate, excluzând astfel intrarea pe piață a unor produse sau servicii alternative (de exemplu, în domeniul IT, media sau farmaceutic);

- ✓ Favorizarea actorilor economici existenți în defavoarea noilor companii, reducând astfel efectele benefice ale liberalizării (limitarea alegerii sau a scăderii prețurilor în domenii, precum telecomunicațiile, energia, transportul).

Informații utile pentru elaborarea strategiei de proprietate industrială

Documentul aduce în atenție autorităților specializate în dezvoltarea și promovarea de strategii și politici publice, aspectele principale de luat în considerare, iar, în ceea ce privește proprietatea industrială, abordarea privește concurența și mediul de afaceri.

5.5.3. Plan Strategic Instituțional 2019-2022 pentru Ministerul Afacerilor Interne

Acord privind Serviciile de Asistență Tehnică pentru Consolidarea Capacității de Planificare și Bugetare și Sprijinirea Introducerii Bugetării pe Criterii de Performanță

Planul Strategic Instituțional 2019-2022 al Ministerului Afacerilor Interne reprezintă o revizuire a planului elaborat pentru perioada 2017-2020, apoi pentru 2018-2021, și continuă obiectivele instituționale asumate în domeniile aflate în competența MAI. De asemenea, prezintă programe și măsuri clare (inclusiv bugete) necesare pentru atingerea acestor scopuri pe termen mediu, precum și un cadru solid de evaluare a performanței, pentru a estima progresul, în raport cu aceste obiective.

Informații utile pentru elaborarea strategiei de proprietate industrială:

În cadrul Anexei 3 – Programe și măsuri aferente acestora (Tabel Sintetic), se prezintă următoarele:

Inițiative și măsuri aferente O.S. 1, Programului 1.1., Rezultat 1.1.5. – Reducerea evaziunii fiscale și a altor forme ale criminalității economico-financiare:

1.1.5.3. 1.1.5.3. Prevenirea și combaterea criminalității în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală:

Nr. de acțiuni pentru prevenirea și combaterea criminalității în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală desfășurate:

- Unitate de măsură: Nr.
- Valoare realizată (2018): 537
- Țintă intermediară (2019): 500
- Țintă intermediară (2020): 500
- Țintă intermediară (2021): 500
- Țintă (2022): 500

Nr. de infracțiuni în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală sesizate

- Unitate de măsură: Nr.

- Valoare realizată (2018): 1.377
- Țintă intermediară (2019): 1.000
- Țintă intermediară (2020): 1.000
- Țintă intermediară (2021): 1.000
- Țintă (2022): 1.000

În cadrul Anexei 4.2.: Evaluarea mediului intern, se specifică următoarele:

Numărul faptelor ilegale a crescut cu 7,8% față de perioada similară (2017), înregistrându-se creșteri semnificative pe linia traficului internațional cu auto furate de la 55 în anul 2017, la 282 în anul 2018 (+412,7%) și dreptului de proprietate intelectuală de la 182 infracțiuni în 2017, la 377 în anul 2018 (+107,1%).

Observații

Acțiunile preventive privind reducerea infracțiunilor legate de încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală sunt aproape inexistente.

5.5.4. Plan Strategic Instituțional 2018-2021 pentru Ministerul Afacerilor Interne

Asistență tehnică pentru consolidarea capacității de planificare și bugetare și sprijinirea introducerii bugetării pe criterii de performanță (P156889)

PSI 2018-2021 reprezintă monitorizarea și revizuirea rezultatelor PSI 2017-2020 și actualizarea obiectivelor strategice pentru anul 2021. Procesul de actualizare a fost realizat de echipa MAI, cu sprijinul echipei de proiect, care au desfășurat activități în intervalul decembrie 2017- mai 2018.

Informații utile pentru elaborarea strategiei de proprietate industrială:

În cadrul O.S. 1, Programul 1.1., se prevăd următoarele măsuri care vizează prevenirea și combaterea infracțiunilor comise contra persoanei, a patrimoniului, precum și la regimul armelor și munițiilor, materialelor nucleare, al materiilor explozive și substanțelor periculoase:

Măsuri care vizează reducerea evaziunii fiscale și a altor forme ale criminalității economico –financiare:

M3. Prevenirea și combaterea criminalității în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală

Infracționalitatea ține de sfera economică și a drepturilor de proprietate intelectuală și duce la scăderea veniturilor bugetului de stat. Măsura are în vedere acțiuni de prevenire și combatere a contrafacerii mărfurilor și produselor, în zonele de intrare/ieșire din țară.

În cadrul Anexei 2, Planul Strategic Instituțional (tabel rezumativ), pentru O.S. 1, Programul 1.1., în cadrul Rezultatului 1.1.5.: Reducerea evaziunii fiscale și a altor forme ale criminalității economico-financiare, se prevăd următorii indicatori:

Indicator de rezultat: Număr de infracțiuni economico-financiare pentru care s-au efectuat cercetări și s-a dispus o soluție, din care privind drepturile de proprietate intelectuală:

- Unitate de măsură: Nr.
- Valoare de referință (2017): 1.333
- Țintă 2019: 1.333
- Țintă 2021: 1.333

Indicator de rezultat: Număr de persoane cercetate pentru infracțiuni economico-financiare din care privind drepturile de proprietate intelectuală:

- Unitate de măsură: Nr.
- Valoare de referință (2017): 454
- Țintă 2019: 454
- Țintă 2021: 454

În cadrul Anexei 3: Programe și Măsuri conexe, Indicatori de output (tabel rezumativ), pentru O.S. 1, Program 1.1., în cadrul Rezultatului 1.1.5. – Reducerea evaziunii fiscale și a altor forme ale criminalității economico-financiare, sunt prezentate inițiative și măsuri, dintre care menționăm:

1.1.5.3. Prevenirea și combaterea criminalității în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală

Indicator de realizare imediată (output): Nr. de acțiuni pentru prevenirea și combaterea criminalității în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală desfășurate:

Unitatea de măsură: Nr.

Valoare realizată 2017: 496

Țintă intermediară 2018: 500

Țintă intermediară 2019: 500

Țintă intermediară 2020: 500

Țintă 2021: 500

Indicator de realizare imediată (output): Nr. de infracțiuni în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală sesizate:

Unitatea de măsură: Nr.

Valoare realizată 2017: 1.097

Țintă intermediară 2018: 1.000

Țintă intermediară 2019: 1.000

Țintă intermediară 2020: 1.000

Țintă 2021: 1.000

10. Observații

De asemenea, acțiunile preventive în domeniul infracțiunilor legate de proprietatea intelectuală sunt aproape inexistente.

5.5.5. Strategia națională de management integrat al frontierei de stat a României în perioada 2018-2020

(HG. 486 din 5 Iulie 2018)

România își propune să continue acțiunile privind implementarea acquis-ului Schengen, inclusiv cele referitoare la dezvoltarea managementului integrat al frontierei, fiind conștientă de rolul important pe care îl are atât în ceea ce privește asigurarea unui înalt nivel de supraveghere și control al frontierelor externe ale Uniunii Europene, cât și pentru menținerea poziției de partener credibil al statelor membre în protejarea securității interne a spațiului european.

Observații:

Nu s-au identificat referiri la proprietatea industrială/intelectuală nici în documentul analizat și nici în documentele europene din care acesta derivă:

- Planul pentru managementul frontierelor externe ale statelor membre ale Uniunii Europene (documentul 10019/02)
- Regulamentul (UE) nr. 399/2016 al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la Codul Uniunii privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul frontierelor Schengen),
- Regulamentului (UE) nr. 1.052/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2013 de instituire a Sistemului european de supraveghere a frontierelor (EUROSUR),
- Regulamentul (UE) 2016/1.624 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 septembrie 2016 privind Poliția de frontieră și garda de coastă la nivel european

5.5.6. Strategia de consolidare și dezvoltare a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență pentru perioada 2016-2025

(HG 951 / 2016)

Consolidarea și dezvoltarea IGSU în vederea creșterii capacității operaționale și de răspuns, reducerii impactului efectelor situațiilor de urgență asupra comunităților și îmbunătățirii calității misiunilor executate în folosul populației.

Observații

Nu s-au identificat referiri la proprietatea industrială/intelectuală nici în documentul analizat și nici în documentele europene / naționale din care acesta derivă:

- Strategia de securitate internă a Uniunii Europene în acțiune: cinci pași către o Europă mai sigură;
- Programul de Guvernare 2013 – 2016;
- Strategia Națională de Apărare a Țării pentru Perioada 2015 - 2019- O Românie puternică în Europa și în lume - București-2015-

UNIUNEA EUROPEANĂ

- Strategia națională de prevenire a situațiilor de urgență (Hotărâre nr. 762 din 16 iulie 2008)
- Plan de Acțiuni pentru Implementarea Strategiei de Consolidare și Dezvoltare a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență pentru Perioada 2017-2019

5.5.7. Strategia Națională Anticorupție pe perioada 2016-2020

Aprobată prin Hotărârea nr. 583 din 10 august 2016 - Data Intrării în vigoare: 23 August 2016

În arhitectura politicilor publice naționale, SNA ocupă un loc important, la intersecția mai multor politici publice, reprezentând la rândul său o politică sectorială prin raportare la Strategia Națională de Apărare a Țării (SNApT) 2015-2019. De altfel, SNApT identifică în mod direct corupția ca pe un risc și o vulnerabilitate importantă.

Scopul SNA 2016-2020 este promovarea integrității, prin aplicarea riguroasă a cadrului normativ și instituțional în vederea prevenirii corupției în România. Documentul are un caracter multidisciplinar și este adresat tuturor instituțiilor publice reprezentând puterea executivă, legislativă și judecătorească, autorităților publice locale, mediului de afaceri și societății civile. Pentru fiecare tip de intervenție sunt identificate obiective generale și specifice. Toate acestea sunt dezvoltate prin asumarea transparenței decizionale și a guvernării deschise, ca un corolar al prezentului document strategic, dublată de abordarea trihotomică de intervenție strategică în domeniul anticorupție: prevenire, educație și combatere.

Informații utile pentru elaborarea strategiei de proprietate industrială

În cadrul Obiectivului general 1 - Dezvoltarea unei culturi a transparenței pentru o guvernare deschisă la nivel central și local, Obiectiv specific 1.2 - Creșterea transparenței proceselor de administrare a resurselor publice

Acțiuni principale:

8. extinderea publicării în format deschis a indicatorilor tehnici (de rezultat și de impact), alături de cei financiari existenți pe portalul data.gov.ro, pentru proiectele cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, precum și a întregii documentații de proiect (se vor excepta informațiile declarate de către ofertanți ca fiind confidențiale, clasificate sau protejate de un drept de proprietate intelectuală.)

În cadrul Anexei 4: Standadrul General – Publicarea informațiilor de interes public, pentru informațiile afișate pe paginile de internet ale autorităților/instituțiilor publice, Secțiunea „Informații de interes public” / „Interes public”, la capitolul 5. Achiziții publice, punctul 5.3.: Contractele de achiziții publice cu o valoare totală mai mare de 5.000 Eur., se specifică: „Autoritățile contractante au obligația de a asigura protejarea acestor informații pe care operatorul economic le precizează ca fiind confidențiale, în măsura în care, în mod obiectiv, dezvăluirea acestor informații ar prejudicia interesele legitime ale operatorului economic, în special în ceea ce privește secretul comercial și proprietatea intelectuală. În cazul clauzelor de confidențialitate, nepublicarea pe site-ul autorității contractante va fi motivată.

Observații

În cadrul ordinului nr. 72 din 15 iunie 2017 privind aprobarea Planului de integritate pentru implementarea, la nivelul Ministerului Afacerilor Interne, în perioada 2017-2020, a Strategiei naționale anticorupție, la pentru Obiectivul specific 1.2 - Creșterea transparenței proceselor de administrare a resurselor publice, Măsura 1.2.1 Publicarea în format deschis și accesibil cetățenilor a datelor privind bugetul instituției și modul de executare a acestuia, la Indicatorul: Venituri și cheltuieli publicate pe fiecare instituție Rapoarte financiar-contabile publicate, conform Surselor de verificare: Structuri MAI Site-urile structurilor MAI, pentru Riscuri se specifică: Lipsa personalului specializat, Responsabil: Structurile MAI, Resurse: Buget MAI, Termen: Anual începând cu 2018.

UNIUNEA EUROPEANĂ

5.6. Domeniul – Alte Strategii

5.6.1. Strategia de Dezvoltare a României în următorii 20 de ani (vol. III, partea 1)

Coord. Acad. Ionel-Valentin Vlad, Președintele Academiei Române, 2016

Abordarea tematică din cadrul Proiectului 4 nu se referă la asigurarea securității informatice – protecției cibernetice în domenii cum ar fi asigurarea sănătății, transporturi, apărare, asigurarea și furnizarea apei potabile, utilități publice, energie ș.a. și nici la Infrastructurile Cibernetice de Interes Național (ICIN). Aceste subiecte sunt abordate separat, în strategii dedicate sau beneficiază de atenție în cadrul altor proiecte care se desfășoară sub egida Academiei Române, în cadrul Strategiei de dezvoltare a României.

Trebuie menționat că domeniile de impact pentru securitatea informatică – protecția cibernetică sunt:

- sistemele informatice, sistemele de baze de date, rețelele de date și comunicații aferente structurilor naționale socio – economico - administrative informatizate;
- instituțiile implicate în protecția proprietății intelectuale în proiecte, creația, publicațiile și proiectele CDI, științifice sau culturale, specifice fiecărui domeniu al economiei naționale și în publicarea electronică. Impactul securității informatice – protecției cibernetice și proprietății intelectuale este major în toate domeniile social - economice, culturale și științifice abordate de Strategia Academiei Române.

Problema securității cibernetice și Proprietății Intelectuale este în atenție deoarece legile în vigoare au o vechime de peste 10 ani, timp în care tehnologia, echipamentele și serviciile au suferit o revoluție tehnologică, relațiile sociale și de afaceri au suferit o transformare radicală care au impus și structurilor europene să emită noi directive și să forțeze adoptarea lor în legislațiile naționale.

Problematica brevetării produselor de tip software nu este una nouă, însă, la nivel european, această dezbatere a căpătat o amploare deosebită odată cu Propunerea de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind brevetabilitatea invențiilor implementate prin computer.

Propunerea de Directivă avea în vedere atât codificarea cât și armonizarea legislației existente în materie. În forma sa inițială, erau excluse ”pure business methods implemented in software”, și se impunea condiția existenței unei ”technical contribution” (contribuții tehnice) pentru ca un produs software să fie brevetabil. S-a argumentat că includerea acestui criteriu crea riscul ca toate produsele software să fie brevetabile, contribuția tehnică adusă fiind insuficient definită în articolul al 2 - lea al propunerii care statua că aceasta reprezintă o contribuție tehnică adusă nivelului actual de dezvoltare într-o materie tehnică, care nu este evidentă pentru o persoană competentă în materie. Astfel, chiar ulterior a două recitiri din partea Parlamentului european, și a multor amendamente aduse textului inițial, propunerea a eșuat la insistența unor actori statali importanți precum Germania și Polonia, fiind respinsă cu o majoritate covârșitoare de 648 la 14 voturi.

În contextul eșecului Propunerii de Directivă, rămâne aplicabilă legislația națională a statelor membre ale Uniunii Europene, prevederile Convenției privind Eliberarea Brevetelor Europene alături de hotărârile Oficiului European de Brevete cât și Directiva privind protecția juridică a programelor

UNIUNEA EUROPEANĂ

pentru calculator. Începerea enumerării cu legislația națională nu este întâmplătoare, având în vedere că, deși posedând o înaltă autoritate, deciziile acestuia pot fi răsturnate de către instanțele naționale.

În pofida reticenței europene, putem constata în prezent existența unei încercări de armonizare prin instrumente cu valoare de "soft law", precum propunerile Comisiei europene în documentul COM(2014)0392 final – Către un nou consens privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală: un plan de acțiune al UE, Strategia Europa 2020 care include Agenda Digitală pentru Europa, ca unul dintre cei 7 piloni ai Strategiei Europa 2020.

La polul opus al reticenței europene declarate, în Statele Unite ale Americii acordarea brevetelor pentru software sau pentru invențiile implementate prin computer a devenit virtual nelimitată, fiind consolidat testul "machine-or-transformation" (aparat sau transformare), care statuează că un produs de tip software/TIC este brevetabil dacă acesta poate face obiectul implementării de către un anumit aparat, într-o manieră neconvențională și netrivială, sau dacă acesta transformă un articol dintr-o stare într-alta. Aceasta vine practic ca o confirmare a cerinței statuate în Propunerea de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind brevetabilitatea invențiilor implementate prin computer ori în jurisprudența Oficiului European de Brevete a caracterului tehnic. Diferența fundamentală rezidă în metoda de interpretare, care, spre deosebire de contextul european unde această cerință vine cu scopul de a limita brevetabilitatea în sine, în cazul SUA vine pentru a partaja acele produse triviale, sau care nu au un caracter real de implementare a unei soluții tehnice, de acele produse care sunt efectiv brevetabile. Diferența de interpretare dintre cele două sisteme poate fi înțeleasă și ca rezidând în tradiția constituțională profund orientată către protejarea proprietății, specifică Statelor Unite, spre deosebire de sistemul Uniunii Europene, mai degrabă tehnicizat la nivelul legislației europene și neuniform din punct de vedere al interpretărilor pe fond al problemelor de ordin juridic.

În ceea ce privește legislația aplicabilă la nivelul României, relevante sunt Legea nr. 8 din 14 martie 1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe și Legea nr. 64 din 11 octombrie 1991 privind brevetele de invenție republicată.

Informații utile pentru elaborarea strategiei de proprietate industrială

O măsură utilă este crearea unui mecanism financiar eficient în ceea ce privește protecția proprietății intelectuale în proiecte și în publicarea electronică care să permită deschiderea (oferirea) către mediul privat, justificată dar gratuit, a rezultatelor cercetării din institutele de cercetare bugetare și sprijinirea gratuită de către institutele de cercetare bugetare a preluării rezultatelor cercetării (desigur cu respectarea drepturilor ce decurg din proprietatea intelectuală) și adoptarea unui set de ajustări legislative în acest sens.

O altă măsură utilă și cu impact considerabil o constituie recunoașterea (în România) a produselor software ca obiect eligibil al brevetării.

Pentru a avea o legislație modernă se impune, pe termen scurt și mediu, finanțarea unor cercetări în domeniul juridic privind formalizarea cadrului juridic și legislativ românesc în contextul domeniului informatic și securității informatice.

Nu trebuie pierdut din vedere că proprietatea intelectuală este acum unul dintre cele mai valoroase active ca măsură a viabilității firmelor și a performanței viitoare.

Stimularea capacității creatoare a unei națiuni este un proces sistematic, unitar, la a cărei înlăptuire contribuie un sistem național dinamic privind drepturile de proprietate intelectuală.

În contextul dat apare ca legitimă recomandarea de înființare a unui colectiv/comisii de specialitate, compus din reprezentanți ai Academiei Române, Ministerului Justiției, OSIM, ORDA și a instituțiilor relevante având competențe în domeniul proprietății intelectuale. Această recomandare trebuie analizată din perspectiva avantajelor și dezavantajelor pe care le prezintă, iar decizia de constituire trebuie să fie una echilibrată și realistă. Recomandarea respectivă prezintă avantajul unei abordări multidimensionale a protecției proprietății intelectuale, cu potențialul de a identifica problemele specifice în materie aferente mai multor domenii de specialitate.

În ideea dezvoltării în România a unei economii bazate pe cunoaștere și inovare, activitățile legate de protecția drepturilor de proprietate intelectuală trebuie să-și mute accentul de la creșterea numărului de patente înregistrate către creșterea eficienței utilizării lor efective în economia românească, prin găsirea și promovarea unor mecanisme economice stimulative potrivite.

În considerarea tuturor celor menționate, trebuie să ținem cont că țintele pe termen scurt privind protecția proprietății intelectuale în proiecte și în publicarea electronică necesită măsuri și acțiuni asociate promovării:

- culturii dreptului de autor;
- specializării unui număr semnificativ de specialiști în protecția proprietății intelectuale în proiecte și în publicarea electronică;
- utilizării eficiente a dreptului de autor și a drepturilor conexe în activitățile creative;
- integrării dreptului de autor și drepturilor conexe în strategiile naționale sectoriale;

Nu trebuie înlăturate din viziunea strategică autoritățile care prelucrează date cu caracter personal - deși nu fac explicit subiectul proprietății intelectuale, ele au un rol important în societate.

Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal ANSPDCP este înființată prin Legea nr. 102/2005 pentru conștientizarea dreptului persoanei de a nu i se dezvălui datele personale fără consimțământul său.

Observații

În cadrul documentului se afirmă în mai multe capitole faptul că trebuie revizuită legislația privind proprietatea intelectuală, fără a se detalia care sunt normele ce trebuie îmbunătățite și cum.

5.6.2. Strategia de Dezvoltare a României în următorii 20 de ani (vol. III, partea 2)

Coord. Acad. Ionel-Valentin Vlad, Președintele Academiei Române, 2016

Pornind de la obiectivele realizate în Faza a 2-a referitoare la analiza SWOT a situației României în fiecare domeniu strategic, precum și de la viziunea asupra situației la care trebuie să ajungă România în anul 2035, cercetarea din această fază a urmărit evidențierea unor ținte (trasee posibile și borne) ale dezvoltării.

Informații utile pentru elaborarea strategiei de proprietate industrială

Lipsa datelor statistice în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală la nivelul Ministerului Public, numărul redus al cauzelor de proprietate intelectuală soluționate pe rolul instanțelor judecătorești și modalitatea de soluționare a acestora, numărul infracțiunilor și contravențiilor constatate impun abordarea pe un palier superior al acestui domeniu, mai ales în contextul tehnologiei informației.

Coroborând creșterea creativității și creației, cu ajutorul TIC și în domeniul TIC, cu numărul de infracțiuni, contravenții, produse contrafăcute și rolul Proprietății Intelectuale (PI) ca instrument esențial pentru dezvoltarea economică, socială și culturală a României, se impune promovarea Proprietății Intelectuale și folosirea eficientă a acesteia în vederea creșterii gradului de creativitate și inovare în toate domeniile economiei românești, printr-o serie de măsuri menționate și în Strategia de dezvoltare a României pentru următorii 20 de ani, astfel:

M24. Promovarea unei culturi și educații aferente proprietății intelectuale;

M25. Protecția proprietății intelectuale în cercetare, proiecte și în publicarea electronică.

M26. Corelarea măsurilor și a planului de implementare al strategiei cu resursele materiale, financiare și umane alocate instituțiilor.

Direcțiile strategice lansate de OSIM, precum Proprietatea Intelectuală în Universități, trebuie extinse și pe baza Tratatului în domeniul proprietății industriale care a fost încheiat sub egida OMPI, semnat și de către România, la data de 21 mai 2015, la Geneva, pentru a include cel puțin trei direcții strategice:

– educație - învățământ,

– cercetare - dezvoltare - inovare,

– creație cultural - științifică, proiecte cu finanțare națională și europeană (Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică – ANCS, Horizon 2020 etc.),

– toate susținute și de „siguranța în formatică – protecția cibernetică”.

M27. Găsirea unui mecanism de eficientizare a utilizării patentelor obținute de la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM) și Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (ORDA), atât în sectorul public, cât și în cel privat, implicând stimulente financiare atât pentru proprietari, cât și pentru utilizatori;

M28. Recunoașterea (în România) a produselor software ca obiect eligibil al brevetării.

Strategia Națională a CDI pentru perioada 2014–2020 prevede o serie de măsuri privind îmbunătățirea sistemului instituțional legat de protejarea și partajarea proprietății intelectuale (Legea nr. 83/2014), clarificând drepturile de partajare a veniturilor din proprietatea intelectuală între angajații ce produc invenții și angajatorii lor, precum și regimul brevetelor, patentelor și licențelor, în concordanță cu cerințele reducerii costurilor și taxelor de înregistrare și ale simplificării birocratice, inclusiv protecției intereselor naționale și securitatea acestora.

Rezultatele cercetării publice au rămas de multe ori neutilizate, generând un impact redus asupra dezvoltării economice, dat fiind nivelul scăzut de aplicare a rezultatelor cercetării în economie. La această situație a contribuit și numărul în scădere al forței de muncă înalt calificată din CDI, capabilă să realizeze în mod eficient transferul de tehnologie, în cadrul organizațiilor publice de cercetare, să ofere și realizeze managementul drepturilor de proprietate intelectuală și al cunoașterii științifice (knowledge management).

În domeniul CDI, direcțiile de acțiune reprezintă, astfel, o combinație integrată de măsuri („policy mix”) care acoperă principalele dimensiuni ale politicii în domeniul CDI:

1. Politici fiscale;
2. Politici de achiziție publică de cercetare și inovare;
3. Politici de finanțare competitivă a CD pentru sectorul public și privat;
4. Politici privind normele de proprietate intelectuală;
5. Politici privind colaborarea și concentrarea;
6. Politici de finanțare instituțională;
7. Politici privind capitalul uman;
8. Politici privind guvernarea sistemului CDI.

5.6.3. Strategia EUROPA 2020 - O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii

Strategia Europa 2020 propune trei priorități care se susțin reciproc:

- creștere inteligentă: dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare;
- creștere durabilă: promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive;
- creștere favorabilă incluziunii: promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială.

UE trebuie să definească direcția în care vrea să evolueze până în anul 2020. În acest scop, Comisia propune următoarele obiective principale pentru UE:

- 75% din populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani ar trebui să aibă un loc de muncă;
- 3% din PIB-ul UE ar trebui investit în cercetare-dezvoltare (C-D);
- obiectivele „20/20/20” în materie de climă/energie ar trebui îndeplinite (inclusiv o reducere a emisiilor majorată la 30%, dacă există condiții favorabile în acest sens);
- rata abandonului școlar timpuriu ar trebui redusă sub nivelul de 10% și cel puțin 40% din generația tânără ar trebui să aibă studii superioare;
- numărul persoanelor amenințate de sărăcie ar trebui redus cu 20 de milioane.

Pentru a răspunde priorității de creștere inteligentă: dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare, Comisia Europeană a stabilit câteva direcții de acțiune prioritare în domeniile inovării, educației/formării profesionale și economiei digitale.

Referitor la domeniul inovării, pe lângă stabilirea unei ținte de creștere a cheltuielilor pentru cercetare-dezvoltare la nivelul fiecărui stat membru UE, Comisia Europeană a prevăzut și o inițiativă de stimulare a domeniului cercetării-dezvoltării și inovării pentru a răspunde provocărilor cu care se confruntă societatea noastră, precum schimbările climatice, energia și utilizarea eficientă a resurselor, sănătatea și schimbările demografice.

Obiectivul acestei inițiative este de a recentra politica în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării spre provocările cu care se confruntă societatea noastră, precum schimbările climatice, energia și utilizarea eficientă a resurselor, sănătatea și schimbările demografice. Fiecare verigă din lanțul inovării ar trebui consolidată, de la cercetarea fundamentală la comercializare.

- definitivarea spațiului european de cercetare, elaborarea unei agende strategice de cercetare centrată pe provocări precum securitatea energetică, transporturile, schimbările climatice, utilizarea eficientă a resurselor, sănătatea și îmbătrânirea, metodele de producție ecologice și gestionarea terenurilor, precum și consolidarea programării comune cu statele membre și regiunile;
- îmbunătățirea condițiilor-cadru pentru a permite întreprinderilor să inoveze, crearea unui brevet european unic și a unei instanțe specializate în materie de brevete, modernizarea cadrului de protejare a drepturilor de autor și a mărcilor comerciale, îmbunătățirea accesului IMM-urilor la protecția proprietății intelectuale, accelerarea instituirii unor standarde interoperabile; îmbunătățirea accesului la capital și utilizarea deplină a politicilor care vizează cererea - de exemplu prin achiziții publice și reglementare inteligentă;
- lansarea de parteneriate europene în domeniul inovării între UE și nivelurile naționale, în vederea accelerării dezvoltării și utilizării tehnologiilor necesare pentru a răspunde provocărilor identificate. Primul parteneriat va avea în vedere următoarele elemente: „crearea bioeconomiei până în 2020”, „tehnologiile generice esențiale care contribuie la modelarea viitorului industrial al Europei” și „tehnologiile care să le permită persoanelor în vârstă să trăiască în mod independent și să fie activi în societate”;
- consolidarea și dezvoltarea în continuare a rolului instrumentelor UE de susținere a inovării (de exemplu, fondurile structurale, fondurile de dezvoltare rurală, programul-cadru de cercetare-

dezvoltare, programul-cadru pentru competitivitate și inovare, planul SET), inclusiv printr-o colaborare mai strânsă cu BEI și prin simplificarea procedurilor administrative în vederea facilitării accesului la finanțare, în special pentru IMM-uri, precum și introducerea unor mecanisme inovatoare de stimulare legate de piața carbonului, în special pentru cei cu o evoluție rapidă;

- promovarea parteneriatelor în materie de cunoaștere și consolidarea legăturilor între educație, întreprinderi, cercetare și inovare, inclusiv prin intermediul Institutului European de Inovare și Tehnologie (EIT), precum și promovarea spiritului antreprenorial prin sprijinirea întreprinderilor tinere inovatoare.

La nivel național, statele membre vor trebui:

- să reformeze sistemele de cercetare-dezvoltare și inovare de la nivel național (și regional) pentru a promova excelența și specializarea inteligentă, să consolideze cooperarea între universități, mediul de cercetare și întreprinderi, să pună în aplicare programe comune și să întărească cooperarea transfrontalieră în domeniile în care UE aduce valoare adăugată pentru și să adapteze procedurile naționale de finanțare în consecință, să asigure difuzarea tehnologiei pe teritoriul UE;
- să garanteze existența unui număr suficient de absolvenți de universități de științe, matematică și inginerie și să axeze programele școlare pe creativitate, inovare și spirit antreprenorial;
- să acorde prioritate cheltuielilor destinate cunoașterii, inclusiv prin folosirea stimulentei fiscale și a altor instrumente financiare pentru a promova investiții private mai semnificative în cercetare-dezvoltare.

Principalele recomandări ale Strategiei Europa 2020 privind domeniul proprietății intelectuale vizează:

- Îmbunătățirea condițiilor-cadru pentru a permite întreprinderilor să inoveze;
- Crearea unui brevet european unic și a unei instanțe specializate în materie de brevete;
- Modernizarea cadrului de protecție a drepturilor de autor și a mărcilor comerciale;
- Îmbunătățirea accesului IMM-urilor la protecția proprietății intelectuale;
- Accelerarea instituirii unor standarde interoperabile;
- Îmbunătățirea accesului la capital și utilizarea deplină a politicilor care vizează cererea, de exemplu prin achiziții publice și reglementare inteligentă;

5.6.4. Comunicarea Comisiei Europa 2020

O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii, Bruxelles, 3.3.2010 - COM(2010) 2020

Justificarea necesității și prezentarea succintă a strategiei Europa 2020

Prin intermediul documentului Comisia propune aprobarea de către Consiliul European, în martie, a abordării generale a strategiei și a obiectivelor principale ale UE și, în iunie, a parametrilor detaliați ai strategiei, inclusiv a orientărilor integrate și a obiectivelor naționale. De asemenea, Comisia așteaptă cu interes observațiile și sprijinul Parlamentului European pentru a garanta succesul strategiei Europa 2020.

Pentru a se obține rezultate va fi nevoie de o guvernare economică mai puternică. Strategia Europa 2020 se va sprijini pe doi piloni: abordarea tematică prezentată anterior, care combină prioritățile și principalele obiective, și întocmirea unor rapoarte de țară, permițând statelor membre să își dezvolte propriile strategii de reîntoarcere la o creștere economică durabilă și la sustenabilitatea finanțelor publice.

La nivelul UE se vor adopta orientări integrate care să cuprindă domeniul de aplicare al priorităților și obiectivelor UE. Fiecărui stat membru i se vor adresa recomandări specifice. În cazul unui răspuns necorespunzător, se pot emite avertismente politice. Prezentarea de rapoarte privind îndeplinirea obiectivelor strategiei Europa 2020 și evaluarea Pactului de stabilitate și creștere se vor efectua simultan, făcându-se însă în continuare distincția între aceste instrumente și menținând integritatea Pactului.

Informații utile pentru elaborarea strategiei de proprietate industrială:

„O Uniune a inovării”

La nivelul UE:

– îmbunătățirea condițiilor-cadru pentru a permite întreprinderilor să inoveze, crearea unui brevet european unic și a unei instanțe specializate în materie de brevete, modernizarea cadrului de protecție a drepturilor de autor și a mărcilor comerciale, îmbunătățirea accesului IMM-urilor la protecția proprietății intelectuale, accelerarea instituirii unor standarde interoperabile; îmbunătățirea accesului la capital și utilizarea deplină a politicilor care vizează cererea, de exemplu prin achiziții publice și reglementare inteligentă);

– lansarea de parteneriate europene în domeniul inovării între UE și nivelurile naționale, în vederea accelerării dezvoltării și utilizării tehnologiilor necesare pentru a răspunde provocărilor identificate. Primul parteneriat va avea în vedere următoarele elemente: „crearea bioeconomiei până în 2020”, „tehnologiile generice esențiale care contribuie la modelarea viitorului industrial al Europei” și „tehnologiile care să le permită persoanelor în vârstă să trăiască în mod independent și să fie activi în societate”;

La nivel național:

– să reformeze sistemele de cercetare-dezvoltare și inovare de la nivel național (și regional) pentru a promova excelența și specializarea inteligentă, să consolideze cooperarea între universități, mediul de cercetare și întreprinderi, să pună în aplicare programe comune și să întărească cooperarea transfrontalieră în domeniile în care UE aduce valoare adăugată și să adapteze procedurile naționale de finanțare în consecință, să asigure difuzarea tehnologiei pe teritoriul UE;

„O politică industrială adaptată erei globalizării”

La nivel național:

– statele ar trebui să îmbunătățească condițiile de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală;

Verigi lipsa și blocaje:

- O piață unică pentru secolul 21.
- Investirea în creștere: politica de coeziune, mobilizarea bugetului UE și finanțările private:
- Utilizarea instrumentelor de politică externă:

Recomandări privind politicile

Statelor membre le vor fi adresate recomandări privind politicile atât în contextul întocmirii rapoartelor de țară, cât și în cel al abordării tematice a strategiei Europa 2020. Pentru supravegherea fiecărei țări, acestea vor lua forma unor avize privind programele de stabilitate și de convergență, emise în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1466/1997 al Consiliului și vor fi însoțite de recomandări, în conformitate cu articolul 121 alineatul (2) din Orientările generale de politică economică. Partea tematică ar urma să includă atât recomandări privind ocuparea forței de muncă (articolul 148), cât și recomandări specifice fiecărei țări în alte domenii tematice selecționate (de exemplu, mediul de afaceri, inovarea, funcționarea pieței unice, energia și schimbările climatice etc.), ambele tipuri de recomandări putând fi incluse, în măsura în care au implicații macroeconomice, în recomandările din cadrul Orientărilor generale de politică economică.

Recomandările formulate în contextul supravegherii fiecărei țări ar viza aspecte cu implicații importante atât la nivel macroeconomic, cât și la nivelul finanțelor publice, în timp ce recomandările din cadrul abordării tematice ar oferi consiliere amănunțită în ceea ce privește provocările microeconomice și cele legate de ocuparea forței de muncă. Aceste recomandări ar fi suficient de precise și, în mod normal, ar oferi un termen în care se așteaptă ca statele membre respective să ia măsuri (de exemplu, doi ani). Ulterior, statul membru ar stabili acțiunile pe care le va întreprinde pentru a pune în aplicare recomandarea. În cazul în care, la expirarea termenului, un stat membru nu a răspuns în mod corespunzător unei recomandări politice a Consiliului sau în cazul în care politicile statului respectiv contravin acesteia, Comisia ar putea emite un avertisment de politică [articolul 121(4)].

5.6.5. Strategia Europa 2020 și stadiul implementării în România

Institutul European din România 2014: Autori (bursieri Europe Direct București): Alexandra Irina Pînzariu, Cristina Ioana Pricop, Coordonator Diana Filip.

Documentul conține analize și interpretări ale datelor statistice și evoluțiilor macroeconomice, în contextul obiectivelor Strategiei Europa 2020.

Informații utile pentru elaborarea strategiei de proprietate industrială

În domeniul CDI, se fac eforturi pentru creșterea rezultatelor cercetării, aplicate în industrie.

Principalele progrese înregistrate până în anul 2013, sunt următoarele:

- majorarea deducerii pentru activitățile CDI de la 20% la 50% din cheltuielile eligibile;
- susținerea nanciară a peste 1000 de proiecte de cercetare post doctorală și exploratorie și pentru constituirea de tinere echipe de cercetare independente;
- finanțarea și derularea a peste 750 de proiecte cu participare românească în cadrul diferitelor inițiative europene și internaționale în domeniul CDI;

UNIUNEA EUROPEANĂ

- crearea premiselor realizării Centrului internațional de studii avansate pentru sisteme Fluvii-deltă-mări/Danubius.

Principalele ținte pentru perioada următoare:

- întărirea legăturii dintre cercetare și întreprinderi prin promovarea prioritară a activităților de CDI din sectoarele economice cu potențial de creștere și cu relevanță publică;
- îmbunătățirea capacității administrative a sistemului național de CDI pentru creșterea eficienței investițiilor în domeniu.

5.6.6. Strategia pentru cultură și patrimoniu național 2016-2022

Strategia pentru cultură și patrimoniu național 2016-2022 (SCPN 2016-2022) este un document de politici publice pe termen mediu care definește, în principiu, politica Guvernului României în domeniu, conturând un orizont al activității publice pentru o dezvoltare culturală echilibrată, durabilă, inteligentă, în beneficiul tuturor celor direct implicați în activități culturale și al societății în ansamblul său. Prin stabilirea unor obiective, direcții și măsuri necesare, SCPN 2016-2022 stă la baza deciziilor în domeniu și reprezintă un text de referință pentru toți cei interesați să dezvolte proiecte și programe culturale.

SCPN 2016-2022 este documentul de planificare culturală la nivel național, fundamentând documentele strategice de nivel regional, județean și local și documentațiile operaționale pentru programe și proiecte cu fonduri publice, precum și celelalte strategii de dezvoltare la nivel național cu relevanță și impact cultural.

Informații utile pentru elaborarea strategiei de proprietate industrială

În cadrul Economiei Creative:

Obiectiv General 1: Dezvoltarea antreprenoriatului în SCC, se specifică următoarele:

Parteneriate strategice

În concordanță cu proiectul strategic de țară România competitivă, cu Strategia guvernamentală pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și îmbunătățirea mediului de afaceri din România - Orizont 2020 și cu prevederile Cartei albe pentru activarea potențialului economic al sectoarelor culturale și creative, MC și MECRMA își asumă obiectivele aferente sectoarelor culturale și creative și consideră prioritară aplicarea măsurilor/acțiunilor principale.

Măsuri pentru asigurarea cadrului instituțional necesar susținerii SCC:

- alinierea agendelor diferitelor instituții și organizații publice relevante la inițiativa Guvernului, inclusiv cele referitoare la protejarea proprietății intelectuale, achiziții publice, fiscalitate etc.;

- analiza și armonizarea legislației care protejează drepturile de proprietate intelectuală, astfel încât să nu constituie o barieră nerezonabilă sau discriminatorie pentru accesul persoanelor cu dizabilități la produsele culturale;
- crearea unui mecanism de consultare în domeniul SCC în parteneriat cu operatori culturali și creativi;
- alinierea definirii SCC la nivelul Guvernului, atât în ceea ce privește politicile publice, cât și în cadrul altor măsuri cu rol programatic sau de reglementare și cu relevanță pentru cercetarea publică în domeniu cu privire la lista CAEN, a Clasificării ocupațiilor (lista COR sau ISCO) și a Clasificării produselor și serviciilor (lista CPSA) aferente SCC.

Obiectiv general 3: Creșterea activității comerciale externe a operatorilor români din SCC:

Raportul de bune practici pe tema exportului în sectoarele culturale și creative și strategiile de sprijinire a internaționalizării (2014) realizat la nivel european în cadrul Grupului de lucru dedicat sectoarelor culturale și creative subliniază importanța internaționalizării de tip inteligent, care ar trebui să permită IMM-urilor să activeze la nivel global și să se adreseze consumatorilor și piețelor de la nivel mondial.

Recomandările raportului pentru încurajarea internaționalizării și comerțului exterior de bunuri culturale privesc următoarele măsuri: sprijin și susținere financiară, protejarea și suținerea veniturilor din exploatarea drepturilor de proprietate intelectuală, susținerea cooperării și vizibilității pentru și între sectoarele culturale și creative, promovarea educației și formării profesionale în domeniu.

În cadrul Accesului la Cultură și diversificarea expresiilor culturale:

Obiectiv general 3: Creșterea vitalității formelor culturale specifice minorităților naționale și ale noilor grupuri etnice de pe teritoriul României, se specifică:

Unul dintre principiile MC este „susținerea, respectarea și protejarea dreptului la diversitate culturală, religioasă și lingvistică, recunoscut ca atare de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (2012), și „protejarea și respectul identităților culturale“ (conform HG nr. 90/2010, art. 3, lit.c), h)).

Aceste drepturi fac parte dintr-o categorie mai largă a drepturilor culturale care, în viziunea unor instrumente juridice internaționale cum sunt Declarația universală a drepturilor omului (ONU, 1948), Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale (ONU, 1966) și Declarația universală privind diversitatea culturală (UNESCO, 2001), cuprind:

- dreptul de acces la cultură;
- dreptul de a participa la viața culturală;
- dreptul fiecărei persoane de a beneficia de protecția intereselor morale și materiale care decurg din orice producție științifică, literară sau artistică, al cărei autor este;
- dreptul la libertatea de exprimare, de creație și de cercetare.

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (2012) face, de asemenea, referire la o serie de drepturi culturale, printre care:

- libertatea de gândire, de conștiință și de religie;

- libertatea de exprimare și de informare;
- libertatea artelor și științelor, inclusiv libertatea academică;
- proprietatea intelectuală;
- diversitatea culturală, religioasă și lingvistică.

În cadrul Obiectivului general 4: Amplificarea intervențiilor culturale pentru grupurile vulnerabile, se specifică:

Odată cu ratificarea prin Legea nr. 221/2010 a Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități, România recunoaște dreptul persoanelor cu dizabilități de a participa, în condiții de egalitate cu ceilalți, la viața culturală și se angajează să ia toate măsurile adecvate pentru a se asigura că persoanele cu dizabilități:

- a) beneficiază de acces la materialele culturale în formate accesibile;
- b) beneficiază de acces la programe de televiziune, filme, teatre și alte activități culturale, în formate accesibile;
- c) beneficiază de acces în locurile destinate reprezentațiilor sau serviciilor culturale, cum ar fi biblioteci, teatre, muzee, cinematografe și servicii turistice și, pe cât posibil, beneficiază de acces la monumente și situri de importanță culturală națională.

De asemenea, România s-a angajat să ia toate măsurile corespunzătoare, în conformitate cu legislația internațională, pentru a se asigura că legile care protejează drepturile de proprietate intelectuală nu constituie o barieră nerezonabilă sau discriminatorie pentru accesul persoanelor cu dizabilități la produsele culturale.

În cadrul Capacității sectoarelor culturale și creative:

La Obiectivul general 4: Îmbunătățirea statutului socio-profesional și a condiției creatorului, se specifică:

Măsuri legislative și alte reglementări

Va fi proiectat un sistem coerent de protecție socială inspirat de modelele de bună practică din spațiul comunitar. Reglementările legale și fiscale vor ține cont de o serie de considerente, de tipul:

- natura intermitentă a muncii acestei categorii socio-profesionale;
- necesitatea corelării remunerației cu performanța în instituțiile publice de cultură;
- recomandarea de a institui plafoane minime de plată cu valoare orientativă pentru serviciile artistice;
- adaptarea sistemului de asigurări de sănătate în raport cu riscurile asociate unor meserii specifice (dansator, restaurator etc.).

Acestea vor fi completate în principal cu:

- măsuri fiscale specifice pentru favorizarea concesiunii spațiilor publice și private pentru a putea fi utilizate ca ateliere de creație pentru artiști independenți și ONG-uri culturale;

- măsuri prin care să se acorde finanțări pentru acțiuni realizate de artiști independenți, persoane fizice, și grupurilor de inițiativă culturală neconstituite ca persoane juridice;
- reduceri de impozit pe venituri mai mici de un anumit plafon anual, care urmează să fie stabilit pentru fiecare domeniu cultural în parte
- un exemplu european este exceptarea de la plata taxelor pentru artiști și PFA-uri pentru un impozit mai mic de 15.000 euro/an;
- reglementări în vederea protejării drepturilor de proprietate intelectuală, adaptate dinamicii producției și consumului cultural în contextul TIC și tendințelor de deschidere a datelor publice și ținând cont de necesitatea armonizării legislației naționale în materie cu acquis-ul comunitar;
- oferirea de consiliere juridică artiștilor și organizațiilor culturale în problematici cum ar fi condițiile de lucru, stabilirea relațiilor contractuale de colaborare și angajare, vizele de lucru, asigurările de sănătate și nivelul taxelor care trebuie plătite de organizații culturale și instituții publice de cultură pentru artiștii străini care derulează proiecte culturale în România și pentru artiștii români și organizațiile culturale din România care activează la nivel internațional.

Priorități de finanțare și direcții recomandate pentru activitatea administrației publice locale și a instituțiilor publice de cultură

Se are în vedere dezvoltarea unui sistem de premii și burse care să valorizeze creația și să asigure recunoașterea socială a creatorului. Va fi acordată prioritate susținerii artiștilor din micile orașe de provincie din România (comunități cu populație între 50.000 și 100.000 de locuitori) prin crearea unor contexte menite să îi ajute să își dezvolte creațiile artistice - granturi, concursuri prin care să facă vizibile și să pună în valoare comunitățile de care aparțin. MC și autoritățile locale vor colabora pentru elaborarea unor programe dedicate acordării unor burse de creație regionale, prin organizarea de concursuri axate pe concepte artistice, care să le ofere posibilitatea artiștilor independenți (neasociați în ONG-uri sau alte forme juridice) de a aplica atât la nivel național, cât și la nivel regional, în raport cu localitatea de rezidență (la care pot avea mai multe șanse de reușită, într-un context național tot mai competitiv). În acest context, vor fi finanțate cu predilecție programe, proiecte și activități specifice organizațiilor care dețin un rol de reprezentare a breslelor culturale și creative, altele decât uniunile de creație, și care pot să participe la dezvoltarea și reglarea pieței culturale.

De asemenea, se va realiza o campanie de informare și promovare a dreptului de proprietate intelectuală în contextul Pieței Unice Digitale, a reformei audio-vizualului la nivel european și datelor deschise, realizat de MC alături de MECRMA, ORDA și OSIM.

În cadrul Instrumentelor de Finanțare: MC Autoritate finanțatoare pentru sectoarele culturale și creative, din fonduri de la bugetul de stat sau fonduri externe nerambursabile, se specifică:

Programul CultIN, inițiat de MC în 2016, are ca principale obiective:

- a) Stimularea creativității și a talentului indivizilor, valorificat prin inițiative personale sau organizat în companii, hub-uri (spații de lucru/discuții, asociații din mediul creativ și cultural), incubatoare de proiecte și afaceri (instituții/spații/asociații care urmăresc crearea unui mediu favorabil pentru firme cu potențial de dezvoltare), studiouri de creație (spații/ateliere/instituții/asociații care au ca scop creația și

exploatarea proprietății intelectuale), care au potențialul de a genera prosperitate prin valorificarea proprietății intelectuale;

b) Sprijinirea sistemului de funcționare colaborativ prin antrenarea mai multor actori proveniți din domenii diverse ale industriilor culturale și creative (clustere culturale și creative);

c) Încurajarea identificării unor piețe noi de distribuție a serviciilor și produselor realizate prin contribuția creativă și inovatoare a artiștilor, creatorilor și antreprenorilor din domeniul industriilor culturale și creative.

Programul se desfășoară în baza OG nr. 51/1998 privind îmbunătățirea sistemului de finanțare a programelor, proiectelor și acțiunilor culturale, și a unor norme metodologice stabilite prin ordine de ministru.

În cadrul glosarului de termeni:

Sectoarele creative utilizează cultura ca input și au o dimensiune cultural-creativă, chiar dacă producțiile lor sunt în principal funcționale. Aceste sectoare includ arhitectura și designul, care integrează elemente creative în procese mai ample, precum și subsectoare precum grafica, moda sau publicitatea (Cartea Verde, CE, 2010). Sunt considerate a desemna „orice activitate care realizează produse simbolice cu o puternică dependență față de elementele de proprietate intelectuală, destinată unei piețe cât mai largi” (UNCTAD, 2004).

5.6.7. Studiul nr. 4 – Performanță în contextual Agendei Lisabona: Experițe de Succes, Design Instituțional

Institutul European din România – Studii de impact III, Studiul nr. 4 – Performanță în contextual Agendei Lisabona: Experițe de Succes, Design Instituțional, Autori: Liviu Voinea – coordinator, Bianca Păuna, Cosmin Ștefan Marinescu:

Documentul își propune să analizeze performanța țărilor UE-27 (cei 25 de membri de la momentul respectiv plus România și Bulgaria), în contextual Agendei Lisabona, în special în ceea ce privește ținta de cheltuieli publice și private pentru CD, dintr-o perspectivă instituțională.

România, conform World Economic Forum (2004) – Lisbon Review 2004, se află pe ultimul loc în UE-27 în privința inovării și cercetării.

Conform Centrului pentru Reforme Europene din Londra, majoritatea țărilor UE-27 nu îndeplinesc, la nivelul anului 2005, nici măcar o treime din țintele convenite pentru 2010.

În ceea ce privește obiectivele legate de CD, principalul indicator structural îl reprezintă cheltuielile totale de CD, ca procent din PIB. Astfel, ținta propusă a fost de 3% din PIB până în anul 2010. În acest context, între 1998 – 2003, valoarea acestui indicator s-a aflat undeva între 0,37 – 0,49, cam de cinci ori mai mică decât media UE.

Pe ansamblu, decalajul dintre România și UE a crescut de la momentul lansării Agendei de la Lisabona.

Totodată, efectul de antrenare al fondurilor publice asupra celor private este aproape nesemnificativ în România.

În același timp, fondurile publice sunt direcționate tot mai mult către cercetarea fundamentală, iar cercetarea industrială a scăzut ca pondere în cheltuielile guvernamentale de CD de la 35% în 2000 la 17% în 2003. De asemenea, din totalul de 460 de proiecte derulate de România în programele cadru ale UE, s-au identificat doar 3 rezultate exploatabile industrial.

Ca urmare a constatării eșecului Agendei de la Lisabona, în 2005, Comisia Europeană a lansat Noua Agendă de la Lisabona, având în centrul atenției CD.

Una dintre concluzii este că reforma instituțională este foarte importantă în susținerea CD.

Raportul CREST 2005 asupra politicii de inovare din România remarcă o serie de disfuncționalități:

- rolul incert și ineficiența institutelor naționale industriale și al Academiei;
- interacțiunea scăzută între universități și industrie;
- capacitatea scăzută de cercetare și inovare în industrie, industrie în care continuă să predomine asamblarea și importul de licențe;

Informații utile pentru elaborarea strategiei de proprietate industrial:

Conform tratatelor constitutive ale UE, și de asemenea conform Constituției Europene în curs de ratificare, activitatea de cercetare dezvoltare intră în categoria competențelor „împărțite” sau „paralele” între UE și statele membre, în sensul că exercitarea competențelor Uniunii nu poate împiedica statele membre să își exercite propriile competențe.

Strategia Națională pentru CD ar trebui să identifice și mijloacele, nu doar țintele;

Eliminarea suprapunerilor dintre activitățile Ministerului Educației și Cercetării și cele ale Ministerului Economiei și Comerțului în domeniul cercetării;

Observații

Agenda de la Lisabona reprezintă un set de obiective ratate, nu doar de către România dar și de celelalte state member ale UE.

5.6.8. Industriile creative: potențial de creștere în România și în context European

Institutul European din România: Industriile creative: potențial de creștere în România și în context European, Valentin Cojanu (coordonator), Dragoș Nicolae Pîslaru, Elena Botezatu (2015)

Obiectivul general al studiului este acela de a evidenția potențialul de creștere a industriilor culturale și creative în România și în context european. Obiectivele specifice ale studiului se referă, pe de o parte, la analiza dimensiunii sectorului, reperelor de profitabilitate și a tendințelor ce se manifestă în piață, iar pe de altă parte, la analiza factorilor facilitatori ai dezvoltării industriilor creative, ca pârghii pentru eventuale decizii de politică publică în domeniu.

Secțiunea 2 analizează potențialul de creștere a sectoarelor culturale și creative, în România și în context european. Sunt prezentate informații statistice și interpretări cu privire la definirea și delimitarea sectorului cultural-creativ în ceea ce privește contribuția acestuia în economie: valoarea adăugată brută, numărul de firme, ocuparea, cifra de afaceri și repartizarea teritorială a activităților.

Secțiunea 3 abordează factorii facilitatori ai dezvoltării SCC, precum: dezvoltarea antreprenoriatului, susținerea internaționalizării, accesul la finanțare, contextul instituțional.

Pornind de la exemple recente, o serie de 2 mini-studii de caz relevante va completa conturarea unor repere de modele de politică publică aplicate la nivel național sau local.

Secțiunea 4 va finaliza studiul, prin prezentarea de concluzii și recomandări care să poată contribui la identificarea unor direcții de acțiune pentru sprijinirea sectoarelor culturale și creative din România și la fundamentarea deciziilor de politică publică în domeniu.

Recomandări și perspective de dezvoltare în context European:

Am surprins recomandările noastre în trei direcții de valorificare a activelor culturale și creative de care dispune România.

Temele noi ale creșterii, precum cunoașterea, cercetarea, inovația, sunt toate stimulate de creativitate și din acest motiv credem că prima direcție de valorificare a activelor SCC constă în recunoașterea efectivă a resurselor creative ca resurse economice, astfel:

- planificarea economică trebuie să corecteze neglijarea utilizării resurselor creative, după cum trebuie să le includă într-o viziune integratoare a competitivității pe cele care sunt deja luate în calcul (de ex. cheltuielile pentru cercetare-dezvoltare, dezvoltarea economiei sociale, programarea pe calculator);
- dezvoltarea instituțională a grupurilor de lucru interdisciplinare pe întregul lanț al creativității – domenii umaniste, dar și servicii culturale, cercetare științifică, dezvoltare tehnologică, manifestări religioase;
- identificarea și atragerea resurselor creative în strategiile de dezvoltare regionale conduc la consolidarea țesăturii sociale în economiile locale: dezvoltarea comunității, integrarea grupurilor vulnerabile și creșterea calității vieții;
- este necesară diversificarea și multiplicarea formelor de finanțare – bancară sau nebancară, rambursabilă sau nerambursabilă. În acest sens, recunoașterea proprietății intelectuale, valorizarea creativității și includerea capitalului imaterial în procesul de acordare a finanțărilor sunt elemente necesare.

A doua direcție este trecerea de la național la local și global în consolidarea mediului competitiv cultural prin:

- consolidarea unui management cultural local care să conducă la încurajarea unor proiecte ale sectorului prin valoarea culturală pe care o aduc în societate: revitalizarea prin cultură a zonelor în declin; introducerea în circuitul valorii a unor tradiții culturale; revitalizarea meșteșugurilor; formarea unei imagini a locului; conservarea unor moșteniri intelectuale, artistice sau industriale;
- mecanismele de sprijin funcționează efectiv în logica plasării cât mai aproape de centrul de gravitate sau de interes pentru inovare și direcții tematice de activitate, iar acesta nu se află de cele mai multe ori în plan național, ci global;
- afirmarea apartenenței la diferite segmente de preocupări globale creative devine o zonă atractivă pentru recunoașterea internațională;

- politica SCC este, în cele din urmă, o componentă a politicii de soft-power, componentă a unei strategii naționale de diplomatie publică și culturală (pe termen lung și mediu).

Soluția de a depăși capcana unui cerc vicios – lipsa resurselor economice împiedică avansul sectoarelor creative, iar acest handicap oferă resurse limitate de creștere – este orientarea continuă către consolidarea elementelor de bază ale oricărei creșteri, educație, resurse de vârf și antreprenoriat cultural prin:

- adăugarea pe piața muncii de competențe care lipsesc pentru situarea mai bună pe lanțul internațional de valoare;
- atragerea pe piața muncii de competențe care nu au fost formate în primul rând în lumina unei vocații antreprenoriat-artistice (de ex.: artiști, artizani, cercetători în știință și tehnologie, economiști).

În general, examinarea politicilor publice la nivel global indică ”o dependență continuă de intervenția publică” (Foord 2009). Eforturile se concentrează pe corectarea pieței în direcții precum (Foord 2009; ”Good practice report”):

- Facilități de deținere sau închiriere a proprietății;
- Dezvoltarea afacerii, consultanță și acces la rețele;
- Marketing internațional;
- Cadru legislativ;
- Granturi directe și scheme de împrumuturi;
- Stimulente fiscale;
- Infrastructură fizică și TIC;
- Infrastructură soft.

Cartea Verde: Eliberarea potențialului industriilor culturale și creative, document elaborat de Comisia Europeană în 2010, identifică principalele nevoi și probleme în legătură cu crearea unui mediu propice pentru creștere economică, pentru dezvoltarea și succesul importantului sector al industriilor culturale și creative, pornind de la nevoia de a susține și întări principalii facilitatori: spații pentru experimentare, inovare, și antreprenoriat, precum și ușurarea accesului la finanțare, realizarea unui cadru eficient și eficace de reglementare, protejarea drepturilor de proprietate intelectuală.

Observații:

Uniunea Europeană recunoaște faptul că, în ciuda potențialului extraordinar, sectoarele culturale și creative nu sunt îndeajuns de recunoscute și apreciate, în special în ceea ce privește abilitatea acestora de a accesa capital și finanțare pentru start-up-uri. Această provocare se datorează atât lipsei informațiilor clare din acest sector care limitează capacitatea finanțatorilor de a le recunoaște potențialul, cât și barierelor legislative, precum drepturilor pentru proprietatea intelectuală, taxelor și problemelor de mobilitate.

Temele noi ale creșterii, precum cunoașterea, cercetarea, inovația, sunt toate stimulate de creativitate și din acest motiv credem că prima direcție de valorificare a activelor SCC constă în recunoașterea efectivă a resurselor creative ca resurse economice.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Ținta atingerii unor valori echivalente cu 2% din PIB în 2020 din alocarea fondurilor naționale dedicate cercetării și dezvoltării este un proiect a cărui realizare depinde de valorificarea resurselor creative pe piață.

O consecință practică a recunoașterii efective a resurselor creative se regăsește cel puțin în două direcții de acțiune. În primul rând este vorba de dezvoltarea instituțională a grupurilor de lucru interdisciplinare pe întregul lanț al creativității – domenii umaniste, dar și servicii culturale, cercetare științifică, dezvoltare tehnologică, manifestări religioase. În mod curent, cadrul instituțional deja inițiat este părăsit curând de entuziasm. Ministerul Culturii a constituit încă din 2008 un grup de lucru care să elaboreze o propunere de politică publică pentru susținerea creativității, grup care, ”din varii motive, a fost când activat, când dezactivat” (CCDC 2014, p. 126).

În al doilea rând, identificarea și atragerea resurselor creative în strategiile de dezvoltare regionale conduc la consolidarea țesăturii sociale în economiile locale. Deși efectele indirecte se materializează în crearea unui climat favorabil afacerilor și atragerii de investiții, efectele imediate se regăsesc în dezvoltarea comunității, integrarea grupurilor vulnerabile și creșterea calității vieții.

Totodată, având în vedere vulnerabilitățile afacerilor din sectoarele creative și culturale și, în special, dificultățile legate de finanțare, este necesară o re poziționare a eforturilor în direcția diversificării și multiplicării formelor de finanțare – bancară sau nebancară, rambursabilă sau nerambursabilă. În acest sens, recunoașterea proprietății intelectuale, valorizarea creativității și includerea capitalului imaterial în procesul de acordare a finanțărilor sunt elemente necesare.

Semnalele date de unele instituții bancare importante din România, prin poziționarea alături de comunitatea creativă, dar și inițiativele private de tip crowdfunding sunt, fără îndoială, evoluții importante.

România nu este un nou-venit în circuitul global al cunoștințelor și inovării creative, dar este nevoită să depășească pentru moment un handicap al circumstanțelor în variate domenii sau pur și simplu să implementeze rapid măsurile strategice deja trasate în documentele programatice.

5.7. Strategii de proprietate intelectuală / industrială ale altor state

5.7.1. Strategia națională în domeniul proprietății intelectuale până în anul 2020 – Republica Moldova

Strategia națională în domeniul proprietății intelectuale până în anul 2020 definește perspectivele Sistemului național de proprietate intelectuală, obiectivele strategice, măsurile și acțiunile specifice pentru realizarea acestora. Aceasta strategie constituie o continuare a Strategiei de dezvoltare a sistemului național de protecție și utilizare a obiectelor de proprietate intelectuală până în anul 2010, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.1143 din 18 septembrie 2003 (în continuare – Strategia 2003).

Prin crearea și consolidarea sistemului legislativ în domeniul proprietății intelectuale, în Republica Moldova s-a constituit și a evoluat cadrul instituțional necesar pentru protecția, respectarea și apărarea drepturilor de PI. În prezent, acesta include următoarele instituții și structuri abilitate cu atribuții și responsabilități directe în domeniul proprietății intelectuale:

- Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală;
- Sistemul judiciar;
- Procuratura Generală;
- Serviciul Vamal;
- Ministerul Afacerilor Interne;
- Consiliul Concurenței;
- Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor;
- Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Importanța PI, prezența sa în toate domeniile vieții economice și sociale, atât la nivel național, cât și internațional, determină necesitatea implicării active în funcționarea Sistemului național de PI a autorităților publice centrale care, deși nu au atribuții și responsabilități directe în domeniul PI, joacă un rol deosebit în asigurarea condițiilor propice pentru crearea, utilizarea și valorificarea proprietății intelectuale. Cele mai importante în acest sens sînt:

- Academia de Științe a Moldovei;
- Ministerul Economiei;
- Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene;
- Ministerul Justiției;
- Ministerul Finanțelor;
- Ministerul Culturii;
- Ministerul Educației;

- Ministerul Sănătății.

În scopul abordării operative, complete și strategice a problemelor legate de funcționarea Sistemului național de PI, prin Hotărârea Guvernului nr.489 în anul 2008 a fost creată Comisia Națională pentru Proprietatea Intelectuală (CNPI) fiind aprobat și Regulamentul acesteia. Din componența CNPI fac parte persoane cu funcții de răspundere din următoarele instituții: AGEPI, Academia de Științe a Moldovei, Ministerul Economiei, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, Serviciul Vamal, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Centrul pentru Protecția Consumatorilor, Comitetul executiv al UTA Găgăuzia. Președinte al CNPI este viceprim-ministrul Republicii Moldova, ministrul economiei.

Viziunea strategică a strategiei este aceea ca Proprietatea intelectuală să devină un instrument fundamental în crearea unui mediu favorabil inovării, creativității și liberei concurențe, pentru dezvoltarea economică, socială și culturală a Republicii Moldova.

Caracterul complex și multifuncțional al proprietății intelectuale, implicarea sa în toate domeniile vieții economice, științifice, culturale și sociale a țării condiționează, pe de o parte, necesitatea unei abordări sistemice atât din punct de vedere juridic, cât și instituțional, iar pe de altă parte, gestionarea corectă a acesteia creează oportunitatea de a obține efecte sinergice pozitive în diverse domenii și de a stimula creativitatea, inovația și creșterea economică a țării.

Obiectivele generale și obiectivele specifice ale Strategiei de Proprietate Intelectuală sunt următoarele:

Obiectivul general 1. Încurajarea creării, protecției și utilizării proprietății intelectuale ca instrument-cheie în crearea condițiilor pentru tranziția țării la modelul inovațional al creșterii economice

Obiectivul specific 1.1. Sporirea rolului proprietății intelectuale și al inovării în dezvoltarea țării

Măsuri specifice de atingere a obiectivului:

- încurajarea formării unui climat inovațional favorabil, fundamentat pe valorile societății bazate pe cunoaștere și pe utilizarea eficientă a proprietății intelectuale;
- edificarea unui mediu concurențial matur, capabil să contribuie la investițiile în crearea și valorificarea produselor intelectuale inovative prin fundamentarea realistă a ratelor medii ale rentabilității în activitățile economice tradiționale;
- promovarea parteneriatelor dintre industrie și sfera C-D, dintre sectorul public și cel privat în scopul stimulării investițiilor private în cercetare, protecția DPI și inovare;
- crearea cadrului necesar pentru transformarea inovării în condiția majoră a creșterii competitivității și stimularea utilizării potențialului proprietății intelectuale ca instrument de obținere a avantajelor concurențiale;
- asigurarea corelației optime dintre reglementarea administrativă și cea bazată pe mecanismele de piață a modalităților de încurajare a activității intelectuale.

Obiectivul specific 1.2. Sporirea capacităților de inovare ale instituțiilor de cercetare, ale centrelor universitare și ale mediului de afaceri

Măsuri specifice de atingere a obiectivului:

- atragerea investițiilor sectorului privat în cercetare, inovare și protecție a proprietății intelectuale;
- dezvoltarea capacităților unităților publice de cercetare, întreprinderilor, mediului de afaceri privind managementul proprietății intelectuale;
- extinderea cererii de cercetare-dezvoltare-inovare prin sporirea potențialului de absorbție a inovațiilor de către mediul de afaceri;
- crearea cadrului necesar în vederea sporirii capacităților de C-D și de valorificare a DPI ale instituțiilor de cercetare, centrelor universitare și mediului de afaceri;
- elaborarea și aprobarea unor modalități de susținere a brevetării invențiilor în străinătate.

Obiectivul specific 1.3. Extinderea rolului proprietății intelectuale în promovarea comerțului și în atragerea investițiilor. Protecția și utilizarea adecvată a semnelor distinctive, de origine și calitate, a designului industrial și a specialităților tradiționale garantate

Măsuri specifice de atingere a obiectivului:

- diseminarea cunoștințelor privind rolul semnelor distinctive și al designului industrial în încurajarea concurenței, creșterea competitivității, promovarea comerțului și atragerea investițiilor;
- atragerea mai activă a PI, în special a mărcilor și indicațiilor geografice, în crearea, dezvoltarea și promovarea imaginii pozitive a țării în străinătate;
- promovarea brandului de țară în vederea îmbunătățirii imaginii produselor/serviciilor moldovenești;
- crearea premiselor de diminuare a riscurilor de contrafacere a produselor/serviciilor și de concurență neloială prin sporirea eficienței protecției semnelor distinctive și a designului industrial;
- elaborarea de recomandări în vederea avansării procesului de înregistrare și utilizare a indicațiilor geografice, a denumirilor de origine și a specialităților tradiționale garantate;
- instituirea unor mecanisme de coordonare a activităților de protecție și de utilizare a semnelor distinctive în mediul digital și în calitate de nume comerciale.

Obiectivul specific 1.4. Sporirea rolului dreptului de autor și al drepturilor conexe în dezvoltarea culturii, industriilor culturale și tehnologiilor informaționale

Măsuri specifice de atingere a obiectivului:

- continuarea procesului de modernizare a domeniului dreptului de autor și drepturilor conexe;
- crearea mecanismelor necesare în vederea sporirii nivelului de respectare a prevederilor legislației în domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe în mediul digital;
- elaborarea de recomandări și acordarea asistenței privind perfecționarea activității de gestiune colectivă a drepturilor de autor și conexe, consolidarea capacităților funcționale și a celor de conlucrare ale organizațiilor de gestiune colectivă din țară cu organizațiile de profil din străinătate;
- încurajarea activităților de conservare și protecție a folclorului și a patrimoniului cultural național;
- organizarea campaniilor de informare a publicului în vederea avansării procesului de prevenire și contracarare a fenomenelor de piraterie și contrafacere.

Obiectivul specific 1.5. Modernizarea instrumentelor de valorificare și promovare a proprietății intelectuale.

Măsuri specifice de atingere a obiectivului:

- asigurarea mobilității colectivelor de cercetare prin cooperarea instituțiilor și cercetătorilor din diverse sfere și domenii pentru realizarea în comun a unor proiecte inovaționale concrete;
- antrenarea sectorului privat în extinderea infrastructurii inovării prin încurajarea creării centrelor de consulting, informaționale, de transfer tehnologic etc.;
- încurajarea absorbției tehnologiilor avansate din străinătate în baza facilitării leasingului acestora, motivarea protecției invențiilor autohtone în alte țări, atragerea investițiilor străine în sectorul C-D-I etc.;
- asigurarea accesului mediului de afaceri la rezultatele cercetărilor finanțate din surse bugetare;
- elaborarea și aprobarea unor criterii adecvate privind atribuirea calificativelor “întreprindere inovativă”, “tehnologie avansată”, “produs nou (inovativ)”;
- aplicarea unor indicatori de progres ai inovării compatibili cu cei utilizați în UE: ponderea întreprinderilor inovative, ponderea produselor inovative în export, în PIB, în producția globală a întreprinderii etc.;
- încurajarea procesului de formare și extindere a pieței produselor intelectuale, crearea condițiilor pentru monitorizarea acesteia, atragerea invențiilor create din sursele bugetare și a know-how-ului în relațiile de piață;
- creșterea capacității de identificare a activelor imateriale ale întreprinderilor și a gradului de încadrare a acestora în bilanțurile contabile;
- susținerea activității de capitalizare a OPI prin eliminarea barierelor din calea includerii valorii lor în activele corporative și estimarea adecvată a acestora;
- adoptarea și asigurarea aplicării unor instrumente financiare eficiente de susținere și motivare a activităților de inovare (credite preferențiale, fonduri venture, facilități fiscale etc.).

Obiectivul specific 1.6. Încurajarea utilizării proprietății intelectuale de către întreprinderile mici și mijlocii

Măsuri specifice de atingere a obiectivului:

- informarea mediului de afaceri cu privire la oportunitățile comerciale oferite de PI și sporirea beneficiilor IMM provenite din utilizarea OPI;
- stimularea cu prioritate a procesului inovațional din cadrul IMM;
- oferirea accesului IMM la informațiile privind protecția proprietății intelectuale și serviciile de prediagnoză a PI;
- încurajarea creării și funcționării întreprinderilor mici și de tip start-up;
- asigurarea accesului IMM inovative la sursele financiare în condiții preferențiale (credite, granturi etc.);
- crearea condițiilor necesare pentru stimularea interesului IMM pentru dezvoltarea inovațională.

Obiectivul general 2. Perfecționarea continuă a cadrului normativ din domeniul proprietății intelectuale, inclusiv prin armonizarea lui cu legislația Uniunii Europene și implementarea tratatelor internaționale în materie la care Republica Moldova este parte.

Obiectivul specific 2.1. Continuarea procesului de perfecționare și armonizare a legislației în domeniul proprietății intelectuale

Măsuri specifice de atingere a obiectivului:

- monitorizarea permanentă a sistemului internațional și a celui din Uniunea Europeană de protecție și respectare a DPI în scopul evaluării gradului de armonizare a sistemului național și, la necesitate, elaborării proiectelor noi de reglementări;
- continuarea procesului de ajustare a legislației naționale la normele de procedură ale UE prin adoptarea unor modificări și completări ale regulamentelor conexe legilor de specialitate din domeniul PI;
- definitivarea elaborării actelor normative subordonate Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe, armonizată cu acquis-ul comunitar;
- completarea cadrului normativ național cu prevederi privind controlul ex-officio, întru realizarea obligațiilor ce revin Republicii Moldova în virtutea Acordului UE-RM privind protecția indicațiilor geografice;
- analiza comprehensivă și îmbunătățirea cadrului normativ național privind mijloacele de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală în Republica Moldova.

Obiectivul specific 2.2. Promovarea intereselor Republicii Moldova în procesul de elaborare a normelor de drept internațional în domeniul proprietății intelectuale în cadrul organizațiilor internaționale și regionale.

Măsuri specifice de atingere a obiectivului:

- elaborarea documentelor aferente participării și reprezentării intereselor naționale în cadrul Consiliului Interstatal pentru problemele protecției juridice și apărării proprietății intelectuale;
- participarea și reprezentarea intereselor naționale la lucrările Comitetelor permanente, ale Grupurilor de experți etc. în cadrul OMPI și al altor organisme internaționale axate pe problematica proprietății intelectuale.

Obiectivul general 3. Dezvoltarea și modernizarea Sistemului național de proprietate intelectuală, sporirea transparenței și coerenței sale.

Măsuri specifice de atingere a obiectivului:

- dezvoltarea unui grad mai înalt de cooperare și comunicare dintre instituțiile implicate în sistemul de PI;
- crearea și dezvoltarea sistemului național de protecție a indicațiilor geografice, a denumirilor de origine și a specialităților tradiționale garantate;
- preluarea celor mai bune practici europene din domeniul protecției obiectelor de PI și al respectării drepturilor de PI;
- armonizarea legislativă și instituțional-tehnică a sistemului național de brevete cu sistemul brevetului european;

- implementarea unui mecanism de colectare, procesare și diseminare a datelor privind respectarea drepturilor de PI, asigurarea unui dialog constructiv cu persoanele interesate;
- crearea cadrului necesar pentru consolidarea și susținerea infrastructurii inovaționale a unităților de cercetare-dezvoltare și a entităților de transfer tehnologic și inovare;
- dezvoltarea unor modalități eficiente și echilibrate privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală și lupta împotriva contrafacerii și pirateriei;
- dezvoltarea unei rețele de informare în domeniul proprietății intelectuale la nivel național, în corespundere cu practicile europene;
- acordarea asistenței în vederea perfecționării activității corpului de mandatar autorizați și a evaluatorilor în domeniul proprietății intelectuale;
- monitorizarea activităților și acordarea asistenței în vederea consolidării managementului organizațiilor de gestiune colectivă a dreptului de autor și a drepturilor conexe;
- sprijinirea activității uniunilor de creație și a altor asociații nonguvernamentale din țară care activează în domeniul PI.

Obiectivul general 4. Consolidarea capacităților instituționale ale organelor abilitate cu funcții și responsabilități privind protecția și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală și dezvoltarea unei infrastructuri eficiente de prevenire și combatere a fenomenelor contrafacerii și pirateriei

Obiectivul specific 4.1. Coordonarea activităților diverselor autorități publice implicate în protecția drepturilor de proprietate intelectuală prin intermediul unei conduceri strategice

Măsuri specifice de atingere a obiectivului:

- intensificarea activității CNPI în vederea dezvoltării unui sistem de bune practici privind protecția PI și de realizare a efectului maxim în reducerea pirateriei și contrafacerii;
- stabilirea de către CNPI a măsurilor necesare pentru corelarea responsabilităților instituțiilor publice în domeniul PI;
- elaborarea și adoptarea de către CNPI a unor metodologii de evaluare a cauzelor și a amplitudinii fenomenelor contrafacerii și pirateriei, precum și a contribuției PI la dezvoltarea economiei;
- crearea cadrului necesar pentru consolidarea rolului CNPI în dezvoltarea sistemului național de PI și în lupta cu pirateria și contrafacerea;
- crearea paginii web a CNPI în vederea asigurării unui grad înalt de transparență în activitatea acesteia.

Obiectivul specific 4.2. Consolidarea capacităților instituționale ale organelor abilitate cu funcții și responsabilități privind protecția juridică a proprietății intelectuale

Măsuri specifice de atingere a obiectivului:

- analiza comprehensivă a structurii instituțional-organizatorice și a capacităților AGEPI în vederea consolidării capacităților instituționale și operaționale ale AGEPI de a răspunde provocărilor globalizării și erei digitale, instituirea unui sistem de management al calității în activitățile AGEPI;
- dezvoltarea resurselor umane în domeniul PI prin asigurarea unui sistem de instruire și de formare

- continuă a personalului AGEPI, crearea unui sistem de pregătire a formatorilor (“train the trainer”) în domeniul PI;
- modernizarea sistemului tehnologiilor informaționale în AGEPI și ajustarea acestuia la tehnologiile utilizate în oficiile de PI din statele UE și OEB;
 - implementarea sistemului de depunere electronică a documentelor utilizând semnătura digitală și gestionarea electronică a documentelor în cadrul AGEPI;
 - diversificarea serviciilor în domeniul proprietății intelectuale și creșterea calității acestora;
 - extinderea activităților de promovare a sistemului național de PI la nivel local și regional; preluarea celor mai bune practici privind sensibilizarea, educarea și familiarizarea publicului cu domeniul și importanța PI;
 - intensificarea cooperării AGEPI cu autoritățile naționale ce dețin atribuții și responsabilități în domeniul proprietății intelectuale, cu Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM), cu instituții și asociații de susținere a activității antreprenoriale, precum și cu organismele europene și internaționale;
 - elaborarea mecanismelor practice de consolidare a capacităților instituționale și operaționale ale autorităților competente;
 - pentru produsele din domeniile reglementate, precum și celor ce țin de înregistrarea și producerea specialităților tradiționale garantate.

Obiectivul specific 4.3. Consolidarea capacităților instituționale ale organelor abilitate cu funcții și responsabilități privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

Măsuri specifice de atingere a obiectivului:

- dezvoltarea unei strategii de îmbunătățire a performanțelor și sporire a capacităților Serviciului Vamal privind depistarea cazurilor de încălcare a drepturilor de proprietate intelectuală la frontieră;
- extinderea activității Serviciului Vamal asupra controalelor exportului și tranzitului;
- consolidarea relațiilor de cooperare a Serviciului Vamal, a Ministerului Afacerilor Interne și a AGEPI cu principalii deținători ai drepturilor de PI;
- preluarea celor mai bune practici ale țărilor membre UE referitoare la standardele statistice privind încălcarea drepturilor de PI și sporirea capacităților Ministerului Afacerilor Interne;
- specializarea și instruirea judecătorilor, instituirea expertizei tehnice specializate în domeniul PI;
- realizarea acțiunilor de prevenire și combatere a criminalității împotriva PI și sporirea capacităților instituționale ale instituțiilor abilitate privind investigarea cazurilor de încălcare a drepturilor de PI;
- elaborarea și promovarea politicii concurențiale aferente exercitării drepturilor de PI și consolidarea capacităților Consiliul Concurenței (CC) de combatere a acțiunilor anticoncurențiale ce implică domeniul protecției concurenței și exercitarea drepturilor de proprietate intelectuală.

Obiectivul general 5. Promovarea și dezvoltarea unei culturi înalte în materie de proprietate intelectuală, sensibilizarea și conștientizarea publicului larg cu privire la rolul proprietății intelectuale și sporirea interesului față de protecția și respectarea drepturilor de proprietate intelectuală

Obiectivul specific 5.1. Sporirea accesului la informațiile și cunoștințele din domeniul proprietății intelectuale

Măsuri specifice de atingere a obiectivului:

- crearea și dezvoltarea rețelei naționale de centre regionale/teritoriale de PI;
- informarea societății cu privire la rolul PI pentru creșterea competitivității întreprinderilor, dezvoltarea economică, socială și culturală a țării;
- diseminarea și popularizarea continuă a cunoștințelor privind legislația din domeniul PI, importanța protecției și respectării drepturilor de PI pentru diferite categorii de utilizatori ai sistemului național de PI;
- oferirea accesului la informația și cunoștințele din domeniul PI prin intermediul mijloacelor moderne și al tehnologiilor informaționale și de comunicare (pagina web AGEPI și ale altor instituții și organizații cu responsabilități în domeniul PI);
- utilizarea mijloacelor informatice și de comunicare în scopul combaterii încălcărilor drepturilor de PI: menținerea și promovarea site-ului www.stopirateria.md.

Obiectivul specific 5.2. Instruirea și educarea în domeniul proprietății intelectuale prin intermediul sistemului de învățământ preuniversitar, universitar și postuniversitar

Măsuri specifice de atingere a obiectivului:

- introducerea predării cunoștințelor din domeniul proprietății intelectuale prin intermediul sistemului de învățământ la toate etapele de instruire;
- pregătirea specialiștilor cu studii speciale în domeniul proprietății intelectuale prin crearea specializărilor la masterat în domeniul PI;
- organizarea cursurilor de pregătire profesională în domeniul protecției PI pentru profesorii facultăților de drept, facultăților tehnice și economice ale instituțiilor de învățământ din republică în vederea consolidării capacităților cadrelor didactice;
- realizarea activităților menite să sporească interesul și gradul de conștientizare de către tineretul studios a importanței PI în soluționarea problemelor actuale ale societății (Schimbarea climei, Implementarea inovațiilor verzi; PI și sănătatea publică; protecția cunoștințelor tradiționale și a folclorului etc.);
- organizarea activităților de sensibilizare în domeniul PI a elevilor din instituțiile de învățământ preuniversitar din republică;
- promovarea creativității tinerei generații prin susținerea activității de cercetare și inovare în rândul elevilor;
- elaborarea și editarea materialelor educaționale și promoționale din domeniul PI pentru elevi și studenți.

Obiectivul specific 5.3. Creșterea gradului de conștientizare a importanței drepturilor de proprietate intelectuală de către societate

Măsuri specifice de atingere a obiectivului:

- elaborarea și realizarea programelor de promovare și diseminare a informației cu privire la drepturile de proprietate intelectuală (prin intermediul materialelor video și a materialelor tipărite);
- desfășurarea activităților de informare a consumatorilor cu privire la pericolele produselor piratate și contrafăcute;
- organizarea campaniilor naționale de luptă cu fenomenele contrafacerii și pirateriei;
- organizarea cursurilor de instruire de scurtă durată pentru jurnaliștii ce activează în domeniul PI, cu participarea specialiștilor AGEPI și a instituțiilor abilitate în domeniu, cu invitarea experților internaționali;
- organizarea concursului jurnaliștilor pentru cea mai bună expunere a problemelor legate de dezvoltarea activității tehnico-științifice, inovaționale și de raționalizare din țară, precum și diseminarea informației din domeniul PI

Obiectivul general 6. Dezvoltarea cooperării internaționale, regionale și bilaterale în domeniul proprietăți intelectuale și integrarea Republicii Moldova în spațiul intelectual internațional și european

Măsuri specifice de atingere a obiectivului:

- consolidarea colaborării cu instituțiile Uniunii Europene în domeniul PI;
- intensificarea colaborării cu Oficiul European de Brevete în scopul armonizării procedurilor naționale de protecție a invențiilor prin brevet cu sistemul brevetului european din perspectiva accederii Republicii Moldova la acest sistem;
- consolidarea colaborării cu oficiile naționale de PI, organizațiile guvernamentale și nonguvernamentale din domeniul PI;
- aderarea la convenții și tratate internaționale noi din domeniul PI;
- internaționalizarea protecției OPI, conjugarea eforturilor în vederea combaterii fenomenelor contrafacerii și pirateriei la nivel local, regional și internațional;
- monitorizarea îndeplinirii angajamentelor asumate în virtutea tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Principalii indicatori de monitorizare ai realizării prevederilor Strategiei sunt următorii:

- numărul de cereri de brevetare a invențiilor/înregistrare (protecție) a OPI;
- numărul de invenții brevetate/OPI înregistrate (protejate) în Republica Moldova;
- numărul de invenții brevetate/OPI înregistrate (protejate) în străinătate, avînd ca țară de origine Republica Moldova;
- distribuția OPI protejate, în funcție de origine, pe diferite sectoare economice;
- numărul de brevete menținute în vigoare și "vîrsta" medie a acestora;
- numărul de OPI valabile;
- numărul de tranzacții înregistrate care cuprind OPI;

- numărul de OPI gajate;
- numărul de brevete de invenție implementate și efectul lor economic;
- cuantumul surselor financiare utilizate pentru finanțarea cercetării și inovării și ponderea lor în PIB;
- stimulentele în susținerea inovării;
- ponderea întreprinderilor inovative în totalul acestora;
- numărul de rezidenți ai parcurilor științifico-tehnologice și a incubatoarelor de inovare;
- ponderea activelor imateriale în totalul activelor pe termen lung;
- rata pirateriei și contrafacerii;
- numărul de marcaje de control eliberate;
- numărul de litigii cu implicarea OPI și rezultatele acestora;
- numărul de controale realizate privind respectarea DPI (ex-officio și la sesizare) și rezultatele acestora;
- numărul de dosare contravenționale/penale intentate în domeniul PI și datele relevante referitoare la acestea (OPI, tipul contravenției, hotărîrea instanței, prejudiciul cauzat etc.);
- numărul de OPI care beneficiază de protecție la frontieră în baza cererilor de intervenție;
- numărul de rețineri la frontieră (în baza procedurii ex-officio și în baza cererii de intervenție) și rezultatele acestora;
- numărul de centre de informare în domeniul PI organizate în teritoriul țării;
- numărul de cercetări documentare executate, repartizate pe OPI și solicitanți;
- numărul de persoane școlarizate în domeniul PI;
- numărul de cadre didactice și studenți instruiți în domeniul PI;
- numărul de seminare și conferințe organizate;
- numărul de expoziții de promovare a PI organizate în țară și peste hotare;
- numărul de emisiuni radio și TV organizate pe tematica PI;
- numărul de campanii de informare a publicului organizate;
- numărul de materiale promoționale din domeniul PI elaborate și diseminate;
- volumul produselor cu IG și DO exportate etc.

5.7.2. Strategia de proprietate intelectuală a Republicii Serbia 2018-2022

Documentul este structurat pe următoarele secțiuni:

I. Considerații Preliminare

1. Conceptul de proprietate intelectuală (definiție, cuprindere, istoric)
2. Importanța proprietății intelectuale (referiri la studii și statistici, contribuție la PIB etc.)
3. Principalele obiective ale Strategiei de proprietate intelectuală Serbia 2018-2022
 - a. Armonizarea legislației naționale cu legislația europeană în domeniul proprietății intelectuale
 - b. Consolidarea capacității de supraveghere a protecției drepturilor de proprietate intelectuală
 - c. Educarea și creșterea capacităților de transfer de know-how prin îmbunătățirea gradului de implementare a proprietății intelectuale în economie
4. Strategia de dezvoltare a proprietății intelectuale Serbia 2011-2015 (prezentare a strategiei anterioare: obiective, legislație, gradul de digitalizare al sistemului, modificări/simplificări de proceduri, funcționarea instituțiilor de supraveghere/control)

II. Sistemul Proprietății Intelectuale în Serbia

- Cadrul legal în domeniul proprietății intelectuale
- Integrarea europeană în domeniul proprietății intelectuale
- Cadrul instituțional al sistemului de proprietate intelectuală în Serbia (instituții responsabile – atribuții în domeniul proprietății intelectuale)
- Infrastructura sistemului național de proprietate intelectuală (reprezentanții drepturilor de proprietate intelectuală, organizații pentru drepturile colective de proprietate intelectuală, centre de transfer tehnologic etc.).

III. Obiectivele Strategiei de Proprietate Intelectuală a Serbiei 2018-2022

Obiectivul 1. Armonizarea legislației naționale cu legislația europeană în domeniul proprietății intelectuale

Măsuri legislative:

- Adoptarea legii pentru copyright și drepturi conexe
- Adoptarea legii asupra mărcilor
- Adoptarea legii asupra patentelor
- Adoptarea legii asupra topografiilor produselor bazate pe semi-conductori
- Adoptarea legii privind protecția eficientă a drepturilor de proprietate intelectuală
- Adoptarea legii privind secretul de afaceri
- Accesul Republicii Serbia în cadrul tratatelor internaționale privind drepturile de proprietate intelectuală – Tratatul de la Beijing asupra drepturilor intelectuale în domeniul audiovizual și Tratatul de la Marrakesh pentru facilitarea accesului persoanelor cu deficit de vedere sau cu alte dizabilități la lucrările publicate.

Măsură instituțională: Consolidarea coordonării instituționale între părțile interesate cu scopul întăririi supravegherii asupra drepturilor de proprietate intelectuală

Obiectivul 2. Consolidarea capacității de supraveghere a protecției drepturilor de proprietate intelectuală

Obiectiv specific 2.1 Protejarea proprietății intelectuale – obiectiv prioritar al Guvernului

Activități:

- Îmbunătățirea modalităților de colectare și procesare a datelor statistice cu privire la rezultatele fixate în domeniul protejării drepturilor de proprietate intelectuală de către instituțiile responsabile în monitorizarea drepturilor de proprietate intelectuală;
- Extinderea luptei contra crimei organizate, inclusiv în cazul infracțiunilor în domeniul proprietății intelectuale

Indicatori:

- Reducerea contrafacerii și pirateriei
- Creșterea numărului de controale/inspecții
- Reducerea duratei procedurilor judiciare

Obiectiv specific 2.2 Consolidarea instituțională a instituțiilor responsabile cu protecția drepturilor de proprietate intelectuală

Activități:

- elaborarea și completarea procedurilor, metodologiilor, studiilor, bazelor de date și a altor documente similar cu scopul de a eficientiza activitatea instituțiilor responsabile cu protecția drepturilor de proprietate intelectuală;
- Organizarea unor sesiuni de formare pentru angajații instituțiilor responsabile cu protecția drepturilor de proprietate intelectuală pentru continua specializare a acestora în combaterea infracțiunilor în domeniul proprietății intelectuale.

Obiectiv specific 2.3 – Ameliorarea coordonării între instituțiile responsabile cu protecția drepturilor de proprietate intelectuală

Activități:

- Crearea unui grup de lucru pentru schimbul de date în domeniul protecției drepturilor de proprietate intelectuală;
- Crearea unui grup de lucru pentru creșterea conștientizării asupra fenomenelor contrafacerilor și a pirateriei;
- Organizarea de conferințe anuale pe tematica consolidării protecției drepturilor de proprietate intelectuală și a creșterii conștientizării asupra fenomenelor contrafacerilor și a pirateriei;
- Crearea unui grup de lucru însărcinat cu colectarea și analizarea datelor precum și cu identificarea tendințelor în domeniul încălcării drepturilor de proprietate intelectuală;
- Stabilirea unor cooperări internaționale cu instituțiile responsabile cu protecția drepturilor de proprietate intelectuală;

Obiectivul 3. Educarea și creșterea capacităților de transfer de know-how prin îmbunătățirea gradului de implementare a proprietății intelectuale în economie

Activități:

- Introducerea de cursuri în domeniul proprietății intelectuale prin programe acreditate de studii în universități sau alte forme de educație continuă;
- Creșterea nivelului de conștientizare a sistemului de management a protecției drepturilor de proprietate intelectuală în cadrul mediului universitar și a sistemului de cercetare prin intermediul unor cursuri organizate de Oficiul Proprietății Intelectuale în colaborare cu EIPO, EPO, Centrele de Transfer Tehnologic și alte organizații care susțin inovarea;
- Adoptarea și implementarea recomandărilor conținute în “Recomandări naționale pentru universitățile și institutele din Serbia pentru managementul proprietății intelectuale în activitățile de transfer de cunoaștere” elaborat de o echipă de experți pentru reforma educației universitare;
- Creșterea nivelului de informare a mediului de afaceri în domeniul protecției și utilizării drepturilor de proprietate intelectuală prin intermediul activităților Oficiului Proprietății Intelectuale (Centrul de educare și informare) în cooperare cu organizații reprezentative (camera de comerț, asociații profesionale, agenții de dezvoltare etc.)
- Furnizarea de sprijin în cadrul diferitelor programe de finanțare în vederea protejării drepturilor de proprietate intelectuală în străinătate în vederea comercializării cu succes a produselor/serviciilor rezultate în urma implementării proiectelor finanțate.

IV. Evaluarea Rezultatelor și a Cheltuielilor Referitoare la Implementarea Strategiei de Proprietate Intelectuală Serbia 2018-2022

Rezultatele propuse ale implementării strategiei de proprietate intelectuală Serbia 2018-2022:

- Armonizarea legislației naționale în domeniul proprietății intelectuale cu acquis-ul UE;
- Îmbunătățirea coordonării între instituțiile responsabile cu protejarea drepturilor de proprietate intelectuală;
- Înființarea unor compartimente administrative specializate în supravegherea drepturilor de proprietate intelectuală;
- Creșterea capacității administrative a instituțiilor responsabile cu protejarea drepturilor de proprietate intelectuală;
- Ameliorarea imaginii Republicii Serbia ca stat care oferă o protecție eficientă a drepturilor de proprietate intelectuală, contribuind astfel la atragerea investițiilor străine în domeniul produselor și tehnologiilor avansate;
- Creșterea nivelului de informare a publicului în ceea ce privește importanța proprietății intelectuale la nivel economico-social ceea ce va conduce la reducerea cererii pentru bunuri/servicii contrafăcute/pirate;
- Creșterea gradului de adoptare a elementelor de proprietate intelectuală în economie.

V. Indicatori de monitorizare a implementării strategiei de proprietate intelectuală

Indicatori pentru obiectivul 1. Armonizarea legislației naționale cu legislația europeană în domeniul proprietății intelectuale:

- Evaluarea pozitivă a capitolului 7 – Proprietatea intelectuală în raportul anual elaborat de Comisia Europeană pentru monitorizarea progresului înregistrat de Serbia în vederea aderării la UE;
- Implementarea întregului set de recomandări conținut în Raportul Final al proiectului de twinning “Consolidarea drepturilor de proprietate intelectuală” din cadrul activităților destinate sprijinirii armonizării legislației sârbe cu standardele UE;
- Adoptarea amendamentelor la Legea Drepturilor de Autor, Legea asupra Mărcilor, Legea asupra Patentelor, Legea asupra topografiei produselor bazate pe semi-conductori, Legea de înființare a autorităților special pentru supravegherea protecției eficiente a drepturilor de proprietate intelectuală, Legea asupra secretului de afaceri;
- Accesul Serbiei la convențiile multilaterale asupra proprietății intelectuale, industriale și comerciale.

Indicatori pentru obiectivul 2. Consolidarea capacității de supraveghere a protecției drepturilor de proprietate intelectuală

Obiectiv specific 2.1 Protejarea proprietății intelectuale

- Număr rapoarte de control privind unificarea colectării și procesării datelor statistice
- Includerea infracrișunilor de proprietate intelectuală în evaluările la nivel național privind amenințările de crimă organizată (analiza SOCTA)

Obiectiv specific 2.2 Consolidarea instituțională a instituțiilor responsabile cu protecția drepturilor de proprietate intelectuală

- Număr de compartimente administrative înființate pentru supravegherea drepturilor de proprietate intelectuală și numărul de angajați al acestora;
- Număr rapoarte de control privind unificarea misiunilor de control/supoervizare în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală;
- Număr de evenimente de formare (seminarii workshop-uri) privind încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală pentru angajații din cadrul compartimentelor administrative înființate pentru supravegherea drepturilor de proprietate intelectuală

Obiectiv specific 2.3 – Ameliorarea coordonării între instituțiile responsabile cu protecția drepturilor de proprietate intelectuală

- Număr rapoarte rezultate în urma întâlnirilor Comitetului de Coordonare;
- Număr de rapoarte rezultate în urma întâlnirilor Grupului de Lucru pentru creșterea conștientizării asupra contrafacției și pirateriei;
- Număr conferințe anuale organizate pe tema proprietății intelectuale;
- Număr de rapoarte rezultate în urma întâlnirilor Grupului de Lucru pentru schimbul de date în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală;
- Adoptarea unui act normative privind înființarea unui grup de lucru pentru colectarea informațiilor, abaliza datelor și identificarea tendințelor în ce privește încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală;

- Număr de măsuri în vederea aplicării legilor privind protecția proprietății intelectuale (de ex. număr site-uri internet interzise pentru comercializare produse contrafăcute).

Indicatori pentru Obiectivul specific 3. Educarea și creșterea capacităților de transfer de know-how prin îmbunătățirea gradului de implementare a proprietății intelectuale în economie

- Număr de profesori instruiți în domeniul proprietății intelectuale
- Curricule elaborate pentru profesori în domeniul proprietății intelectuale
- Număr de cursuri, în special în cadrul universităților tehnice, în domeniul proprietății intelectuale
- Număr de training-uri organizate în cadrul universităților și institutelor de cercetare
- Număr de birouri de transfer tehnologic înființate și numărul de angajați ai acestora
- Adoptarea legislației privitoare la activitățile cu caracter inovator
- Număr de linii de finanțare dedicate protecției drepturilor de proprietate intelectuală.

5.7.3. Strategia Agenției Ungare de Brevete 2007-2010

Documentul este structurat pe următoarele secțiuni:

I. Considerații Preliminare

1. Data înființării instituției
2. Legislația aferentă proprietății intelectuale
3. Atribuțiile instituției
4. Aderarea la organizații internaționale
5. Strategii anterioare ale instituției
6. Misiune:

Misiunea Agenției Ungare de Brevete (AUB), în calitate de instituție guvernamentală responsabilă pentru protecția proprietății intelectuale și de furnizarea de servicii de calitate, este aceea de a implementa și a dezvolta în mod eficient sisteme de proprietate industrială și drepturi de autori necesare pentru creșterea unei economii bazate pe cunoaștere, inovativă și competitivă

- Protejarea proprietății intelectuale a devenit un element cheie în crearea unui mediu de afaceri prietenos care stimulează inovația; a devenit astfel o precondiție a competitivității;
- Obiectivul AUB este acela de a face din protejarea proprietății intelectuale a creațiilor tehnice, ale semnelor distinctive utilizate în mediul concurențial precum și protecția drepturilor de autor pentru creațiile literare, științifice și artistice obiective de importanță strategică, parte integrantă în sistemul național științific, de cercetare-dezvoltare și de inovare;
- Misiunea AUB se desfășoară într-un cadru caracterizat prin excelență internațională, cooperare europeană intensivă și eficiența afacerilor;
- Sistemul instituțional și de reglementări al proprietății intelectuale contribuie la dezvoltarea sectoarelor economice de înaltă tehnologie, producând valoare adăugată în economie și îmbunătățind poziția pe piață a sectorului industriei creative;

O direcție strategică a instituției o reprezintă politicile de informare, educare și promovare a proprietății intelectuale cu scopul creșterii conștientizării și a recunoașterii sociale a importanței proprietății intelectuale.

7. Legătura documentului cu alte documente strategice

- Programul de guvernare al Ungariei
- Strategia Ministerului Economiei
- Strategia de cercetare-inovare

8. Documente relevante la nivel European și global

World Intellectual Property Organization (WIPO)

Council for TRIPS of the World Trade Organization (WTO)

UNESCO

Anti-Counterfeiting Trade Agreement

OECD

Strategia Lisabona

US patent office strategy

Gowers Review UK

9. Principalele linii de dezvoltare a strategiei

- O revigorare a activității UAB contribuind la îmbunătățirea competitivității economiei ungare, în conformitate cu cerințele cooperării europene și internaționale și în beneficiul diferitelor nevoi ale clienților;
- Pregătirea legislației în vederea unei reglementări prietenoase pentru beneficiarii serviciilor UAB și o diplomație a proprietății intelectuale care să îmbine cu succes interese Ungariei cu cele ale UE;
- Susținerea inovării la nivel național și crearea de instrumente pentru încurajarea competiției prin furnizarea de servicii de calitate;
- O organizație eficientă, construită pe obiective.

Cei 4 piloni ai strategiei

1. Autoritatea AUB
2. Activități legale și diplomația proprietății intelectuale
3. Sprijin pentru inovare
4. Consolidare instituțională

II. Analiza Premergătoare Strategiei Agenției Ungare de Brevete

10. Analiza situației

- Proprietate intelectuală
- Instituția responsabilă cu protejarea proprietății intelectuale
- Protejarea brevetelor (în lume și în Ungaria; munca de examinare a patentelor; sistemul de înregistrare electronică)
- Protejarea mărcilor

- Protejarea desenelor
- Protejarea indicațiilor geografice
- Drepturile de autor
- Legăturile internaționale ale UAB
- Proiectele UAB
- Reprezentarea internațională a UAB (destinațiile vizitelor externe ale membrilor instituției)
- Sprijinul pentru inovare
- Managementul instituției (statutul instituției, resurse umane, infrastructura IT&C)
- Analiza SWOT privind funcționarea instituției

III. Viziunea Strategiei

11. Viziunea pentru 2010

Agenția Ungară de Brevete – în calitate de centru de competență cu un rol regional decisiv în rețeaua europeană de cooperare – contribuie la stimularea unei economii dinamice bazate pe inovare, prin activități și servicii competitive, diferențiate și flexibile, recunoscute la nivel internațional. În desfășurarea activității sale, AUB se bazează pe un cadru de reglementare consolidat și transparent, pe un capital uman dezvoltat și în continuă dezvoltare precum și prin promovarea dialogului pe baza mijloacelor de comunicare.

IV. Obiectivele Strategiei

12. Obiective strategice – acțiuni și măsuri

Obiectiv Strategic 1. Un profil oficial reînnoit al instituției

Act 1.1. Desfășurarea de noi activități prin aprofundarea cooperării la nivel European și internațional

Act 1.2 Recunoașterea activităților AUB pe baza unor sisteme recunoscute internațional de management de calitate și sisteme de control

Act 1.3 Consolidarea activității oficiale a instituției prin simplificarea procedurilor de lucru sau, dacă este cazul, prin accelerarea/îmbogățirea acestora în vederea deservirii unei cereri diferențiate de servicii

Act 1.4 Restructurarea sistemelor administrative și IT și armonizarea lor cu aplicațiile informatice europene și ungare

Act 1.5 Popularizarea atribuțiilor și serviciilor AUB de protecție a drepturilor de autor

Obiectiv Strategic 2. Un cadru de reglementare prietenos și o diplomatie proactivă a drepturilor de proprietate intelectuală

Act 2.1 Consolidarea legislației în privința obligației asumate în fața instanței (undertaking) și un mediu de afaceri prietenos printr-un cadru de reglementare transparent, clar, predictibil și

coerent; se urmărește construirea unui cadru legal care să ofere beneficii utilizatorilor fără să dăuneze interesului public;

Act 2.2 Încurajarea reformării sistemului European de brevete în sensul interesului național. Sistemul de brevete trebuie să țină cont de principiile eficienței costurilor, șanselor și oportunităților egale, certitudinea actului legislativ și legitimitatea democratică, precum și sprijinirea competitivității industriei europene;

Act 2.3 Sprijinirea, conform strategiei ungare de integrare europeană, a unei dezvoltări echilibrate a sistemului de protecție comunitară pentru infrastructura națională de proprietate industrială;

Act 2.4 AUB se va implica într-o manieră proactivă în vederea ameliorării cadrului global de protecție a proprietății intelectuale;

Act 2.5 Utilizarea eficientă a oportunităților oferite de proiectele cu finanțare europeană și internațională precum și acordurile/protocoalele de cooperare tehnică;

Act 2.6 În calitate de centru de excelență, AUB va avea un rol major în cooperarea la nivel regional cu celelalte țări central europene.

Obiectiv Strategic 3. Sprijinirea inovării și stimularea competiției

AUB a demarat un plan de acțiuni, bazat pe demersurile EPO și ale Comisiei Europene, concentrat asupra a patru grupuri-țintă. Obiectivele acestui plan sunt:

- Intensificarea activităților de proprietate intelectuală la nivelul IMM-urilor în cadrul programului VIVACE;
- Formarea de clustere și centre de transfer tehnologic în universități, institute de cercetare și alte centre de cunoaștere;
- Consolidarea sistemelor de recunoaștere a proprietății intelectuale în cadrul instituțiilor statului;
- Oferirea de informații către publicul larg, inclusiv prin transmiterea datelor de contact ale agențiilor/firmelor specializate în proprietate intelectuală și drepturi de autor.

Act 3.1 Dezvoltarea potențialului de informare și educare a AUB printr-o gamă mai extinsă de servicii de proprietate industrială și drepturi de autor;

Act 3.2 Extinderea gradului de difuzare a educației referitoare la proprietatea industrială și drepturile de autor prin înființarea unui centru de cunoaștere și cooperare în domeniul cunoașterii proprietății intelectuale; În cadrul acestei activități este prevăzută o măsură care prevede ca toți absolvenții de învățământ superior (fie tehnic, fie umanist) să fie în posesia de cunoștințe referitoare la proprietate industrială și drepturi de autor.

Act 3.3 Incorporarea elementelor de proprietate intelectuală în activitatea instituțiilor naționale responsabile cu inovarea, cercetarea și dezvoltarea;

Act 3.4 Participarea mai extinsă la programele internaționale de cooperare în domeniul recunoașterii importanței protecției proprietății intelectuale și de stimulare a inovării prin acorduri bi- sau multilaterale și prin proceduri de achiziție;

Act 3.5 Implementarea măsurilor de sprijin a drepturilor de proprietate intelectuală, ca mijloc în strategia de combatere a economiei subterane, prin colaborarea și coordonarea măsurilor cu instituțiile responsabile cu lupta împotriva evaziunii și a contrafacerilor.

Obiectiv Strategic 4. O activitate mai eficientă a AUB orientată spre sarcini

Acest obiectiv vizează o desfășurare eficientă a atribuțiilor AUB printr-un management independent, finanțat prin resurse proprii și utilizarea unor resurse umane calificate într-o organizație structurată și flexibilă.

Act 4.1 Consolidarea unei culturi organizaționale adaptative și bazate pe învățare continuă pentru implementarea cu succes a strategiei

Act 4.2 Fructificarea și dezvoltarea capitalului de cunoaștere a AUB

Act 4.3 Utilizarea mijloacelor de informare și comunicare a AUB într-o modalitate coordonată și focalizată pe grupurile-țintă relevante pentru AUB.

5.7.4. Strategia Națională de Proprietate Intelectuală – Filipine 2020-2025

Documentul este structurat pe următoarele secțiuni:

1. Cuvânt înainte
2. Sumar executive
3. Introducere

De ce proprietatea intelectuală este importantă?

- Drepturile de proprietate intelectuală sunt recunoscute ca aparținând setului de drepturi de bază ale omului (Declarația Universală a Drepturilor Omului, Art. 27)
- Pentru bunăstarea socială și dezvoltare. Mărcile oferă calitate și siguranță consumatorilor, permițându-le să distingă între produse. Rezultatele creației artistice se datorează inclusiv motivării autorilor prin beneficiile materiale și morale a muncii lor. Brevetele încurajează cercetarea și dezvoltarea oferind drepturi exclusive pentru o perioadă limitată de timp inventatorilor. Deși drepturile de proprietate intelectuală sunt drepturi private, este necesară găsirea unui echilibru cu prezervarea interesului public.
- Pentru conservarea patrimoniului cultural. În 2009 Organizația Mondială de Proprietate Intelectuală (WIPO) a decis necesitatea protejării culturii tradiționale, a resurselor genetice, a folclorului, sprijinind astfel comunitățile locale să obțină o valoare economică din drepturile lor de proprietate intelectuală, generând astfel un capital necesar utilizabil în dezvoltarea și implementarea unor viitoare proiecte de conservare a identității culturale.
- Pentru dezvoltare economică. Un studiu realizat de WIPO în 2014 estima că industriile bazate pe drepturi de autor au contribuit cu circa 7,34% la PIB-ul Filipine în 2010. Exporturile bazate pe drepturi de autor (3,06% din totaluri export) au depășit importurile bazate pe drepturi de autor

(0,81%). Totalul angajaților din industriile bazate pe drepturi de autor formau circa 14% din totalul angajaților în economia filipineză. În ce privește contribuția mărcilor, Asociația Internațională a Mărcilor a realizat un studiu privitor la economiile sud-asiatice și industriile bazate pe utilizarea mărcilor a descoperit o corelație puternică între utilizarea mărcilor și impactul acestora asupra PIB, exporturi și forța de muncă. Între 2012 și 2015, activitățile economice bazate pe utilizarea mărcilor au contribuit cu cca. 17% la formarea PIB-ului Filipine iar, indirect, cu circa 41%. 47% din exporturile filipineze provind de la firme ce utilizează mărci.

- Pentru inovare inclusivă. Sistemul de proprietate intelectuală poate ajuta o țară să își atingă scopurile de inovare inclusive. Astfel, modelele de utilitate ajută IMM-urile și mediul academic să fructifice activitatea de cercetare și difuzarea rezultatelor către societate. De asemenea protejarea resurselor genetice și a tradițiilor culturale a comunităților locale promovează creșterea inovării inclusiv prin încorporarea grupurilor minoritare în rezultatele acestor activități de protejare de drepturi de proprietate intelectuală.
- Pentru indicatorii internaționali referitori la proprietatea intelectuală. Mediul proprietății intelectuale a unei țări este un indicator important utilizat pentru determinarea gradului de dezvoltare/sofisticare a aspectelor sociale, economice, culturale și tehnologice ale unei societăți. Unul din cei mai utilizați indicatori este Indexul global al inovării (IIG), dezvoltat de INSEAD și WIPO. IIG acoperă 120 economii contribuind la 90% din PIB-ul global, analizând diferitele componente ale ecosistemului de inovare. Multe dintre aceste componente sunt direct legate de sistemele de proprietate intelectuală. Un alt indicator de măsurare a dezvoltării este Indexul Global al Competitivității cuantificând potențialul de competitivitate pe termen lung a 140 de țări pe baza unor criterii precum sistemul de protecție a drepturilor de proprietate intelectuală. Proprietatea intelectuală produce efecte inclusiv asupra dezvoltării socio-economice și a capitalului uman. Inventatorii și antreprenorii sunt încurajați să își investească timpul și resursele în procesele de cercetare-dezvoltare. Un ciclu virtuos constând în crearea de cunoaștere, achiziția și protecția de drepturi de proprietate intelectuală, comercializarea acestor drepturi contribuie la atingerea obiectivelor de dezvoltare a capitalului uman, de respectare a drepturilor omului.

4. Ecosistemul proprietății intelectuale

- a. Acorduri și înțelegeri internaționale (tratate, convenții, acorduri comerciale, cooperare regională, cooperare bilaterală);
- b. Ecosistemul de inovare din Filipine (cercetare-dezvoltare – nivelul cheltuielilor de C&D în buget, comparația cu alte state din regiune -, legătura industrie și mediul de afaceri, capital uman/educație/programe de formare, legislația asupra inovării, stimulente financiare/impozitare privind inovarea);
- c. Ecosistemul industriei creative din Filipine (potențialul economiei creative, capital uman și sistemul educativ, gradul de difuzare a informațiilor privitoare la drepturile de autor).
- d. Ecosistemul proprietății intelectuale din Filipine (Furnizarea de servicii de brevetare la nivelul țărilor cele mai dezvoltate – scurt istoric al OSIM filipinez, depuneri de cereri de mărci și brevete – statistici, coordonarea OSIM filipinez cu alte instituții, supravegherea drepturilor de proprietate intelectuală, rețeaua de Birouri de sprijin a inovării și tehnologiei, servicii informatice, comercializarea drepturilor de proprietate intelectuală, procedurile de depunere/înregistrare a cererilor de brevet, implementarea legislației de transfer tehnologic,

structura și atribuțiile OSIM filipinez, numărul de cazuri privitoare la proprietatea intelectuală în justiție, gradul de cunoaștere a proprietății intelectuale. Oportunități și amenințări: digitalizare, aderarea la sistemul global de brevete, design industrial – număr cereri design industrial depuse, acces la finanțare.

5. Contextul strategiei proprietății intelectuale în Filipine

Viziune

Un sistem eficient de proprietate intelectuală recunoscut la nivelul societății și utilizat în mod strategic pentru beneficiul vieții filipinezilor

Misiune

O abordare inclusivă și colaborativă folosind mijloace avansate, eficace și eficiente, pentru crearea, utilizarea, protejarea și respectarea proprietății intelectuale

Obiective și principii:

- Asigurarea unui sistem de proprietate intelectuală robust, predictibil și eficient precum și aplicarea măsurilor de protejare a drepturilor de proprietate intelectuală;
- Îmbunătățirea rezultatelor proceselor de cercetare-inovare în cadrul structurilor de sprijin pentru inovare și transfer tehnologic, a universităților și a institutelor de cercetare-dezvoltare, precum și a legăturilor acestor instituții cu mediul industrial;
- Dezvoltarea unei culturi a inovării, a creativității și de respectare a proprietății intelectuale prin instituționalizarea proprietății intelectuale în sistemul educațional și alte sectoare cheie;
- Stimularea productivității în sectoarele industriale cheie în care proprietatea intelectuală joacă un rol cheie;
- Ameliorarea funcționării Oficiului de Proprietate Intelectuală din Filipine și a altor organisme guvernamentale responsabile de transformările produse de revoluția industrială 4.0;
- Promovarea utilizării eficiente a sistemului proprietății intelectuale ca mijloc pentru susținerea creșterii economice.

18 Figura 5.7.4.1. Harta relaționării stakeholderilor sistemului de proprietate intelectuală din Filipine

Lista de stakeholderi

Guvern:

Ministerul Agriculturii, Ministerul Finanțelor, Ministerul Educației, Ministerul Mediului și Resurselor Naturale, Ministerul de Externe, Ministerul Sănătății, Ministerul Tehnologiei Informatice și Comunicațiilor, Ministerul de Interne și al Dezvoltării, Ministerul de Justiție, Ministerul Apărării, Ministerul Cercetării și Tehnologiei, Ministerul Turismului, Ministerul Comerțului și Industriei, Administrația Prezidențială, Comisia de Valori Mobiliare, Autoritatea de Ocupare și Formare Profesională

Instituții Legislative

Senat, Camera Deputaților, Curtea Supremă de justiție

Sectoare economice

Agricultură și piscicultură, Biotehnologie, Farmaceutice, Știință MEDicală, Industrii creative și de divertisment, Industria alimentară, IT&C, avocatură, IMM-uri, industria electronica, turism, învățământ/universități, alte industrii care se bazează pe proprietate intelectuală.

6. Strategia de proprietate intelectuală Filipine

Pentru ca Filipine să poată concura pe piața globală, o politică națională eficientă este necesară pentru transformarea Filipine într-o societate inovativă, bazată pe educație. Pentru recunoașterea creatorilor și inovatorilor locali, sistemul de proprietate intelectuală filipinez trebuie să îi sprijine astfel încât aceștia să devină un catalizator pentru schimbare economică și socio-culturală. În acest sens, sistemul de proprietate intelectuală trebuie să fie compatibil, consistent și integrat cu celelalte strategii/planuri de dezvoltare ale țării.

Strategia de proprietate intelectuală Filipine sprijină obiectivele și țintele Planului de Dezvoltare al Filipine 2017-2022 (în special pentru sectoarele științei, tehnologiei, inovării, industriei, educației și culturii), ale Planului de Dezvoltare a Antreprenoriatului, ale Agendei Naționale de Cercetare-Dezvoltare și ale Agendei socio-economică în 10 puncte a guvernului Filipine.

Obiectivele strategice ale Strategiei de proprietate intelectuală Filipine

Obiectiv Strategic 1 – Sprijinirea avansului tehnologic în sectoarele economice prin utilizarea sistemului de proprietate intelectuală

Inovarea în domenii precum agricultură, sănătate, IMM s.a promovează dezvoltarea economică și creșterea inclusivă. Dezvoltarea de noi resurse, tehnici, sisteme și adoptarea de noi tehnologii va duce la creșterea productivității în toate aceste sectoare. Investițiile în inovarea la nivel sectorial are un rol esențial în rezolvarea problemelor sociale precum eradicarea sărăciei și sănătatea publică.

Obiectiv Strategic 2 – Promovarea inovării și fructificarea/comercializarea drepturilor de proprietate intelectuală

Fructificarea/comercializarea proprietății intelectuale reprezintă una dintre cele mai importante etape ale ciclului de proprietate intelectuală, în această etapă creatorul de inovare putându-și monetiza creația/invenția și contribuind astfel la prosperitate economică și social. Strategia își propune să ajute participanții la sistemul de proprietate intelectuală de a-și maximiza beneficiile obținute în urma creațiilor ce se încadrează în proprietatea intelectuală

Obiectiv Strategic 3 – Susținerea industriilor creative și culturale

Industria creative și culturale contribuie în mod semnificativ la dezvoltarea economică și socio-economică. Ele crează noi afaceri și locuri de muncă, transformă comunitățile în centre de producție, conduce la revitalizarea zonelor/comunităților defavorizate, oferă noi surse de venit pentru creatori și artiști.

Obiectiv Strategic 4- Consolidarea sistemului legal, a instituțiilor și a structurilor care au legătură cu proprietatea intelectuală

Oficiul filipinez pentru proprietate intelectuală, în consultare cu principalii stakeholders și publicul larg, a decis că este nevoie de un cod de proprietate intelectuală (un set de legi). Codul își propune să întărească rolul sistemului de proprietate intelectuală, să sprijine structura organizațională a oficiului filipinez pentru proprietate intelectuală pentru implementarea unor servicii și programe eficiente, economice și sustenabile, pentru protecție și supravegherea aplicării legii, pentru promovarea creativității, inovării, dezvoltării și utilizării drepturilor de proprietate intelectuală pentru IMM-uri; pentru promovarea educării și campaniilor de conștientizare; pentru susținerea infrastructurii digitale și a interconectivității.

OS 5 – Demistificarea, instituționalizarea și profesionalizarea Proprietății Intelectuale

Slaba cunoaștere a tematicii proprietății intelectuale este o problemă transversală cu efecte în toate sectoarele de activitate, inclusiv în sistemul educațional. Deși Oficiul filipinez pentru proprietate intelectuală derulează un număr de programe de informare și conștientizare despre proprietate intelectuală, este nevoie de intensificarea acestor activități în vederea transformării într-o națiune pe deplin informată în legătură cu drepturile de proprietate intelectuală și o cultură creative și inovativă.

24 Tabel 5.7.4.2. Structura obiectivelor conform strategiei de proprietate intelectuală Filipine

Obiectiv strategic	Direcții strategice	Plan de acțiuni
<p>1. Sprijinirea avansului tehnologic în sectoarele economice prin utilizarea sistemului de proprietate intelectuală</p>	<p>1.1 Consolidarea dezvoltării industriei farmaceutice și a sectorului de sănătate publică și a legislației aferente</p>	<p>1.1.1. Desfășurarea unui studiu privitor la impactul legii privind accesul la medicamente ieftine și de calitate</p> <p>1.1.2 Stabilirea standardelor și liniilor directe pentru producția, controlul de calitate și marketingul produselor și materialelor de sănătate alternative/tradițională prin colaborarea între Oficiul Filipinez pentru Brevete și Mărci cu Departamentul de Știință și Tehnologie, Autoritatea pentru Alimente și Medicamente și Institutul filipinez pentru Medecină Tradițională</p> <p>1.1.3 Stabilirea standardelor și liniilor directe pentru dezvoltarea și promovarea farmaceuticilor pe bază de ingredient natural prin colaborarea între Oficiul Filipinez pentru Brevete și Mărci cu Departamentul de Știință și Tehnologie, Autoritatea pentru Alimente și Medicamente și Institutul filipinez pentru Medecină Tradițională</p>
	<p>1.2 Sprijinirea creșterii productivității în sectoarele agricole, de creștere a animalelor și pescuit</p>	<p>1.2.1 Dezvoltarea și implementarea unei strategii de proprietate intelectuală în aceste sectoare pentru fructivirarea avantajelor patentelor, modelelor de utilitate, indicațiilor geografice și a mărcilor colective</p> <p>1.2.2 Creșterea accesibilității tehnologiilor și sistemelor tehnologice modern pentru sectorul agricol</p> <p>1.2.3 Realizarea unor studii de utilizare a patentelor la târgurile din industria agricolă</p> <p>1.2.4 Crearea unei platforme pentru punerea la dispoziție a celor mai noi tehnologii la nivel național și local</p> <p>1.2.5 Asistență acordată pentru inventarierea tehnologiilor disponibile pentru firmele din domeniul agricol, zootehnic și piscicol</p>
	<p>1.3 Creșterea utilizării instrumentelor de proprietate intelectuală în rândul IMM-urilor</p>	<p>1.3.1 Conceperea și implementarea unui program de promovare a importanței proprietății intelectuale pentru IMM, incluzând facilități fiscale și finanțări</p>

	ca mijloc de stimulare a productivității, creativității și inovării	<p>1.3.2 Conceperea și implementarea unui program de informare și consolidare instituțională pentru accesarea de către IMM-uri a brevetelor, modelelor de utilitate, desenele, mărcilor etc.</p> <p>1.3.3 Oferirea accesului la bazele de date pentru brevetele non-proprietare și mărci</p> <p>1.3.4 Punerea la dispoziție a serviciilor de căutare a brevetelor la sediul Oficiului de Brevete și Mărci din Filipine și accesul la baza de date a Agenției de Inovare și Suport Tehnologic.</p> <p>1.3.5 Programe de încurajare a firmelor de la nivel local să adopte modelul firmelor bazate pe indicații geografice</p> <p>1.3.6 Crearea unei platforme pentru armonizarea nevoilor de tehnologizare a firmelor cu oferta Agenției de Inovare și Suport Tehnologic și a Oficiului pentru Transfer tehnologic pentru invenții, design industrial și modele de utilitate</p>
	1.4 Generalizarea utilizării diferențiate a brevetelor în cadrul diferitelor sectoare economice și încorporarea protecției instrumentelor celei de a patra revoluții industriale în anumite domenii	<p>1.4.1 Generalizarea utilizării brevetelor pentru obținerea unor avantaje competitive în domeniul IT</p> <p>1.4.2 Identificarea sectoarelor unde asistența Oficiului de Brevete și Mărci din Filipine poate fi utilă pentru dezvoltarea tehnologiilor celei de a patra revoluții industriale</p> <p>1.4.3 Stabilirea unei liste cu sectoarele prioritare în care Filipine dispune de capacități de producție, resurse și avantaj competitiv pentru a dezvolta tehnologii specifice celei de a patra revoluții industriale</p> <p>1.4.4 Dezvoltarea unei scheme de stimulente pentru companiile care intenționează să investească în domeniile identificate în lista prioritara (1.4.3)</p> <p>1.4.5 Stabilirea unui panel de experți care să examineze cererile de brevet depuse relevante pentru a patra revoluție industrială</p> <p>1.4.6 Adaptarea/modificarea legislației și politicilor în sensul protejării tehnologiilor specifice celei de a patra revoluții industriale</p>
2. Promovarea inovării și fructificarea/comercializarea	2.1 Creșterea performanțelor activităților de CD și inovare	<p>2.1.1 Implementarea recomandărilor conținute în Legea transferului tehnologic</p> <p>2.1.2 Implementarea recomandărilor Codului de Proprietate Intelectuală</p>

drepturilor de proprietate intelectuală		2.1.3 Coordonarea cu Comitetul pentru Învățământ Universitar și Autoritatea pentru Educație Tehnică pentru promovarea și creșterea informațiilor disponibile în rândul studenților
		2.1.4 Revizuirea sistemului de facilități și stimulente fiscale pentru întreprinderi în sensul protejării proprietății intelectuale în activitățile de CD
		2.1.5 Consolidarea instituțională a Ministerului Agriculturii și Ministerului Cercetării și Tehnologiei pentru căutarea și elaborarea documentației în vederea obșinerii brevetelor
		2.1.6 Promovarea colabării între mediul academic și Oficiul de Brevete și Mărci pentru cercetării în etapa de introducere pe piață și comercializare a produselor
2.2 Raționalizarea finanțărilor puse la dispoziție de agențiile guvernamentale		2.2.1 Revizuirea criteriilor de acordare a finanțărilor și de creștere a transparenței finanțărilor puse la dispoziție de agențiile guvernamentale
		2.2.2 Stabilirea unui parcurs preferențial și a unui helpdesk pentru universități și institutele de CD în vederea pentru a încuraja protecția rezultatelor activităților lor de cercetare
		2.2.3 Stabilirea unei baze de date comune și a unui mecanism de schimb de informații între diferitele instituții ale statului
		2.2.4 Realizarea unei analize la nivelul finanțărilor de CD acordate în sensul prioritizării protecției drepturilor de proprietate intelectuală
2.3 Atragerea investitorilor din domeniul IT&C pentru a deschide afaceri în Filipine		2.3.1 Simplificarea legislației achizițiilor pentru încurajarea achizițiilor de echipamente și servicii de CD
		2.3.2 Dezvoltarea unor mecanisme de colaborare între mediul academic și întreprinderi
		2.3.3 Implementarea unui mecanism de finanțare în cadrul Legii pentru Transfer tehnologic
		2.3.4 Implementarea recomandărilor Legii pentru Transfer tehnologic
		2.3.5 Implementarea recomandărilor legii pentru încurajarea start-upurilor și a inovării
3. Susținerea industriilor creative și culturale	3.1 Asistență acordată parcursului industriilor creative și culturale	3.1.1. Promovarea turismului cultural în parteneriat cu Ministerul Turismului, Ministerul Culturii, Asociația Muzeelor

		3.1.2 Creșterea susținerii pentru obținerea drepturilor de autor în industria creative prin implementarea de politici și stimulente fiscale
		3.1.3 Creșterea disponibilității de finanțări și credite pentru industriile creative
		3.1.4 Utilizarea drepturilor de proprietate intelectuală ca și garanție pentru obținerea de credite
		3.1.5 Organizarea unor campanii de promovare a filmelor și alte opera de artă filipineze în străinătate
	3.2 Consolidarea mecanismelor de protecție a culturii tradiționale și a resurselor genetice	3.2.1 Elaborarea și implementarea unor mecanisme de colaborare instituțională în vederea prezervării, recunoașterii și protecției culturii tradiționale și a resurselor genetice
		3.2.2 Adoptarea unui set de proceduri pentru mărci și drepturi de autor în domeniile culturii tradiționale și a resurselor genetice
		3.2.3 Crearea unui parteneriat cu Ministerul Turismului și Ministerul Culturii pentru prezervarea comunităților locale tradiționale în perspectiva dezvoltării tehnologice
		3.2.4 Un program național de informare, promovare și conștientizare a protecției a culturii tradiționale și a resurselor genetice
	3.3 Creșterea accesului la informațiile referitoare la drepturile de autor	3.3.1 Crearea unui sistem de documentare referitor la cultura tradițională și resursele genetice în colaborare cu muzeele și alte instituții relevante
		3.3.2 Dezvoltarea unei baze de date privitoare la cultura tradițională și resursele genetice în colaborare cu muzeele și alte instituții relevante
		3.3.3 Colaborare cu Biblioteca Națională pentru creșterea capacității de înregistrare și depozitare a drepturilor de autor
		3.3.4 Creșterea accesului la informațiile privitoare la drepturi de autor pentru grupurile defavorizate de populație
	4.1 Modificarea cadrului legislativ referitor la proprietatea intelectuală	4.1.1 Elaborarea unui proiect de lege pentru promovarea și protecția indicațiilor geografice, a mărcilor certificate și a celor colective

4. Consolidarea sistemului legal, a instituțiilor și a structurilor care au legătură cu proprietatea intelectuală		4.1.2 Colaborarea cu instituțiile juridice pentru implementarea unor proceduri eficiente și rapide
		4.1.3 Modificarea unor prevederi a Codului de proprietate intelectuală în vederea consolidării instituționale a autorităților responsabile, a încurajarea promovarea inovării tehnologice și capacitatea de intervenție pentru protejarea prevederilor legii
		4.1.4 Propunerea unui cadru legal pentru protecția culturii tradiționale și a resurselor genetice
		4.1.5 Revizuirea Regulamentului Curții Supreme de Justiție pentru drepturile de proprietate intelectuală
		4.1.6 Revizuirea regulilor și procedurilor de implementare a legislației în domeniul brevetelor, mărcilor și drepturilor de autor
		4.1.7 Amendarea codului de proprietate intelectuală în vederea permițerii depunerii simultane de cereri de acordare de modele de utilitate și brevete.
		4.2 Consolidarea structurilor organizațiilor responsabile cu protejarea drepturilor de proprietate intelectuală
4.2.2 Propunerea unei reorganizări a instituțiilor guvernamentale, judiciare și legislative în vederea eficientizării procesului de protecție a drepturilor de proprietate intelectuală		
4.2.3 Înființarea de noi filiale a Oficiului de Brevete și Mărci		
4.2.4 Menținerea unui număr de personal suficient în instituțiile judiciare, inclusive mediatori pentru medierea și rezolvarea disputelor		
4.3 Inițierea unor colaborări inter-instituționale pe subiectele proprietății intelectuale		4.3.1 Realizare a unei evaluări la nivel instituțional privind cunoașterea problematicii proprietății intelectuale
		4.3.2 Formalizarea colaborării cu Ministerul Agriculturii, Ministerul Culturii, Ministerul Cercetării, Ministerul Economiei prin semnarea unui protocol în domeniul protecției proprietății intelectuale

		4.3.3 Crearea unui serviciu în cadrul Oficiului de Brevete și Mărci pentru realizarea și implementarea unor parteneriate cu alte structuri instituționale la nivel național și internațional
		4.3.4 Includerea subiectului proprietății intelectuale pe agenda instituțiilor însărcinate cu promovarea investițiilor, comerțului, culturii
		4.3.5 Dezvoltarea unui parteneriat inter-instituțional pentru promovarea și protecția indicațiilor geografice
		4.3.6 Dezvoltarea unor spații colaborative, de tip parcuri tehnologice, unde comunitățile de antreprenori și specialiști IT pot fi dezvoltate
	4.4. Dezvoltarea cadrului de reglementări pentru protecția drepturilor de proprietate intelectuală	4.4.1 Stabilirea unei structuri specializate în proprietate intelectuală în cadrul instituțiilor judiciare
		4.4.2 Creșterea rolului autorităților publice locale în supravegherea protecției drepturilor de proprietate intelectuală
	4.5 Creșterea cooperării internaționale în domeniul proprietății intelectuale	4.5.1 Propunerea unor programe în domeniul proprietății intelectuale la nivelul Organizației de Cooperare Economică în Asia de Sud-est
		4.5.2 Utilizarea subiectului proprietății intelectuale în acordurile comerciale negociate
		4.5.3 Creșterea accesului la acordurile internaționale în domeniul proprietății intelectuale
5. Demistificarea, instituționalizarea și profesionalizarea Proprietății Intelectuale	5.1 Dezvoltarea unei culturi a inovării, creativității și de respectare a drepturilor de proprietate intelectuală la nivelul mediului universitar	5.1.1 Înființarea unei academii de proprietate intelectuală ca o nouă structură în cadrul Oficiului de Brevete și Mărci
		5.1.2 Derularea unor sesiuni de formare și seminarii pe tematica proprietății intelectuale la nivelul asociațiilor sectoriale și de ramură
		5.1.3 Colaborarea cu organizațiile internaționale în domeniul proprietății intelectuale pentru susținerea unor programe de învățare în domeniu
		5.1.4 Crearea unor parteneriate cu alte instituții, patronate și sindicate pentru creșterea conștientizării importanței și impactului drepturilor de proprietate intelectuală

5.2 Integrarea subiectului proprietății intelectuale în sistemul de învățământ	5.2.1 Colaborarea cu Ministerul Educației, asociația universităților pentru includerea proprietății intelectuale în curricula universitară
	5.2.2 Profesionalizarea proprietății intelectuale prin organizarea și acreditarea/certificarea unor cursuri de formare
	5.2.3 Colaborarea cu universitățile pentru oferirea posibilității unei specializări post-universitare în domeniul proprietății intelectuale
	5.2.4 Realizarea unor platforme on-line pentru susținerea de cursuri în domeniul proprietății intelectuale
5.3. Obținerea de noi cunoștințe în domeniul cercetării științifice și academic în domeniul proprietății intelectuale	5.3.1 Publicarea unui Jurnal de Proprietate Intelectuală și Inovare care să colecteze articole și studii din domeniul academic pe subiecte cu impact asupra proprietății intelectuale
	5.3.2 Consolidarea bazelor de date privitoare la proprietate intelectuală care pot fi utilizate în cercetarea academică
	5.3.3 Organizarea de conferințe, sesiuni de cercetare și competiții de articole pe subiectul proprietății intelectuale

5.8. Documente privind Politica Europeană pentru Proprietate Intelectuală

EPIP este prescurtarea de la Politica Europeană pentru Proprietate Intelectuală.

EPIP este o asociație internațională, independentă, interdisciplinară, fără scop lucrativ, de cercetători care a rezultat dintr-o rețea finanțată de Comisia Europeană din 2003 până în 2005. Articolele prezentate în cadrul conferințelor susținute sub egida EPIP, începând din 2003, reprezintă o sursă importantă de informații, după cum urmează:

1. Governing the European Union's Patent Regime: From market failures to governance failures? - Susana Borrás, Roskilde University, Denmark - Paper submitted to the conference: "New Challenges to the Patent System", April 24th-25th, 2003, Munich, Germany; organized by Inno-tec and EPIP.

Aspecte legate de crearea unui nou regim de brevete în UE. Se ridică întrebări cu privire la sporirea gradului de inovare în UE și la acceptarea noului regim de brevete la nivel socio-politic.

2. The economics of patents: from natural rights to policy instruments, David ENCAOUA (EUREQua, CNRS & University Paris I), Dominique GUELLEC (OECD) and Catalina MARTÍNEZ (OECD), Preliminary Version - April 2003.

Abordarea economică privește brevetele ca un instrument de politici ce favorizează inovarea și difuziunea, ce pot fi utilizate sau nu, în funcție de aspecte economice și tehnologice specifice.

Problemele actuale cu privire la brevete sunt următoarele:

- Extinderea obiectului brevetului în domenii noi sau nu;
- Trebuie ca pasul inventiv să fie utilizat pentru a evita acordarea de brevete pentru invenții cu valoare scăzută.
- Excepțiile de utilizare a cercetării ar trebui limitate.
- Mai degrabă decât durata legală a brevetului, ceea ce contează este durata de viață eficientă a brevetului.

3. Methods for forecasting numbers of patent applications at the European Patent Office. - Peter Hingley & Marc Nicolas, Controlling Office - European Patent Office, Erhardtstrasse 27, D-80331 Munich, Germany - Paper for EPIP Conference in Munich, 24/ 25 April 2003, Session IB.

Proгноza numărului de înregistrări de cereri de brevete la Oficiul European de Brevete (situații anterioare și rezultate recente).

4. Bridging the Gap Between Research and Policy, Brian Kahin - University of Michigan, European Policy for Intellectual Property, Munich - 24 April 2003

Comparație între Statele Unite și Europa prin prisma cauzelor care induc decalaje între cercetare și politici publice. Prezentarea paradoxului invențiilor. Prezentarea principalelor provocări pentru abordări ulterioare.

5. Patent Protection and Innovation Over 150 Years, Josh Lerner - Harvard University and National Bureau of Economic Research

Articolul prezintă impactul sistemului de brevete asupra inovației prin exemple reale din 60 de țări și pentru ultimii 177 de ani.

6. IPR and Innovation Systems: An international comparison, Bjørn Asheim, CIRCLE, Lund University, Finn Valentin, CBS and Christian Zeller, University of Berne – EPIP 2007

Forma și amploarea reglementărilor Drepturilor de Proprietate Intelectuală pot avea o importanță mare asupra funcționării sistemului de inovare. În special brevetele, joacă mai multe roluri: încurajează inovarea și investițiile în inovare, precum și diseminarea informațiilor tehnice și științifice.

7. University Inventors and University Patenting Patterns at Lund University: Conceptual-Methodological & Empirical Insights; Devrim Göktepel, CIRCLE - Center for Innovation Research Competence in the Learning Economy Lund Institute of Technology

Unul dintre cei mai importanți indicatori ai schimbării în rolul socio-economic al universităților, este dat de gradul de utilizare al invențiilor de către universități.

8. International cooperation for Swedish inventors – an exploratory study; Olof Ejermo, Jonas Gabrielsson - CIRCLE, Lund University, Lund, Sweden

Explorarea motivelor pentru care invențiile din Suedia sfârșesc prin a fi deținute de companii străine.

9. R&D, patenting and patent quality in Sweden 1985-2002, Olof Ejermo, Astrid Kander – CIRCLE Centre for Innovation, Research and Competence in the Learning Economy - Lund University

Metodă de analiză a bazei de date cu brevete din Suedia, între 1985 și 1988, în scopul determinării raportului dintre invenții și cercetare-dezvoltare, pentru a caracteriza calitatea invențiilor.

10. Does IPR protection affect high growth entrepreneurship? A cross-country empirical examination, Intan M. Hamdan Livramento, Dominique Foray – Ecole Polytechnique Federale de Lausanne (EPFL) - College du Management de la Technologie (CDM), Chaire en Economie et Management de l'Innovation (CEMI)

Articolul urmărește să determine dacă nivelul de protecție a drepturilor de proprietate intelectuală, influențează așteptări ridicate în domeniul antreprenoriatului.

11. The governance of the patent system in Europe: intersections between the EPO's supranational autonomy and the European Union's strive for technology specific patent legislation, Ingrid Schneider, University of Hamburg, Germany

O analiză a modului dominant de guvernare a sistemelor de patentare după al doilea război mondial, precum și o analiză detaliată a sistemului de patentare din Europa.

12. Patent Scope and Technology Choice, Erika Farnstrand Damsgaard - Institute for International Economic Studies, Stockholm University, 2007

Analiza efectului unei creșteri a patentării în domeniul cercetării-dezvoltării asupra creșterii ratei generale de inovare.

13. The nature of collaborative innovative activities, Roberto Fontana, Aldo Geuna - paper presented at the 2-nd Annual Conference of the EPIP Association 2007

O analiză a determinanților guvernării pentru un eșantion de activități colaborative inventive de succes.

14. Mathematical Modelling of Innovation Dynamics: An Empirical Analysis of the Photovoltaic Market in Germany, Inna Haller - Institute for Economic Policy Research, University of Karlsruhe, Germany

Un exemplu de analiză a dinamicii proceselor de inovare pe piețele bazate pe știință și tehnologie.

15. R&D Competition and Strategic Trade Restrictions in the Market for Technology, Patrick Herbst, Eric Jahn - Goethe University Frankfurt

Schimbul de drepturi de proprietate intelectuală între companii, în detrimentul schimbului plătit cu bani, poate afecta activitățile de cercetare-dezvoltare.

16. How to improve patenting at universities in Europe, Dr. Georg Artelsmair, Agnieszka Ignaczak, Stéphane Nauche - The European Patent Office

Articolul adresează problema patentării în universitățile europene și a transferului tehnologic, ca metode de facilitare a schimburilor dintre universități și industrie.

17. German University Patenting and Licensing: Does Policy Matter?, Marcel Huelsbeck, Dominik Menno - University of Augsburg - Department of Business Administration

Investigarea efectelor German Employee Invention Act din 2002 prin compararea comportamentului inventiv al universitatilor in trei perioade distincte inainte si dupa adoptarea actului.

18. Knowledge, competition and appropriability: Is strong IPR protection always needed for more and better innovations? Giovanni Dosi, Luigi Marengo, Corrado Pasquali, Marco Valente

Implicațiile IPR pentru evoluția industrială și tehnologică și pentru bunăstarea socială sunt foarte dependente de caracteristicile specifice ale procesului competițional și de cunoștințele tehnologice.

19. Proximity of Inventors and Knowledge Flows, Paola Giuri - Laboratory of Economics and Management Sant'Anna School of Advanced Studies, Myriam Mariani - CESPRI and IEP, Università Commerciale Luigi Bocconi

Înțelegerea rolului proximități geografice în interacțiunile cunoștințelor printr-o analiză a 6.945 brevete europene.

20. Filing strategies and patent value, Nicolas van Zeebroeck, Bruno van Pottelsberghe de la Potterie

Analiza ipotezei conform căreia strategiile de brevetare sunt un factor important al creșterii numărului și dimensiunii cererilor de brevete depuse, crescând volumul de muncă și inducând întârzieri la oficiile de brevete, precum și inducând o incertitudine juridică mai ridicată în anumite piețe.

21. The future of the patent system in Europe: Nostalgia is not a good adviser, EPIP Conference, Lund - Alison Brimelow, President of the EPO

Creșterea numărului de aplicații, creștere mai accelerată decât creșterea cercetării-dezvoltării, invenții considerate ca o dovadă a inovării, etc.

22. Swiss Patent Law Reform: Calling Card for the Power of Innovation, 3rd Annual Conference of the EPIP Association, Bern, October 3, 2008; Prof. Dr. Felix Addor - Deputy Director General, Swiss Federal Institute of Intellectual Property

Protecția varietăților de plante, Convenția Brevetului European (EPC 2000), London Agreement (EPC), Protecția invențiilor biotehnologice, Anti-contrafacere și anti-piraterie, Ratificarea tratatului „Patent Law” (PLT), Licențe obligatorii pentru exportul produselor farmaceutice, Curtea de Brevete Federală – Reglementări ale profesiei de agent de brevete, Promovarea standardelor pentru produsele medicinale destinate copiilor, Exhaustion regime / parallel imports.

23. How compliant are developing countries with their TRIPS obligations?, Intan M. Hamdan-Livramento - Ecole Polytechnique Federale de Lausanne - College of Management of Technology

Diferențele majore între TRIPS și acordurile existente în domeniul IPR.

24. Misclassification in Patent Office Examinations: Evidence from a Matched Sample of Applications, Paul H Jensen, Beth Webster and Alfons Palangkaraya – The University of Melbourne

Se cunoaște foarte puțin despre principiile ce stau la baza deciziilor corecte cu privire la acceptarea sau respingerea anumitor cereri de patente. Articolul prezintă situația EPO și JPO (Japanese Patent Office).

25. Appropriate Intellectual Property Protection and Economic Growth in Countries at Different Levels of Development, Yee Kyoung Kim - Seoul National University and American University, Keun Lee - Seoul National University, Walter G. Park - American University

O analiză empirică a modului în care întărirea IPR influențează creșterea economică, controlată de alți factori.

26. Who uses the patent system in developing countries? A study of patent propensities in Argentina, 1992-2001, Andrés López and Eugenia Orlicki - September 2008

Un studiu al determinantilor comportamentului inventiv pentru cazul manufacturilor din Argentina.

27. Sequential Innovations and Intellectual Property Rights! Frederic Payot and Dezs[^] Szalay - Universities of Lausanne and Warwick, September 12, 2008

Analiza cursei inventive în două etape.

28. The Internationalization of Inventive Activity: A Gravity Model Using Patent Data, Lucio Picci - European Commission - DG JRC, Institute for Prospective Technological Studies

Analiza creșterii internaționalizării activităților inventive între 1990 și 2004, pe baza datelor EPO.

29. European Commission - DG JRC, Institute for Prospective Technological Studies

Analiza modului în care un regim imperfect de protecție a invențiilor afectează creșterea economică pe termen lung.

30. Patents and Innovation: An idiosyncratic review of the evidence, Ashish Arora - Heinz School, Carnegie Mellon, Fuqua School, Duke University and National Bureau of Economic Research

O analiză a brevetării ca stimulent pentru cercetare-dezvoltare.

31. UK Intellectual Property Office Research Programme - Building evidence for policy, Tony Clayton, Ben Mitra-Kahn - Economics, Research, Evidence team IPO, September 2010

Prezentare a evoluției instituțiilor de policy making în domeniul proprietății intelectuale în UK.

32. Using Systems Analysis to assess the impact of Intellectual Property Rights in innovation systems – the case of agricultural R&D, Sebastian Derwisch - Central Advisory Service on Intellectual Property (CAS-IP) of the Consultative Group on International Agricultural Research, Birgit Kopainsky - Flury&Giuliani GmbH

O analiză a contextului în care IPR are impact asupra industriei de semințe din Africa de Sud și Malawi.

33. Standards setting in the ICT industry? IP or competition law? A comparative perspective, Anselm Kamperman Sanders - Professor Intellectual Property Law at Maastricht University, The Netherlands, 2010

Analiza interfeței dintre legislația referitoare la IP și legislația ce guvernează competiția (în special legea anti-trust).

34. Overseas R&D and the Intellectual Property Protection that Host Nations Provide, Sunil Kanwar - Department of Economics, Delhi School of Economics

În ce mod și în ce direcție, cercetarea-dezvoltarea realizată în afara unei țări este influențată de calitatea apărării drepturilor de proprietate intelectuală din țara de origine.

35. Employees' Invention Regulation as Determinants of Patent Quality and Quantity: Findings of Korea's Inventor Survey, Yee Kyoung Kim, Tae-Kyu Ryu, Chan Sik Jung, The 5th EPIP Conference, Sept. 20-21, 2010

Analiza efectului unui plan de compensare a inovațiilor pentru inventatori.

36. Patent Reforms and Export Specialization, Keith E. Maskus - University of Colorado at Boulder, Lei Yang - Hong Kong Polytechnic University

Un studiu asupra efectelor scopului legal al IPR și al reformelor în domeniul patentării asupra exporturilor sectoriale, cu accent pe economiile în dezvoltare.

37. The quality factor in patent systems, Bruno van Pottelsberghe de la Potterieab Université libre de Bruxelles (ULB), Solvay Brussels School of Economics and Management (SBS-EM), ECARES, Brussels.

Prezentarea unei metodologii de comparare a calității serviciilor de examinare între diferite oficii de patente.

38. Measuring the Novelty of U.S. Patents, Jonathan Ashtor – EPIP 2018

Prezentarea unei modalități de măsurare a noutății brevetelor pe baza unei analize lingvistice.

39. Assessing the Impact of Scientific Contributions on the Value of Patented Inventions, Dietmar Harhoff / S. Baruffaldi / F. Gaessler / F. Pöge – EPIP 2018

Analiza existenței unei relații stabile între calitatea contribuțiilor științifice și valoarea tehnologiei rezultate din știință.

40. Challenging a mainstream narration: Discussing anti-competitive effects of trademark rights in the light of the EU jurisprudence, Lavinia Brancusi – EPIP 2018

Analiza situațiilor mărcilor care afectează competiția pe piață.

41. The intellectual private property of public powers: Cities and regions as owners of brand names and commercial signatures, Sandro Mendonca – EPIP 2018

Explorarea trendurilor și posibilelor implicații ale fenomenului de deținere publică a unor elemente de proprietate intangibile private.

42. Free Movement of Inventors: Open-Border Policy and Swiss Innovation, Francesco Lissoni / G. Cristelli – EPIP 2018

Efectele imigrării performanței inventive, prin prisma unui experiment legat de implementarea graduală a Acordului privind libera mișcare a persoanelor în EU din 1999 până în 2007.

43. Never Let a Good Crisis go to Waste: The Impact of the Global Financial Crisis on R&D and IP Strategies, Georg von Graevenitz / A. Garanasvili – EPIP 2018

O analiză asupra modului în care crizele financiare influențează cercetarea-dezvoltarea și strategiile de proprietate intelectuală.

44. An Economic Model of Patent Exhaustion, Olena Ivus / E. Lai / T. Sichelman – EPIP 2018

Teoria exhaustării brevetului privește situația în care o vânzare autorizată a unor produse brevetate exhaustează drepturile brevetului în produsele vândute.

45. Measuring Innovation Around the World, Elvira Sojli / P. Koh / D. Reeb / W. Tham – EPIP 2018

Prezentarea unei modalități de cuantificare a activității inventive care să includă elementele ce nu au fost luate în considerare prin analizele obișnuite.

46. Patenting Strategies in the European Patent System, Georg von Graevenitz / A. Garanasvili / D. Harhoff – EPIP 2018

Studierea competiției dintre oficiile de brevete (atât cele naționale cât și oficiul european) pentru a oferi inventatorilor taxe cât mai mici și calitate a serviciilor cât mai ridicată.

47. Patent geography: Global applications, regional protection International developments at the EPO, Gerard Owens – 2017

An analysis of regional protection on the international harmonization – The Europe model.

48. What role for national IP offices in Europe in the global patent system? Laurence JOLY - EPIP 2017

Prezentare a modului de lucru a sistemului de patentare în Franța și Europa.

49. Innovation, Access, and TRIPS: What Have We Learned? Margaret Kyle - Mines ParisTech (CERNA), EPIP 2018

O analiză a rolului TRIPS în relație cu inovarea și brevetarea.

50. New Research Directions in Trade, Investment and IP Protection, Keith Maskus - EPIP Conference, Berlin, 7 September 2018

Prezentarea celor trei domenii principale legate de comerț și proprietate intelectuală.

51. Economic Approaches to Intellectual Property, Nicola Searle and Martin Brassell - June 2016 | 9780198736264

O analiză a interpretărilor economice ale proprietății intelectuale, pentru cercetători, practicieni și policymakers.

52. The pragmatic approach towards TRIPS compliance in Least Developed Countries, Fahmida Hasan 2016

Acordul privind aspectele intelectuale legate de comerț și drepturile de proprietate intelectuală (TRIPS), negociat între 1986-1994 Runda Uruguay sub patronajul Acordului General privind Tarifele și Comerțul (GATT), predecesorul instituțional al Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), a încorporat o protecție uniformă la nivel mondial pentru drepturile de proprietate intelectuală.

53. Knowledge Creates Markets: The Influence of Entrepreneurial Support and Patent Rights on Academic Entrepreneurship, Dirk Czarnitzki, Katrin Hussinger, Paula Schliessler & Thorsten Doherr – 2016

O analiză a modului în care suportul antreprenorial și deținerea drepturilor de proprietate intelectuală, influențează antreprenoriatul academic.

54. Market for Trademark, Maryam Zehtabchi, EPIP 2016

Analiza pieței pentru mărci înregistrate.

55. Success' in IP enforcement actions: and the consequences for the Creative Industries, Abbe Brown – EPIP 2016

Analiza modului în care aplicarea legislației legate de IP crează teme conflictuale și contrastante.

56. Exploring the Principle of Separation of Powers in the European and US Patent Systems, Federica Baldan

Analiza principalelor aspecte ce se ridică cu privire la separația puterilor privind sistemele de brevetare

UNIUNEA EUROPEANĂ

6. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Politicile publice cu impact asupra proprietății industriale au un grad scăzut de convergență, dependent și în strânsă corelare cu prezența în spațiul politicilor a temei competitivității, cercetării sau inovării. Coevoluția dinamică a cunoașterii și inovării prin alinierea unei constelații de politici, instituții și capacități ale întreprinderilor poate avea un profil foarte diferit aplicabil fiecărei dimensiuni strategice. Corelarea între competitivitatea sectorului agricol și proprietatea industrială rezultă din integrarea producătorilor agricoli în cadrul lanțului agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate. Folosirea schemelor de calitate asigură valoare adăugată produselor agroalimentare, creștere economică și crearea de locuri de muncă. Comercializarea unui produs certificat pe piață garantează atât calitatea cât și autenticitatea sa.

Problema promovării deficitare a produselor agroalimentare românești este dată de o serie de cauze, cum ar fi: calitatea variabilă a produselor pe perioade mai lungi de timp, dificultatea onorării unor volume mari și constante, slaba prezență a unor distribuitori autohtoni pe piața internațională, precum și ”brandingul”(calitatea de marcă) slab sau inexistent al respectivelor produse. O parte din probleme are la bază slaba asociere între producători. O altă parte ține de nivelul de sofisticare și de ambiție antreprenorială autohtonă. Nu în ultimul rând, sprijinul prin politici publice și mecanismele de stimulare guvernamentale, deși mai active în ultimii ani, încă nu joacă un rol suficient de puternic în promovarea produselor românești. De asemenea, există un potențial bun, dar încă nevalorificat, de recunoaștere și de promovare a mărcilor locale prin includerea acestora în schemele de calitate din UE, respectiv Specialitate tradițională garantată (STG), Denumire de Origine Protejată (DOP), Indicație Geografică Protejată (IGP) sau certificare ecologică.

Strategia Orizont 2020 se concentrează pe găsirea de soluții pentru probleme fundamentale ale sectorului IMM din România precum cea a densității mici și a finanțării. Este punctată și lipsa ecosistemului antreprenorial de mecanisme și instrumente de promovare a inovării sau transferului tehnologic. Eclipsarea importanței proprietății industriale duce la o rigidizare și slabă conștientizare a culturii antreprenoriale cu privire la patentare și efectele asupra afacerii, pentru valorificarea lor. La aceasta se poate adăuga lipsa din peisajul politicilor adresate antreprenoriatului a unor mecanisme de suport pentru entități de management sau infrastructuri de colaborare dintre antreprenori și mediul de cercetare pentru valorificarea și comercializarea drepturilor. Nevalorificarea creativității și lipsa instrumentelor de piață care să facă atractivă

activitatea de inovare crează o situație nefavorabilă patentării, valorificării și comercializării drepturilor de proprietate industrială.

Nevoia unor direcții strategice de acțiune în această problemă este ridicată, în schimb, de Strategia Națională de Export care adresează gradul scăzut de sofisticare și inovare în afaceri sau disponibilitatea celor mai noi tehnologii. De aici și opțiunea dezvoltării de clustere și poli de competitivitate ca instrumente preferate. SNE este și singura strategie care asumă nevoia de acumulare de competențe la nivelul întreprinderilor românești și integrarea în cadrul lanțului valoric național a unor activități de promovare, de design, de inovare, de branding și deplasare a competențelor. În susținerea acestui mix de politici SNE asumă ca direcție de acțiune utilizarea brevetelor de inovare în toate sectoarele economiei - și în special în cele prioritare la export - și evidențierea drepturilor de proprietate industrială în cadrul oricărui lanț valoric în care există și activități de cercetare-dezvoltare, furnizori de servicii de design sau furnizori externi.

Totuși trebuie menționat că abordarea este incompletă din cauza *lipsei din cadrul SNE a compenentei accesului la piață*. Dezvoltarea de prototipuri poate fi o etapă intermediară, de facilitare a comercializării, în tranziția de la obținerea patentului și invenției. Existența unei politici care să încurajeze dezvoltarea de facilități pentru realizarea prototipurilor va permite investitorilor revelarea potențialului invențiilor propuse pentru valorificare. *Componenta de comercializare și transfer tehnologic reprezintă un pilon important al unui sistem eficient de proprietate industrială ca etapă ulterioară celei de protecție a drepturilor de proprietate industrială. Un nivel scăzut de comercializare semnalează un sistem de proprietate industrială incomplet, cu un nivel de transfer tehnologic insuficient dezvoltării unor competențe tehnologice și ieșirii din acest tip de dependență. Fragmentarea și necoordonarea procesului de transfer tehnologic pe diferite paliere, de la neacceptarea drepturilor de proprietate industrială în acordarea de finanțare de către instituțiile creditoare, la lipsa suportului unor structuri specializate precum incubatoarele de afaceri, centrele de transfer tehnologic, altor facilități de dezvoltare conduce un sistem de proprietate incomplete, care manifestă un nivel scăzut de comercializare.*

Cercetarea și creativitatea ca factori suport în domeniul proprietății industriale au devenit prioritare în viziunea SNC, în condițiile necoagulării unei mase critice de cercetători, numărului redus al întreprinderilor angajate în activități de inovare sau lipsei interesului sectorului privat pentru activitățile de cercetare. Politicile promovate sunt, pe de o parte, de *stimulare a ofertei de*

inovare prin creșterea finanțării publice pentru sectorul CDI, cu o țintă asumată pentru anul 2020 de 1% din PIB. Pe de altă parte, strategia intenționează în mod explicit *stimularea cererii de inovare*, ca efect al stimulării ofertei de inovare prin realizarea unei mase critice de întreprinderi competente pentru lansarea de produse și servicii inovative. Stimularea cererii de inovare este realizată și prin crearea de incubatoare/clustere/acceleratoare pentru încurajarea antreprenoriatului din industriile creative.

În privința strategiilor anterioare elaborate în România privind Domeniul Cercetare Dezvoltare Inovare (CDI), elaborarea acestora s-a desfășurat în contextul mai larg al strategiei Europa 2020, în mod particular al inițiativei “O Uniune a Inovării” și al principalului instrument de implementare – Programul Orizont 2020, precum și în contextul corelării cu politicile de coeziune.

În acest context se poate observa faptul că documentele strategice analizate se pot grupa în două categorii, în funcție de instrumentele specifice de punere în practică:

- pentru SNCDI 2014-2020 au fost utilizate ”Planul național de cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare 2014-2020 (PNCDI_III)” și prin Programul Operațional “Competitivitate” - Axa Prioritară „Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare pentru susținerea afacerilor și competitivitate”;
- complementar cu SNCDI s-a definit cadrul politic strategic în domeniul cercetării și inovării (C&I) la nivel național prin realizarea a 8 strategii regionale de specializare inteligentă.

Din punct de vedere al procedurilor de monitorizare și al indicatorilor specifici, precum și a determinării impactului strategiilor în segmentul proprietății industriale/intelectuale se poate observa o abordare deficitară a acestui proces. Singurele documente strategice care pun accent pe partea de promovare a brevetelor și a altor forme de proprietate intelectuală sunt: ”PNCDI_III”; ”Strategia de Specializare Inteligentă Regiunea de dezvoltare NV”; ”Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii de Dezvoltare SE”; ”Regiunea Vest România – Strategia Regională de Specializarea Inteligentă”. Fiecare strategie a vizat în principal dezvoltarea unui ecosistem competitiv de afaceri, bazat pe un mediu de reglementare stabil, centrat pe antreprenoriat, inovare și creativitate. Totuși, aceste elemente au fost utilizate doar ca fundamentare în contextul sinergiei cu Programul „Orizont 2020”. Suplimentar, sprijinirea

investițiilor în domeniul CDI a vizat în principal îndeplinirea condiției de accesare de fonduri FEDR și nu susținerea domeniului PI prin creșterea numărului de cereri patente/brevete și a altor obiecte de proprietate intelectuală.

În privința celor două documente de proprietate intelectuală - PI (care fac referire explicită la proprietatea industrială, componentă cheie a PI) am putut concluziona că acestea au suferit de o carență de fond, anume lipsa unei fundamentări adecvate, care să utilizeze rezultate ale unor studii relevante sau analiza unor date relevante. Definiția problemei care să ghideze ansamblul măsurilor de intervenție a fost vagă, lipsită de substanță și neîntemeiată adecvat. Elaborarea strategiei nu s-a bazat pe consultarea stakeholderilor. A lipsit un sistem necesar și eficient de monitorizare a impactului acestor strategii, bazat pe indicatori relevanți. Fiecare dintre cele două strategii vizând PI (2003-2007, respectiv 2011-2015) reflectă în fapt gradul de maturizare în capacitatea de elaborare a politicilor publice din România și provocările specifice fiecărei perioade în care a fost elaborată. Prima dintre ele s-a centrat pe armonizarea legislativă cu cadrul de reglementare european, în contextul provocărilor de aderare la UE – contextul legislativ a alcătuit zona de fond a strategiei; cea de a doua strategie a încercat avansarea către zona de infrastructură a strategiei, funcționalitatea cadrului instituțional chemat să aplice cadrul de reglementare. Niciuna dintre strategii nu a reușit însă să ofere un răspuns suficient de coerent cu privire la modalitatea optimă de ameliorare a funcțiilor cheie ale regimului de proprietate industrială și la modul în care acesta se poate cupla adecvat la dezideratul dezvoltării socio-economice a României, care este până la urma esența întregului proces.

Este ilustrativ poate că, dintre funcțiile identificate în ultima strategie elaborată (anume: 1) înregistrare și protecție, 2) servicii de divulgare, 3) promovarea inovării, 4) promovarea utilizării, 5) asigurarea respectării tratatelor și acordurilor internaționale, 6) sprijinirea activităților de aplicare/executare) lipsește cea referitoare la susținerea dezvoltării socio-economice, inclusiv prin creșterea competitivității.

Analiza unor documente strategice în domeniul proprietății industriale/intelectuale din alte state a urmărit identificarea de priorități, metode de planificare, indicatori de monitorizare care să inspire în elaborarea viitoarei strategii de proprietate industrială a României. Remarcăm o similaritate a măsurilor și acțiunilor propuse în cadrul acestor strategii, prin emiterea unor acte normative/uniformizare legislativă, consolidare a capacității administrative a instituțiilor

însărcinate cu implementarea și monitorizarea măsurilor de protejare a proprietății industriale/intelectuale, acțiuni de informare/creștere a conștientizării în rândul publicului larg asupra importanței proprietății intelectuale/industriale și impactului asupra creșterii economice durabile. În procesul de elaborare a strategiei naționale de proprietate industrială a României vor fi analizate și, dacă este cazul, adoptate unele măsuri regăsite în strategiile din statele analizate (Ungaria, Republica Serbia, Republica Moldova, Filipine).

7. BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- 1 2019 Intellectual Property SME Scoreboard, European Union Intellectual Property Office, 2019 - ISBN 978-92-9156-268-8
- 2 An Economic Model of Patent Exhaustion, Olena Ivus / E. Lai / T. Sichelman – EPIP 2018
- 3 Appropriate Intellectual Property Protection and Economic Growth in Countries at Different Levels of Development, Yee Kyoung Kim - Seoul National University and American University, Keun Lee - Seoul National University, Walter G. Park - American University
- 4 Assessing the Impact of Scientific Contributions on the Value of Patented Inventions, Dietmar Harhoff / S. Baruffaldi / F. Gaessler / F. Pöge – EPIP 2018
- 5 Bridging the Gap Between Research and Policy, Brian Kahin - University of Michigan, European Policy for Intellectual Property, Munich - 24 April 2003
- 6 Challenging a mainstream narration: Discussing anti-competitive effects of trademark rights in the light of the EU jurisprudence, Lavinia Brancusi – EPIP 2018
- 7 Comunicarea Comisiei Europa 2020 - O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii, Bruxelles, 3.3.2010 - COM(2010) 2020
- 8 Does IPR protection affect high growth entrepreneurship? A cross-country empirical examination, Intan M. Hamdan Livramento, Dominique Foray – Ecole Polytechnique Federale de Lausanne (EPFL) - College du Management de la Technologie (CDM), Chaire en Economie et Management de l'Innovation (CEMI)
- 9 Economic Approaches to Intellectual Property, Nicola Searle and Martin Brassell - June 2016 | 9780198736264
- 10 Economics of Technology Policy in Hall - 2010, Steinmueller, W. E., B. H., și Rosenberg, N., 2010, Handbook of the Economics of Innovation, vol. 2, p. 1181-1218
- 11 Employees' Invention Regulation as Determinants of Patent Quality and Quantity: Findings of Korea's Inventor Survey, Yee Kyoung Kim, Tae-Kyu Ryu, Chan Sik Jung, The 5th EPIP Conference, Sept. 20-21, 2010
- 12 European Commission - DG JRC, Institute for Prospective Technological Studies
- 13 Exploring the Principle of Separation of Powers in the European and US Patent Systems, Federica Baldan
- 14 Filing strategies and patent value, Nicolas van Zeebroeck, Bruno van Pottelsberghe de la Potterie
- 15 Free Movement of Inventors: Open-Border Policy and Swiss Innovation, Francesco Lissoni / G. Cristelli – EPIP 2018
- 16 German University Patenting and Licensing: Does Policy Matter?, Marcel Huelsbeck, Dominik Menno - University of Augsburg - Department of Business Administration

- 17 "Ghid de Politici Publice la Nivelul M.A.I. - „Proces decizional la nivel M.A.I. – Eficiență și Coerență” Cod SMIS 2281, Proiect cofinanțat din Fondul Social European"
- 18 Governing the European Union’s Patent Regime: From market failures to governance failures? - Susana Borrás, Roskilde University, Denmark - Paper submitted to the conference: “New Challenges to the Patent System”, April 24th-25th, 2003, Munich, Germany; organized by Inno-tec and EPIP
- 19 Hotararea de Guvern 583 din 2015 - <http://www.research.gov.ro/uploads/programe-nationale/pn-cdi-iii/hg-583-2015-cu-modificarile-si-completarile-ulterioare.pdf> (2.04.2020)
- 20 How compliant are developing countries with their TRIPS obligations?, Intan M. Hamdan-Livramento - Ecole Polytechnique Federale de Lausanne - College of Management of Technology
- 21 How to improve patenting at universities in Europe, Dr. Georg Artelsmair, Agnieszka Ignaczak, Stéphane Nauche - The European Patent Office
- 22 Industriile creative: potențial de creștere în România și în context European, Institutul European din România, Autori: Valentin Cojanu (coordonator), Dragoș Nicolae Pislaru, Elena Botezatu (2015)
- 23 Innovation, Access, and TRIPS: What Have We Learned? Margaret Kyle - Mines ParisTech (CERNA), EPIP 2018
- 24 International cooperation for Swedish inventors – an exploratory study; Olof Ejermo, Jonas Gabrielsson - CIRCLE, Lund University, Lund, Sweden
- 25 IPR and Innovation Systems: An international comparison, Bjørn Asheim, CIRCLE, Lund University, Finn Valentin, CBS and Christian Zeller, University of Berne – EPIP 2007
- 26 Knowledge Creates Markets: The Influence of Entrepreneurial Support and Patent Rights on Academic Entrepreneurship, Dirk Czarnitzki, Katrin Hussinger, Paula Schliessler & Thorsten Doherr – 2016
- 27 Knowledge, competition and appropriability: Is strong IPR protection always needed for more and better innovations? Giovanni Dosi, Luigi Marengo, Corrado Pasquali, Marco Valente
- 28 Market for Trademark, Maryam Zehtabchi, EPIP 2016
- 29 Mathematical Modelling of Innovation Dynamics: An Empirical Analysis of the Photovoltaic Market in Germany, Inna Haller - Institute for Economic Policy Research, University of Karlsruhe, Germany
- 30 Measuring Innovation Around the World, Elvira Sojli / P. Koh / D. Reeb / W. Tham – EPIP 2018
- 31 Measuring the Novelty of U.S. Patents, Jonathan Ashtor – EPIP 2018
- 32 Methods for forecasting numbers of patent applications at the European Patent Office. - Peter Hingley & Marc Nicolas, Controlling Office - European Patent Office, Erhardtstrasse 27,

D-80331 Munich, Germany - Paper for EPIP Conference in Munich, 24/ 25 April 2003, Session IB

- 33 Metodologie pentru Dezvoltarea Strategiilor Naționale de Proprietate Intelectuală; Instrumentul 1: Procesul, OMPI, 2016
- 34 Metodologie pentru Dezvoltarea Strategiilor Naționale de Proprietate Intelectuală; Instrumentul 2: Chestionar de bază pentru sondaj, OMPI, 2016
- 35 Metodologie pentru Dezvoltarea Strategiilor Naționale de Proprietate Intelectuală; Instrumentul 3: Indicatori de Referință, OMPI, 2016
- 36 Misclassification in Patent Office Examinations: Evidence from a Matched Sample of Applications, Paul H Jensen, Beth Webster and Alfons Palangkaraya – The University of Melbourne
- 37 Never Let a Good Crisis go to Waste: The Impact of the Global Financial Crisis on R&D and IP Strategies, Georg von Graevenitz / A. Garanasvili – EPIP 2018
- 38 New Research Directions in Trade, Investment and IP Protection, Keith Maskus - EPIP Conference, Berlin, 7 September 2018
- 39 Overseas R&D and the Intellectual Property Protection that Host Nations Provide, Sunil Kanwar - Department of Economics, Delhi School of Economics
- 40 Patent geography: Global applications, regional protection International developments at the EPO, Gerard Owens – 2017
- 41 Patent Protection and Innovation Over 150 Years, Josh Lerner - Harvard University and National Bureau of Economic Research
- 42 Patent Reforms and Export Specialization, Keith E. Maskus - University of Colorado at Boulder, Lei Yang - Hong Kong Polytechnic University
- 43 Patent Scope and Technology Choice, Erika Farnstrand Damsgaard - Institute for International Economic Studies, Stockholm University, 2007
- 44 Patenting Strategies in the European Patent System, Georg von Graevenitz / A. Garanasvili / D. Harhoff – EPIP 2018
- 45 Patents and Innovation: An idiosyncratic review of the evidence, Ashish Arora - Heinz School, Carnegie Mellon, Fuqua School, Duke University and National Bureau of Economic Research
- 46 Performanță în contextul Agendei Lisabona: Experițe de Succes, Design Instituțional – Studiul nr. 4, Institutul European din România – Studii de impact III, Autori: Liviu Voinea – coordinator, Bianca Păuna, Cosmin Ștefan Marinescu
- 47 Plan Strategic Instituțional 2018-2021 pentru Ministerul Afacerilor Interne - Asistență tehnică pentru consolidarea capacității de planificare și bugetare și sprijinirea introducerii bugetării pe criterii de performanță (P156889)

- 48 Plan Strategic Instituțional 2019-2022 pentru Ministerul Afacerilor Interne - Acord privind Serviciile de Asistență Tehnică pentru Consolidarea Capacității de Planificare și Bugetare și Sprijinirea Introducerii Bugetării pe Criterii de Performanță
- 49 Proiectul de Strategie de Proprietate Intelectuala Romaniei 2011 - 2015
- 50 Proximity of Inventors and Knowledge Flows, Paola Giuri - Laboratory of Economics and Management Sant'Anna School of Advanced Studies, Myriam Mariani - CESPRI and IEP, Università Commerciale Luigi Bocconi
- 51 R&D Competition and Strategic Trade Restrictions in the Market for Technology, Patrick Herbst, Eric Jahn - Goethe University Frankfurt
- 52 R&D, patenting and patent quality in Sweden 1985-2002, Olof Ejerme, Astrid Kander – CIRCLE Centre for Innovation, Research and Competence in the Learning Economy - Lund University
- 53 Sequential Innovations and Intellectual Property Rights! Frederic Payot and Dezső Szalay - Universities of Lausanne and Warwick, September 12, 2008
- 54 Standards setting in the ICT industry? IP or competition law? A comparative perspective, Anselm Kamperman Sanders - Professor Intellectual Property Law at Maastricht University, The Netherlands, 2010
- 55 Strategia CDI 2020 - https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Minister/2016/strategii/strategia-cdi-2020_-proiect-hg.pdf (2.04.2020)
- 56 Strategia de consolidare și dezvoltare a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență pentru perioada 2016-2025 (HG 951 / 2016)
- 57 Strategia de Dezvoltare a României în următorii 20 de ani (vo. III, partea 1), Coord. Acad. Ionel-Valentin Vlad, Președintele Academiei Române, 2016
- 58 Strategia de Dezvoltare a României în următorii 20 de ani (vol. III, partea 1), Coord. Acad. Ionel-Valentin Vlad, Președintele Academiei Române, 2016
- 59 Strategia De Specializare Inteligentă A Regiunii De Dezvoltare Sud-Est http://www.adrse.ro/Documente/Planificare/RIS3/Strategia_specializare_inteligenta_SE.pdf
- 60 Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru 2014-2020 (RIS3) http://www.adrcentru.ro/wp-content/uploads/2018/07/ajxy1_1.-RIS3.pdf
- 61 Strategia De Specializare Inteligentă Regiunea De Dezvoltare Nord-Vest (RIS3 NV) <https://www.nord-vest.ro/wp-content/uploads/2018/07/RIS3-NV-190301.pdf>
- 62 Strategia Europa 2020 și stadiul implementării în România, Institutul European din România 2014: Autori (bursieri Europe Direct București): Alexandra Irina Pînzariu, Cristina Ioana Pricop, Coordonator Diana Filip
- 63 Strategia Națională Anticorupție pe perioada 2016-2020, aprobată prin Hotărârea nr. 583 din 10 august 2016 - Data Intrării în vigoare: 23 August 2016

- 64 Strategia națională de management integrat al frontierei de stat a României în perioada 2018-2020 (HG. 486 din 5 Iulie 2018)
- 65 Strategia națională de ordine și siguranță publică pentru perioada 2015-2020 (Hot. nr. 779 din 23 septembrie 2015 pentru aprobarea Strategiei naționale de ordine și siguranță publică 2015-2020 Publicat in M. Of. nr. 763 din 13 octombrie 2015 Data Intrării in vigoare: 13 Octombrie 2015)
- 66 "Strategia națională în domeniul proprietății intelectuale pînă în anul 2020 – Republica Moldova <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=345660>"
- 67 Strategia pentru cultură și patrimoniu național 2016-2022
- 68 Strategia pentru Specializare Inteligentă a Regiunii Sud Muntenia pentru perioada 2014-2020 - instrument inovativ dedicat dezvoltării economice regionale <https://www.adrmuntenia.ro/strategia-pentru-specializare-inteligenta-a-regiunii-sud-muntenia-pentru-perioda/static/892>
- 69 Strategia Regională De Specializarea Inteligentă - Regiunea Vest România https://www.adrvest.ro/attach_files/RIS3%20martie%202015%20draft.pdf
- 70 Studiu Strategia Regionala De Inovare Pentru Specializare Inteligenta ADR SUD VEST <https://www.adroltenia.ro/wp-content/uploads/2020/01/Studiu-Strategia-Regionala-de-Specializare-Inteligenta.pdf>
- 71 Success' in IP enforcement actions: and the consequences for the Creative Industries, Abbe Brown – EPIP 2016
- 72 Swiss Patent Law Reform: Calling Card for the Power of Innovation, 3rd Annual Conference of the EPIP Association, Bern, October 3, 2008; Prof. Dr. Felix Addor - Deputy Director General, Swiss Federal Institute of Intellectual Property
- 73 Systems of Innovation in Hall - 2010, Soete, L., Verspagen, B., her Weel, B., B. H., și Rosenberg, N., 2010, Handbook of the Economics of Innovation, p. 1159-1180;
- 74 The economics of patents: from natural rights to policy instruments, David ENCAOUA (EUREQua, CNRS & University Paris I), Dominique GUELLEC (OECD) and Catalina MARTÍNEZ (OECD), Preliminary Version - April 2003
- 75 The future of the patent system in Europe: Nostalgia is not a good adviser, EPIP Conference, Lund - Alison Brimelow, President of the EPO
- 76 The governance of the patent system in Europe: intersections between the EPO's supranational autonomy and the European Union's strive for technology specific patent legislation, Ingrid Schneider, University of Hamburg, Germany
- 77 The intellectual private property of public powers: Cities and regions as owners of brand names and commercial signatures, Sandro Mendonca – EPIP 2018
- 78 The Internationalization of Inventive Activity: A Gravity Model Using Patent Data, Lucio Picci - European Commission - DG JRC, Institute for Prospective Technological Studies
- 79 The nature of collaborative innovative activities, Roberto Fontana, Aldo Geuna - paper presentd at the 2-nd Annual Conference of the EPIP Association 2007

- 80 The pragmatic approach towards TRIPS compliance in Least Developed Countries, Fahmida Hasan 2016
- 81 The quality factor in patent systems, Bruno van Pottelsberghe de la Potterieab Université libre de Bruxelles (ULB), Solvay Brussels School of Economics and Management (SBS-EM), ECARES, Brussels
- 82 UK Intellectual Property Office Research Programme - Building evidence for policy, Tony Clayton, Ben Mitra-Kahn - Economics, Research, Evidence team IPO, September 2010
- 83 University Inventors and University Patenting Patterns at Lund University: Conceptual-Methodological & Empirical Insights; Devrim Göktepel, CIRCLE - Center for Innovation Research Competence in the Learning Economy Lund Institute of Technology
- 84 Using Systems Analysis to assess the impact of Intellectual Property Rights in innovation systems – the case of agricultural R&D, Sebastian Derwisch - Central Advisory Service on Intellectual Property (CAS-IP) of the Consultative Group on International Agricultural Research, Birgit Kopainsky - Flury&Giuliani GmbH
- 85 What role for national IP offices in Europe in the global patent system? Laurence JOLY - EPIP 2017
- 86 Who uses the patent system in developing countries? A study of patent propensities in Argentina, 1992-2001, Andrés López and Eugenia Orlicki - September 2008

La acest raport au participat:

Nr. crt.	Nume și prenume	Funcția în proiect	Semnătură
1	Ivan Marius Claudiu	Expert SIPOCA	
2	Deșliu Răzvan	Expert SIPOCA	
3	Cătălinoiu Adriana	Expert SIPOCA	
4	Sabin Rotaru	Expert SIPOCA	
5	Mircea Negruță	Expert SIPOCA	

Data: 12.04.2020

